Joan Giménez i Blasco

ECONOMIA I SOCIETAT MATARÓ, 1600-1639

ACCÈSSIT PREMI ILURO 1983

MATARÓ
1984

ECONOMIA I SOCIETAT
MATARÓ, 1600 - 1639

JOAN GIMÉNEZ I BLASCO

ECONOMIA I SOCIETAT MATARÓ, 1600-1639

ACCÈSSIT PREMI ILURO 1983

CAIXA D'ESTALVIS LAIETANA
MATARÓ
1984
Editorial RAFAEL DALMAU - Barcelona

I S B N N.º 84 - 232 - 0222 - 4
Dipòsit Legal: B. 34.345 - 1984
IMPREMTA MINERVA, S. A.
Barcelona, 13 - M A T A R O

Reunits els senyors Honorable Miquel Coll i Alentorn, Joaquim Casas i Busquets, Joan Rectoret i Comas, Santiago Martínez i Saurí, Jordi Nadal i Oller i Josep Varela i Llabrés que integren, tots ells, el Jurat per a l'adjudicació del PREMI ILURO 1983 de MONOGRAFIA HISTÒRICA, instituït per la Caixa d'Estalvis Laietana, acorden per majoria concedir un accèssit al treball titulat: Economia i societat. Mataró 1600-1639.

A Eulàlia, Vicenç i Joan

PRÒLEG

És en gran mesura un exercici ociós prologar un treball tan rigorós i ben construït com el realitzat per Joan Giménez Blasco, una encertada reelaboració de la seva tesi de llicenciatura que ja va obtenir el reconeixement del tribunal universitari que li atorgà la màxima qualificació. Tanmateix, l'amistat i la col.laboració científica, prolongades ja durant alguns anys, tenen els seus drets i són arguments suficients per a justificar aquesta presentació.

Potser el primer mèrit del llibre sigui el seu deliberat propòsit de contribuir al coneixement d'un dels àmbits cronològics i temàtics menys freqüentats pels historiadors de la Catalunya moderna. Els segles XVI i XVII segueixen constituint dos segles de foscor, segons l'expressió afortunada de Joaquim Nadal, tant per l'escassa brillantor de la vida econòmica, política o cultural del Principat, com pel reduït catàleg dels treballs històrics que han prestat atenció a l'època, amb la relativa excepció dels consagrats a la Guerra dels Segadors. En efecte, si repassem l'obra de Pierre Vilar, que conté les pàgines més penetrants que s'hagin escrit mai sobre el Sis-cents català (i sobre la història de Catalunya en la seva totalitat, malgrat algun recent exabrupte motivat pel sectarisme i l'oportunisme polític més detestable), veurem que la Catalunya dels Àustries se'ns apareix retratada a base de lúcides llampades que saben il.luminar aspectes essencials, però que no pretenen un desenvolupament extens de la matèria històrica. I la mateixa impressió de discontinuïtat informativa i explicativa podem extreure de les obres col.lectives de caràcter general publicades recentment a Catalunya per diverses cases editorials. A totes elles, a més, els aspectes polítics apareixen potenciats per sobre dels econòmics i els socials (excepció feta del fenomen del bandolerisme), per raó de l'orientació preferent de les monografies disponibles, més abocades, almenys fins els anys finals de la centúria, cap a les condicions de govern de Catalunya i les seves relacions amb la monarquia. Un estudi econòmico-social centrat en la Catalunya de la primera meitat del segle XVII posseeix, doncs, ja d'entrada l'al.licient de la indagació en un territori poc transitat que és objecte per tant d'una més vehement curiositat historiogràfica.

El tema concret escollit posseeix també per virtut pròpia un poderós atractiu. Els homes d'avui i els historiadors de les èpoques més recents comparteixen la mateixa imatge d'una Catalunya aglutinada per Barcelona. Però les societats són un producte històric i per tant canviant, sotmès a una inexorable diacronia. En el segle XVII la sort de Barcelona no estava decidida i, sobretot, no disposava en el conjunt català de la situació hegemònica que havia d'assumir posteriorment, o que havia mantingut en els anys de l'expansió mediterrània. Les distàncies entre la capital i altres ciutats no eren tan grans ni demogràficament ni econòmicament, sinó que al contrari, alguns altres nuclis semblava que tinguessin un major dinamisme i una major vocació de protagonisme històric. I si aquest fenòmen es pot exemplificar d'alguna manera, ens hem de fixar sens dubte en el cas de Mataró. El seu floriment sota els Àustries sembla una realitat incontestable que ha estat referida per tots els autors que s'han ocupat del tema, i especialment, per Joaquim Llovet, que tant ha contribuït amb els seus excel.lents treballs a definir i caracteritzar aquesta vitalitat de la vella Iluro en els temps moderns. D'aquesta manera, el llibre que presentem se'ns apareix com una aportació de primer ordre sobre els fonaments que serviren de suport a l'expansió evidenciada a finals de la centúria i que van convertir Mataró en la rival de la capital històrica del Principat.

L'economia mataronina del XVII podia aparèixer així com un objecte privilegiat d'interès per a l'historiador; però aquesta constatació no solucionava un problema difícil, l'ofert per l'escassetat de les fonts disponibles. S'hagué de realitzar un esforç notable per trobar i fer servir unes dades que fossin susceptibles de quantificació, que tinguessin una irrebatible significació econòmica i social i que permetessin per tant realitzar un estudi d'història serial. La documentació escollida foren els inventaris post mortem*: una mostra de 207 inventaris corresponents a l'escrivania de la parròquia de Santa Maria i repartits regularment al llarg dels quaranta anys que precediren a la revolta dels Segadors. D'aquesta manera la investigació incorporava un tipus de fonts que, encara que és molt utilitzada pels estudiosos francesos (tant per a història rural com urbana, tant per a història econòmica i social com cultural), només en dates recents s'ha vingut introduint a la historiografia espanyola, com poden demostrar els treballs continguts als volums d'actes del* II Coloquio de Metodología Aplicada a la Historia *celebrat a Santiago de Compostel.la que acaben de publicar-se. En aquest sentit, l'obra que presentem pot incloure's en el grup d'investigacions que han assumit el paper peoner de la utilització d'aquest tipus de fonts notarials a Catalunya, obrint camí a una pràctica que no dubtem a vaticinar que serà fecunda, a raó dels treballs que en aquest mateix moment a es troben en curs o fins i tot en avançat estat d'elaboració.*

Els inventaris són una de las escrituras reinas de la historia social, *segons frase d'Antonio Eiras, però això no vol dir que el seu tractament sigui fàcil ni que admeti l'aplicació d'un mètode únic en la seva utilització. Joan Giménez Blasco ha hagut de convertir-se així en creador de metodo-*

logia, adaptant les dades ofertes pel catàleg dels béns al marc general de l'economia i la riquesa de Mataró suggerit per altres fonts. Així, la determinació dels nivells de riquesa s'ha establert sobre unes variables molt concretes, com són el diner líquid i les rendes per un costat, i per l'altre els cellers, l'utillatge i el mobiliari, mentre que l'anàlisi sociològica ha descansat sobre altres elements, en aquest cas les joies, les armes, els llibres i les pintures. Com a complement, l'ús de les dades numèriques aportades pels encants que succeeixen en ocasions als inventaris ha permès de precisar els valors aproximats dels objectes, contribuint a superar la indeterminació de la informació més estrictament qualitativa. En definitiva, un excel.lent esforç d'imaginació que ha permès la desitjada serialització de les dades i uns resultats diferencials, que donen compte dels nivells de riquesa i dels comportaments socials dels diversos grups en què s'estratifica la població de Mataró.

I a partir de tot l'anterior, i com a resum, unes fermes conclusions que no val la pena de repetir. Mataró se'ns apareix com un nucli de població entestat en un procés de creixement de notable precocitat. L'expansió es fonamenta en la vinya, en el seu conreu i comercialització: la vinya desplaça el cereal als camps i el capital mercantil en promociona el seu desenvolupament i la transporta per via marítima a altres mercats. La pesca, l'artesania del tèxtil i del vidre són activitats complementàries d'una economia que ja ha sabut assentar unes sòlides bases i que travessant una conjuntura que encara ignorem, assolirà un primer cim de prosperitat, segons les dades al nostre abast, en els darrers anys del segle XVII. I com a corol.lari d'aquesta estructura econòmica, una constatació a nivell social: el paper protagonista assumit per aquells grups que combinen la propietat de les vinyes i les activitats comercials. I una pregunta també: ¿seran aquestes classes ascendents, decidides a mantenir el ritme del seu enriquiment, les impulsores de la política de col.laboració amb la monarquia que ens refereix John Elliott i que es veurà tan violentament atacada pels pagesos sublevats que ocupen la població amenaçant els traïdors a la causa de la revolta de 1640?

Aquestes conclusions i aquestes perspectives justifiquen amb escreix la investigació, però en absolut exhaureixen els ensenyaments i els suggeriments aportats per l'obra, de l'autor de la qual hem d'esperar amb confiança noves i importants contribucions al coneixement de la història moderna de Mataró i de Catalunya.

Carlos Martínez Shaw
Universitat de Barcelona

La reconstrucció del nostre passat col.lectiu és una tasca necessitada d'un ampli debat, a partir d'estudis sectorials, que contribueixin a fornir-nos d'elements per a una interpretació de la nostra trajectòria com a comunitat en el decurs del temps històric.

És en aquest marc on situem el present treball. Les afirmacions que en ell es contenen, fruit d'una reflexió sobre dades quantificades, ofereixen elements interpretatius de tipus social i econòmic per al Mataró del segle XVII. No és pas una recerca closa. La problemàtica és prou complexa com per restar oberta a noves investigacions que confirmaran o matisaran la validesa dels continguts ací expressats.

Aquest treball no hauria estat possible sense el guiatge del Dr. Carlos Martínez Shaw al qual resto deutor per l'amabilitat i atencions amb què m'ha distingit, així com per haver volgut prologar aquestes pàgines.

He d'agrair les facilitats rebudes per la parròquia de Santa Maria de Mataró, tant pel seu rector Mn. Francesc Pou, com per l'Equip del seu Museu Arxiu, particularment el Sr. Manuel Salicrú, que han posat a l'abast dels estudiosos uns fons documentals d'imprescindible consulta per a la història de la nostra ciutat.

Són moltes les persones que em cal remerciar per les seves indicacions i suggeriments. No vull deixar d'esmentar Maria Assumpció Rovira i Nieves Noriega.

La meva gratitud també a Glòria per haver compartit les hores més feixugues d'aquest treball.

Mataró, juliol, 1984

I. INTRODUCCIÓ.

— Presentació.

— Les fonts documentals: Característiques i procedència.

"La vila de Mataró està murallada, fundada a tir de arcabús del mar i prop la vora del aygua té una torre ab peces de artilleria ab municions necessàries per a sa defensa. Dista de la Ciutat de Barcelona quatre llegües. Fonch dita Iluro i lo Dr. Hieronym Pujades en lo lib. 4 fol. 178 de la Crònica Universal del Principat de Catalunya la nomena Civitas fracta o Civitas tracta. Té set-centes cases compreses quaranta que estan fora de la muralla, en lo terme de S. Miquel de Mata, veynats de Valleix, de Cirera i Traià, que tot és de la Parròquia de Mataró.
La vila és apasible, està en pla, té bon cel, los ayres sans, los fruits avantatjats, i los vins superiors als de altres terres. Té sinch caños de aygua de font repartits per les plasses della, té una assèquia de aygua que bayxa de la que sobra de dos molins fariners que estan a dos tirs de mosquet fora la vila. Té dins de la vila tres forns de vidre que fan gasto cada dia 20 lliures, ab que poden proveyr de bons vidres la Ciutat de Barcelona i n'envien càrregues per terra i mar a Madrit, Castella, Francia i a altres parts, perquè los mestres que fan lo vidre són dels més avantatjats de Catalunya. [...] És una de les més populoses riques i calificades viles de tota Catalunya."

Memorial del Rector Folquer 1631-1638

Museu Arxiu de Santa Maria. Arxiu del Rector: Memorial Rector Folquer.

PRESENTACIÓ

La transformació de les actituds i activitats econòmiques catalanes, esdevinguda a les darreries del segle XVII, que significà el trencament amb un ritme secular de migradesa econòmica al nostre país ha estat a bastament estudiada i definida. Les aportacions de Pierre Vilar han constatat com en el decurs dels anys 1660-1705, es feren palesos uns nous ritmes de creixement econòmic que el mateix autor ha definit com "segon redreçament català".[1]

S'esdevingueren un seguit de causes: important moviment demogràfic, extensió i intensificació agrícola, generació de beneficis i conseqüent formació de capitals que s'invertiren en activitats mercantils i que posteriorment feren possible la industrialització.

Aquest seguit de factors fan del segle XVIII català el període en el qual es superen situacions i actituds heretades del passat i s'obren camins als esdeveniments de la nostra contemporaneïtat.

La vila de Mataró fou una destacada capdavantera d'aquest impuls renovador. Recordem la coneguda descripció que en fa Aparici, contemporani a aquests esdeveniments, per a captar el to d'admiració que el desenvolupament de Mataró era capaç d'originar.

"Jo he vist Mataró una vila molt ordinària y reduhida, lleva los drets; de mon recort, donaren-se tots a negociar per la mar, fins las dones arriscaven sos cabalets de puntas y sedes, encomenant-los als patrons que eran sos parents y estos los trocaven ab altres mercaderias, de què feyen ellas molts arbitrets per ses casas y famílias; los hòmens se han fet richs, ab 40 anys, han fet moltas casas opulents, lo comú ha estat sempre pobre per raó dels pochs vectigals,

1. P. VILAR, *Catalunya dins l'Espanya Moderna. Recerques sobre els fonaments de les estructures nacionals.* Barcelona, 1964, Vol. II, p. 373.

que sempre an tingut la mira a la utilitat y benefici del comerç. Ya se és feta ciutat y està en positura que té doblada població del que tenia i la gent acomodada. Los negociants de gros cabal an ajudat, y amparat als oficials de son estaments fent-los treballar de sos oficis, comprant-los las mercaderias que enviaven fora del Regne, quant lo comú tenia una precissió de haver menester diners, los hòmes de negoci lo anticipàvan. Las administracions de provisió de pa i carn, tot corria per mà d'ells alternant-se lo treball un any per l'altre, servint sense salaris o molt poch. Lo pobre estava asurtit pus trobava pa y feina.

Havia's mudat lo carruatge de Catalunya que venia a Barcelona, tot anava a Mataró, que y trobàvan a comprar y a vèndrer lo que havien menester i sempre guañàvan lo vectigal del dret de Barcelona, de què allà éran libres. Ya los mercaders de Barcelona o havíen comprès, perçò tenia cada u un factor a Mataró".[2]

Bo i la polèmica al voltant del "comerç lliure" que es troba a la base de tota l'argumentació, és evident la pròpia consciència que es tenia de l'embranzida econòmica que havia trasbalsat la vila de Mataró, arribant a convertir-la en ciutat, bo i l'oposició de Barcelona.

Existeix un conjunt de treballs que defineixen els trets més essencials d'aquest creixement mataroní de les darreries del segle XVII i principis del segle XVIII.

Joaquim Llovet ha indicat unes causes molt concretes per a aquesta expansió; d'una banda el lliure comerç i el tràfic marítim, i d'altra les vinyes i el vi.[3]

Pere Molas ha estudiat la vertebració societat/poder polític per al Mataró del segle XVIII.[4]

Carlos Martínez Shaw ha estudiat la suggestiva interrelació entre capital comercial i construcció naval.[5] I ha posat de relleu la participació de les naus, els patrons i els comerciants mataronins en la penetració catalana vers els mercats atlàntics, en un primer moment, i posteriorment la participació directa vers els mercats pròpiament colonials.[6]

2. Segons P. Vilar, *Catalunya,* II, p. 409.
3. J. Llovet, *Mataró, 1680-1719: el pas de vila a ciutat i a cap de corregiment,* Mataró, 1968, p. 28.
J. Llovet, *La ciutat de Mataró,* Barcelona, 1959.
4. P. Molas, *Societat i Poder polític a Mataró 1718-1808,* Mataró, 1973.
5. C. Martínez Shaw, *Cataluña en la carrera de Indias, 1680-1756,* Barcelona, 1981.
6. C. Martínez Shaw, "Construcción naval y capital mercantil: Mataró, 1690-1709", a *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols,* VIII (1980).

El relatiu coneixement dels mecanismes i processos que possibilitaren aquest desenvolupament contrasta, però, amb la migradesa d'informacions que posseïm per als períodes immediatament anteriors al desvetllament. Desconeixem molt dels mecanismes interns de l'economia d'aquest període, així com de les estructures socials i els seus mecanismes d'ascensió. Evidentment, bo i la relativa prostració de Catalunya, d'ençà 1450 el pas del temps no s'havia pas aturat i havia de marcar d'alguna manera els dos segles següents.

Hem centrat la nostra atenció sobre aquest problema, i l'hem restringit a l'àmbit mataroní, que tal com hem vist, es converteix en un model arquetípic del creixement a la divuitena centúria.

Per al cas concret de Mataró, intentarem explicar com es va passar d'una vila medieval, amb un creixement molt lent, irrellevant per al conjunt del Principat, a una situació nova en la qual Mataró era la capdavantera d'una "de las áreas comerciales más dinámicas de Cataluña, centralizando y dirigiendo la actividad económica... y erigiéndose en auténtica rival de Barcelona".[7]

L'objectiu d'aquest treball consistirà a determinar i valorar les bases econòmiques sobre les quals es va bastir el creixement acumulat del segle XVIII i, al mateix temps, estudiar l'estructura social que va precedir els moments d'eclosió. Intentant de definir els corrents interns que amb lentitud feren possible aquell canvi que meravellava els observadors.

Amb aquesta finalitat l'estudi s'ha centrat expressament entre els anys 1600-1639, per considerar aquest moment històric com a idoni per a aconseguir els objectius proposats.

El segle XVII mataroní manté una periodificació ben delimitada. Fins l'any 1640 es mantenen els constants del segle anterior, on semblava afirmar-se un lleuger creixement demogràfic. La incidència de les crisis alimentàries o epidèmiques, llevat les de l'any 1631, no alteraren substancialment aquest ritme uniforme. El període subsegüent 1640-1659 ve marcat per la important mortalitat que per a la vila significà la pesta de l'any 1652. Aquesta mortalitat especialment greu juntament amb les conseqüències del conflictiu període bèl·lic, originaren una davallada en el creixement que s'havia assolit en el període immediatament anterior.[8]

7. C. MARTÍNEZ, *Catalunya en la carrera*, p. 51.

8. J. IGLESIAS, *La població del Maresme a la llum dels censos generals*, Mataró, 1971.

J. NADAL i E. GIRALT, *La immigració francesa a Mataró durant el segle XVII*, Mataró, 1966, pp. 19, 20 i ss.

El tercer moment del segle, a partir de 1660, significaria una ràpida recuperació dels nivells anteriors, iniciant-se el procés de vertiginós creixement, datat segons Pierre Vilar en el seu període àlgid entre els anys 1675-1715.

L'elecció de l'etapa d'estudi entre 1600-1639, obeeix a la intencionalitat de definir un moment històric, que bo i ésser immediatament anterior a la fase expansiva, entronqui perfectament amb la conjuntura anterior, hereva directa de l'estancament i atonia medieval.

Confiem que les respostes obtingudes d'aquest estudi de les bases econòmiques i socials anteriors a la transformació econòmica del segle XVIII, superin l'abast estrictament local, i signifiquin l'aportació específica del procés mataroní al coneixement global d'aquesta transició vers el "redreçament català".

LES FONTS DOCUMENTALS: CARACTERÍSTIQUES I PROCEDÈNCIA

La resposta a les qüestions plantejades comportava necessàriament l'exigència d'un tipus de fonts que integressin les variables econòmiques i socials, al mateix temps que oferissin unes sèries àmplies i continuades per al període escollit.

Les fonts on recórrer a la recerca d'aquests informes són limitades. La manca d'un registre fiscal, com fou el Cadastre, és molt difícil de suplir en aquest període, ja que els "talls" periòdics de similar finalitat, que ordenava la Universitat de la vila, poques dades inclouen, a part de la quantitat que ha de satisfer cada vilatà.

Una altra possible font a consultar, els llibres de *Credenceria* de la mateixa Universitat, ofereixen un conjunt de dades interessants, però limitades, vàlides per a un estudi de les finances municipals a nivell genèric d'ingressos i despeses, però que no transparenten l'estructura econòmica de la vila en general, ni en particular la dels seus habitants.

L'existència de llibres de comptes o de correspondència, es limita a un o dos exemplars, cosa que tampoc no possibilita un estudi com el proposat.

Per intentar assolir els objectius fixats de determinar l'esquema econòmic i les relacions de producció en el cos social de la vila, es requeria més que unes dades genèriques i difoses, el coneixement particular de diferents membres de la comunitat, en un nombre suficient que permetés formar una mostra representativa.

Aquest coneixement concret, però, havia d'ésser molt més ampli del que es podia extreure de les activitats professionals indicades en els "talls" o en els llibres sagramentals. Fins on això fóra possible, per al segle XVII per una vila de les característiques de Mataró, calia definir els nuclis productius en els seus nivells més elemen-

tals, però alhora amb el màxim d'informació possible sobre el context econòmic, social i productiu on es realitzava la vida i el treball de cada individu.

La *documentació notarial* és l'única que permet una aproximació a aquesta problemàtica.

S'ha definit la documentació notarial com el "principal capital arxivístic de l'Antic Règim".[9] Certament, per a aquest període històric els protocols notarials enregistren gran part de les decisions i activitats que tenen una certa transcendència per a la persona.

El notari és "conegut, escoltat i consultat"[9] pel prestigi que li confereix el control de l'escriptura pública i la familiaritat amb el món de la legalitat.

Els registres de notaria esdevenen observadors privilegiats dels fenòmens econòmics i socials que s'originen en el cos social i constaten amb exactitud i meticulositat les tendències i línies generals del moment històric del qual són fruit i testimoni.

L'amplitud, però, de la documentació notarial requereix una selecció, i hem escollit un instrument que creiem que possibilita l'estudi de la problemàtica esmentada, l'*inventari.*

Si bé la utilització d'aquest tipus de document no ha estat massa estesa al nostre país, els interessants resultats obtinguts principalment a França i Alemanya, ens encoratjaren en aquest camí.

L'INVENTARI COM A FONT HISTÒRICA: VALORACIÓ CRÍTICA

Les característiques d'aquesta documentació i la seva validesa per a la història econòmica i social, han originat interessants debats entre historiadors francesos, principals introductors d'aquests tipus de fonts per a la reflexió històrica.

Les possibilitats d'aquestes documentacions són valorades en els següents termes.

"Le donné notarial n'a guère d'equivalent dans le trésor documentaire de l'humanité. Accesible aux méthodes scientifiques de traitement et permet par une nouvelle critique de ses cellules, tissus et systèmes de liaison, une approche incomparable de la structure sociale sous-tendant notre civilisation."[9]

Concretant més en el tipus de document, l'inventari, Pierre Goubert, emet el seu propi judici sobre aquest punt.

9. *Les actes notariés. Source de l'histoire sociale XVI e XIX siècle,* Actes du colloque de Strasbourg (mars 1978) réunis par Bernard Vogler, pp. 327-328.

"Les papiers de succession permetent de faire revivre, avec une exactitude encore inégalée, un nombre considerable de familles apartenant à tous les groupes sociaux, saufs les misérables et les errants. Pouvoir embrasser, de façon precise, continue et vivante, l'activité, les fortunes d'une part importante de telle société ancienne —peut être 20% des défunts— celamérite sans doute tout d'heures passées à trier et dechiffrer ces papiers de succession. Quels autres documents pourraient donner autant?" [10]

Hi ha, però, qui assenyala dificultats. Segons A. Daumard,[11] l'inventari és un document relativament infreqüent en una societat que manté a la major part de la població en condicions de pobresa i per tant, la seva utilització, per a un estudi global de la societat és incompleta i problemàtica.

D'altres autors incideixen en dificultats específiques: l'edat de l'individu a qui s'hagi pres l'inventari pot condicionar l'estructura de la riquesa del mateix. S'afirma també que l'inventari és un acte de rics, i que per tant tendeix a afavorir estadísticament els grups econòmicament benestants, en detriment dels més pobres. S'assenyala com a dificultat la imprecisió, o l'existència de fraus o ocultacions amb la connivència de familiars i notaris, etc.[12]

Davant d'aquest conjunt de criteris, que des de qualsevol de les actituds contribueix a definir i concretar les aportacions i limitacions d'aquesta font històrica, fem nostre el següent plantejament d'E. Furet:

"Ce qui importe est moins de reconstituer une hiérarchie introuvable et une réalité qu'il serait vain de pourchasser que de comparer des états relatifs du réel et de tenter d'en évaluer les changements. Si la source est deformante peu importe en quelque sorte, puisqu'on cherche à déceler une évolution non pas par rapport à un référent externe insaisissable, mais dans une relation avec un terme de même nature, situé dans une même série temporelle".[13]

Une de les possibles vies per a determinar la representativitat

10. P. Goubert, "Intérêt et utilisation historique des papiers de successions: inventaires, après decès, partages, comptes de tutelle". *Revue d'Histoire Moderne et Contemporaine,* n.º I (1954), pp. 22-57.

11. A. Daumard, "Una source d'histoire sociale: le registrement des mutations après décès. Le XIIè. arrondissement de Paris en 1826 et 1847." *Revue d'Histoire Economique et Sociale,* VIII (1957) pp. 52 i ss.

12. J. Jacquart, "L'utilisation des inventaires après décès villageois. Grille de depouillement et apports". *Actes du colloque de Strasbourg,* Strasbourg, 1979, pp. 187-196.

13. Furet, "Le quantitatif en histoire", en *Faire de l'Histoire,* Paris, 1974. V. I, pp. 48-49.

d'un estudi basat en inventaris és el seu cotejament respecte el nombre d'òbits enregistrats. Aquesta comprovació no ha estat possible en aquest treball, ja que manquen els llibres obituaris d'aquest període.

INVENTARI. DEFINICIÓ, ESTRUCTURA, TIPOLOGIA, LEGISLACIÓ.

"Inventarium est: Bonorum omnium publica facta descriptio, a tutore, curatore, vel herede confecta solemnitate iuris debita concurrente".[14]

Aquesta definició, cronològicament la més pròxima al període estudiat que ens ha estat possible recollir, ofereix les principals característiques d'aquest acte jurídic. Apareix marcada la relació amb les situacions successòries, i és també significatiu el caràcter públic del mateix.

L'amplitud de l'inventari estava també especificada: "Debet confici inventarium de omnibus bonis, sive mobilius, sive inmobilius, pecuniis, auro, argento, nominibus debitorum, iuribus, et actionibus et omnibus aliis, quae in hereditate defuncti inveniuntur, tam quae ipsius sunt, quam alterius ne prorsus occultari, seu dependi valeant".[15]

No es parla de l'avaluació dels béns inventariats, recolzant-se pel que sembla en la constitució "Considerantes quod" de Jaume II,[16] que instituí la no obligatorietat de la presència dels creditors en l'aixecament de l'inventari.

L'estructura de l'inventari presenta tres parts diferenciades. L'encapçalament enregistra el nom i l'activitat del difunt, les persones a instància de les quals es pren l'inventari i el caràcter jurídic de la seva presència així com els drets o beneficis que s'invoquen a l'hora d'inventariar.

El formulari es repeteix amb poques variants, atenent a les diverses situacions que es poden presentar. Es detalla també el lloc i

14. V. GIBERT, *Theorica Artis Notariae,* Barcelona, 1772, pp. 281.
15. V. GIBERT, *Theorica Artis,* p. 282.
16. Considerantes, quod pro parte Consiliariorum, et Proborum Hominum Civitatis Barchinone, fuit coram nobis monstratum, quod licet in dicta Civitate Barchinonae, et eius vicaria sit, et fuerit consuetudo, usus et observantia hactenus sine contradictione aliqua observata, quod inventarium per Tutores et Curatores pupillorum et adultorum, et per alios qui ipsa inventaria facere possunt, et deberit, fuerunt confecta et conficiuntur sine convocatione creditorum et legatariorum. *Llibre VI Títol IV. Constitutions i altres Drets de Cathalunya, compilat en virtud del capítol de Cort LXXXII de las Corts per la SCYR Majestat del Rey Don Philip IV, Nostre Senyor, celebrades en la ciutat de Barcelona. Any MDCCII.* En casa de Joan Pau Martin i Josep Llopis Estampers, Any MDCCIV. Edició facsímil Ed. Base, Barcelona, 1973, pp. 359-360.

notari on fou lliurat el testament del difunt. Finalment es clou l'encapçalament amb la menció expressa del notari o substitut encarregat de prendre l'inventari.

La segona part comprèn el detall i descripció dels béns de l'heretat. S'inicia amb la descripció i situació de l'habitacle, i a continuació es realitza un recorregut per les dependències del mateix, consignant els diferents objectes que es van trobant. Un cop enllestida aquesta descripció, s'enumeren les propietats immobles i les rendes pertanyents a l'heretat.

En el tercer apartat s'hi consigna la fórmula conclusiva i el nom dels testimonis, generalment dos.

Aquestes tres parts, amb alguna variació, són presents a la majoria d'inventaris. A vegades l'espai destinat a l'encapçalament es deixa en blanc, amb una anotació al marge dels titulars, passant immediatament a la descripció dels béns. Un element que ofereix una important informació econòmica és la presència d'"encants", o subhastes de béns, que esporàdicament apareix completant l'inventari quan per a complir disposicions testamentàries són necessàries quantitats en efectiu.

El tipus d'inventaris treballats no són exclusivament referits a les disposicions successòries, encara que aquest grup sigui el més nombrós.

Hi ha un nombre reduït d'inventaris confeccionats amb motiu dels capítols matrimonials, a fi de deixar pública constància dels béns que s'aportaven a la societat conjugal.

El predomini absolut correspon, però, als inventaris designats com "post mortem" o "post-obitum", essent aquest el tipus determinant a la mostra.

L'elevada assiduïtat social constatada vers aquest tipus d'acte jurídic, es veia impel·lida i condicionada per la legislació catalana.

Recordem dues importants constitucions que reglamentaven la seva obligatorietat. La constitució "Hac nostram" [17] ho imposava a les vídues, les quals en el cas de no prendre l'inventari dels béns del seu espòs difunt quedaven privades de la manutenció i vestit

17. Pere Terç en la Cort de Perpinyà, Any MCCCLI.

Ab aquesta nostra Conctitutio per tots temps valedora sanccim, que la Muller, mort lo Marit, encontinent apres la mort de aquell sie vista tots los bens de son marit posseir, e dins lo Any del plor de aquells bens en totas las cosas a la sua vida necessaria sie proveida... Ajustant que la Muller en lo primer cas, ço es a saber quan tots los bens del Marit seu posseir sie vista, inventari començar, dins un mes apres que la mort de son Marit sabra comptador, e dins un altre seguent complir.

Constitutions y altres Drets de Cathalunya, Llibre V, Títol III.

als quals restaven obligats els hereus legals, durant el primer any de dol. Així mateix, la vídua es veia privada de fer seus els fruits dels béns del marit després de l'any de dol, bo i que a les capitulacions matrimonials se l'hagués nomenada com a beneficiària dels mateixos.

Òbviament restaven en obligació de prendre inventari els tutors, curadors i marmessors, ja fos el seu caràcter testamentari, legítim o datiu, a fi de donar compte de la gestió realitzada amb els béns rebuts.

Els drets més freqüentment invocats en la confecció de l'inventari són el denominat "Beneficium Inventarii" que implicava per l'hereu poder respondre dels possibles deutes de l'heretat, únicament amb els elements que l'inventari aportés, restant el seu propi patrimoni al marge de possibles obligacions dimanants de l'herència rebuda.[18]

Un altre dret que intentava salvaguardar-se mitjançant la confecció de l'inventari és el dret de "tenuta". Consistia en el reconeixement de la capacitat de l'esposa per a gaudir l'usdefruit i possessió de tots els béns del marit difunt, fins a restar enterament rescabalada de l'import de la dot que havia aportat al matrimoni.

Aquest privilegi requeria d'un seguit de condicions: justificar que el pagament de la dot s'havia fet, que el marit no hagués deixat uns béns determinats per a aquesta finalitat expressa, i en darrer terme, que l'esposa hagués iniciat inventari dels béns del marit, en els terminis legalment marcats: un mes comptat a partir del coneixement de la mort del marit, i s'hagués finalitzat aquest inventari durant el més següent del seu inici.

Reproduïm l'encapçalament de l'inventari dels béns de Nicolau Seguí [19] on es fa palesa aquesta preocupació per a la salvaguarda dels drets de la vídua.[20]

La difusió i acceptació d'aquest instrument notarial, s'ha d'interpretar al nostre entendre, a partir de la singular importància que

18. Philip Príncep y Lochtinent General de Carles en la primera Cort de Montsó Any MDXXXVII. Sie Just, e util á la Republica, preservar tots los poblats en lo present Principat, y Comtats de Rosselló, y Cerdanya de plets, statuim, y ordenam, que en lo dit Principat, e Comtats sie observat, que lo dit hereu haja, e sie tingut en la acceptatio de la heretat, y dins lo temps de dret comú statuit, fer inventari de tots, y sengles bens de dita heretat. *Constitucions y Altres Drets de Cathalunya,* Llibre VI, Títol VI.

19. Museu Arxiu de Santa Maria. Inventaris, 1620/10/10.

20. In Dei Nomine Noverint Universi quod cum propter maculam evitandam omnemque fraudis suspitionem tollendam beneficium inventarii a iure sit indultum id circo Ego Maria Seguina vidua relicta honor. Nicholai Segui quondam candelarii sere villae Beatae Mariae Mataronis, diocesis Barchinone.

concedia la jurisprudència de l'època a la pràctica de l'inventari, com a eina privilegiada per al recte ordenament d'una qüestió potencialment tan conflictiva com les successions.

Procedència de les fonts emprades

Ha estat possible realitzar aquest treball gràcies a les facilitats rebudes de la parròquia de Santa Maria, i particularment per la col·laboració dels membres del seu Museu-Arxiu, on es custodia la documentació estudiada.

La documentació procedeix de l'escrivania de la parròquia de Santa Maria, de la qual n'era titular el rector, i que es regia en el seu nom per notaris o preveres. El *Memorial del Rector Folquer,*[21] la descriu en aquests termes: "los vicaris i sinch notaris reben tota manera de actes en nom del Rector i un dels notaris, en una estancia bayxa que té la torre de la Rectoria ab porta uberta al carrer, reb los actes i, en esta estancia que es diu notaria de la Rectoria, guarda los protocols de tots los actes que es reben en nom del Rector".

L'origen d'aquesta escrivania és fosc i la seva titularitat fou llargament discutida al Rector, qui n'argumentava la propietat des de temps immemorials.

Arran de la concessió als Jurats de la vila d'una altra escrivania, s'inicià un plet de durada secular, que després de sentències contradictòries, reconegueren el dret als opositors de l'escrivania parroquial. Aquesta sembla, però, que mantingué el seu funcionament fins a la desaparició de les escrivanies privades amb motiu de la Llei del Notariat, any 1862.[22]

L'escrivania de la parròquia no fou pas única a la vila. Coneixem durant aquest període en funcionament l'escrivania de la Cort del Batlle, una escrivania denominada de "la vila", juntament amb l'actuació particular de diferents notaris.

---

tam nomine propio quam etiam tenutarialt usufructuaria omnium et singulorum bonorum que fuerunt dicti quondam viri mei pro meis dote et sponsalitio iuxta antiquam et laudabilem constitutionem Perpiniani editam incipientem hac nostram nech non etiam pro conservatione dictae dotis meae et omnium quorumcumque iurium michi in hereditate predicte et bonis omnibus que fuerunt dicto quondam viri mei pertinentium et spectantium.

Volens igitur gaudere prigilegiis inventarium conficientibus ut ne bona predicta ocultari seu deperiri valeant ullo modo presens inventarium sive reportorium de dicta hereditatis et bonis omnibus.

21. *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria,* Mataró, n.º 1 (abril 1978).

22. Agraïm l'àmplia informació amablement facilitada per Carles Marfà i Riera sobre aquest tema.

El conjunt d'inventaris que ens ocupa forma part d'una sèrie més àmplia que comprèn documentació dels segles XVI, XVII i XVIII. Essent probablement la col·lecció més completa la del segle XVII.

La documentació no es troba protocolitzada, i hi manca la signatura notarial, cosa que fa pensar que podria tractar-se d'esborranys o de còpies.

Criteris metodològics

Per a l'elaboració del treball hem escollit una mostra formada per inventaris situats cronològicament en el període objecte de l'estudi, 1600-1639, havent prescindit dels documents qne no es conserven íntegrament.

Això ha permès reunir una col·lecció formada per 207 inventaris, que es distribueixen en el període estudiat, de manera uniforme. Si, segons indica el rector Folquer, el Mataró d'aquest període comptava amb unes set-centes cases, el nombre d'inventaris estudiats representa aproximadament un 30 % dels nuclis familiars. Això confereix una representativitat prou àmplia a la mostra, com per a permetre interpretacions generalitzadores sobre els seus resultats.

La referència de cada inventari es dóna amb el nom del titular i una xifra de sis dígits que reflecteix la data del document.

II. ESTRUCTURA SÒCIO-PROFESSIONAL DE LA MOSTRA.

— Sector primari.

— Sector secundari.

— Sector terciari.

Iniciem l'estudi de la documentació intentant extreure'n un esquema sòcio-professional amb dos objectius: obtenir-ne unes categories amb unes finalitats instrumentals, que ens facilitin l'anàlisi dels diferents sectors que conformen el cos social; i una segona possibilitat, més agosarada, d'intentar bastir a partir del conjunt d'inventaris estudiats un model d'estructura social, que bo i reflectir exclusivament els resultats de la mostra estudiada, considerem que poden ésser indicatius en les seves relacions internes de les tendències globals que regien el conjunt sòcio-econòmic d'una vila amb unes peculiaritats pròpies com era el Mataró del segle XVII.

Pel que fa al primer objectiu, atès el seu caràcter instrumental i metodològic, el creiem suficientment explícit per a no formular més aclariments. No succeeix el mateix amb el segon objectiu proposat i intentarem justificar la nostra interpretació.

Com ja ha estat indicat en fer la valoració crítica de les fonts documentals, una de les primeres objeccions que es fa a l'inventari quan és emprat per a anàlisis de caràcter econòmic i social és el valor de la seva representativitat, argumentant-se que en una societat deprimida econòmicament, el nombre de persones que testa o mana inventariar, es circumscriu en els grups benestants, o amb un cert patrimoni susceptible de ser llegat.

Bo i acceptar en termes generals aquestes limitacions i condicionants, voldríem matisar-ho amb el que hem deduït de la documentació estudiada.

Contradient el que acabem de ressenyar, es constata una elevada difusió social de la pràctica dels inventaris *post-obitum,* probablement parallela a la importància dels mateixos testaments. Aquest fet ve induït, segons la nostra interpretació, per la importància legal que l'ordenament jurídic vigent confereix a la pràctica de l'inventari, com ja ha estat assenyalat.

L'amplitud social de l'inventari a Catalunya, més que fruit d'una acció aïllada, a l'albir de la voluntat del testador, es correspon a

ESTRUCTURA SÒCIO-PROFESSIONAL DE LA MOSTRA.

Sector	Branca	Professió	absolut	%
Sector primari 17'80 %		Pagesos	31	14'90
		Pescadors	6	2'80
Sector secundari 36'20 %	Tèxtil i confecció 16'60 %	Sastres	11	5'30
		Teixidors lli	6	2'80
		Teixidors llana	1	0'40
		Teixidors vels	1	0'40
		Abaixadors	1	0'40
		Passamaners	1	0'40
		Sombrerers	1	0'40
	Indústria cuir 5'70 %	Assaonadors	2	0'90
		Sabaters	8	3'80
		Basters	2	0'90
	Ind. construcció 3'30 %	Mestres de cases	7	3,30
	Indústria fusta, vidre, ceràmica 11'50 %	Fusters	9	4'30
		Vidriers	10	4'80
		Boters	4	1'90
		Ollers	1	0'40
	Construcció naval 0'90 %	Mestres d'aixa	1	0'40
		Calafats	1	0'40
	Indústria del metall 2'80 %	Ferrers	1	0'40
		Pedrenyalers	2	0'90
		Manyans	2	0'90
		Calderers	1	0'40
	Indústria cànem 0'40 %	Corders	1	0'40
	Indústria cera 0'40 %	Candelers de cera	1	0'40

(Continuació)

			absolut	%
Sector terciari 27'00 %	Professions liberals 4'80 %	Mestre de capella	1	0'40
		Notaris	3	1'40
		Cirurgians	2	0'90
		Drs. en medicina	2	0'90
		Apotecaris	2	0'90
	Transport i comerç 22'20 %	Mariners	13	6'20
		Carreters	2	0'90
		Mercers	1	0'40
		Traginers	9	4'30
		Botiguers de teles	1	0'40
		Adroguers	3	1'40
		Mercaders	3	1'40
		Negociants	10	4'80
		Burgesos	4	1'90
Classes econòmicament no productives 6'70 %	Nobles 0'90 %	Ciutadans H.	1	0'40
		Donzells	1	0'40
	Clergat 6'20 %	Secular	13	6'20
Altres 11'50 %			24	11'50
			207	

una recerca d'empara legal pels qui resten, respecte els béns del difunt.

Aquests condicionaments jurídics s'evidencien i alhora es fan palesos en l'amplitud de magnituds econòmiques dels inventaris que hem estudiat. Així, a la presència d'uns inventaris que encantats produeixen sis,[1] vuit [2] o tretze lliures,[3] en trobem d'altres que poden oscil·lar entre 1179 [4] o 1263.[5] Essent el percentatge d'encants baixos molt important.

Davant d'això sembla evident que els grups socials econòmicament més febles malden per regular la transmissió dels seus minsos patrimonis, al costat dels membres més potents del cos social.

Això no obsta perquè afirmem el nostre convenciment de la real presència de sectors marginats que difícilment coneixerem per les fonts notarials, com serien els definits genèricament com a "pobres", "bergants", etc. que inevitablement resten al marge de la nostra actuació. Els contemporanis en són perfectament conscients: "no féu testament per no tenir de què".[6]

Assenyalem també com les característiques quantitatives de la mostra escollida, tant pel que fa al nombre d'inventaris que comprèn, com per la durada de l'ampli període que ocupa ens ofereixen unes garanties addicionals, basades en l'amplitud del mostreig, que permeten diluir les possibles deformacions o hipertròfies que podrien afectar una mostra reduïda. Considerem per tant que les dades que oferim marquen unes tendències o concentracions, del procés estudiat, fiables. Amb aquests antecedents, atribuïm al quadre sòcio-professional que hem elaborat el caràcter d'aproximació relativa a allò que degué ésser l'estructura social i econòmica del Mataró de la primera meitat del segle XVII.

La diversificació professional que ofereix la mostra obeeix a un determinat desenvolupament de les activitats productives. Per això, el valor més o menys elevat de la freqüència de cada activitat, dibuixa uns sectors econòmics i una gradació d'importància entre els mateixos. Amb aquestes dades intentarem d'oferir junt amb l'estudi professional de la població activa, un estudi de les bases econòmiques on s'aplica el treball humà, intentant definir-ne les característiques i la importància dels diferents sectors econòmics.

1. Museu Arxiu Santa Maria. Inventaris, Bertomeu Cabot, 8-4-1636.
2. MASM. Inventaris, Geralt Sala 4-2-1608.
3. MASM. Inventaris, Antoni Janer 6-12-1630.
4. MASM. Inventaris, Rafael Salvador 18-8-1623.
5. MASM. Inventaris, Joan Antic Mates 25-2-1628.
6. MASM. Llibres de Funeràries i Cantars.

Hem estructurat un esquema amb unes divisions d'ordre econòmic elementals, com és la divisió de l'activitat dels tres sectors tradicionals, redefinint a cadascun d'ells una subdivisió sectorial agrupant les activitats que ofereixen una certa homogeneïtat funcional i tècnica. Amb aquesta estructura pretenem oferir una visió sintètica i alhora integradora de com s'articulen els diferents grups socials en el procés de producció, així com la seva significació relativa respecte del conjunt.

Qualsevol esquematisme no esgota, però, la complexitat de la realitat, i per tant s'ha introduït per a alguns sectors de possible catalogació problemàtica dins d'aquest esquema, una subdivisió addicional per a les classes econòmicament no productives (nobles i clergues), i finalment un grup vari on s'hi apleguen els documents amb dades incompletes o de difícil sistematització.

Per a l'estudi dels inventaris amb titularitat femenina (26 sobre el total), en mancar-hi qualsevol referència a activitat professional, i atenent al fet que les dones invariablement apareixen en funció depenent bé de l'espòs o bé del pare, professionalment les hem incloses a l'activitat del personatge masculí al qui invariablement se les referencia.

Ens ha confirmat en aquest criteri la marcada endogàmia professional [7] que hem constatat.

Coneixem, però, la problemàtica dels béns amb titularitat femenina que poden representar tan sols parcialment el que havia estat una heretat, cosa que en ocasions pot aconsellar la seva no inclusió a la mostra.

Sector primari

Representa aquest sector el 17,8 % de la mostra i inclou dues activitats professionals: pagesos i pescadors, la importància de les quals és molt desigual. El predomini absolut dins d'aquest sector, queda ben palès que és per a la agricultura, ocupant un lloc molt marginal la pesca. Aquesta hegemonia moltes voltes discutida fou objecte de tensions entre ambdós grups per qüestions de protocol o de preeminència social, veient-se sempre bandejats els pescadors al segon terme que la seva importància econòmica els conferia.[8]

7. És freqüent constatar en el matrimoni d'una vídua com el nou marit pertany a la mateixa activitat professional que el marit difunt. Elizabet Nau Viola, 4-12-1626.
8. J. M. Colomer, *Mataró al mil cinc-cents*, Mataró, 1969, pp. 59.

La xifra dels pagesos no reflecteix pas, però, el veritable potencial econòmic de l'activitat agrària. La terminologia de l'època ens defineix de manera implícita el pagès com a titular d'una explotació agrícola, sense cap altra activitat econòmica especificada.

La propietat agrària no és pas quelcom exclusiu de la pagesia. Ha esdevingut un prestigiós i cobejat signe de prestigi social. Però en el cas que ens ocupa la propietat extensa va lligada al nivell econòmic i forma part de les fortunes dels professionals d'altres activitats, als quals, el seu nivell particular de riquesa permet d'esdevenir propietaris agrícoles més o menys importants.

L'explotació agrària, lluny d'ésser exclusiva dels homes que determina el percentatge de la mostra, es veu compartida per tots els sectors professionals.

La pesca, molt poc important relativament, es feia amb llagut o barques de rems. La representativitat del sector respecte de la mostra és del 2,8 %.[9]

En el transcurs del treball anirem estudiant comparativament les dades obtingudes en la mostra amb les dades que ofereixen Jordi Nadal i Emili Giralt per a Barcelona[10] i amb les dades que hem extret sobre Tarragona.[11]

	Mataró	Barcelona		Tarragona	
	1600/1640	1516	- 1717	1617	- 1669
Pagesia	14,9 %	6,6	6,0 %	—	30,4 %
Pesca	2,8 %	4,4	3,8 %	18,5	30,4 %

Hem de constatar, però, que atès el caràcter heterogeni de les documentacions d'on s'han obtingut les diferents dades, la seva validesa comparativa no és absoluta, sinó que s'ha d'interpretar exclusivament a nivell indicatiu.

Aquestes dades ens reflecteixen unes tendències generals: lloc destacat de l'agricultura dins del conjunt del sector, importància molt inferior de les activitats pesqueres. Dins d'aquestes línies es fa manifesta una major activitat en el sector per a Tarragona, mentre que

9. La descripció de les barques de pescar es troba en els inventaris de Miquel Perich, 1605 i Vicens Prats 1-3-1631.
10. J. Nadal i E. Giralt, "Barcelona en 1717-1718. Un modelo de sociedad preindustrial", Separata de homenaje a D. Ramón Carande, Madrid, 1963.
11. R. Lozano, *Tarragona al s. XVII: Aspectes demogràfics d'una població d'Antic Règim.* Tesina de llicenciatura, Barcelona, 1982.

a Barcelona i Mataró les xifres són menors, la qual cosa és indici d'una activitat econòmica general més àmplia i diversificada.

Mataró restarà a mig camí entre la forta concentració agrària de Tarragona, i el paper simbòlic que aquesta representa per a Barcelona, amb l'excepció de la pesca, on Barcelona, per les seves necessitats de consum interior manté un percentatge lleugerament superior al de Mataró.

SECTOR SECUNDARI

L'activitat industrial sota els esquemes de la producció artesanal ocupa el primer lloc segons el percentatge relatiu a la distribució professional.

Aquesta importància se'ns manifesta en un conjunt ampli d'activitats dedicades a cobrir les necessitats de béns de consum i de serveis d'un nucli urbà, però fins i tot de la seva zona d'influència, és a dir, del rerapaís que possibilita la vertebració del binomi camp/ciutat sobre el qual es basa l'economia de l'Antic Règim.

A l'estudi que segueix podem comprovar una diferenciació entre els oficis estrictament industrials i les activitats dirigides directament als béns de consum. Aquestes darreres es manifesten molt més nombroses i caracteritzen l'estructura del sector secundari de la vila.

Indústries de la Fusta, Ceràmica i Vidre: 11,5 %

Dins de les indústries de la fusta, ceràmica i vidre, ressalta la importància relativa dels vidriers (4,8 % sobre el total de la mostra) que ha disparat el percentatge del sector que sense ells es veuria reduït a un 6,7 %.

Aquest percentatge es correspon, però, amb la importància real que la fundició de vidre ha mantingut a Mataró. Ja d'època romana s'han excavat forns destinats a aquesta activitat.[12] La veritable importància econòmica d'aquesta indústria s'inicià probablement al segle XVI. És, però, en el segle XVII quan aquesta producció esdevé més important i significativa. Llovet indica[13] que a l'any 1632 féu una visita als forns de vidre de Mataró l'infant Ferran d'Àustria. Posseïm també altres dades que ens informen com el vidre era ob-

12. Excavacions efectuades a l'àrea industrial de la villa romana de Torre Llauder.
13. J. LLOVET, *La ciutat*, II, pp. 88-89.

jecte de comerç amb el Nord d'Àfrica,[14] amb Barcelona, Castella i França.[15] Les excavacions realitzades darrerament a la Plaça Gran i al Carreró han permès l'estudi d'algunes peces que són testimoni de l'important nivell assolit pels vidriers mataronins.

J. Antoni Cerdà en l'estudi d'aquestes peces afirma: "Aquests exemplars... són d'una gran qualitat artística i estan decorats amb cabuixons, i ratlles de pasta blanca, dignes d'admiració, la qual cosa demostra l'excel·lent preparació tècnica dels mestres vidriers que els van fer".[16]

El Sr. Ramon Juncosa, artesà vidrier, i bon coneixedor de la història del vidre mataroní ha confirmat una valoració semblant sobre les peces excavades al Carreró, a l'antiga joieria Ximenes.

Segons Juncosa, que amablement ha atès les nostres repetides consultes, les peces exhumades evidencien en la seva tècnica una influència i vinculació directa respecte de la vidrieria veneciana. El "treball venecià" es caracteritzava per l'exquisida elaboració artística i la transparència dels seus objectes. Aquesta tècnica va ésser imitada pel que hom denomina "treball català", assolint uns nivells comparables pel que fa a l'elaboració de les formes, però restant en mà dels artistes venecians el secret de la transparència del vidre, que no fou possible d'imitar pels nostres mestres vidriers. Un altre element, aquesta vegada de tipus documental, ha aportat noves dades per a tipificar i determinar amb més precisió alguns dels aspectes d'aquesta activitat. Es tracta de l'inventari de Pere Roig, que figura reproduït a l'apèndix documental.

La lectura d'aquest inventari, sota l'entusiasta guiatge del Sr. Juncosa, ha aportat una valuosa informació sobre la infrastructura tècnica de la vidrieria al segle XVII a l'àmbit català.

Enmig de l'utillatge s'hi relaciona un nombre significatiu de motllos pels quals tenim coneixement de la tipologia dels objectes fabricats. Veiem repetir-se els següents conceptes, entre d'altres: motllos de "leons", petxines, "pinyes", "belustres", barques, "reys", papallones, "leonets" i una menció aïllada als motllos de fer ampolles.

Es fa evident, per tant, l'especialització d'aquest obrador en la fabricació de peces ornamentals que, a jutjar per les mostres d'aquest

14. J. M. COLOMER, *Mataró al mil cinc-cents,* p. 124. Cita el carregament d'una nau amb destinació a Alger, on s'inclou vidre.

15. Biblioteca Popular de la Caixa d'Estalvis Laietana de Mataró. *Registre de lletres i missatges dels Jurats de Mataró.* Carta datada el 31-8-1589.

MASM. Arxiu del Rector: *Memorial del rector Folquer.*

16. J. A. CERDÀ, "Consideracions entorn la troballa de ceràmica catalana a la Plaça Gran". *Crónica de Mataró.* 23-12-1983.

període que han arribat fins als nostres dies i pel laboriós i delicat treball que s'hi esmerçava, esdevenien objectes d'ús molt restringit i d'una elevada qualificació com a objectes sumptuaris.

La conjunció d'aquests dos elements indicats, és a dir, una tècnica molt elaborada seguint les pautes de la vidrieria veneciana, i la creació d'uns models de notable qualitat artística, explicarien el renom dels vidres mataronins que justificava la seva exportació a altres regnes.

Pel que fa als fusters, amb un percentatge del 4,3 %, cal observar dues dimensions dintre de la seva activitat. Els inventaris ens han mostrat com en els seus obradors trobem d'una manera equiparable articles de mobiliari (caixes, llits, etc.) però parallelament a la importància d'aquests elements s'hi ressenya una activitat molt específica dedicada a la fabricació de premses de vi i els seus components (cargols, cuixes, etc.).

Aquesta activitat juntament amb la que és específica dels boters incideix en la importància de la producció vitícola.

El valor representatiu d'aquests boters, que representen l'1,9 % és més important del que aquestes xifres indiquen. No és una producció de consum quotidià, sinó de caràcter industrial i especialitzat, d'aquí el valor indicatiu de la seva presència.

El darrer lloc l'ocupa un oller. Pel que ens mostra el seu inventari, la seva producció es limitava a articles d'ús comú (olles, càntirs, etc.), cobrint per tant unes necessitats elementals de la producció ceramística. Els altres articles propis d'aquesta indústria, d'una major qualitat tècnica (ceràmiques de reflexos metàl·lics, plàteres, escudelletes) creiem que procedien d'intercanvis amb d'altres poblacions del Principat.

Indústria tèxtil i de la confecció: 10,6 %.

La indústria tèxtil ha estat definida com la primera activitat industrial de l'economia de l'Antic Règim. Aquest és el lloc que trobem que ocupa a Mataró, si prescindim de la distorsió abans indicada originada per la concentració de la vidrieria.

Seguint el procés productiu, hi ha una especialització en el nivell dels teixidors. D'entre ells el més nombrós, 2,8 %, és el dels teixidors de lli que compten amb sis representants. Cal observar, però, que bo i la seva denominació, el lli no és una matèria molt usual en els inventaris; en canvi les matèries tèxtils que anotem amb més freqüència són el bri de cànem i el bri d'estopa, que gairebé configuren la totalitat dels aixovars domèstics.

Segueix a la mostra un teixidor de vels i un altre de llana, activitats ja més especialitzades que l'anterior i d'una menor difusió. Poc més podem afegir per a aquests dos darrers, per la pobresa dels inventaris.

L'abaixador ens presenta una nova fase del procés de producció o elaboració del producte tèxtil i el "sombrerer" i el passamaner ens informen de dues especialitzacions noves. La màxima significació dins del subsector correspon, però, als sastres. Representen el 5,3 % de la mostra, havent-hi entre ells marcades diferenciacions econòmiques. La seva producció, dirigida a tots els grups socials, és present a tots els inventaris, fins els més pobres disposen d'un nombre determinat de peces de vestuari. La necessitat peremptòria d'aquesta mena d'article explica sobradament la importància quantitativa dels qui n'eren encarregats d'elaborar-los.

Indústria del Cuir: 5,7 %.

Ofereix un esquema professional marcat en la preponderància dels sabaters, que duplica la suma de les dues categories restants. El que ha estat assenyalat per als sastres té semblant validesa també per als sabaters. Amb la limitació, però, que el cost de les sabates en condiciona la seva difusió, essent substituïdes per les espardenyes, més utilitzades com es constata a l'inventari de Margarida Tria.[16bis]

L'activitat dels assaonadors, prèvia a la confecció d'articles de pell o cuir, és discretament representada (0,9 %), amb el mateix valor estadístic que els basters, professió vinculada a la presència d'animals de tir, poc nombrosos, cosa que explica el seu nombre estrictament representatiu.

Indústria de la Construcció: 3,3 %.

És important el nivell d'activitat constructora que indica la presència de set mestres de cases. En el període estudiat s'edifica més enllà de les muralles tot just enllestides l'any 1602. El Camí Ral és ja un nucli important per on s'estén la població que no té cabuda dins el clos emmurallat. Al mateix temps apareixen habitacles en altres indrets, foramurs, concretament, es basteixen cases més enllà del Portal de Sant Josep i del Portal de Valleix, com a prolongació dels carrers que menen a aquestes sortides de la vila, que es con-

16. bis. MASM. Inventaris, Margarida Tria 17-7-1638.

verteixen en llocs de pas continuat idonis per a l'establiment d'obradors.

Aquesta expansió urbana, amb incipient desbordament del nucli emmurallat, és una constatació fefaent de l'increment demogràfic, i alhora d'una activitat econòmica que possibilita l'assentament dels nou vinguts i el creixement vegetatiu de la població pròpia.

Indústria del Metall: 2,8 %.

La representativitat de la indústria metal·lúrgica és indicativa. La seva implantació ve destinada a cobrir les necessitats de consum local, per a la qual cosa no es requereix un nombre massa important d'operaris.

Cal notar la importància relativa dels pedrenyalers enmig del subgrup. La presència de les armes és habitual a la majoria de les cases.

Pel que fa als manyans, presents en el mateix nombre que els pedrenyalers, en trobem un, Pere Duran, que sembla especialitzat en la fabricació de llumaners i forrellats.

A l'obrador de Joan Anglada, calderer, trobem mostres de la seva activitat: calderes, casses, paelles, greixoneres, etc., estris destinats al consum local.

Construcció naval: 0,9 %.

La construcció naval, amb un 0,9 % del total de la mostra, tot just anuncia d'una manera incipient la importància que tindrà en segles esdevenidors.

La seva representativitat és mínima, però pressuposa l'existència d'uns coneixements i d'unes bases tècniques, d'on es desenvoluparan els grans constructors del segle XVIII.

Indústria de la Cera i indústria del Cànem: 0,4 %.

Amb la mateixa representació trobem aquestes dues activitats: corders i candelers de cera.

La primera és bàsicament una indústria auxiliar de la navegació, i no essent aquesta massa rellevant, òbviament tampoco no ho és l'activitat dels corders.

Altra és la problemàtica del candeler de cera. Sorprèn la seva poca significació relativa, tractant-se d'un producte que semblaria

d'àmplia difusió. Però l'estudi dels inventaris revela com la funció de les candeles és substituïda per la presència dels llumaners d'oli. Aquests els trobem a tots els nivells socials, en canvi els candelers o palmatòries apareixen amb menys freqüència, i en ambients econòmicament més avançats. D'altra banda, com hem observat a l'encant dels béns d'aquest candeler de cera, els principals consumidors del producte són les comunitats religioses i les confraries.

Després d'aquesta visió pormenoritzada del sector industrial caldria fer-ne una visió comparativa. Vegem-ho amb les dades de Barcelona i Tarragona.[10]

	Mataró	Barcelona		Tarragona	
	1600/1640	1516	1717	1617	1669
Sector secundari	36,2 %	36,5 %	38,05 %	35,8 %	34,6 %

Es fa palesa la importància relativa d'aquest sector a Mataró, que assoleix uns nivells comparables als de Barcelona i lleugerament superior al de Tarragona, bo i les limitacions ja referides, que afecten la representativitat de les xifres. La valoració d'aquestes, referides a Mataró, sembla apuntar cap a una creixent reactivació i diversificació econòmica que es relaciona amb l'important creixement demogràfic esdevingut entre 1515 amb 211 focs i 1616 amb 500 focs.[17]

La comparació amb les dades tarragonines ens mostra una major implantació industrial per al cas de Mataró, ja que el 34,6 % de Tarragona assolit l'any 1669, és inferior a la mitjana de Mataró en el període estudiat de 1600-1640, i cal suposar que el conegut impuls econòmic del darrer terç del segle a Mataró sobrepassaria de bon tros les dades de Tarragona.

Com interpretar aquests nivells de desenvolupament per al Mataró d'aquest període?

Intentarem donar una resposta a aquesta qüestió, a la llum de les dades que ens ofereixen les nostres recerques.

En el context econòmic de l'Antic Règim, l'activitat industrial rarament és generadora per ella mateixa d'un creixement productiu a d'altres sectors. El que sí succeeix, però, és una concentració de les activitats generadores de béns o serveis on hi ha una determinada especialització tècnica o productiva, que origini una demanda constant, àmplia i diversificada.

17. J. Llovet, *La ciutat de Mataró*, I, p. 94.

És en aquests termes que interpretem el desenvolupament del sector secundari a Mataró. Una elevada productivitat en el sector agrari, i especialment en els conreus vitícoles, ha originat una creixent oferta que ha superat àmpliament un primer moment d'autoabastament i ha iniciat una nova etapa comercialitzadora i exportadora. Aquest desenvolupament agrari ha induït al creixement d'un sector secundari que forneix les necessitats de consum que una activitat tan específica com la viticultura requereix.

Per tant, les activitats industrials que hem assenyalat acompleixen la funció estructural de satisfer la demanda d'articles de consum i d'equipament que la col·lectivitat necessita, resta, però, evident la major importància dels primers vers els segons.

D'acord amb aquest raonament, una major freqüència i repetició de les activitats pot indicar uns productes d'ampli consum, com els exemples esmentats per a sastres, teixidors i sabaters. Però també la concentració en la producció d'un article pot obeir a l'existència d'una activitat que per haver de requerir una tecnologia i una infrastructura complexes, així com uns coneixements tècnics transmesos a través de generacions, no tingui una difusió fàcil i generalitzada. Quan es conjuguen aquestes circumstàncies per a un article determinat, la seva producció depassa les necessitats del mercat local i es converteix en un producte d'intercanvi i exportació, ja que la seva producció es limita a un nombre reduït de centres que abasten àrees àmplies. Seria aquest el cas de la ceràmica per a Breda, les armes a Ripoll i en el cas que ens ocupa la florent indústria del vidre.

Al costat d'aquestes activitats amb forta incidència social, n'hem definit d'altres que per la seva incidència podem considerar testimonials. Genèricament podem definir aquestes activitats com a productores d'articles subsidiaris d'altres empreses econòmiques (calafats, corders, boters) o productores d'uns béns que tenen una demanda quantitativament inferior (passamaners, barretaires, calderers, etc.).

S'ha fet fins ara referència, repetidament, al mercat local, atribuint-li una funció motriu de l'activitat industrial local. Intentarem justificar-ne aquesta importància, proposant una definició d'aquest mercat.

El mercat al qual anaven majorment dedicats els productes dels artesans de la vila, estaria format, evidentment, per la població de la vila que viu prop de les muralles, tant *intra,* com *extra* murs. També conformarien aquest mercat els habitants dels masos de les rodalies.

Ultra aquest públic potencial, l'evidència del qual no necessita més comentaris, existeix un mercat més ampli que comprèn petites poblacions de l'entorn, que tenen una base econòmica fortament agrària i per tant depenen per a molts productes i serveis de la producció de centres on existeixi una major diferenciació del treball. Aquest fenomen s'ha mantingut fins als nostres dies.

Com a mostra de la possible incidència i amplitud d'aquest mercat, gairebé comarcal, que s'origina al voltant de les produccions de la vila de Mataró, ressenyarem les dades assentades en el *Llibre de Dèbit i Crèdit* de Blai Fornells, sabater de Mataró, i representades en el plànol.

Obtenim així una idea aproximada de la procedència dels potencials compradors a què anava destinada la producció industrial de Mataró.

Les xifres i les dades són significatives. Caldria potser assenyalar una possible zona d'influència sobre els veïnats i les parròquies compreses entre les rieres de Vilassar i de Caldes d'Estrac, d'una banda, i per la serralada del litoral de l'altra, de manera que es defineix un espai geogràfiic homogeni, la preeminència del qual correspondria a la vila de Mataró.

Anotem també la major representativitat de les parròquies que proporcionalment mantenen unes distàncies menors i un nombre d'habitants significatiu. Aquesta relació és clara per a Argentona, Cabrera i Llavaneres.

Finalment, assenyalem el nivell de dependència que es revela respecte de la producció de Mataró, en la compra d'unes sabates, per un pagès de Parpers, a la nostra vila.

Sector terciari

S'ha dividit aquest sector en dos subgrups d'importància molt desigual.

El primer destinat a les funcions i activitats liberals, que representen un 4,8 % de la mostra. La segona divisió recull les activitats vinculades al transport i comerç que representa el 22,2 %. La suma d'ambós, 27 %, confereix el segon lloc en importància al sector Terciari respecte al conjunt dels sectors econòmics de la mostra.

La presència de professions liberals en el marc sòcio-econòmic de l'Antic Règim és indici d'un desenvolupament de les relacions productives.

LOCALITZACIÓ DELS CLIENTS DE BLAI FORNELLS

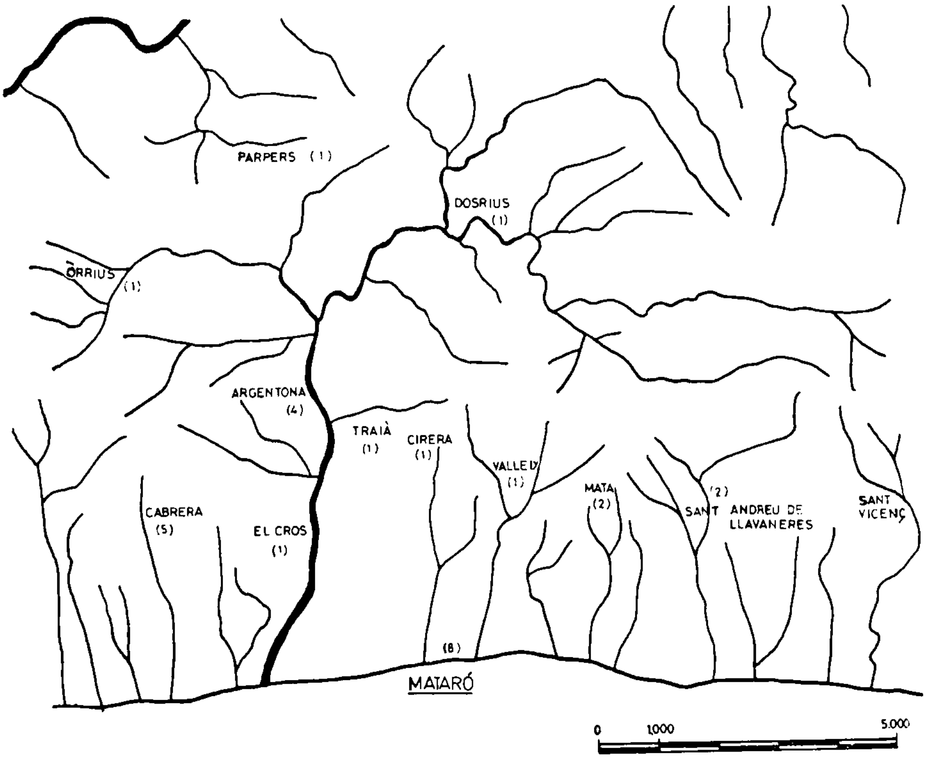

(n.) FREQÜÈNCIA DE MENCIONS

La seva funcionalitat a l'esquema sòcio-econòmic la podem diferenciar en dos grans àmbits. El primer recolliria les activitats vinculades als principis teòrics, legals i artístics que conformen la superstructura concreta de cada formació sòcio-econòmica. A la nostra mostra ho trobem representat pel mestre de capella i per l'important grup de notaris.

El segon àmbit de les professions liberals inclou les activitats relacionades amb la sanitat: cirurgians, doctors en medicina i apotecaris.

La presència d'un mestre de capella laic, ultra allò que significa de refinament litúrgic, a to amb la religiositat barroca, és un clar intent per part de la vila d'assolir un nivell de prestigi públic, que alhora que intenta marcar distàncies amb les parròquies veïnes, vol equiparar-se, pel que fa a símbols externs, a altres ciutats amb prestigi reconegut.

La presència de tres notaris és coherent amb el que coneixem de l'evolució de les notaries i escrivanies a Mataró.[18] El prestigi de l'activitat notarial, anava aparellat al valor quasi sagramental que conferia la signatura d'un d'aquests venedors de fe pública, a qualsevol acta escrita.

Tota actuació d'alguna transcendència dins l'activitat privada i econòmica tenia una correlativa plasmació documental en forma d'actes notarials. D'aquí la forta implantació de la seva funció social, i consegüentment la peremptòria importància per a l'historiador dels vells protocols notarials.

Per al món vinculat a la sanitat, fem nostra la diferenciació que recollim de la documentació entre cirurgians i doctors en medicina, sense poder-ne aportar quelcom més a la llum dels inventaris. Cal notar un nivell de riquesa considerable.

A continuació tenim el grup dels apotecaris, amb una funció ben delimitada. La seva freqüència respecte dels altres professionals de la medicina és exactamente de la meitat.

Les dades del subgrup de professions liberals comparativament són les següents:

	Mataró	Barcelona		Tarragona	
	1600/1640	1516	1717	1617	1669
Professions liberals	4,8 %	3,6 %	4,3 %	7,9 %	6,1 %

18. J. M. COLOMER, *Mataró*, pp. 81-82.

Les dades per a Mataró resulten evidentment distorsionades per la major assiduïtat d'aquests grups professionals vers els inventaris i per la diferència de les fonts emprades per a Barcelona i Tarragona.

Les activitats que hem aplegat sota el nom genèric de transport i comerç recullen el 22 % de la mostra.

Aquest percentatge, el més alt de la mostra a nivell de subgrup és molt significatiu. Intentarem oferir-ne algunes interpretacions.

La diversificació del sector és molt àmplia, i això ens retrotrau a altres constants que ja han quedat assenyalats.

La importància de l'activitat mercantil no s'explica per ella mateixa, sinó que és la resultant d'un sector primari expansiu i d'una indústria àmplia que necessita matèries primeres i exporta algunes de les seves produccions més elaborades.

En el tràfec dels diferents productes agrícoles i industrials sorgeix la figura d'unes activitats mitjanceres entre productors i consumidors.

La importància quantitativa de les persones vinculades a aquesta activitat de mediació i intervenció, reflectirà en proporció directa el volum de béns i articles subjectes a intercanvi en una determinada col·lectivitat. D'aquí la significació que atribuïm a aquest 22,2 % de la mostra, destinat a les activitats de transport i comerç.

Les diferents activitats en aquest subgrup les trobem fins i tot fortament jerarquitzades. En el primer graó d'aquesta piràmide hi trobem les activitats estrictament de transport: mariners i carreters. Les proporcions respectives, 6,2 % i 0,9 % ens il·lustren prou bé sobre els mitjans de transport i la seva utilització. La funció de la barca és fonamental per a entendre el comerç i l'intercanvi de productes en aquesta època. Pel nostre cas concret, aquesta esdevé intrínsecament vinculada a l'exportació de vins. Tenim també constància que el transport de mercaderies de cert volum vers Barcelona, s'efectuava regularment per via marítima. El protagonisme de les vies marítimes, fenomen generalitzat a l'Antic Règim, es feia particularment aconsellable a Catalunya on les importants deficiències de l'estructura viària, venien incrementades pel problema endèmic del bandolerisme.

El graó següent d'aquesta estructura mercantil el trobem representat pels mercers i traginers. Ambdós són venedors al detall d'una àmplia gamma d'articles. Coneixem prou bé els traginers que representen un 4,3 % de la mostra. Mantenen un intercanvi ambulant, a la menuda, d'articles tan diferents com cereals, peix, vi, teles, etc. La figura del traginer es troba regularment acompanyada pel mul o "matxo". Probablement el seu mercat estava constituït pels po-

bladors dels masos que formaven l'hàbitat dispers dels veïnats que envoltaven la vila.

El nivell que segueix està representat pels comerciants amb botiga oberta a la vila. A la mostra hi figura un botiguer de teles i tres adroguers. Pel que fa al primer, com ja detallarem en un altre punt, la seva activitat és molt més àmplia del que el seu nom permet imaginar.

El grup dels adroguers, representat per tres membres, ofereixen a les seves botigues una notable varietat de productes, tant d'utilització industrial, com alimentaris i gastronòmics, amb una bona mostra de diferents espècies, tan apreciades pels gustos culinaris de l'època.[19]

El vèrtex d'aquesta piràmide econòmica que hem definit per al món mercantil està ocupada per dues activitats professionals, segons la terminologia de l'època: negociants i mercaders.

La diferenciació entre ambdós grups no és fàcil de determinar. Observem en els dos grups unes activitats de comercialització de cereals, vi, oli, en quantitats importants. D'altres mantenen activitats financeres, invertint en censals morts i violaris, a diferents tipus d'interès. Acostumen a tenir propietats considerables de vinya i un nivell econòmic força elevat. Probablement la diferenciació terminològica encobreixi un major poder econòmic i prestigi social per part dels mercaders, grup més reduït que no pas els negociants.

Resta sols el petit grup que col·loquem al capdamunt d'aquesta estructura mercantil, format per uns personatges que s'autoanomenen "burguensis".

No és fàcil escatir quina és la significació real d'aquesta denominació dins de la terminologia social de l'època.

Segons A. Martí Coll,[20] Felip III concedí el 31 de maig de 1599 a la vila de Mataró el privilegi que quatre dels seus habitants fossin nomenats burgesos, i expedí en aquesta mateixa data nomenaments a aquest fi a favor de Joan Arnau Palau, alhora que derogava l'anterior privilegi de concedir a Mataró quatre burgesos, segons els usos i costums de Perpinyà, al·legant que la facultat de nomenar nous burgesos a la mort d'un dels quatre, concedida als Jurats, era una mesura perjudicial per al govern de la vila.

19. El *Llibre del Coch* de Mestre Robert, Barcelona, 1982, Permet conèixer la freqüència en què eren emprades les espècies en la gastronomia.

20. A. Martí Coll, *Historia de una familia de la villa de Mataró, Juan Arnau Palau y sus descendientes,* Mataró, 1962, p. 33.

Pere Molas[21] indica l'any 1611 com a data en la qual foren creats burgesos els Reniu i Padró, i els Portell.

La nostra mostra comprèn quatre personatges denominats burgesos, tres dels quals tenen vinculació amb els beneficiats pel primer nomenament de 1599 i el darrer, un Portell, procedent del segon nomenament.

Es fa versemblant, un cop estudiats els inventaris d'aquests burgesos, formular que bo i la derogació del privilegi, perdurà a la vila, durant els primers quaranta anys del segle el tractament públic de burgès com a reconeixement d'un *status* econòmic, d'on se'n derivava una preeminència social, elements ambdós, que esdevenen definidors d'aquest grup de vilatants distingits.

El mateix document on es fa el nomenament de Joan Arnau Palau es fa ressò de la correspondència entre solvència econòmica/concessió del títol. "Ac sufficientem bonorum copiam possidere qua tu et tui, ut viros honoratos decet, sustentari valeatis".[20]

La seva inclusió dins de les activitats mercantils creiem que l'aconsella l'estructura de les seves fortunes vinculades al conreu de la vinya i a la comercialització del vi.

Aquest petit grup social es converteix en el punt de convergència entre els principals sectors beneficiats de l'expansió econòmica. D'una banda els grans propietaris agrícoles i de l'altra, els negociants o mercaders.

Aquests burgesos, amb títol precari, assumiran en ells mateixos la doble vessant de propietaris agraris i de mercaders, i arribaran al cim més alt del poder econòmic i conseqüentment intentaran ésser objecte d'un reconeixement social de la seva condició, mitjançant un tractament diferenciador i de privilegi.

La significació de les activitats mercantils a l'estructura econòmica de Mataró queda ressaltada en establir una comparació amb les dades que coneixem per al mateix període, en el Principat.

	Mataró	Barcelona		Tarragona	
	1600/1640	1516	1717	1617	1669
Transport i comerç	22,2 %	11,1 %	13,25 %	9,1 %	4,8 %

Les xifres de Barcelona no inclouen les dades de transport marítim, que sí estan comptabilitzades per a Mataró.

21. P. Molas, *Societat i poder*, Mataró, 1973, p. 48.

La magnitud de les dades és prou eloqüent per necessitar comentaris. Intentarem justificar les dades que oferim per a Mataró. Altra vegada, la naturalesa de les fonts afavoreix Mataró i desvirtua una comparació directa.

Bo i admetent que la xifra obtinguda pogués ésser distorsionada per una major freqüència o assiduïtat d'aquestes classes econòmicament més actives a la pràctica dels inventaris, on es basa la nostra mostra, el conjunt de les dades que hem estudiat ens porten a considerar la presència d'una estructura agrícola, comercial i industrial dinàmica i que contrasta amb una certa atonia de la capital del Principat.

Si ens trobéssim davant d'una dada aïllada, es podria qüestionar el valor de la mostra analitzada, però hi ha altres elements conjunturals que ens confirmen en la fiabilitat de les xifres obtingudes.

Vegem-ne a títol d'exemple la dimensió demogràfica. Segons J. Nadal i E. Giralt,[22] la població barcelonina estava representada a l'any 1516 per 6.388 focs, mentre que les dades de l'any 1717 donen un total de 7.717 caps de família. L'increment assolit és de 1329 focs nous, que equivalen a un 20,8 % de la població registrada l'any 1516.

Per a Mataró, Llovet [23] ens ofereix per a l'any 1515 un total de 211 focs, mentre que els censos generals, concretament el de l'any 1717,[24] ens ofereixen la xifra de 1391 focs. L'increment real és de l'ordre de 1180 focs, que equivalen a un 559,2%.

Si estudiem l'evolució particular de Mataró, observarem per al període estudiat a la mostra, com entre els anys 1616 i 1647,[25] la població passa de tenir 500 focs a 663, la qual cosa equival a un creixement del 32,6 % en un espai de 31 anys. I si prenem les dades entre 1616 i 1702, observarem que la població s'ha doblat.

El fet que motiva que aquest creixement sigui particularment extraordinari, no és tant la constatació de les magnituds de les xifres assenyalades, com el conjunt de les tendències demogràfiques per a la resta del nostre país, que demostren un estancament, quan no una profunda depressió més o menys generalitzada. J. Nadal i E. Giralt [26] han qualificat d'excepcional la trajectòria demogràfica mataronina per aquest període.

22. J. Nadal i E. Giralt, *Barcelona en 1717-1718*, p. 15 i ss.
23. J. Llovet, *La ciutat de Mataró*, I, p. 94.
24. J. Iglesias, *La població del Maresme*, p. 31.
25. J. Nadal i E. Giralt, *La immigració francesa*, p. 23.
26. Ibid. p. 24.

Sobre quines bases descansa l'excepcionalitat del fenomen demogràfic estudiat?

Entenem que el moviment expansiu dels efectius humans, enmig d'unes tendències generals adverses, és el reflex d'un rellançament econòmic a nivell local estimulat per unes perspectives de beneficis, d'origen agrari, a mig termini, que atreuen capitals d'altres sectors i mà d'obra forània.[27] La consolidació d'aquest esquema, i l'acumulació de beneficis, esdevindran estímul i motor per a la resta dels sectors productius, desencadenant-se una reactivació econòmica, expansiva, que explica l'elevada representativitat de les activitats mercantils a la nostra ciutat i a la nostra mostra.

Aquesta reactivació contrasta amb l'atonia econòmica de Barcelona, que es trobaria amb un sostre tècnic de les seves capacitats de consum i producció, mantenint el sistema estable i sense possibilitats d'expansió.

El model de desenvolupament que hem definit per a Mataró esdevindrà precursor de la coneguda revitalització del camp català al segle XVIII, que encetarà els camins immediats de la nostra història recent.

Resta l'estudi del que hem definit com a classes econòmicament no productives. Representen el 6,7 % de la mostra i comprenen personatges amb privilegi militar i els clergues.

El nombre dels qui gaudeixen de privilegi militar és mínim, un ciutadà honrat i un donzell. D'altra banda es tracta d'individus vinculats accidentalment a la vila, procedents d'altres llocs.

Constatem per aquest període la manca d'un sector de noblesa pròpiament mataronina, amb l'excepció dels burgesos esmentats.

La representativitat del clergat secular l'exercien 13 capellans amb un valor relatiu del 6,2 %. L'elevada incidència d'aquest estament, s'explica pel caràcter de l'escrivania d'on procedeix la mostra. Com ja ha estat indicat, la documentació emprada procedeix de l'escrivania pública de la parròquia de Santa Maria, que trobem regentada per diferents notaris o clergues, sempre en nom del rector. Per afinitat professional és fàcil suposar que aquesta notaria recolliria els documents i les actes referents als capellans vinculats a la parròquia, única en aquell moment a Mataró. Aquesta concentració explicaria l'elevada freqüència observada d'aquest estament.

La baixa representativitat dels individus amb fur militar sembla particularment indicatiu pel que fa referència a la manca d'una pe-

27. Ibid. p. 71. Qualifiquen els nou vinguts francesos com a "primer proletariat de Mataró".

tita noblesa emergent d'una burgesia enriquida o d'uns propietaris agrícoles ennoblits. Creiem que això pot ésser indicatiu que ens trobem en un primer moment del creixement econòmic i del procés d'acumulació, que possibilitarà en els anys successius el pas a la ciutadania honrada dels individus que sobresortiran pel seu poder econòmic. Segons J. Iglesies [28] el recompte de 1717 fixa en 7 el nombre de cavallers a Mataró.

Finalment, el darrer lloc de la mostra l'hem deixat per al conjunt d'inventaris que no ha estat possible de relacionar amb cap dels grups assenyalats fins ara. Òbviament es tracta d'un conjunt heterogeni, de difícil classificació, que representa l'11,5 % del total. Cal, amb tot, destacar-ne la presència d'un segment definit genèricament amb el nom de "laboratores" que presenta 14 casos i un valor relatiu del 6,6 % de la mostra.

Una primera aproximació a aquests treballadors, ens informa d'un nivell econòmic precari. No és fàcil conèixer la destinació del seu treball. Hi ha alguna al·lusió orientadora: "trebala per Anglada, mercader", o "viu amb els Fogueres de la Torra", etc.

Ens trobem, per tant, davant d'una mà d'obra assalariada i sense especialitzar, que s'aplica bé a la terra o a algun obrador artesanal. Cal remarcar que d'entre aquests catorze, cinc són definits com "*francigenas*", atrets per les expectatives de treball que ofereix l'activitat econòmica de Mataró.

Aquest conjunt de treballadors ens delimita l'estrat més baix, socialment, que arriba a deixar constància de la seva presència en els protocols notarials.

La limitada representació a la mostra no es correspon, però, amb la importància real que havia de tenir la mà d'obra assalariada en el conjunt de la població activa. Las nombroses explotacions agrícoles, i més les que no estaven en mans de pagesos, necessitaren d'una força de treball aportada por aquest col·lectiu.

La documentació estudiada no ha permès quantificar la seva innegable significació en el teixit social, però ha caracteritzat econòmicament aquest conjunt que hom defineix com a proletariat preindustrial.

Conscients de les limitacions de les fonts documentals constatem, però, el seu valuós contingut per a formular una interpretació d'estructura econòmica i social, tal com hem intentat definir.

28. J. Iglesies, *La població del Maresme*, p. 45.
P. Moles, *Societat i poder polític*, pp. 47-48: assenyala l'existència de 5 nobles, 10 ciutadans honrats, a l'any 1750.

III. ESTRUCTURA I DISTRIBUCIÓ DE LA RIQUESA.

- Estudi sectorial de les variables que defineixen la riquesa patrimonial.
- Distribució de la riquesa a nivell sòcio-professional.
- Ordres de magnitud: Els encants.

En l'estudi de la població activa hem avançat els elements que incidiren en el creixement urbà, fonamentat en una reactivació econòmica.

Aquesta evidència constatada, porta a formular-nos variades qüestions: la reactivació fou paral·lela a tots els àmbits socials, o en canvi beneficià alguns sectors concrets? Quin paper jugaren els diferents sectors productius en aquesta conjuntura expansiva i com intervingueren els diferents grups socials en el desenvolupament de les forces de producció? Una altra important qüestió a plantejar seria determinar com es realitzà la distribució de la riquesa generada en aquest període de desenvolupament econòmic entre els diferents grups que participen en el procés de creixement.

Creiem imprescindible per a intentar respondre aquest interrogant aportar elements quantitatius que superin en precisió les afirmacions genèriques i vagues amb què a voltes es tracten aquests temes. D'altra banda, en intentar definir aquests factors econòmics, topem invariablement amb la limitació que imposen les fonts documentals, poc explícites i no gaire abundoses. Per al segle XVIII, la instauració del Cadastre esdevé una font privilegiada per a l'estudi quantitatiu de la riquesa. Però per a períodes més reculats, les dificultats són més serioses i així cal recórrer a altres fonts menys específiques.

L'estudi dels inventaris s'ha revelat un camp molt ric i no massa treballat a les nostres contrades, per a cobrir aquest buit interpretatiu. Confiats en les possibilitats d'aquesta documentació, hem orientat el nostre treball vers aquestes fonts.

Els inventaris catalans ofereixen una dificultat respecte dels castellans o francesos, i és que mentre aquests en prendre l'inventari faciliten una valoració dels béns, els notaris catalans eludeixen sistemàticament la valoració dels actius inventariats, llevat d'excepcions molt localitzades. L'inventari ens ofereix una relació sovint exhaustiva d'elements ben diversos: vestuari, utillatge agrícola o artesanal, mo-

biliari, aixovar domèstic, propietats agrícoles, operacions financeres, etc. La composició de cada inventari, els percentatges dels elements sumptuaris, o l'exclusiva presència del que és imprescindible per a viure, són elements molt reveladors, no ja de la riquesa individual, sinó que permeten estudiar les jerarquitzacions que en ordre econòmic presenten els diferents sectors productius.

De l'estudi dels béns inventariats apareixen no sols un conjunt d'informacions de caràcter etnològic o de referència a la cultura material, sinó que del seu examen minuciós i detallat és possible extreure importants informacions sobre l'estructura econòmica de la societat en el seu nivell nuclear: l'activitat productiva familiar o individual. Aquesta activitat resta definida pel detall d'una infrastructura tècnica, o per la presència de matèries primeres, mercaderies, etc.

Simultàniament, la riquesa que transparenta l'inventari és un indicador de com l'activitat productiva realitzada és més o menys reeixida, i per tant, la concentració de riquesa a unes activitats determinades correspondrà a la favorable evolució dels sectors que les emprenen.

La resposta als interrogants plantejats inicialment creiem que pot ésser satisfeta mitjançant aquesta línia d'investigació, ja que dels inventaris confiem extreure'n el coneixement del pes específic de cada sector econòmic, i a partir d'aquest punt la correspondència entre els diferents nivells de preeminència econòmica i d'*status* social. I això ho fem a partir del convenciment que existeix una relació directa que explica com un determinat nivell d'acumulació d'excedents es manifesta de manera indefectible en el conjunt de béns posseïts que configuren el patrimoni individual.

Existeix, però, una altra dificultat. Com determinar els nivells de riquesa?

Quan els inventaris es troben valorats, la dificultat desapareix; però en la mostra estudiada sols un inventari [1] es troba valorat, i això ens ha portat a resoldre aquest punt des d'un altre planteajament metodològic.

Hem optat per seleccionar del conjunt inventariat, els elements que considerem més significatius, ordenats en dos grans blocs: un primer segment patrimonial format per variables de valor estrictament econòmic —presència de productes agrícoles, infrastructura artesanal, disponibilitat monetària, activitats financeres, propietats agrí-

1. MASM. Inventaris, Elizabet Nau Viola, 4-12-1626.

coles—. En el segon bloc recollim les dades que alhora que identifiquen uns comportaments sociològics, són representatius d'un suport econòmic que els ha reunit en un àmbit patrimonial determinat. Aquest segment està constituït per mobiliari, armes, pintures, llibres i joies.

Amb aquestes dades hem bastit un quadre representatiu de la riquesa general acumulada per activitats professionals. Abans d'iniciar-ne l'estudi explicarem els criteris de selecció dels elements que formen aquestes variables.

La capacitat dels cellers ve expressada en cargues, equivalents a 121,6 litres. Hem recollit les dades referides a la capacitat de les bótes, i no les existències reals de vi, en considerar que la quantitat de vi encellerat és susceptible de variacions estacionals, segons el període de l'any en què s'hagi pres l'inventari. El vi és, llevat comptades excepcions, majoritàriament denominat "claret" producte de les pròpies collites. Apareix alguna menció molt esporàdica al vi "blanc".

La destil·lació d'aiguardents havia d'ésser força usual, ja que es repeteixen amb certa freqüència en els inventaris els alambins. Però en cap moment no s'ha localitzat una quantitat significativa del producte elaborat.

Sota la denominació genèrica de productes agrícoles, hem ressenyat el nombre de quarteres d'articles de naturalesa agrària, destinats bé al consum de persones o animals, bé a la comercialització. Els elements que es repeteixen amb més freqüència són els cereals i les lleguminoses. Concretament: blat, forment, mestall, faves, ciurons, llobins, guixes i civada. Moltes vegades després d'inventariat es sol precisar: "el qual ha de servir per dar de menjar a la gent de casa", indicant de forma ben explícita el caràcter de la seva presència domiciliària.

L'apartat que recull l'utillatge agrícola mereixeria un estudi particular, per la complexitat i especialització que presenta. És molt reduït el nombre de peces d'utillatge pesat —arades—, predominant àmpliament l'utillatge lleuger, destinat a treballs de cavadura, com són: "xapos", magalles, magallons, aixades, etc. També és molt elevat el nombre d'estris emprats específicament per a la vinya com són entonegadores i eixobridores. Un capítol també a part mereixeria l'estudi de l'utillatge vinculat a l'elaboració del vi: portadores, premses, cups, brescats, embuts, mànegues de colar, coves de veremar, etc. No hem inclòs en aquest apartat les bótes, en considerar que es podria produir una dualitat de dades amb la variable referida a la capacitat dels cellers.

DISTRIBUCIÓ PROFESSIONAL DE LES VARIABLES DE RIQUESA

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
Pagesos	3.325	332	671	36	416	288	1.555	649	78	66	14	127	214
Pescadors	137		10	200				40	5	1		19	5
Sector primari	3.462	332	681	236	416	288	1.555	689	83	67	14	146	219
Sastres	156	26	34	7	49			96	14	9	4	26	23
Teixidors lli	141		22	94	109			53	7		1	7	3
Teixidors llana	5			2				5					2
Teixidors vels				2				2					3
Abaixadors	10			12				8	1				1
Passamaners	21		7	1				16				4	2
Sombrerers	22		4	43				24	1			2	3
Assaonadors	6			30	11			7	2			6	2
Sabaters	107	14	43	418	1			82	6	3		22	13
Basters	105	11	47	103				57	2			14	5
Mestres de cases	76	4	15	88	37			44	6				4
Fusters	89		29	366				113	15	29	1	15	8
Vidriers	314	31	61	129	282	21		200	20	49		95	11
Boters	36	3	32	59				35	3			1	4
Ollers	10		9	11				18				11	2
Mestre d'aixa	2							12				2	
Calafats								4					
Ferrers	25	1	8	73				6				2	1
Pedrenyalers	34		21	217	20			11		2			3
Manyans	2		6	91				12	2		2		
Calderers				12				7		1		5	
Corders			1					8					1
Candelers	2	24	2	71	2			27	3		1	11	
Sector secundari	1.163	114	341	1.799	511	21		847	82	93	10	223	91

(Continuació)

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
Mestre de capella	25		4	4				16			19		2
Notaris	321		30	2	59	15	105	92	7	4	1	47	10
Cirurgians	126	36	26	9				57		2	18		4
Doctors en medicina	77	1	16	18		19	133	78	11	8	200	33	
Apotecaris	79		38		1	9	66	63	8	6	11	24	2
Mariners	173	4	18	84				132	22	11		23	12
Carreters		12		10				16					3
Mercers	6	1	1		45			38		4			
Traginers	122	28	45	50	86	3	21	79	7		1	18	15
Botiguers	7	3	2	6	15			34	2	9		42	
Adroguers	297	50	30	54				104	13	32	1	11	5
Mercaders	479	49	58	8	74	69	565	92	16	38	9	42	10
Negociants	1.108	2.408	219	653	798	152	1.351	279	36	80	3	65	32
Burgesos	1.110	3	199	38		249	642	322	23	98	8	123	44
Sector terciari	3.930	2.595	686	936	1.078	516	2.883	1.402	145	292	271	428	139
Noblesa					1.631	1.154	22.358	34		7	10	75	6
Clergat	305	147	12	1	384			195	4	34	123	51	3
	305	147	12	1	2.015	1.154	22.358	229	4	41	133	126	9
Treballadors	36		28		272			68	4		57	14	4
	36		28		272			68	4		57	14	4
Altres			4	4	114	210	3.210	30	4	5	1	12	3
			4	4	114	.210	3.210	30	4	5	1	12	3
TOTAL	8.896	3.188	1.752	2.976	4.406	2.189	30.006	3.265	322	498	486	949	465

En l'apartat dedicat a l'utillatge en general, exceptuant-ne l'estrictament agrícola, s'hi troba un conjunt ampli d'estris propis de les diferents activitats artesanals que són reflex de l'evolució de les tècniques productives.

Cal indicar la presència generalitzada a totes les activitats professionals d'un conjunt d'elements que hem inclòs en aquest capítol, que tenen com a denominador comú la vinculació amb les fases prèvies d'elaboració de les primeres matèries tèxtils. Els elements més repetits són les debanadores, les pintes per a pentinar les diferents fibres —bri o cànem— i amb menys freqüència petits telers o torns de filar. Això, juntament amb l'existència també generalitzada en gran nombre d'inventaris de matèries tèxtils, fan suposar l'existència d'un treball domèstic important en aquestes fases preliminars d'elaboració.

Un altre instrument que apareix amb notòria freqüència independentment de l'activitat professional exercida pel titular de l'inventari, és el que hom denomina genèricament "moles de picar pinyons". La importància econòmica d'aquest producte abundant a la contrada, feia de la seva recol·lecció una activitat àmpliament difosa.

La moneda efectiva ressenyada en els inventaris és objecte de la variable següent: Els imports vénen expressats en lliures barcelonines. La manca generalitzada d'efectiu a amplis sectors, segons es desprèn de les dades obtingudes, indueix a pensar més que en un nivell de pobresa o en una limitada circulació monetària, en una ocultació intencionada per part de les persones que sobrevivien el difunt. Aquest fenomen és bastant generalitzat; així Jean Jacquart [2] assenyala un comportament similar per als inventaris per ell estudiats: "Il est bien évident qu'il était facile au conjoint survivant de dissimuler le bas de laine où se trouvait le petit trésor familial".

Els diners comptants, per la seva mateixa naturalesa podien ésser fàcilment amagats a la intervenció del notari i testimonis.

A l'apartat de les rendes anuals hi reflectim en lliures barcelonines els imports que el titular de l'inventari percebia tant en concepte de rendes financeres com immobiliàries.

La variable següent fa referència als capitals esmerçats en activitats financeres o rendistes. Aquestes operacions s'instrumenten generalment en dues modalitats: censals morts i violaris, que impliquen

2. J. Jacquart, "L'utilisation des inventaires après décès villageois. Grille de dépuillement et apports", p. 189. *Actes du Colloque de Strasbourg*. Strasbourg, 1979.

una diferenciació en el termini de l'operació i en el tipus d'interès aplicable. Les dades d'aquest apartat vénen també expressades en lliures.

L'estudi del mobiliari pel seu caràcter de bé d'àmplia difusió social, és present a tots els nivells de la mostra i per tant se'ns ofereix com un valuós indicador de la jerarquització econòmica als diferents grups professionals.

Les dades d'aquesta variable s'indiquen en unitats de mobiliari. La diversitat i varietat d'aquest apartat és molt elevada. Assenyalarem els més freqüents: diferents models de cadires, taules, llits, un elevat nombre de caixes de núvia, escons, bufets, arquimeses, cofres; així com un recull de mobiliari de caràcter infantil: bressols, bassetes, trones, cadiretes, "carretons per a passejar minyons", etc.

Un estudi més acurat del mobiliari hauria de contemplar les característiques funcionals i qualitatives del mateix. La diferenciació entre una arquimesa genovesa i un banc de pi és evidentment molt important, però hem sacrificat aquests matisos de laboriosa quantificació davant de l'evidència de la seva simple significació numèrica, estretament vinculada a l'estratificació sòcio-econòmica.

Les armes formen la següent variable objecte d'estudi. L'elevat nombre d'armes que descriuen els inventaris ens permeten copsar la magnitud de les tensions suscitades entre particulars i les autoritats, sobre el control i la tenència de les mateixes. El nivell d'inseguretat i la presència de bandositats enfrontades [3] expliquen l'existència habitual d'armes a la majoria de les cases. Pierre Vilar ha definit aquesta situació com una legalitat de l'estat de guerra privada.[4]

Existeix una diversa tipologia d'armes, així, junt amb les armes més tradicionals: ballestes, estocs, espases, dagues, rodelles, etc., apareixen amb una elevada difusió les armes de foc: "xispes", pedrenyals, escopetes, mosquets, etc.

La presència d'obres pictòriques a les llars, va lligada a uns nivells socials restringits, i per tant defineixen uns determinats nivells de qualitat de vida. Únicament hem computat per a l'estudi les referències a pintures a l'oli o al tremp, les tècniques més usuals, i hem negligit intencionadament tot el que s'anomena "pintura falsa", o "pintura d'estampa" per considerar que podien alterar la significació que hem atorgat a aquesta variable.

El recompte dels llibres ens pot orientar sobre els nivells d'alfabe-

3. A nivell local J. M. Colomer, *Mataró*, pp. 141 i ss.
A nivell de Catalunya, P. Vilar, *Catalunya*, II, pp. 350 i ss.
4. P. Vilar, "El fet català". *L'Avenç* n.º 61, 1983, p. 21.

tització en els diferents grups socials, així com sobre l'amplitud i la tendència de les preocupacions culturals.

El seu cost els constitueix en objectes de selecció, a la possessió dels quals, sols reduïts grups manifestaran algun interès.[5]

Les joies han estat definides per la seva particular significació econòmica i social com una "magnífica maqueta de riqueza, preeminencia, gusto y exclusividad, que se lleva puesta".[6] La funció d'aquests elements en el conjunt patrimonial significa una desviació d'efectius monetaris vers una funcionalitat de tipus sumptuari; esdevenint un signe per a l'ostentació i el manteniment d'un determinat prestigi social.

Bo i no ésser joies en un sentit estricte, hem inclòs dins d'aquest capítol les culleres de plata, molt freqüents a la majoria d'inventaris, per considerar que compleixen les funcions abans definides per a les joies en general. Ens ha reafirmat en aquesta idea la freqüència amb què les culleres de plata es troben "empenyorades" per petites quantitats.

La resta d'elements que freqüentment formen aquest apartat són variats: anells, cadenes, arrecades, penjolls, almesqueres i objectes de devoció.

La presència de les peces de terra en els inventaris constitueix un element patrimonial que pel seu interès particular tractarem de forma detallada. Les que vénen indicades al quadre representen exclusivament nombre de peces, independentment que estiguin explotades o no.

La importància de la propietat agrícola radica en el fet que la seva significació depassa la de ser simple element de riquesa per a convertir-se en un dels factors més sòlids de la mateixa, a partir del qual s'ordenen els restants elements patrimonials.

5. "Un relat de la presa de Rodes podia ser tan car (el 1530) com un parell de sabates de nen; un llibre de nadales tant com una lliura d'espelmes. El 1540 una Història de França podia costar més de la meitat del salari diari d'un oficial pintor o impressor, i gairebé tant com el sou d'un mestre de cases. El 1560, el Nou Testament més barat en francès en "edició de butxaca" no costava molt menys."

NATALIE J. DAVIS, *Society and Culture in Early France*, Stanford, (Cal.) 1975, p. 212.

6. LC. ALVAREZ y A. GARCÍA-BAQUERO, *La nobleza titulada en Sevilla, 1700-1834*, Sevilla, 1981, p. 31.

ESTUDI SECTORIAL DE LES VARIABLES QUE DEFINEIXEN LA RIQUESA PATRIMONIAL

Definides les variables elaborades per a l'avaluació dels nivells de riquesa patrimonial, iniciarem l'estudi dels mateixos i la seva incidència a cadascun dels subsectors econòmics en què hem dividit la mostra.

Hem elaborat el quadre en el qual s'indica els percentatges respecte de la població total que manté cada subgrup econòmic, i la seva participació percentual a les diferents variables de riquesa.

Es fa evident, però, que per a copsar la significació econòmica de cada grup, aquestes dades tenen una utilització reduïda ja que, en estar numèricament descompensats els diferents subsectors, els percentatges de participació s'assimilen als percentatges de població real.

A fi i efecte de concretar la veritable significació econòmica de cada activitat, hem determinat el quocient entre el percentatge de riquesa posseïda per cada subsector i el percentatge de població que ocupa respecte el total de la mostra; obtenint així una *ratio*, expressió numèrica que aporta i defineix la quantitat de béns en relació al nombre d'individus que composen el grup.

Un cop definida aquesta *ratio* de proporcionalitat de riquesa, iniciarem l'estudi de les variables.

Capacitat dels Cellers

La possibilitat d'emmagtezar vi és present a tots els subsectors, amb l'única excepció del grup de construcció naval, que es configura com l'activitat amb menys poder patrimonial.

El grup dels pagesos manté la *ratio* més elevada 2,6, fet que indica que atesa la seva importància numèrica, són el grup que con-

trola la quantitat més important de vi encellerat. Això és així, per tal com el sector secundari presenta una *ratio* de l'ordre de 0,5. Aquesta xifra pren, però, una importància molt considerable en el subsector dels transport i comerç, on s'eleva a 1,1.

Comprovem per tant un control de la producció vinícola per part de dos subsectors fonamentalment, els pagesos que ho tenen com a activitat específica controlen el 37,3 % del producte recol·lectat a la mostra; mentre que el subsector de transport i comerç controla el 37,1 %. Ambdós sectors conjuntament controlen el 74,4 % de tota la producció vinícola. Resta el secundari amb el 12,9 %.

La lleugera superioritat detectada a favor dels pagesos desapareix si contemplem les dades a nivell sectorial: mentre el sector primari encellera el 38,8 %, el terciari ho fa amb el 44,1 % gràcies al concurs de les professions liberals que hi contribueixen amb un 7 %, presentant aquest grup una *ratio* molt elevada, 1,4.

El sector secundari, bo i mantenir un percentatge reduït, es mostra certament interessat en aquesta variable, si bé les seves possibilitats no li permeten obtenir més que una *ratio* del 0,6.

Constatem per tant una tendència generalitzada de tots els nivells vers la possessió d'aquest producte, interessant els membres més rics de cada subsector, i especialment els qui formen el sector terciari, que es converteixen en els primers en controlar una activitat que d'altra banda no els és específica.

La tendència de tots els subsectors vers aquest producte, i molt especialment les dades indicades en el sector terciari, depassen òbviament les necessitats de consum domèstic, i ens situen en el plànol d'una activitat productiva elaborada a tots els nivells socials.

Productes agrícoles

La resta de productes agrícoles, al marge de la producció vinícola, ofereix un contrast interessant de remarcar. Si prescindim de la presència de 2.000 quarteres de roldor, localitzades en poder del comerciant Joan Ros, perquè és un producte de silvicultura més que agrícola i perquè crea una forta distorsió en les xifres, veurem repetir el mateix esquema de distribució dels productes.

Practicada la correcció esmentada, el sector primari controla el 27 %, el terciari el 50 %, restant per al secundari el 9,5%. Les *ratios* de representativitat són: 1,8 per al terciari, 1,5 per al primari i 0,2 per al secundari.

Com que els productes objecte d'aquesta variable eren destinats a l'alimentació humana o animal, considerem les dades referides al

PERCENTATGE DE PARTICIPACIÓ A LES VARIABLES DE RIQUESA

	% població	Peces terra	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies
Pagesos	14'90	45'80	37'30	10'40	38'20	1'20	9'40	13'10	5'10	19'70	24'20	13'20	2'70	13'30
Pescadors	2'80	1'00	1'50	—	0'50	7'10	—	—	—	1'20	1'50	0'20	—	2'00
% sector primari	17'70	46'80	38'80	10'40	38'70	8'30	9'40	13'10	5'10	20'90	25'70	13'40	2'70	15'30
Tèxtil i confecció	10'60	7'90	3'90	0'80	3'80	5'40	3'50	—	—	6'20	7'10	1'80	1'10	4'10
Indústria cuir	5'70	4'20	2'60	0'70	5'10	18'50	0'20	—	—	4'40	3'10	0'60	—	4'40
Indústria construcció	3'30	0'80	0'80	0'10	0'80	2'90	0'80	—	—	1'30	1'80	—	—	—
Ind., fusta, ceràm. vidre	**11'50**	**5'30**	5'00	1'10	7'40	17'90	6'40	0'90	—	11'10	11'80	15'60	0'10	12'80
Construcció naval	0'90	—	—	—	—	—	—	—	—	0'30	—	—	—	0'20
Indústria metall	2'80	0'90	0'60	—	1'90	13'20	0'40	—	—	1'00	0'60	0'60	0'30	0'70
Indústria cànem	0'40	0'20	—	—	—	—	—	—	—	0'20	—	—	—	—
Indústria cera	0'40	—	—	0'70	0'10	2'30	—	—	—	0'80	0'90	—	0'10	1'10
% sector secundari	35'60	19'30	12'90	3'40	19'10	60'20	11'30	0'90	—	25'30	25'30	18'60	1'60	23'30
Professions liberals	4'80	4'20	7'00	1'10	6'50	1'10	1'30	1'90	1'00	9'80	8'00	4'00	53'00	10'90
Transport comerç	22'20	25'90	37'10	80'20	32'60	30'30	23'10	21'60	8'50	33'40	36'90	54'60	4'30	34'10
% sector terciari	27'00	30'10	44'10	81'30	39'10	31'40	24'40	23'50	9'50	43'20	44'90	58'60	57'30	45'00
Noblesa	0'80	1'20	—	—	—	—	37'00	52'70	74'50	1'00	—	1'40	1'90	7'90
Clergat	6'20	0'60	3'40	4'60	0'60	—	8'70	—	—	5'90	1'20	6'80	24'30	5'30
Altres	11'50	1'40	0'40	—	1'80	0'10	8'70	9'50	10'60	2'90	2'40	1'00	11'40	2'70
	18'50	3'20	3'80	4'60	2'40	0'10	54'40	62'20	85'10	9'80	3'60	9'20	37'60	15'90

sector secundari com a reserves per al consum domèstic. Si això fóra així, el nombre elevat de quarteres situades a les cases de negociants i comerciants, principalment, són de nou indici d'una presència d'estocs vinculats a l'activitat mercantil.

Per a aquesta època tenim documentada la periòdica importació de cereals per a subvenir les necessitats de la vila [7] no ja únicament en períodes de males collites, sinó també en moments menys excepcionals.

L'origen d'aquesta carència rau, com posteriorment explicitarem, en la manca de terres dedicades a aquest conreu, que esdevenen minoritàries. Davant d'això, una de les activitats on veurem treballar amb més intensitat negociants i mercaders serà en la importació de grans.

Les importants quantitats que trobem en el sector agrícola, són tant reserves alimentàries, com llavors destinades a properes sembrades, havent-hi ocasionalment excedents que podien ésser comercialitzats en el mercat de la vila.

Utillatge agrícola

La distribució de l'utillatge agrícola segueix lògicament un comportament vinculat a les dues variables estudiades anteriorment.

El percentatge sectorial presenta una lleugera superioritat del sector terciari sobre el primari, 39,1 % davant de 38,7 %. Però la *ratio* de representativitat en valorar el nombre d'individus que intervenen en ambdós apartats, ofereix una xifra de l'ordre de 2,1 al sector primari i de l'1,1 al terciari, expressant així la lògica presència relativa més elevada d'utillatge en el sector que en té la dedicació específica.

La incidència d'aquesta variable en el sector secundari, que per definició ja s'aplica a activitats que requereixen un utillatge propi, fa palesa novament l'evidència de com l'explotació agrícola és un component important a tots els nivells productius, àdhuc als que tenen una específica activitat artesanal.

Altre utillatge

És aquesta una de les variables de més difícil quantificació, per l'arriscada i heterogènia composició que li hem atribuït. Incloure en

7. P. Molas, *Societat i poder polític*, pp. 20-21.

el mateix conjunt quelcom tan divers com pugui ésser un torn de fer olles, uns neulers o uns ormeigs de pescador, etc., pot portar a unes xifres poc significatives qualitativament, però entenem que quantitativament poden definir els diferents graus de desenvolupament de la infrastructura artesanal.

D'acord amb aquest plantejament no és estrany el repartiment percentual que de la mostra es desprèn. Predomini absolut i indiscutible del sector secundari molt distanciat dels restants sectors.

Les *ratios* ens concreten els valors d'aquests percentatges: 0,4 per al sector primari, 1,6 per al secundari i 1,1 per al terciari.

En el conjunt de les activitats artesanals les *ratios* més elevades d'utillatge es troben entre candelers de cera 5; metall 4; cuir 3,2; fusta, ceràmica i vidre 1,4; tèxtil 0,5.

Bo i el rellevant lloc ocupat pel sector secundari, és constatable la incidència del sector terciari en tots els ordres de l'activitat productiva, el qual delimita i justifica l'abast de la seva situació hegemònica dins l'esquema social.

Efectiu

En aquesta variable existeix un element que ha creat una forta distorsió de la resultant. Es tracta de la quantitat d'efectiu consignada a l'inventari de l'esposa d'un ciutadà honrat de Barcelona, Elizabet Tria Sala. Aquest inventari format principalment per actius financers, que sobresurten per la seva importància, ofereix la quantitat de 1.600 lliures en efectiu, la qual cosa significa una *ratio* de l'ordre de 46,2. L'efecte distorsionador d'aquesta quantitat es veu agreujat per la freqüència baixa amb què apareix l'efectiu en la composició dels inventaris.

L'efectiu manca absolutament en els següents sectors: construcció naval, pesca, cànem i indústria de la cera.

En ordre a nivell de representativitat els primers llocs vénen ocupats per: preveres 1,4; transport i comerç 1,1; pagesos 0,6; fusta, ceràmica i vidre 0,5; tèxtil 0,3; cuir, construcció i professions liberals 0,2. El darrer lloc l'ocupa la indústria del metall amb 0,1.

Aquesta classificació segons la liquidesa monetària permet interpretar, amb matisacions, una jerarquització econòmica, que contrastada amb les d'altres variables assenyalarà les directrius de la vertebració de la riquesa a tot el conjunt social.

Les quantitats representades, oscil·len entre 1 lliura i 1.600. La mitjana, però, no supera el centenar de lliures, que confirma la limitada circulació monetària que reflecteixen els inventaris.

RENDES

L'estudi de la distribució de rendes, talment com el coneixement dels titulars dels capitals a crèdit, permet inferir quins grups sòcio-professionals, a partir de la seva activitat, poden desviar part dels excedents de l'activitat productiva per esmerçar-los en rendes.

Altra volta la presència de l'inventari d'Elizabet Tria origina una forta distorsió en les xifres. Les rendes que percep anualment són 1.154 lliures, equivalents al 52,7 % del total.

L'existència de perceptors de rendes es limita a tres subsectors. El subsector de transport i comerç manté la *ratio* més elevada amb 0,9; els pagesos obtenen 0,8 i en darrer terme les activitats vinculades a la fusta, ceràmica i vidre, tenen una petita representació que matemàticament és irrellevant. El mateix succeeix amb el grup dels preveres.

Els principals perceptors de rendes, al marge de l'inventari d'Elizabet Tria, que estudiarem en un altre apartat, procedeixen, doncs, del món mercantil i de l'activitat agrícola. Activitats que com va definint l'anàlisi de les variables de riquesa, es converteixen en les primeres beneficiàries del moment econòmic. Tímidament emergeixen en aquest terreny de les rendes, l'activitat dels vidriers, que constitueixen el grup més florent dins l'àmbit artesanal.

CAPITALS A CRÈDIT

En aquest capítol, les propietats d'Elizabet Tria esdevenen xifres exorbitants. L'extensa llista de censals i violaris que totalitza l'import de 22.358 lliures, representa el 74,5 % del total de la mostra.

Desconeixem l'origen d'aquesta fortuna, per a poder-la definir en funció de l'activitat productiva on es generà aquest important capital.

La distribució dels restants capitals a crèdit es fa entre les següents activitats: pagesos 1.555 lliures; negociants 1.350; burgesos 642; professions liberals 304.

A partir d'aquestes dades podem formular les següents constatacions:

Primerament remarcar, atesa la distància que separa aquestes xifres de les referides per a Elizabet Tria, el caràcter excepcional d'aquest patrimoni. En segon terme, la significació que atorguem a aquesta variable econòmica, exponent d'una situació patrimonial caracteritzada per una important liquidesa monetària i per una no-

table capacitat d'acumulació, ens assenyala directament dos grups sòcio-professionals: pagesos i comerciants.

Ambdues activitats constitueixen efectivament els sectors productius més dinàmics, i veritables motors del creixement econòmic.

No ha de sorprendre doncs, que la *ratio* de proporcionalitat sigui exactament la mateixa per als dos subgrups, 0,3, que comparteixin el protagonisme de la prosperitat generada per un procés d'acumulació basat en última instància en els beneficis agrícoles.

Les professions liberals també participen en aquesta variable amb una *ratio* significativa 0,2. La procedència de capital provinent d'aquest àmbit, il·lustra un procés per mitjà del qual, aquest grup professional que ofereix uns serveis qualificats, participa en els beneficis generats per l'activitat econòmica general.

La presència d'aquestes activitats financeres tenen una altra lectura. Constitueixen allò que hom ha definit com a "crèdit rural".[8] Són efectivament un instrument financer essencial per al progrés d'una agricultura que requereix noves inversions. En aquest sentit, censals i violaris són instruments generadors de riquesa. Però els grups creadors d'aquestes operacions, condicionats per una ideologia de prestigi, progressivament abandonen les activitats productives, a canvi d'una dedicació cada vegada més exclusiva a les activitats merament rendistes. Aquest procés és perfectament constatable en els nivells més elevats del cos social, que s'inicien en el camí d'esdevenir classes econòmicament passives.

El Mobiliari

Pel seu caràcter de bé d'àmplia difusió social, aquesta variable pot oferir unes dades indicatives de la qualitat de vida, i conseqüentment del nivell econòmic que aquesta implica en els diferents sectors de la població.

Les *ratios* sectorials ofereixen les següents dades: sector terciari 1,6; sector primari 1,1; sector secundari 0,7.

Aquestes dades constaten novament l'ordre de precedència entre els tres àmbits productius.

Una anàlisi més detallada a nivell de subgrup ens ofereix la següent gradació:

8. B. Bennassar, *Valladolid au siècle d'or. Une ville de Castille et sa campagne au XVI siècle*, París, 1967, p. 253.

Sector social	*Ratio*
Professions Liberals	2
Indústria de la Cera	2
Transport i Comerç	1,5
Pagesia	1,3
Noblesa	1,2
Clergat	0,9
Indústria de la Fusta, Ceràmica, Vidre	0,9
Indústria del Cuir	0,7
Indústria Tèxtil	0,5
Indústria del Cànem	0,5
Pesca	0,4
Construcció	0,3
Construcció Naval	0,3
Indústria del Metall	0,3

El mobiliari bo i ésser un component elemental dels conjunts patrimonials, esdevé signe d'unes comoditats o nivell qualitatiu de vida, que va indefectiblement lligat a la situació econòmica i per tant es converteix en un indicador de la riquesa posseïda.

És a partir d'aquesta perspectiva que iniciem l'estudi d'aquestes dades. La presència de les professions liberals a primer terme és del tot factible. Com a grup professional ofereix uns serveis que gaudeixen d'un reconegut prestigi a la vila. Això els situa entre els sectors més qualificats socialment.

La indústria de la cera apareix en el segon terme. En tractar-se d'un sol inventari, i no d'un grup més o menys nombrós, la dada s'ha de prendre en sentit indicatiu, bo i admetent l'elevat nivell que el cas concret ofereix, que l'equipara amb les professions liberals. La situació relativament baixa del subsector de transport i comerç podria ésser interpretada com a contradictòria respecte del que venim indicant de la seva funció a les activitats productives.

S'explica, però, per la marcada diferenciació interna existent en l'ordre econòmic a cada subgrup. Això beneficia estadísticament grups de composició molt homogènia, com les professions liberals, mentre que desmereix les xifres dels grups més heterogenis.

A títol d'exemple assenyalem com el grup dels burgesos, incorporat al subsector de transport i comerç, participa en aquesta variable amb una *ratio* de l'ordre de 5,7; mentre que la *ratio* global del subgrup es situa a 1,5. El nivell dels índex mercantils continua essent, però, lleugerament superior respecte de la pagesia.

Segueix a la mostra el grup de la noblesa, que potser caldria definir amb més concreció com a paranobiliari, que és a la vila un grup poc consolidat i en camí de definició sòcio-econòmica, però que com reflecteix l'inventari d'Elizabet Tria, controla un nivell important de riquesa invertida en activitats rendistes.

El clergat es situa a un nivell inferior de les professions liberals i immediatament superior a les activitats dels menestrals. Bo i restar al marge de les activitats productives, mantenen un nivell sòcio-econòmic considerable gràcies a uns ingressos regulars.

Continuant l'ordre decreixent, apareixen les diverses activitats artesanals, reafirmant la situació econòmica que veiem definir per a aquest sector.

En primer terme, i triplicant el coeficient dels darrers grups, apareix com a subgrup hegemònic el que denominem fusta, ceràmica i vidre. Segueix a continuació la resta d'activitats artesanals, i se situa en els nivells mitjans la indústria del cuir, tèxtil i cànem i en els darrers llocs, la pesca, lleugerament destacada al davant de la indústria de la construcció, construcció naval i metall, que apareixen com els subgrups més febles econòmicament, segons les dades que ofereix aquesta variable.

Cal remarcar la correspondència existent principalment per al sector secundari entre l'estructura i jerarquització reflectida pel mobiliari i l'estudiada anteriorment sobre la liquidesa monetària.

Armes

L'abundosa presència d'armament palesa les tensions internes d'allò que J. Elliot ha designat com a "societat desordenada.[9] D'altra banda cal considerar una probable afecció a la cacera, difícil de considerar, però de la qual n'és ressò la presència a algun inventari d'"un gos gualler".[10] La distribució de les armes és equilibrada entre el sector primari i el terciari, amb predomini d'aquest darrer.

Atesa la representativitat de població de cada sector, això ofereix una *ratio* de l'ordre 1,4 pel sector primari; 0,7 pel secundari i 1,6 pel terciari.

En el sector primari els pagesos són els més ben armats, mentre que entre els menestrals fusters i vidriers reuneixen la meitat de les armes del sector. Les xifres assenyalen, però, altra volta la concen-

9. J. Elliot, *La rebelión de los catalanes. Estudio sobre la decadencia de España 1598-1640*, Madrid, 1977, pp. 48 i ss.

10. MASM. Inventaris, Nicolau Seguí 10-10-1620.

tració elevada per als subgrups de les professions liberals i del món del comerç i transport. Ambdós subgrups controlen conjuntament el 44,9 % de les armes inventariades a la mostra.

PINTURES

Aquest element de finalitat estrictament decorativa, pot venir condicionat en la seva existència per criteris estètics, religiosos, etc., però com a element totalment accessori; la seva presència va indefectiblement lligada a un nivell de riquesa suficientment elevat com per a permetre unes despeses no menyspreables en objectes de marcat caràcter sumptuari.

La seva distribució serà per tant molt selectiva i evidenciarà una economia domèstica que pot esmerçar part dels seus efectius en signes de distinció i refinament social. Al mateix temps la seva manca assenyalarà la presència d'un nivell econòmic que difícilment pot abastar amb els seus recursos qualsevol despesa de tipus sumptuari.

Així constatem la seva manca total o l'existència matemàticament inapreciable en els següents subgrups: pesca, construcció, construcció naval, cànem. És present a un nivell mínim en els subsectors tèxtil i cuir, amb una *ratio* de l'ordre de 0,1.

Els pagesos, juntament amb les professions liberals, mantenen una ratio de l'ordre de 0,8; el clergat arriba a 1; seguit pel sector de la fusta, ceràmica i vidre amb 1,3. Essent l'única activitat industrial que manté un nivell equiparable al del grup dels més elevats.

La noblesa i el subsector del transport i comerç es situen ambdós a 1,75 com a capdavanters d'aquesta variable.

Aquestes dades reflecteixen com la presència de pintures és un signe de prestigi social, i per tant abunden en determinats grups de la població i són inexistents a d'altres.

Al mateix temps d'ésser un signe social, podria afegir-s'hi un caràcter marcadament urbà. La pagesia bo i el seu pes econòmic i social sols posseeix el 13,4 % de les pintures, mentre que el terciari acapara el 58,6 % del conjunt inventariat. Aquesta diferenciació sociològica que ja s'apreciava en el mobiliari, es fa ací evident, i és una manifestació de dues actituds o estils de vida, on els nivells de comoditat i comfort esdevindran paradigmàtics: el món rural y el món urbà.

Una altra constatació a fer és el caràcter marginal que tenen en la propietat de les obres pictòriques els grups artesanals, amb la significativa excepció del subgrup de la fusta, ceràmica i vidre, que

sobresurt del nivell del sector secundari per a atançar-se als grups més benestants.

Llibres

Si per a la pintura s'ha definit una marcada selectivitat en la distribució social, per als llibres, aquesta s'accentúa.

A més de la disposibilitat econòmica, incideixen en la difusió del llibre el nivell d'alfabetització, que és un condicionant ineludible, i la manca del predicament social, que, per exemple, tenen la pintura i les joies. Segons Claude Larquié [11] "La frontera entre alfabetización y analfabetismo se sitúa en el mundo del pequeño comerciante, del tendero y del artesano. De todos modos, la posesión de un oficio significa una primera apertura al conocimiento".

La limitada presència de llibres en el sector artesanal ens induïria a acceptar aquestes interpretacions, però si bé els llibres són inusuals, sí que constatem una relativa freqüència de llibres de comptes, llibres d'albarans, etc., no avaluats per a la mostra, però que són indicatius d'un nivell d'alfabetització força estès, àdhuc en els sectors artesanals.

Amb això s'hi correspondria la preocupació per part de la Universitat de la Vila per mantenir un ensenyament públic, referenciat en l'existència d'un "mestre de minyons de començar a llegir"; d'un "mestre d'escriure i comptar" i d'un "mestre de gramàtica", que representarien els tres nivells de l'ensenyament.

Els llibres inventariats totalitzen per al sector primari 14 exemplars; 10 per al secundari i 271 al terciari. Els preveres tenen a les seves biblioteques 123 llibres.

Cal indicar una biblioteca amb un contingut excepcional d'obres. Pertanyia al metge Pau Castelló i comprenia 200 volums, que dissortadament el notari no va detallar.

Bo i la distorsió que aquesta xifra crea a les dades, el sector terciari continua essent el més destacat, però dintre d'ell el predomini és indiscutible per al subgrup de les professions liberals, que amb motiu de la distorsió indicada presenten una *ratio* d'11,6.

El poderós subsector de comerç i transport, presenta per a aquesta variable una *ratio* de l'ordre de 0,1.

Els llibres resten, per tant, molt allunyats de les preocupacions quotidianes d'una part important de la població. La *ratio* en el sector

11. C. Larquié, *Revue d'Histoire Moderne et Contemporaine*, XXVIII, 1981, pp. 155-156.

primari és 0,1; i del total de 14 llibres, 13 formen part d'un sol inventari on s'hi recullen també béns d'un capellà vinculat a la família.

Per al sector secundari la *ratio* és nul·la. Un sol dels seus components posseeix 5 llibres "de diferents històries per a llegir", que equivalen a la meitat dels llibres del sector, mentre que els 5 restants es troben dispersos, i sols un titular en té més d'un.

Els llibres, i per tant els horitzons ideològics i culturals que aquests obren, resten gairebé en exclusivitat en mans de dos grups: clergat i professions liberals, que moltes vegades sols es valen d'ells exclusivament en funció de l'activitat professional que els és específica.

Un estudi individualitzat mereixeria el contingut i les temàtiques dels llibres inventariats. Això resta, però, fora de l'abast d'aquest treball. N'assenyalarem tanmateix algunes característiques.

Seguint l'esquema presentat per J. Queniart[12] podem notar un predomini de llibres professionals sobre els no professionals; una vinculació a la tradició front de la modernitat, basada en la presència de teòlegs medievals o d'història antiga, així com el predomini d'un genèric caràcter religiós, il·lustrat en obres de diferents gèneres: història eclesiàstica, literatura devocional i hagiogràfica.

Joies

Ja hem remarcat el seu paper pel que fa a element de funcionalitat sòcio-econòmica, i la important consideració social de què gaudien.

El repartiment sectorial remarca la importància del sector terciari que reuneix el 45 % del total inventariat. El sector secundari presenta un 23,3 % i resta el primari amb un 15,3 %.

Les dades oferides per les *ratios* indiquen com la relació riquesa/població segueix el mateix esquema: sector primari 0,8; secundari 0,6 i 1,6 en el terciari.

Les dades generals no difereixen dels resultats apuntats per a les altres variables.

A nivell de grups sòcio-econòmics, la preeminència recau en els nobles, grup molt sensible als símbols i signes de distinció social.

12. J. Queniart, "L'utilisation des inventaires en historie socio-culturelle". *Les actes notariés.* Source de l'histoire sociale XVIè-XIXè siècle, Strasbourg, 1979, pp. 241-255, p. 254.

Sector social	*Ratio*
Noblesa	9,8
Indústria Cera	2,7
Prof. Liberals	2,2
Comerç i Transport	1,5
Fusta, Ceràmica i Vidre	1,1
Pagesia	0,8
Clergat	0,8
Pescadors	0,7
Indústria Tèxtil	0,2
Indústria Naval	0,2
Indústria Metall	0,2

La dada referida a la cera presenta el problema d'ésser referida a una sola titularitat, cosa que la fa d'arriscada interpretació.

Segueixen els sectors urbans més destacats, seguits pels representants de la pagesia, això sembla indicar una actitud diferent davant d'aquestes variables de riquesa, més que no pas una referència estricta al poder econòmic. En darrer lloc apareixen les activitats industrials menys importants.

PROPIETAT AGRÀRIA I CONREUS

Hem deixat per al darrer lloc l'estudi d'aquesta variable, per la complexitat que comporta, i pels trets diferencials que té respecte de les altres variables estudiades.

La propietat agrària no és un element de riquesa en sentit estricte, sinó que es converteix en un factor de creació i acumulació de la mateixa, per mitjà del procés que per a aquesta època hom ha denominat "inflació dels beneficis rurals".[13]

De l'anàlisi de les propietats agrícoles inventariades se'n pot deduir la correlació respecte els diferents nivells de riquesa, així com la varietat i importància dels conreus descrits.

És obligada una referència prèvia a la metrologia. Les unitats emprades per a calcular la superfície de les propietats agrícoles no són uniformes.

Apareixen sota dues mesures diferents. La primera és la quartera, unitat tradicional, d'àmplia difusió, vinculada d'acord amb la seva significació originària, a les superfícies dedicades als cereals. La seva equivalència és coneguda.

La segona unitat que la documentació ens presenta és "l'home de cavadura". Unitat que genèricament és emprada per als conreus de vinya, però per a la qual no hem trobat una correspondència satisfactòria que permetés una reducció a unitats d'altre sistema.

Com el seu nom indica, es tracta d'una mesura basada en el treball de cava realitzat per l'obrer agrícola. Però aquest treball, com observa S. Llensà de Gelsen en la seva obra sobre agrimensura tra-

13. P. Molas, *Comerç i estructura social a Catalunya i València als segles XVII i XVII,* Barcelona, 1977, p. 51.

dicional,[14] depèn de dos factors: la profunditat de la cava i la naturalesa del sòl.

Considerem que el valor d'aquesta unitat ha d'ésser paral·lel a la unitat denominada "jornal de vinya", de més àmplia difusió. Atès, però, que el "jornal de vinya" pot oferir una diversitat de valors àmplia segons la zona on s'utilitzi,[15] preferim reflectir les dades en les unitats en què originalment vénen expressades, bo i la dificultat que això pugui comportar per al coneixement de la veritable representativitat de les diferents produccions agrícoles.

Hem emprat també la terminologia de l'època per a definir els tipus de conreu practicats; sota el títol genèric d'"altres" hem recollit els conreus no especificats o els que han aparegut en una o dues referències. Així hi hem inclòs els fruiters, definits genèricament, o alguna menció aïllada als tarongers i a les moreres.

Per a la vinya les dades vénen referides exclusivament en homes de cavadura, mentre que per als altres cultius poden trobar-se ambdues mesures. Vegem el quadre de la propietat agrícola.

L'entitat d'aquestes xifres és explícita per ella mateixa. La magnitud de les explotacions de vinya contrasta amb l'exigüitat de la producció cerealística i la insignificància de les altres produccions agrícoles.

Aquest conjunt de dades permeten formular un seguit de consideracions sobre el desenvolupament de les activitats agrícoles del moment.

Observem en primer lloc com d'entre totes les propietats de terra inventariada, l'extensió de zones ermes ocupa una superfície de 162 homes de cavadura, quantitat molt insignificant. Això permet suposar que la zona que constitueix l'*hinterland* de la vila es troba intensament explotada, restant ermes un reduït nombre de terres, que per imperatius morfològics no són susceptibles de conreu i es mantenen com a terres marginals.

14. S. Llensà de Gelsen. *Breve historia de las medidas agrarias de la antigüedad y estudio particular en aquellos casos cuyo uso es particular en Cataluña.* Barcelona, 1952.

15. Recollim alguna de les equivalències que hem localitzat per al jornal: 21,43 a. Alàs; 21,79 a. Vall Ferrera; 21,90 a. Tortosa i Sant Carles de la Ràpita; 29,65 a. Sort, Tremp i Solsona; 29,77 a. la Seu; 33,32 a. Vilanova i la Geltrú; 34,22 a. Igualada, Mediona, el Vendrell; 35,87 a. Puigcerdà; 37,04 a. Tàrrega; 37,75 a. Falset; 38,93 a. Valls; 49,27 a. Montblanc.

A. M. Alcover, F. B. de Moll, *Diccionari català, valencià, balear,* Palma, 1954, Vol. VI, p. 769.

Per a Mataró, segons J. Llovet, *Mataró, 1680-1719,* el jornal de vinya equivalia a 1:7 de quartera.

El conjunt de terres inventariades com a boscoses, si bé no comporten el valor productiu de les terres directament conreades, no són econòmicament negligibles. Ultra l'aprovisionament de matèria prima per a les drassanes o per a les fusteries de la vila, existeix també explotació sistemàtica del fruit del pi pinyoner.

Això ve corroborat per l'existència generalitzada de moles per a picar pinyons a diferents inventaris, com també de les dades obtingudes del llibre de Pau Sala [16] on hi figuren els assentaments de diferents compres de pinyó a particulars i la comercialització dels mateixos vers Tolon i Marsella.[17]

El bosc especialment experimenta una tendència a la regressió. La plantació de vinya es fa a càrrec de les terres boscoses. Són molt freqüents les referències a vinyes "malloles" de pocs anys, plantades en allò que havia estat bosc. La progressió de la vinya és evident a dos inventaris d'una mateixa heretat, fets amb uns anys de diferència,[18] on es constata el retrocés del bosc i l'avenç de la vinya. Així podríem interpretar la important quantitat de terres boscoses que posseeixen els grups més potents del sector terciari, com a inversió en futures plantacions vitícoles, ja que resta ben evident que les terres cerealístiques no els mereixen gaire interès, ates a la quantitat que en posseeixen.

En el conjunt de les terres pròpiament conreades, apareixen en ordre progressiu l'horta, regada amb "una sínia de ayguas vivas ab sa roda"; [19] únicament hi ha mencions molt limitades al voltant de masies molt riques. Es tracta d'un tipus d'explotació merament testimonial, sense difusió ni importància econòmica notables.

En el següent nivell de magnitud hi localitzem el genèric grup d'"altres", de difícil valoració per les limitacions abans esmentades, però que a nivell indicatiu permeten parlar de la presència de tarongers, cirerers i moreres . Aquestes darreres vinculades a la indústria de la seda que, amb referències aïllades, apareix a alguns inventaris.[20]

En el graó següent apareixen les dades dels conreus cerealístics, totalitzant 127 homes de cavadura i 323 quarteres.

16. MASM. *Libre portat per mi Pau Sala començant a 4 de juny (1583).*
17. Ibid. pp. 7-VIII, 20-5-1583.
18. MASM Invent. Jeroni Serra Arnau, 12-9-1620, Margarida Serra Arnau i Roig 14-7-1622.
19. MASM. Inventari. Gaspar Portell, 27-9-1636.
20. Ibid.: "dos canyissos per a fer seda". Jeromi Picayre 23-07-46: "Un torn de fusta per a debenar seda".

PROPIETAT AGRÍCOLA: CONREUS I PROPIETARIS

	Vinya	Cereals		Boscosa		Erma	Horta	Altres
	Hc.	Hc.	Q.	Hc.	Q.	Hc.	Q.	Q.
Pagesos	2.654	102	290	691	38	119	1	70
Pescadors	47	15				10		
Sector primari	2.701	117	290	691	38	129	1	70
Sastres	202							
Teixidors lli	73							
Teixidors llana								
Teixidors vels	42							
Abaixadors	10							
Passamaners	38							
Sombrerers	26							
Assaonadors	46							
Sabaters	106							
Basters	100							
Mestres de cases	45							
Fusters	101							
Vidriers	148		3					
Boters	35		2					
Ollers	10							
Mestres d'aixa								
Calafats								
Ferrers	8							
Pedrenyalers	5							
Manyans								
Calderers								
Corders	6							
Sector secundari	1.001		5					

(Continuació)

	Vinya	Cereals		Boscosa		Erma	Horta	Altres
	Hc.	Hc.	Q.	Hc.	Q.	Hc.	Q.	Q.
Mestre de capella	17							
Notaris	186							
Cirurgians	70	9		25				
Drs. en medicina								
Apotecaris	8							
Mariners	135					10		9
Carreters	35							
Mercers								
Traginers	88	1				13		27
Botiguers de teles								
Adroguers	120			30				
Mercaders;	106			15				
Negociants	285			15				
Burgesos	957		24	155		10	3	9
Sector Terciari	2.007	10	24	240		33	3	45
Noblesa	167	4						50
Clergat	19							
	186	4						50
Treballadors	21							
	21							
Altres	99							
	99							
Total	6.015	127	323	931	38	162	4	165
Percentatges								
Sector primari	44'90	92'10	89'70	74'20	100	79'60	25'00	42'40
Sector secundari	16'50		1'50					
Sector terciari	33'30	7'80	7'40	25'70		20'30	75'00	27'00
Classes no produc.	3'00		1'20					30'30
Treballadors	0'30							
Altres	1'60							

La funció alimentària que tenen encomanats els cereals a la societat de l'Antic Règim, fa d'aquest conreu el prioritari d'entre la trilogia mediterrània.

És perfectament conegut el mecanisme i la interacció entre males anyades cerealístiques-crisi de subsistències-crisi epidèmica. Mataró fou sempre deficitari en la producció de cereals panificables. Els llibres d'Acords de la Universitat [21] reflecteixen la preocupació per l'abastament de la població, així com les contínues creacions de censals per finançar aquestes compres.[22]

Podria semblar contradictori aquest dèficit cerealístic amb el que s'ha indicat sobre la intensitat i extensió dels conreus. Més, considerant que la població de la vila no superava probablement en aquest període la xifra de 4.000 habitants.

L'explicació es fa palesa en valorar la magnitud de les explotacions destinades a la vinya. La mostra ofereix una xifra de 6.015 homes de cavadura destinats a la viticultura, que comparativament amb la resta de conreus, fa aparèixer aquest com a veritable monocultiu.

Dubtaríem en emprar aquest terme per a aquest període històric, si l'entitat de les xifres i l'autoritat de Pierre Vilar no ens permetessin la gosadia.[23]

El conjunt de peces de terra inventariades totalitzen 7.235 homes de cavadura i 530 quarteres. La vinya ocupa el 83 % de les terres que vénen exposades en homes de cavadura, però si cenyim l'observació a terres sotmeses a un efectiu conreu agrícola, és a dir, amb exclusió de les terres qualificades d'ermes o boscos, el percentatge de conreu vitícola s'eleva al 97 %.

La producció cerealística, en canvi, queda limitada a 127 homes de cavadura i 323 quarteres.

Resta doncs palesa una activitat agrícola altament concentrada i especialitzada que supera evidentment les necessitats de consum de la vila, i que es converteix en una producció per a la comercialització a mercats ultralocals.

El coneixement de la distribució de la propietat agrícola precisarà més la veritable significació econòmica d'aquests conreus.

El control de la propietat agrícola per part del sector primari i el terciari no ofereix cap mena de dubte.

El sector primari participa majoritàriament en la propietat de

21. J. M. Colomer, *Mataró*, pp. 91 i ss.
22. Ibid. p. 97.
23. P. Vilar, *Catalunya*, III, p. 356.

les terres destinades a cereals, ermes i bosc. L'horta resta controlada pel sector terciari, encara que la seva incidència econòmica és mínima tal com hem vist també per al grup "altres".

Resten, però, les terres destinades a l'explotació vitícola. En aquest punt el predomini del sector primari s'ha de compartir amb l'important percentatge del sector terciari i amb una participació no menyspreable del sector industrial. A la vista d'aquests percentatges es perfila una actitud generalitzada a tots els nivells sòcio-professionals vers la possessió de vinyes; tendència que és un indicador de les expectatives de guanys econòmics que suscita el conreu de la mateixa.

S'origina doncs una actitud inversora vers aquest tipus de propietat agrària, a la qual participen tots els sectors econòmics de la població segons les pròpies característiques i possibilitats del seu patrimoni.

Il·lustra aquesta afirmació la conducta dels grups industrials. Bo i ésser en ordre a riquesa el sector menys rellevant, els membres més prepotents aconsegueixen reunir el 16,6 % de les propietats de vinya, amb un manifest desinterès per les terres cerealístiques.

L'estudi de les *ratios* de representativitat, referides a la propietat de la vinya, palesen com en la distribució de la propietat d'aquesta s'origina una doble relació. A un determinat nivell de riquesa es correspon una determinada participació a les activitats vitícoles; i al mateix temps les propietats de vinyes més importants estan en mans dels grups més poderosos, al marge de quina sigui la seva activitat professional específica.

La propietat de vinya esdevindrà alhora un element constitutiu i un factor d'increment de la riquesa patrimonial.

La representació numèrica d'aquesta distribució de la vinya serà la següent.

Activitat	*Ratio*
Pagesia	2,9
Transport i Comerç	1,2
Prof. Liberals	0,9
Indústria Cuir	0,7
Indústria Tèxtil	0,6
Ind. Fusta, Vidre i Ceràmica	0,4
Indústria Construcció	0,2
Pescadors	0,2
Construcció Naval	0
Indústria Cànem	0

El predomini correspon al sector que té encomanada específicament aquesta activitat, seguit a distància considerable pel subgrup transport i comerç, professions liberals, seguint després en gradació decreixent els sectors industrials, restant, però, al marge les indústries naval, metall i cànem.

A títol d'exemple pel que s'ha indicat sobre la correlació entre *status* sòcio-econòmic i volum de les propietats vitícoles, assenyalem com el grup dels burgesos, incorporats en el subgrup de transport i comerç, posseeix la *ratio* més elevada de la mostra, de l'ordre de 8,3, fet que palesa la concentració d'aquestes propietats de què disposa el grup social i econòmicament més important de la mostra.

Per a calibrar la veritable incidència econòmica d'aquest conreu en el conjunt de les activitats productives de la vila fóra interessant conèixer el volum i la importància de les collites.

La xifra tradicionalment citada de 30.000 cargues procedeix d'una carta d'Aleix de Marimon al rei [24] on entre altres qüestions es sol·licita autorització per exportar vins de Mataró.

Per a intentar contrastar aquesta dada aïllada, hem procedit a un estudi de l'arrendament del dret del vi, del que n'era titular la Universitat de la Vila, a partir del qual posseïm una sèrie força completa de dades corresponents als primers anys del segle. S'arrendava el dret de percebre 8 o 4 diners, segons el moment, per cada carga de vi collit en el terme. L'adjudicació es feia mitjançant una subhasta, que es realitzava entre els mesos de setembre i novembre, i per tant la collita i la bondad de l'anyada eren ben conegudes pels qui licitaven per a aconseguir la concessió.[25]

L'estudi de les quantitats esmerçades en aquest arrendament, ofereix la possibilitat de conèixer, en els seus mínims, els volums reals de la collita, en base a la qual els licitadors avançaven l'import d'aquest dret.

No se'ns escapa que aquestes xifres mai no poden reflectir les proporcions reals de la collita, bé perquè els arrendadors esperaven obtenir un benefici, que suposava una major recol·lecció, o bé per la incidència de fraus i ocultacions, que no podem pas avaluar.

Resten, però, unes dades amb un valor indicatiu important en dos punts concrets: una periodització de les bones o males anyades, i la fixació d'uns mínims de collita, acceptats per la Universitat i els arrendadors, que bo i ésser defectius, havien d'aproximar-se a les xifres reals de la verema.

24. ACA, CA. 358.
25. J. M. Colomer, *Mataró*, pp. 186-187.

La sèrie següent ofereix, previs els càlculs adients, els imports satisfets pels arrendadors, indicats en cargues de vi.

Any	*Cargues*
1600	8.400
1601	8.400
1602	No s'arrendà per mala collita
1603	—
1604	8.100
1605	4.500
1606	12.000
1607	7.200
1611	7.806
1612	9.600
1613	10.800
1614	9.450
1615	6.300
1616	6.330
1617	13.650
1618	7.650
1619	13.200
1620	12.300

Font: A.M.M. Llibres de Clavaria i Credenceria 1600-1620, Llig. 10, 12, 13.

Si bé aquestes xifres divergeixen de les indicades habitualment, la naturalesa de les fonts mereix un crèdit per la regularitat i uniformitat de les dades, mentre que la notícia d'Aleix Marimon apareix enmig d'una sol·licitud per a l'exportació de vins, on per a aconseguir la concessió, probablement s'incrementà el volumen de la producción mataronina.

Constatem que J. Llovet cita per als anys 1747 i 1750 unes collites de 8.500 i 10.231 cargues respectivament.[26]

Bo i aquesta reducció de les xifres, la significació econòmica no deixava d'ésser cabdal per a la vila.

Per a obtenir un punt de referència, hem elaborat una comparació respecte d'un altre arrendament que aporta dades valuoses sobre el moviment econòmic de la vila. Es tracta del dret de mercaderia,

26. J. Llovet, *La ciutat,* Vol. II, p. 29.

que afectava tots els productes que eren objecte d'intercanvi mercantil. Per a l'any 1610[27] aquest dret es cotitzava a raó d'un diner per lliura de mercaderia venuda i fou adjudicat per al termini d'un any en un import de 240 lliures. Aquesta dada indica un volum de transaccions estimat de l'ordre de 57.600 lliures.

A títol comparatiu observem com la collita d'un any molt favorable, 1617, calculada a raó d'un preu mig de 48 s. carga, podia suposar la quantitat de 32.760 lliures.

Resta per tant evident, la transcendència econòmica de la producció vitícola, que en el cas teòric plantejat, podia representar ella sola el 56,8 % del conjunt d'intercanvis procedents del sector industrial i agrícola comercialitzats a la vila.

Abans de cloure aquest estudi sobre la propietat vitícola, i atesa la particular importància que concedim a la comercialització dels vins com a base del desvetllament econòmic i demogràfic experimentat per la vila, oferirem algunes informacions sobre els mercants on anava destinada gran part de la producció vinícola de Mataró.

Diferents autors s'han fet ressò de les reiterades peticions de la vila sol·licitant llicències per a l'exportació de vins. Notícies aïllades sobre l'exportació també són presents en les obres de Josep M. Colomer, de Joaquim Llovet i d'Antoni Martí Coll.[28]

En el decurs d'aquest treball hem localitzat nombroses referències. Esmentarem les més significatives.

Un gran centre consumidor fou Barcelona.[29] La presència de taverners d'aquesta ciutat a les subhastes o encants de Mataró és molt freqüent. Les poblaciones de l'interior n'eren també consumidores; coneixem referències a Vic i Vilafranca.[30]

El *Llibre de Dèbit i Crèdit* de Pau Sala[31] ens ha tramès valuoses informacions sobre una companyia dedicada a l'exportació de vins a Menorca que operà durant algunes temporades consecutives. D'a-

27. A.M.M. *Llibre de Credenceria,* llig 12-13.

28. A part d'aquests autors, és interessant assenyalar que Joan Reglà en *Els Virreis de Catalunya,* Barcelona, 1980, p. 28, afirma que totes les dades procedents de la cancelleria dels virreis que coneix sobre l'exportació de vins fan referència a Mataró.

29. P. Vilar, *Catalunya,* III, p. 355 "Entre Mataró i Barcelona, els turons donen un vi sense força, però de bon gust. Tot això la capital ho consumeix de sobres perquè el seu propi territori municipal i fins i tot el conjunt del seu "partit" subvenen només una petita part de les seves necessitats".

30. Biblioteca Popular de la Caixa d'Estalvis Laietana, *Registre de lletres i missatges dels Jurats de Mataró.*

31. MASM. *Libre portat per mi Pau Sala...* pp. 16 i ss.

questa mateixa companyia coneixem expedicions a les costes del Sud de França.

També s'atreviren a altres circuits més dilatats i que possibilitaven guanys més elevats. Així a l'any 1586 tenim documentada una expedició a Lisboa, amb un carregament de 300 cargues de vi propietat de Joan Palau de Mataró, que generà uns beneficis distribuïbles de 360 lliures.[32]

Aquestes dades que deixem indicades ens introdueixen en un tema que requereix un treball específic, però alhora, ens arrodoneixen el model econòmic que anem perfilant.

L'explotació vinícola que es convertí en una activitat tangencial a la totalitat dels sectors productius, únicament es convertí en factor de creixement econòmic, quan la seva producció superà el nivell d'autoabastament i començà a ésser comercialitzada.

És en aquesta funció on esmerçà el seu treball l'important subsector de transport i comerç, que en obrir i cercar mercats per als vins de la vila, i en proveir-la de cereals i matèries primeres que aquesta necessitava, es convertiren en beneficiaris directes de l'expansió econòmica, prenent un paper determinant en la distribució de la riquesa a la vila, com ho demostra la seva participació a les variables estudiades.

32. Ibid. p. 23 "120 11. y son per lo ters a mi tocant del gony que nostro Sr a donat ab lo caret del vi que ferem ab patro bertomeu bertran per a lisbona 1586 tenim caregat y comprat de mn. Joan Palau 300 carr. a raó de 35 s. com consta en la scrivania de mn... a 31 de mars".

DISTRIBUCIÓ DE LA RIQUESA A NIVELL SÒCIO-PROFESSIONAL

Després d'analitzar la participació en les variables de riquesa dels diferents subsectors productius, iniciarem l'estudi de l'estructura econòmica interna de cada activitat professional.

Intentarem conèixer si la importància econòmica de l'activitat és correlativa amb els nivells de riquesa interns de la mateixa, i en quins graus els membres d'una mateixa professió mantenen una estratificació econòmica o un nivell homogeni de riquesa.

Hem pres com a dades més indicatives d'entre les variables de riquesa, la *capacitat dels cellers*, el *mobiliari* i el *nombre de peces de terra*. Aquestes variables, en ésser de freqüència elevada a tots els grups, ofereixen un suport idoni per a l'estudi comparatiu.

Pagesia

El pes d'aquest col·lectiu ha quedat manifestat en l'estudi de les variables ja comentades.

Les mitjanes informen un nivell econòmic elevat, superior respecte a la quasi totalitat d'activitats industrials. Posseeixen la mitjana més elevada pel que fa a propietats agrícoles, amb excepció dels burgesos, però les mitjanes de mobiliari i capacitat de cellers bo i ésser superiors a la mitjana global de la mostra, es veuen superades pels membres del sector terciari.

El conjunt de pagesos presenta una desviació típica de l'ordre de 10,7 pel que fa a la cabuda dels cellers. En aquesta variable sols un 38 % supera la mitjana, i d'entre ells tres individus la tripliquen mentre el 62 % restant es manté a nivells inferiors.

En el mobiliari, índex de comoditats i, per tant, indicador de la qualitat de vida, el 48 % es situa per damunt de la mitjana, i sols

un únic individu arriba a triplicar-la. Aquest nivell més homogeni respecte de l'anterior ve refermat per una desviació de 3,7.

La propietat de terres resulta més homogènia, perquè el 62 % arriba a assolir els nivells de la mitjana, i la desviació es restringeix a l'ordre de 2,3. Set titulars tripliquen el nivell mig.

El conjunt presenta una estratificació econòmica notable, que es fa notòria en la participació dels components en la producció vinícola, que presenta la desviació més elevada.

Lògicament en un període expansiu per a l'agricultura especialitzada com ho és la mataronina, la diferenciació de nivells econòmics serà perceptible en aquesta variable.

Els propietaris dels cellers més importants constitueixen un nucli capdavanter dins del col·lectiu, que alhora que presenten xifres altes per a les altres variables de riquesa, en dos casos mantenen activitats financeres, destinant importants capitals a crèdit, activitat que demostra la possibilitat d'acumulació que genera el sector, i la tendència a activitats rendistes que gaudeixen d'un elevat predicament social.

Pescadors

Contrasten molt les mitjanes d'aquesta activitat amb les precedents, bo i la pertinença al mateix sector productiu, la incidència econòmica d'un i altre és indicativa del pes específic que ambdues professions tenen en el conjunt de les activitats primàries.

Les tres dades presenten nivells inferiors a les mitjanes globals de la mostra. Es tracta d'un grup, les possibilitats d'enriquiment del qual són molt limitades, i conseqüentment els nivells de riquesa es mantenen dins d'una homogeneïtat notòria.

Destaquem però dos titulars, Miquel Perich i Vicens Prats, els quals són els únics que posseeixen terres, i un nivell elevat respecte de la resta. La diferenciació econòmica que s'hi constata obeeix al fet que aquests són respectivament propietaris d'una barca i d'un llagut. Per tant el seu superior nivell de riquesa cal atribuir-lo a la propietat d'aquests béns d'infrastructura productiva, essent els altres titulars simples mariners, mentre que els dos esmentats exercien la funció de patrons.

Sastres

Iniciem el sector artesanal amb el grup més nombrós del sector secundari, els sastres.

MITJANES PROFESSIONALS

	Capacitat cellers	Mobiliari	Peces terra
Pagesos	107	21	6
Pescadors	22	6	—
Sastres	14	8	2
Teixidors lli	23	8	2
Teixidors llana	5	5	2
Teixidors vels	—	2	3
Abaixadors	10	8	1
Passamaners	21	16	2
Sombrerers	22	24	3
Assaonadors	3	3	1
Sabaters	13	10	1
Basters	52	28	2
Mestres de cases	10	6	—
Fusters	9	12	—
Vidriers	31	20	1
Boters	9	8	1
Ollers	10	18	2
Mestres d'aixa	2	12	—
Calafats	—	4	—
Ferrers	25	6	1
Pedrenyalers	17	5	1
Manyans	1	6	—
Calderers	—	7	—
Corders	—	8	1
Candelers	2	27	—
Mestre de capella	25	16	2
Notaris	107	30	3
Cirurgians	63	28	2
Doctors en medicina	38	39	—
Apotecaris	39	31	2
Mariners	13	10	—
Carreters	—	8	1
Mercers	6	38	—
Traginers	13	8	1
Botiguers de teles	7	34	—
Adroguers	99	34	1
Mercaders	159	30	3
Negociants	138	31	3
Burgesos	277	80	11
Noblesa	—	17	3
Clergat	25	15	—
Treballadors	2	4	—
Mitjana global	34'00	17'70	1'50
Desviació típica	7'30	3'80	1'90

Introdueixen les línies generals del que serà aquest sector. Mitjanes inferiors a la global. La desviació més alta continua essent la que fa referència a la capacitat dels cellers, que actua com a paràmetre de la gradació econòmica, i que es correspon amb relativa exactitud amb les altres variables.

Observem com Joan Antic Mates, el propietari amb més capacitat als cellers té una de les xifres més elevades de mobiliari, armes, joies, etc. La seva activitat, ultra la que li és específica, comprèn també el conreu de les sis peces de vinya que posseeix —que són el nombre més important dins del seu grup— i intervé en l'arrendament de drets municipals, concretament els anys 1619 i 1620 és titular de l'arrendament del vi per uns imports respectius de 440 i 410 lliures [33] i a l'any 1608 es fa càrrec del cobrament del trentè dels grans per la suma de 220 lliures.

L'estratificació econòmica dins d'aquest grup presenta un conjunt de tres inventaris que sobrepassen la mitjana global i configuren un grup que emergeix d'entre la resta pel volum del seu patrimoni, el qual els permet, com hem vist en el cas de Joan Antic Mates, dirigir la seva activitat a altres camps.

Aquesta diversificació d'activitats econòmiques constitueix un dels elements d'estratificació progressiva entre els artesans d'una mateixa activitat professional, restant generalment a un nivell econòmicament inferior els que es limiten a la seva activitat primigènia.

Les mitjanes del grup són: 14 per a la capacitat dels cellers, 8 per al mobiliari i 2 per a les peces de terra. La dispersió més important és la que fa referència a la capacitat del cellers 4,4: mentre que les que fan referència a mobiliari i peces de terra són més homogènies 2,6 i 1,3 respectivament.

TEIXIDORS

En aquest grup hem inclòs els artesans especialitzats en teixir lli, llana i vels.

Els primers conformen el bloc més important numèricament. Les mitjanes de riquesa continuen essent baixes —23 per als cellers, 8 per al mobiliari en els teixidors de lli—. Les desviacions són importants a la primera variable estudiada, per la forta concentració en mans d'un sol propietari que posseeix el 95 % del vi. Òbviament aquesta elevada capacitat dels cellers es veu acompanyada pel patrimoni més important dins d'aquest grup.

33. Arxiu Municipal de Mataró, *Llibre de Credenceria*, pp. 94 i 97.

La mitjana del mobiliari presenta una dispersió amb valor 1,8, la qual cosa indica una distribució molt homogènia d'aquesta variable.

La infrastructura artesanal constituïda com a element més significatiu pels telers, és molt similar a tots els titulars. Tots els teixidors, amb l'excepció d'un sol, posseeixen dos telers, la qual cosa confirma la relativa homogeneïtat d'aquest grup, que ja indicava la dispersió del mobiliari.

No es pot fer menció a aquestes activitats d'individus que destaquin respecte del nivell general com hem observat per a casos anteriors.

La manca de compartimentació econòmica en el si d'una determinada activitat podria ésser condicionada per les característiques de l'estructura econòmica gremial, que intervé en el procés productiu controlant preus, producció, etc., i conformant una estructura econòmica uniforme per als seus integrants.

Aquestes limitacions no impedeixen, però, que alguns dels seus membres participin a la recerca d'altres fonts de benefici, en activitats complementàries.

La primera d'aquestes activitats paral·leles serà la vinya —un sol cas per als teixidors de lli—; però hi ha qui es dedica a activitats ben diferenciades.

Així, l'inventari de Pau Gener informa de com a la mateixa habitació on s'hi troben inventariats els estris propis de la seva professió —2 telers, pintes, ordidors— s'hi ressenya l'existència d'una varietat d'articles destinats a la venda a la menuda: oli, peix salat, sal, pólvora, articles de merceria, sabó, culleres de fusta, perdigons, arròs, etcètera.

Abaixadors, passamaners, *sombrerers*

Les dades per a aquestes activitats s'han confeccionat a partir d'un sol titular per a cadascuna d'elles, cosa que limita la representativitat de les xifres obtingudes.

L'estructura de riquesa de Francesc Thomas, abaixador, presenta unes xifres molt similars a les activitats tèxtils estudiades anteriorment. No així el barretaire i el passamaner que reflecteixen un nivell més elevat que les mitjanes de les altres activitats artesanals mencionades. El nivell dels *sombrerers* s'aproxima als valors més elevats dins de l'artesanat.

Assaonadors, sabaters, basters

Aquestes activitats mantenen uns nivells de riquesa força diferents. Els assaonadors, amb dos representants, es troben immersos en aquest tipus d'estructura artesanal baixa que gira al voltant del valor 8 per a la mitjana del mobiliari.

Els sabaters formen un grup més nombrós, i com a tal s'hi aprecia una major diferenciació. Es constata en el si d'aquesta activitat el que hem denominat com a sectors emergents del nivell mig de riquesa. Caracteritza aquest grup més prepotent la possessió d'un utillatge molt ampli, junt amb les dades ja típiques de concentració de mobiliari, capacitat de cellers notòria i propietat de terres.

Blai Fornells, que representa el nivell superior d'aquest col·lectiu professional, a part de mantenir les xifres més elevades pel que fa a cellers, mobiliari, propietats agrícoles, etc., inverteix en l'arrendament dels drets municipals, camp que es va significant com a preferit per a la inversió d'aquests artesans enriquits. Concretament a aquest titular el trobem intervenint tres anys consecutius, 1606, 1607 i 1608 en l'arrendament del trentè del peix, per uns imports successius de 150, 120 i 95 lliures, respectivament.[34]

Probablement al darrera d'aquesta estratificació econòmica existeixen dos tipus d'artesans; els qui treballen a nivell unipersonal o familiar i els qui reuneixen en els seus obradors mà d'obra assalariada. Aquest sembla ésser el cas del ja esmentat Blai Fornells.

Els basters, amb sols dos representants, es configura com un dels grups més rics i alhora més homogenis dins del món artesanal. Les seves mitjanes són: 52 per a la capacitat dels cellers, 28 per al mobiliari i 2 per a les peces de terra, essent per tant superiors a les globals. Les seves desviacions són mínimes. Tanmateix no podem considerar gaire significatives aquestes dades perquè es tracta d'una professió poc representada a la mostra.

Mestres de cases

Les dades d'aquest grup són perfectament antitètiques de les anteriorment esmentades. Tenen una representativitat considerable, i això fa les seves xifres més indicatives. Al mateix temps és un grup amb una homogeneïtat clara. La desviació de la cabuda dels cellers és de 3,1 i la del mobiliari 1,7. És finalment un grup pobre. Limitat

34. Ibid., *Llibre de Clavaria,* 6-5-1606 i 6-5-1607.

econòmicament. La mitjana de propietat de terres és nul·la, la del mobiliari 6 i la de capacitat de cellers 10.

És l'activitat que proporcionalment al seu pes dins de la població, ofereix les xifres més baixes de riquesa, no sols dins del sector industrial, sinó de tota la mostra.

Fusters

Aquests formen un grup ampli, amb nivells econòmics estratificats. Les mitjanes són importants pel que fa a la resta de les activitats industrials: Cabuda de cellers 9, mobiliari 12, terres 0.

La diferenciació econòmica es constata a partir de les desviacions: 3,9 per a la capacitat de cellers; 3 per al mobiliari.

Com a mostra d'aquesta estratificació, cal esmentar un inventari, les dades del qual el converteixen en capdavanter del grup. La seva diferenciació respecte dels altres components de la mostra no sols fa referència a les variables típiques: cellers, mobiliari, terres, sinó que comprèn també elements dels que hem definit com a valors sociològics. L'inventari de Joan Mascaró presenta dades per a les armes, pintures, joies, i fins i tot un llibre, quelcom ben rar en el món artesanal.

Aquest inventari concret ens facilita informació que permet afirmar la presència de fadrins vinculats al treball del taller.

L'ascensió social i econòmica apareix vinculada al volum de l'empresa artesanal, i a una particular estructura productiva que supera l'àmbit familiar i ocupa mà d'obra assalariada.

Vidriers

La particular incidència de la fundició de vidre a Mataró ja ha estat indicada.

Estudiarem ara les seves característiques com a grup professional.

La seva destacada representativitat social, junt amb els significatius valors que presenten les mitjanes d'aquesta activitat, els converteix en el grup més important, social i econòmicament del sector secundari.

La riquesa que aquest grup professional posseeix, i la marcada estratificació personal que presenta, originen unes xifres de dispersió importants.

Sobre una mitjana de 31 per als cellers, existeix una dispersió de 6,3; la mitjana de mobiliari que es situa a 20, té una dispersió

de 4,9. La mitjana de les terres és 1 i està també fortament concentrada en pocs titulars.

A la mostra hi figura l'inventari dels béns de Pere Roig, que destaca d'entre la resta pel seu nivell, i que ofereix una acurada descripció d'un forn de vidre i de les instal·lacions complementàries.

Per a les dades que ofereix l'inventari sobre la infrastructura tècnica i productiva, constatem que es tracta del forn més important dels presents a la mostra, i d'un dels més significatius de la vila.

La presència d'un utillatge ampli i especialitzat, unes instal·lacions que inclouen a més del forn, un molí per als treballs previs a la fosa, la reiterada referència indirecta a fadrins o jornalers, etc., defineixen un tipus d'establiment industrial que supera les limitacions i condicionaments artesanals i s'inicia vers formes productives més evolucionades.

La significació econòmica i social que comporta la titularitat d'una explotació industrial com la referida, ve reflectida pel predomini econòmic que el titular té a diferents variables, la qual cosa li confereix un paper hegemònic i el predomini absolut pel que fa a capacitat de cellers, utillatge agrícola, utillatge industrial, mobiliari, armes, pintures, joies i peces de terra.

La resta del grup, en prescindir de la distorsió que originen les xifres de l'inventari de Pere Roig, manté uns nivells més uniformes, esdevenint l'activitat capdavantera del sector industrial, tant per la incidència numèrica com per la riquesa detentada.

Boters

Grup reduït bo i la vinculació de la seva activitat amb la florent economia vinícola.

Les mitjanes —9 per a la capacitat de cellers, 8 per al mobiliari i 1 per a les peces de terra— els assenyalen com a grup econòmicament feble, que vindria a sumar-se a les activitats artesanals que formen un conjunt homogeni al voltant d'unes freqüències molt semblants.[35]

Aquest limitat poder econòmic es fa palès en la manca gairebé absoluta d'elements de caràcter sumptuari.

És un clar indicador de pobresa la concentració de capacitat de cellers en un sol titular, i en quantitats modestes.

35. Ens referim al conjunt de freqüències que es mouen en la banda del 7 al 9 que se repeteixen de manera que semblen delimitar un nivell generalitzat de riquesa al voltant d'aquestes xifres.

Ollers

Activitat representada per un sol inventari, cosa que fa arriscat extreure'n conclusions.

El nivel que reflecteix el patrimoni inventariat és mitjanament elevat, pel que són les dades de les restants activitats artesanals.

Mestre d'aixa, calafats

Si la riquesa dels grups professionals és un reflex de la importància econòmica de l'activitat exercida, aquestes dues professions expressen alhora un nivell econòmic feble i una activitat productiva reduïda en el nombre de persones que s'hi dediquen, i limitada pel que fa a les possibilitats de guanys econòmics traduïbles en els nivells de riquesa patrimonial.

El nivell econòmic és molt distanciat entre el mestre d'aixa i el calafat, essent aquest darrer extremadament pobre. Si bé la limitada representativitat no permet formular generalitzacions.

Ferrers, pedrenyalers, manyans, calderers

Grups professionals molt homogenis. Tant pel que fa a l'àmbit de la seva producció, com al nombre de membres que conformen cada grup, i també el paral·lelisme dels nivells de riquesa inventariada.

Les mitjanes de mobiliari són: ferrers 6; pedrenyalers 5; manyans 6; calderers 7. L'existència d'elements de caràcter sumptuari és també esporàdica i reafirma la consideració de nivells econòmics baixos.

La intervenció en les activitats vitícoles, bo i ésser modesta, no cobreix pas tots els membres de les diferents professions. El grup més dinàmic sembla ésser el dels pedrenyalers, que és probablement el més ric del conjunt. El patrimoni del pedrenyaler Antoni Bruca és el més notable, sense destacar gaire de la resta, mantenint tots els grups una generalitzada uniformitat econòmica. Cal assenyalar la presència, esporàdica en aquest sector, de llibres en poder de Pere Duran, manyà. Les obres inventariades són: *Les fulles d'Hisop* i *Llibre de Montserrat.*

Un dels trets que considerem comuns a aquest conjunt d'activitats és l'existència d'una estructura productiva elemental, amb unes possibilitats tècniques i uns presumibles volums de producció limitats. Essent l'activitat exercida molt probablement pels propis titu-

lars, de manera individual, amb la manca de la mà d'obra que hem assenyalat per a d'altres explotacions de caire més "industrial".

Aquest condicionant en ordre a l'estructura de producció havia de mantenir una correspondència en els diferents nivells de riquesa patrimonial.

CORDERS

Activitat representada per un sol individu, a la qual limitació s'ha d'afegir el caràcter elemental del patrimoni. La mitjana de mobiliari situada a 8 ens retrotrau a aquesta freqüència tant elevada en el món artesanal, que gosaríem interpretar com a definidora d'un nivell de vida amb àmplia difusió al sector secundari.

CANDELERS DE CERA

L'inventari de Nicolau Seguí ens presenta el seu titular a mig camí entre les activitats del sector secundari i les del terciari.

Participa del món artesanal per tot el que de treball manual té l'elaboració de les candeles de cera, però la seva activitat supera àmpliament aquest estret camp. El seu establiment ofereix una sorprenent varietat; a més dels articles específics de cereria, hi trobem productes alimentaris, espècies, productes industrials, productes colonials, i altres de difícil classificació.[36]

Davant d'aquesta varietat, el primer que cal assenyalar és el limitat crèdit que cal concedir a les denominacions professionals amb què s'autodefineixen els titulars. Com ja hem avançat per a algun altre cas l'activitat econòmica prioritària no és necessàriament la que socialment defineix el titular.

36. "dos lliures d'alum; dos robes de capaxos; mitja roba de boliarmini, deu lliures de soffre, una roba i mitja de ayguacuyt, tretse lliures de gingebre, una saca de avellana, un sach ple de arros, un sach ple de pebre, un sach de amella picada, tres robes manco dos lliures de sera nova, onse lliures de candeles de sera groga petites, vuyt lliures de sera obrada ab candeles blanques, quatre atges de sera blanca, sinch fulls de or i pell pera pintar la sera, una lliura una onsa y mitja de çaffra bo, dos lliures d.esponges, onsa onses de siandre, dos onses de brasil raspat, sis onses ensens, set onses de clavells, quatre lliures y tres onces de blanquet, un real de bascuyt que son trenta parells, dos lliures de carabassat, tres dotsenes y sinch cuets volados, tres grosses y quatre dotsenas de cuets patadors, onse lliures y vuyt onses de pols de pebre, sinquanta neulas per fer marça pans, deu lliures y mitja de pa de sucre, catorse lliures y mitja de pansas velles, una lliura y vuit onses de salsa pisada, sinch raymes paper destraça, etc.

D'aquí s'esdevé una nova evidència. El fet quotidià d'un cert nivell d'intrusisme professional, tan palpable com en aquest cas, on el titular entra perfectament en el terreny d'adroguers i altres comerciants. Això permet parlar d'una certa llibertat d'iniciativa econòmica, que contrasta amb la rigidesa amb la qual els gremis delimitaven les funcions que els eren pròpies.

És interessant constatar la presència en aquestes dates —1620— de productes colonials a la vila de Mataró, cosa que implica una eficient xarxa de distribució, i també d'una notable difusió i consum a les nostres contrades.

La composició del patrimoni de Nicolau Seguí presenta una estructura que divergeix de les activitats artesanals, i s'aproxima als nivells de riquesa propis del sector terciari. Això és manifest a les dades de mobiliari i joies, on els nivells presenten semblances amb el que hem definit com a grups emergents d'entre les activitats artesanals.

La inversió en activitats vitícoles és inexistent. És probable que els guanys generats per la inicial activitat de candeler de cera, s'invertissin en àrees més pròximes a l'activitat originària, apareixent així aquesta estructura comercial híbrida entre candeler, pastisser i adroguer.

Mestre de Capella

Iniciem amb aquest personatge, Felip Pujol, el conjunt de professions liberals. És característic d'aquest grup, a més del que ja s'ha assenyalat sobre el major nivell de les xifres referides a cellers, mobiliari i peces de terra, una particular incidència dels elements que considerem com a bloc definidor de comportaments sociològics específics.

Les funcions de mestre de capella, juntament amb la d'organista i cantor de l'església parroquial de Santa Maria, eren costejades per la Universitat de la Vila. Coneixem els seus salaris per a l'any 1681: Mestre de capella 20 lliures, organista 40 lliures i cantor 10 lliures, imports anuals.

Aquestes quantitats, posteriors a la data de l'inventari de Felip Pujol, són vàlides per a determinar l'àmbit sòcio-professional on es movia el mestre de capella.

La xifra del seu mobiliari s'atansa a la mitjana general, sobrepassant també en la capacitat dels cellers, la major part dels grups artesans més representatius, amb l'excepció dels vidriers.

Si aquestes xifres mostren quantitativament les diferències respecte del món artesanal, la dada que marca qualitativament aquesta professió és la presència de llibres, que en el cas que ens ocupa fan referència a l'activitat del seu propietari. Així hi figuren llibres de misses, salmòdies, completes, tots ells amb "solfes de mà". També n'hi ha d'altres per al cant a dos cors, a cinc veus, cant pla, etc. L'utillatge professional va ressenyat per "un baxo molt bo, una corneta torta negra, una xaramina, un tipla i un tenoret".

Notaris

Els tres notaris presents a la mostra formen un grup professional amb un important nivell patrimonial que els situa en el lloc hegemònic dins les professions liberals.

Les mitjanes són prou eloqüents. Per a la capacitat dels cellers la mitjana del grup és 107, la mateixa que per al grup de pagesos i sols inferior a mercaders, negociants i burgesos. Pel que fa al mobiliari és superior a les mitjanes del sector primari i secundari, i la propietat de les peces de terra presenta també una mitjana elevada.

Aquestes xifres no són pas anecdòtiques ni es troben aïllades, sinó que són suport d'un nivell de vida o *status* social que es fa palès a les dades que ofereixen altres variables. Així per exemple, el nombre de joies és elevat, com indicativa és la presència de capitals a crèdit.

Tots aquests elements defineixen un grup professional molt homogeni en els volums de riquesa, que obté uns ingressos regulars i sanejats [37] de la seva activitat professional, que els permet invertir en explotacions vitícoles. La seva mitjana de capacitat de cellers gairebé triplica la mitjana general, mentre que en el sector secundari únicament un grup supera aquesta dada.

En el cas de Bernat Llàtzer Simó, el més ric del grup, la seva

37. Coneixem els honoraris de Joan Monfort, notari, ocasionats pels conceptes que s'especifiquen: "Per lo salari y receptio del Inventari sinch lliures; Item per deu fulles de scritpura a 4 s. fulla 2 ll.; Item per dos mitges dietes a sinch sous 10 s.; Item per vint fulls de scriptura ocupen los encants a 4 s. fulla 4 ll.; Item per desanou mitges dietes a 5 s. per tot 4 ll. 15 s.; Item per lo qern diner pujan tots los dits encants que prenen suma de mes de sinccentes sinquanta lliures 9 ll.; per quatre dies se estigue en estimar, pesar y lliurar los mobles y drogues se veneren a m° guanter a sinch sous per dia 1 ll.; Item per haver tret lo inventari per enviar a gerona per a cobrar los dines 2 ll. 10 s.; Item per la Constitutio dotal de dita sa. Seguina que pren la suma de mes de 100 ll, 2 ll. 10 s.

El total d'aquestes despeses puja 31 ll. 5 s. Inventari N. Segui 10-10-1620.

fortuna li permet invertir en préstecs a interès on hi té esmerçada la considerable xifra de 105 lliures.

Cirurgians, doctors en medicina, apotecaris

Aquestes activitats es troben representades cadascuna per dos inventaris, i presenten una estructura patrimonial similar, que segueix l'esquema general indicat per als notaris.

L'acumulació aconseguida en les activitats específiques es canalitza amb molta regularitat vers unes fórmules que esdevenen típiques.

Primerament la inversió en activitats vitícoles, reflectida en la propietat de vinyes i en la cabuda dels cellers. Cirurgians i apotecaris presenten les mateixes mitjanes de peces de terra, 2. Pel que fa a la capacitat dels cellers, les xifres més importants corresponen a cirurgians amb 63 de mitjana, apotecaris amb 39 i doctors en medicina 38.

L'altre àmbit que atreu la col·locació d'excedents monetaris és la creació de préstecs en les dues fórmules tradicionals: censals morts i violaris. En aquest camp veiem actuar el metge Roc Sastre amb un capital de 133 lliures i l'apotecari Pau Gausia amb 66 lliures.

Aquests grups de professionals efectuen importants despeses en el manteniment del prestigi i consideració social. Així interpretem la presència d'un mobiliari ampli —cirurgians 28, metges 39 i apotecaris 31 de mitjana— xifres totes elles molt superiors a la mitjana general.

Pintures i llibres tenen també una elevada difusió a les tres activitats. Armes i joies en quantitats significatives són presents en els metges i apotecaris, mancant en el grup dels cirurgians.

L'elevada freqüència dels llibres contrasta amb les comptades mostres presents en el sector secundari. La biblioteca del metge Pau Castelló amb 200 volums és la més important que s'ha localitzat en el decurs d'aquest treball. Els nivells de riquesa són relativament homogenis comparats amb les marcades diferenciacions existents a l'àmbit artesanal.

Bo i això sobresurt a nivell individual el metge Roc Sastre, que junt amb les xifres més altes de joies, manté capitals a crèdit. A nivell d'activitat professional, l'ordre de riquesa és encapçalat pels metges, seguits pels apotecaris, restant en darrer terme els cirurgians.

MARINERS

Els mariners, junt amb els carreters, molt menys importants quantitativament, constitueixen el grup més nombrós de la infrastructura comercial mataronina. El seu quefer, ben diferenciat a la documentació dels pescadors, s'aplica a l'intens tràfec marítim de productes de tota mena.

Constitueixen el grup més nombrós de les activitats de transport i comerç, però significativament el seu patrimoni és el més reduït de tot el subgrup. Bo i representar el 28 % de la població del subsector, la capacitat dels seus cellers equival a 5,2 % i les joies al 7 % del mateix total subsectorial.

Bo i la seva valuosa aportació al desenvolupament de les activitats mercantils, no són pas un grup que en reculli amb abundància els beneficis.

La seva vinculació a les activitats comercials deuria cenyir-se majoritàriament a la simple translació de mercaderies.

Tenim, però, constància d'altres activitats que indicarien un camí d'ascensió econòmica per als mariners, en vincular-se directament a les empreses mercantils, no sols per al trasllat dels productes, sinó al resultat final de l'operació, en la qual participaven també com a promotors.

És aquest el cas de Gabriel Vilella, mariner propietari d'un llondro d'on l'inventari ens informa "de la companya tenian feta dels vins" amb el negociant Jaume Roig, el qual reconeix deure-li la quantitat de 493 lliures.

Un primer estudi del grup es podria fer a partir de la titularitat o no de les embarcacions a les quals feinegen aquests homes.

Dels 13 inventaris, el mencionat Gabriel Vilella és propietari d'un llondro valorat en 217 lliures, Pere Tria participa en un terç en la nau que patroneja, Pau Giralt és propietari d'una "barca de trafech de port de 300 quintars i un esquif" i de Jaume Amatller s'inventaria un "esquifet de barca". No cal dir que tots ells presenten unes xifres importants en les variables de riquesa, però sí que hi ha algun altre titular amb nivell econòmic similar o superior que no inclou en el seu inventari cap tipus de nau. A títol indicatiu doncs, el 30 % són propietaris d'embarcacions. És il·lustrador que dos dels quatre propietaris de barques són també titulars de tres vinyes cadascun.

Les mitjanes d'aquest grup són de les més baixes del sector terciari, 13 per a la capacitat dels cellers, 10 per al mobiliari i 0 per a la propietat de terres. Les dades presenten paral·lelismes amb els nivells mitjans de les activitats artesanals, concretament amb els grups

dels sabaters, definint un nivell sòcio-econòmic lleugerament superior als grups del sector secundari.

Carreters

Activitat molt poc representativa numèricament i econòmicament. Tot sembla indicar la menor incidència del transport terrestre davant del marítim. Els carreters participen exclusivament a nivell de translació de mercaderies, sense participar en les possibilitats econòmiques del sector.

El grup és d'altra banda notòriament pobre. Manquen ambdós titulars de cellers, cosa que sols succeeix en cinc grups de la mostra —els més pobres—. La mitjana de mobiliari 8, es correspon a la freqüència baixa ja observada per als artesans. Manca absolutament qualsevol element de riquesa de tipus sumptuós.

Joan Feliu sembla ésser el més ric, bo i que els nivells són molt paral·lels, aquest és propietari de vinyes que sumen 36 homes de cavadura.

Mercers

Un únic titular hem trobat d'aquest ofici, i per tant qualsevol interpretació no és generalitzable. El nivell econòmic és considerable si atenem el mobiliari que es situa en 38 peces. La presència d'efectiu també és notable.

Traginers

Aquest grup professional constituïa una activitat híbrida entre el món del transport i els negocians i mercaders. Els traginers comercialitzen i distribueixen els productes adquirits a diferents llocs, essent però el seu volum d'operacions limitat a la capacitat de les seves cavalcadures, portant a terme personalment el transport i la venda, la qual cosa els diferencia dels encarregats simplement del transport i dels grans negociants i mercaders, que es serveixen de terceres persones per a aquest fi. Aquesta característica de transport i comercialització pel mateix propietari dels efectes a negociar defineix la singularitat de la funció del traginer, i alhora en determina la seva situació a l'esquema general de la distribució de la riquesa.

El seu nivell és notablement més elevat al dels carreters, però es manté molt distanciat de la resta dels grups superiors dedicats a les activitats mercantils. És un grup professional de transició entre les

dues activitats, ja esmentades; d'aquí se n'origina la marcada estratificació que ofereixen les dades patrimonials. Les seves mitjanes són: 13 per a la capacitat dels cellers, 8 per al mobiliari i 1 per a les peces de terra. Però és probablement més significativa la xifra que fa referència a l'estratificació econòmica. La dispersió per a la capacitat dels cellers és de l'ordre de 4,7.

Efectivament, al costat de quatre titulars que no ofereixen dades per als cellers, n'hi ha tres que no arriben a 10 cargues, un que en presenta 38 i un darrer amb 69. Òbviament aquests dos amb capacitat més elevada es converteixen pel conjunt de les restants variables, en els personatges més rics del grup.

L'inventari de Pere Llunell presenta el patrimoni més important d'entre el grup, seguit pel d'en Pau Matheu que a més d'efectiu disposa de petits capitals a crèdit, el que probablement implica la cota màxima d'ascensió social dins del grup.

Pere Llunell posseeix quantitats de productes agrícoles, i així mateix l'hem localitzat a l'any 1601 arrendant el dret de les balances del peix per 26 lliures.

Aquestes dades recorden una estructura comercial pròxima a la dels negociants. Cal remarcar que sols a tres inventaris hi ha constància d'animals de tir, que representen el 30 % del grup. La presència de muls o "matxos" la constatem llevat d'un cas, en els inventaris de nivell elevat, amb l'excepció dels dos assenyalats com a més rics. Això podria induir a pensar en el lloguer dels animals de tir, que creiem probable per als traginers econòmicament més febles. Per als dos titulars amb major nivell econòmic, creuríem que han deixat de participar en el transport dels productes, assimilant-se en l'esquema productiu dels negociants, que exerciten el seu comerç sense participar directament en el transport de les mercaderies. Pel que fa a aquestes, junt amb una àmplia gamma de productes agraris —blat, civada, faves, mestall, ciurons, favolins— hi ha referències a productes de pesca —barrils de sardines— i productes tèxtils —18 canes de bri de cànem i 10 canes d'estopa—. Pau Mauri té a casa seva 9 arroves i mitja de llana d'Aragó.

De l'estratificació i de les tensions econòmiques en el grup en pot oferir una idea l'inventari de Bertomeu Pera, on s'hi ressenya la presència de cadires que s'han hagut d'empenyorar per 18 rals. O el més explícit de Joan Majó on es llegeix: "Item una caldera i un fil de crestalls, i un escalfador de llit de aram, i una pella de aram, dos canalobres de llautó, una cullera de plata, un xapo amb son manech que tot és a casa de Bertomeu Berenguer, fuster de la present vila,

lo qual es troba penyora per 3 lliures que li ha de pagar d'assí a Sant Michel, de veremes pendents dit q. Joan Majó".

BOTIGUERS DE TELES

Bo i tractar-se també d'un únic titular, les particularitats d'aquest inventari el fan mereixedor d'un estudi més aprofundit.

Si definim els grups anteriorment estudiats: mariners, carreters i traginers, com el graó inferior dins del sector de transport i comerç, els mercers, botiguers de teles i adroguers constitueixen el nivell mitjà de riquesa, restant en el superior mercaders, negociants i burgesos. Val a dir, però, que la diferenciació del nivell mig respecte a aquests darrers grups superiors, a excepció dels burgesos, no es manifesta tant a nivell de qualitat de vida —mobiliari, pintures, joies— com en el grau de participació a les activitats vitivinícoles on són realment importants les diferenciacions.

Comparem per a corroborar aquesta afirmació les diferents mitjanes dels cellers: mercers 6; botiguers de teles 7; adroguers 99; mercaders 159; negociants 138 i burgesos 277.

L'important salt quantitatiu que es produeix a partir dels adroguers d'alguna manera marca la diferenciació entre dues modalitats comercials, la venda al detall i la venda a l'engròs, perfectament constatable a la nostra documentació per l'existència o no de botigues obertes.

Els diferents nivells d'estimació que comportava una o altra activitat, estudiats per Pere Molas [38] es veien recolzats en el nostre cas per una marcada diferenciació del poder econòmic que generava cadascuna de les opcions comercials. Retornant al botiguer de teles, el seu mobiliari compost per 34 peces es manté en el mateix nivell que la resta d'activitats del grup mig i alt d'aquest subsector comercial, excepció feta dels burgesos que ho sobrepassen àmpliament.

La resta mantenen, però, el seu mobiliari al voltant de la trentena d'unitats, perfilant un nivell de qualitat de vida elevat, d'acord amb les activitats econòmiques d'aquests professionals.

Aquesta xifra de mobiliari es veu acompayada en el botiguer de teles per dades elevades en pintura 9, i en joies 42, que confirmen un *status* sòcio-econòmic notable que permet inversions en articles del tot inversemblants.[39]

38. P. MOLAS, *Comerç i estructura social*, pp. 15 ss.
39. "dos parells de ligascames grogas y encarnades ab serell de or".

Mereix un comentari el contingut de la pròpia botiga.[40]

Hi observem la presència d'articles que depassen el que podríem sospitar de la denominació professional esmentada a la documentació.

Davant d'aquest veritable calaix de sastre, podríem pensar que atesa la manca d'establiments especialitzats, la botiga de teles oferia els diferents productes de consum més o menys generalitzat.

Però això certament no és així, ja que al present estudi hi ha ressenyades activitats que tenen per missió específica la venda de productes que trobem a aquesta ben proveïda botiga.

Altra volta constatem el que no sabem si denominar com a intrusisme professional o com a relaxació i abandó del que era una de les fonamentals reivindicacions dels gremis: el control absolut de l'àmbit productiu que els era propi.

És també il·lustradora la presència d'articles d'importació. Generalment teixits, atesa la botiga on es troben. D'aquests productes se n'esmenta expressament la procedència. Hi llegim: paper de Gènova, teles d'Alexandria, vetes napolitanes, cotó blanc de Sicília, tela genovesa, tela alemanya.

Cal interpretar aquestes importacions dins del context de crisi generalitzada de draperia catalana, agreujada per la comercialització dels productes importats pels mercaders genovesos, la presència dels quals creà una forta animadversió a tot el Principat, i una certa tolerància a Mataró, la qual originà seriosos advertiments per part del Consell de Cent barceloní.[41]

De qualsevol manera la seva presència a Mataró fou important, arribant a fixar-se en la toponímia local.[42] Pel que la documentació ens indica els productes que comercialitzaven a la nostra vila eren principalment productes de luxe, mobiliari, armes i productes tèxtils procedents dels seus àmbits d'influència comercial.

40. Detallem part de les existències: "trenta dotsenes despardenyes comunes de canem; tres dotsenes y mitja de les dites espardenyes dobles; sis reymes paper de genova; sinch dotsenes cartes xiques pera jugar blanques y rexades; mitja dotsena de cartes de bastons; quinse milles claus dinals; deu milles de claus dits mallals, quatre milles claus dits ternals; tres milles dits quernals; tres millers dits sinquens; tres milles dits sisens; vuyt mil claus de ferrar; vuyt robes de sabó; sis peses cotons blaus, quatre dotsenes vetes dobles de filadis; tres dotsenes de les estretes, una dotsena y mitja vetes de la terra; quinse groses de botons de pel; trenta groses de botons de seda de diferents colors; dotse lliures filet de salo; sinquanta peses vetes napolitanes de seda, trescentes canes de tafanet de quart; trescentes canes de tafatanets de mig pam; cent sinquanta canes vetes napolitanes de seda nombre 15; cent plomes pera escriurer; vuyt lliures de polvora per a tirar; dos lliuras salsa picada; dos lliures pebre bo; mitja dotsena de mitgetes de tela blanca; quatre dotsenes de pintes de fusta de boix

D'entre els articles que oferia la botiga ressaltem la presència de llibres. La menció exacta és en els següents termes: "Dotse dotsenes de sams y beseroles; una dotsena de pelegrins y altra de flansems; mitja dotsena de doctrines, sis memories espirituals".

La descripció genèrica que es fa d'aquestes obres indica que són obres divulgades i familiars per al qui les inventaria.

La relativament important quantitat de "sams y beseroles" llibres destinats com el seu nom sembla indicar als inicis de la lectura, vindria a confirmar la presència d'un nivell d'alfabetització elevat.

Les quantitats de les restants obres, progressivament inferiors, amb molta diferència respecte dels esmentats a primer terme, s'hauria d'interpretar segons criteri de botiguer com a indicador de nivells de demanda més baixos.

Desconeixem el contingut i la temàtica dels "pelegrins i flansems", que ocupen el segon lloc. En canvi no ofereixen cap dubte les restants obres assenyalades: doctrines i memòries espirituals, d'ús molt més restringit, si atenem la seva importància relativa respecte del total inventariat.

De totes les característiques observades, avancem la hipòtesi que es tracti de llibres emprats específicament a l'ensenyament, en els diferents nivells.

Això podria explicar el nivell genèric de la seva descripció, la seva presència en un lloc tan poc especialitzat i la important quantitat del que deuria correspondre als primers nivells d'ensenyament, que considerem que havia d'ésser força generalitzat.

Abans de finalitzar l'estudi d'aquest inventari, farem menció d'unes dades que creiem que val la pena reproduir: "un aguller de plata ab un mortaret de coure esta a panyora; un saltirer de plata

---

entre de home y de dona; nou robes de pilotes y perdigons de plom; una lliura y mitja candeles de sera groga; sis lliures de candeles de seu; ab quatre gerres quaranta quartans de oli; sis lliures de seda de diferents colors per a cosir; una dotsena y mitja de ribants o vetes de seda y plata; una lliura de primitjol negre; dotse dotsenes de beynes de dagues: sis canes de cotonina blanca de mostres; tres dotsenes agulles de vint i quatre onses; un miller agulles de cosir; dos dotsenes de didals de dona; tres robes de arros; dos robes y mitja goma blanca para engomar; una capseta pera tenir osties vermelles de clourer lletres que ni haura un sou".

MASM. Inventaris, Maria Tria, 17-7-1638.

41. Correspondència per aquest motiu amb Barcelona en *Registre de lletres i missatges dels Jurats de Mataró*. Biblioteca Popular de la Caixa d'Estalvis Laietana de Mataró.

42. El carrer Muralla dels Genovesos, manté actualment aquesta mateixa denominació.

esta panyora; onse culleres de plata estan panyora; un aguller y una cullera de plata tambe panyora".

Aquest conjunt de dades palesen quelcom que ja és intuïble en l'estructura de la riquesa estudiada. La precarietat econòmica en la qual es mou gran part de la població obliga sovint les famílies a desprendre's de part del seu patrimoni quan la manca d'efectiu és persistent. Els primers elements en ésser alienats són els que presenten un elevat valor al canvi i una nul·la funció pràctica.

És aquesta la situació dels objectes de plata, que es converteixen en riquesa no amonedada de fàcil realització. Si la situació crítica persisteix, veiem empenyorar després de la plata, elements més imprescindibles per a la vida del nucli familiar; utillatge, mobiliari, roba, etc.

Aquest mecanisme pesa com una amenaça constant sobre els grups més febles, als quals unes males anyades, una puja dels preus dels cereals, o la mort del cap de família poden precipitar a aquest procés d'empobriment difícilment reversible.

Adroguers

Els tres membres d'aquesta activitat formen el grup més ric d'entre els comerciants amb botiga oberta.

La favorable situació econòmica és palpable a totes les variables de riquesa estudiades. La mitjana de capacitat dels cellers és de 99, comparable d'entre les estudiades fins ara, únicament amb la de pagesos i notaris. Per al mobiliari, la mitjana és de 34, però dos dels tres inventaris sobrepassen la xifra de 40 unitats.

Aplega també aquest grup dades importants pel que fa a la pintura on el grup reuneix 32 obres. La propietat de joies i vinyes es troba majorment concentrada en un sol titular, Jeroni Pou, que és d'altra banda qui presenta el patrimoni global més valuós.

La mostra presenta dos titulars amb un nivell similar i paral·lel i un tercer més distanciat.

Per la informació extreta dels inventaris, l'activitat dels titulars es cenyia molt a la seva ocupació específica.

L'inventari de Jaume Roig és particularment minuciós en la descripció dels articles de la botiga. Això ens permet conèixer que a part de la venda d'espècies i drogues, la seva activitat abastava la fabricació de confits, "marsapans", confitures, neules i altres elements de pastisseria.

A l'inventari de Jeroni Pou llegim: "Dos vasos de vidre guarnits d'espart de tenir ayguardent y dos ampollotes y tres tasetes de beurer

ayguardent". També s'inventarien dues bótes amb un total de tres cargues de la mateixa beguda.

Aquestes referències a la destil·lació d'aiguardent, concentrades en aquesta activitat professional, permeten suposar que la destil·lació de vins no ha assolit encara la volada com a activitat econòmica que prendrà en un futur no massa llunyà. Essent, però, la destil·lació coneguda i practicada a nivells de consum local, i pel que la documentació deixa entreveure, formant part de les activitats dels adroguers, els quals inicien la comercialització a petita escala del producte.

Les espècies inventariades confirmen l'amplitud i difusió de les mateixes, que ja indicàvem anteriorment. Hi ha productes d'origen americà com la "salsa". Hi figuren també una variada gamma de sucres: sucre de pa, sucre candi, pols de sucre, sucre roig.

I una representació de les espècies més convencionals, canyella, nou moscada, gingebre, llengua bovina, safrà, pebre. Entre els productes industrials, alum i aiguacuit.

Mercaders

Iniciem amb aquest col·lectiu el nivell superior de l'activitat comercial. Una primera dificultat l'ofereix la mateixa denominació de mercaders. Se'ns escapa quins podrien ésser els matisos diferencials respecte del grup de negociants.

Els nivells de riquesa són molt similars entre ambdues activitats. L'objecte del seu mercadeig o negoci sembla ésser el mateix, sols el nombre entre uns i altres marca una diferenciació difícil d'interpretar. Mentre que el grup de mercaders comprèn 3 titulars, els negociants són 10.

La mitjana dels cellers és de l'ordre de 159 cargues, la del mobiliari és de 30 unitats i la propietat de peces de terra 3.

Cadascun dels titulars mereix un petit comentari. Narcís Jofre té en el seu celler una capacitat de 361 cargues, la qual cosa el converteix en el tercer propietari més important de la mostra en aquesta variable. Cal ressenyar que aquesta important quantitat no és pas fruit exclusiu de les seves vinyes, ja que sols en posseeix una de 50 homes de cavadura. El vi que posseeix es troba repartit a diferents cellers, i en alguns casos les bótes són llogades.

Amb aquest element podem avançar el nostre convenciment que l'actuació comercial de Narcís Jofre consistia en la compra de les collites als petits propietaris —pagesos o artesans— per a incloure

aquests productes a circuits comercials més amplis, activitat que difícilment podrien emprendre directament els productors.

La presència de quantitats significatives de farines, oli, així com la menció expressa de la venda d'aquest darrer, podrien constituir la contrapartida o càrrega de retorn d'aquesta comercialització del vi.

La presència de joies, armes i pintures, confirmaria l'èxit d'aquestes iniciatives comercials.

L'inventari de Pere Martí és el menys ric dels tres. La capacitat dels cellers és important com ho és també el nombre de vinyes que posseeix. L'inventari no ofereix més detalls, però, per a saber i conèixer altres aspectes de la seva activitat. Resta sols l'evidència de la important capacitat dels seus cellers.

El tercer inventari mereix una atenció particular. Pau Morot, que n'és el titular, difereix de l'estructura generalitzada de riquesa estudiada fins ara.

El primer tret diferenciador és la inexistència de terres i la reduïda capacitat dels cellers que es limita a 7 cargues, quantitat destinada òbviament al consum domèstic.

Les dades referides a utillatges o productes agrícoles són insignificants, quan no inexistents. En canvi, les variables comencen a ésser molt importants en els següents apartats. L'efectiu puja a 61 lliures, les rendes anuals són avaluades en 69 lliures, els capitals a crèdit s'eleven a la quantitat de 565 lliures. El mobiliari reuneix 36 peces. Les armes sumen 10 unitats. La col·lecció de pintures reuneix 35 obres. La biblioteca està composta per 9 volums i el capítol de joies compta amb 31 peces, algunes d'elles particularment valuoses.

L'estructura de la riquesa patrimonial, reflexe de les activitats econòmiques, és per tant, palesament diferenciada del conjunt estudiat fins ara.

El pes específic de les components patrimonials s'allunya de les variables que indiquen activitat productiva i es concentren en les activitats financeres i en els indicadors de nivell sòcio-econòmic i de consideració social.

L'activitat creditícia sembla ésser en aquest moment l'única exercida pel titular. A l'inventari s'hi ressenya la presència de vint violaris, d'imports generalment no superiors a les 50 lliures.

La modalitat i el tipus de préstecs efectuats comporten uns evidents avantatges per al prestamista. En primer lloc el tipus dels violaris és més elevat al d'altres modalitats. I en segon terme, el caràcter relativament baix dels imports cedits en préstecs és una

garantia addicional, en comportar una dispersió del risc, front a possibles dificultats de reemborsament.

Cal una especial menció a les dades de caràcter sòcio-econòmic.

El mobiliari, nombrós, és d'una particular qualitat. Són abundosos els mobles de noguera, la fusta noble del moment, i la presència de mobles "obrats ab figures", cadires de repòs daurades, mobles d'origen italià, etc.

Entre les armes s'hi destaca la presència d'escopetes genoveses.

Un apartat que mereixeria un estudi pormenoritzat seria la col·lecció pictòrica, que constitueix comparativament amb la resta dels inventaris estudiats, una veritable pinacoteca. És freqüent la temàtica religiosa, però també es fa esment d'obres mitològiques, quelcom excepcional en la resta de continguts estudiats.[43]

A l'encant efectuat amb posterioritat a l'inventari, el conjunt pictòric es vengué per 77 lliures, quantitat que equival al 14 % dels béns subhastats.

Les joies totalitzaren a l'encant 72 lliures. Ambdos imports, joies i pintures, representen el 27 % dels béns encantats, la qual cosa indica la particular importància d'aquests components econòmics en els patrimonis de les classes benestants.

A la biblioteca hi ha a més de les habituals obres religioses o de devoció, algun llibre italià, però d'entre tots voldríem fer-ne ressaltar dos. En primer lloc el llibre titulat *Los secrets de agricultura*, significatiu en mans d'un mercader, en un context històric en el qual s'està desvetllant una reactivació econòmica apuntalada en la renovació agrícola.

L'altra obra que considerem particularment indicativa és la que s'inventaria en els següents termes: "Un llibre dit *Suenyo de cavedo*". Identifiquem aquest títol amb el de l'obra *Sueños*, de Francisco de Quevedo, datada l'any 1627. Si aquesta identificació és correcta, constataríem una ràpida difusió dels escriptors castellans —l'inventari es prengué l'any 1632 i per tant un coneixement de les inquietuds culturals de la "Corte", a la nostra vila.

Manca encara una interpretació global d'aquest mercader del qual sols n'hem pogut copsar l'actuació financera, i el luxós nivell de vida.

A l'inventari de Joan Majó del Castell, datat el 25-1-1622, s'inclou

43. Davant la impossibilitat de conèixer les peculiaritats artístiques de les obres, hem de limitar-nos al seu títol. Trobem un quadre "ab una dona desnua", "los dotze quadros patits de mitg cos de las dotze sibillas", "un quadre ab la figura de la mort", "un quadre gran dit Galatea dios del amor", "un quadre ab la figura de un Jove, una dona vella y ab una figura de una donsella ab una carabassa al coll".

un full solt on es ressenyen "comptes de dades i rebudes entre M° Pau Morot y Jaume Major del Castell". Per ell venim al coneixement que Pau Morot realitzava viatges comercials a Gènova, d'on trametia mercaderies, principalment tèxtils, segons encàrrecs.

De confirmar-se la identitat entre ambdós personatges ens trobaríem davant d'un mercader amb una especialització diferent de les ressenyades anteriorment, i dedicat al comerç directe amb Gènova de productes manufacturats d'aquella procedència.

El que resta evident és que el nivell econòmic assolit per Pau Morot li ha permès deixar les pràctiques mercantils, per aquesta dedicació a les activitats rendistes, que suposen l'ideal i la culminació de qualsevol personatge de l'època.

El reconeixement social d'aquestes activitats rendistes, junt amb la presència d'elements exòtics [44] i l'elevat nombre d'articles de caràcter sumptuari, qualificarien socialment una persona enriquida en el comerç.

Negociants

Les mitjanes de riquesa d'aquest grup són també elevades. Capacitat dels cellers 138, mobiliari 31, peces de terra 3.

El grup no és gaire homogeni i presenta una estratificació considerable.

Totes les variables de riquesa tenen major o menor representativitat. Les dades més importants apareixen sobretot en la capacitat dels cellers, armes, pintures, joies i peces de terra. Tot plegat ens parla de nivells econòmics importants.

La riquesa es troba, però, polaritzada entre vinya i capacitat dels cellers, elements que informen del tipus d'empresa d'aquests comerciants.

La presència de productes agrícoles és també considerable, i en dos inventaris d'important valor patrimonial, consta la presència de rendes procedents de capitals a crèdit.

L'inventari de Bertomeu Bellot, a part de prototípic, per presentar valors a quasi totes les variables, és un dels més importants, pel volum de béns que comprèn.

Del seu estudi se'n desprèn una activitat econòmica centrada en l'explotació de set vinyes —una d'elles plantada d'un any ençà— activitat que té la seva contrapartida en la important capacitat del seu celler, 142 cargues.

44. "Un papegall ab sa gabia de ferro".

Aquesta activitat es complementa amb el mercadeig de cereals i lleguminoses que són ressenyats en quantitats importants a l'inventari.[45]

Coneixent aquest caire cerealístic del seu negoci és coherent trobar la seva presència com a arrendador de la fleca de la vila per al període 1608-1609, per un import de 100 lliures.[46]

La seva activitat depassa, però, a altres camps. En el món financer anotem en data 5-11-1608 [47] com la Universitat de la vila li fa efectiva la quantitat de 120 lliures a fi que les giri al banc de Milsacob, consignades a favor del clavari de Mataró.

Aquesta actuació financera es complementa amb la realització d'operacions de crèdit, instrumentades principalment en forma de violaris i censals morts.

Perfila amb més detall l'estructura econòmica i les activitats d'aquest negociant conèixer que és propietari de la meitat de la barca anomenada Sant Jaume i Sant Joan, patronejada per Joan Vilella.

Amb aquest conjunt de dades sembla factible interpretar l'activitat primària a partir de l'exportació de vins i de la importació de cereals, propiciant la propietat de la barca, un fàcil transport que li permetia reduir les despeses en aquest concepte.

Els guanys acumulats en aquest tràfec en uns anys expansius, es podien invertir en altres indrets, per exemple la fleca, activitat necessàriament vinculada a l'aprovisionament de grans.

La disponibilitat d'efectiu que el bon ritme d'aquestes operacions podia suposar, es podien esmerçar en la creació de rendes dineràries, o en l'acumulació d'una considerable quantitat de joies, exteriorització d'una benestant i pròspera situació econòmica.

Tomàs Esplugues, negociant, presenta uns nivells més baixos de riquesa i una especialització en uns tipus diferents d'activitats.

El dia 7-9-1608 és escollit com a credencer de la Universitat, càrrec en el qual restarà fins a l'any 1613.

El coneixement de les finances municipals que adquirirà en el càrrec de credencer, influirà notablement en el tipus d'activitat que li anotem com a més representativa.

Aquesta activitat serà l'arrendament de diferents drets de la vila.

A l'any 1602 arrenda el dret de mercaderia per 560 lliures, arren-

45. 92 quarteres de forment, 6 quarteres de mestall, 34 quarteres de faves, 22 quarteres de civada, 8 quarteres de llobins, etc.
46. A.M.M. *Llibre de Clavaria*, 1-9-1608.
47. A.M.M. *Llibre de Credenceria*, Lligall 12 i 13.

dament que abans ja havia posseït durant dos anys consecutius per un import de 1.100 lliures.[48]

A l'any 1608, juntament amb Francesc Guanter participa en l'arrendament del dret del vi per la quantitat de 360 lliures. Arrenda també la fleca per als anys 1613-1614, data en què li sobrevingué la mort, per 100 lliures.[49]

Mereix un detingut estudi l'inventari de Joan Anglada, per les noves informacions que proporciona sobre la multiforme activitat d'aquest dinàmic grup de negociants. Les xifres que presenta a les diferents variables són ja indicadores d'una activitat econòmica àmplia i d'un patrimoni ben consolidat.

La capacitat del celler és la més important del grup, amb 257 càrregues, on hi trobem vins de procedència forana, com la garnatxa. Els productes agrícoles, principalment la civada, apareixen en quantitats rellevants —100 quarteres—.

El capítol més destacat és el de l'altre utillatge, on hem inclòs la quantitat de 600 barrils de salar sardines i 12 tonells tonyiners.

L'efectiu localitzat és també important, 215 lliures; així com el mobiliari, que és també dels més elevats de tota la mostra, 83 peces. La propietat de la terra és considerable, 9 vinyes. Les pintures hi són ben representades amb 31 obres i les joies presenten una menor incidència amb 13 unitats.

La importància d'aquestes dades destaquen l'èxit de la diversificada activitat de Joan Anglada. D'aquí es pot deduir una predisposició vers qualsevol tipus d'empresa que ofereixi unes perspectives favorables, independentment que es tracti de la comercialització de pinyó, conserva de peix o vinya. Aquesta actuació dinàmica i emprenedora enuncia una nova concepció de les activitats mercantils, que s'allunyen de l'estricta reglamentació corporativa vigent.

Els àmbits comercials on negociava Joan Anglada es perfilen i defineixen en el decurs de la presa d'inventari.

El primer que constatem és la presència, més aviat marginal, d'una intervenció en la comercialització dels pinyons. A aquest fi posseeix un "carretell pinyoner" i una "mola de trencar pinyons".

La intervenció a les activitats vitivinícoles és inqüestionable atesa l'elevada capacitat del celler i la propietat de vinyes. Aquesta activitat probablement s'hauria de vincular amb la presència de gerres i alfàbies mallorquines i la menció que es fa de la venda d'oli, el

48. A.M.M. *Llibre de Clavaria,* llig 10.
49. A.M.M. *Llibre de Credenceria,* p. 43 llig. 12-13.

qual ens descriuria un circuit d'exportació de vins a les Illes amb una importació d'oli balear com a càrrega de retorn.

Aquesta seria probablement l'activitat econòmica fonamental, compartida però amb una no menyspreable actuació en el camp del salament i conserva de peix.

L'inventari ens descriu: "una botiga de un cos situada en la plaja del mar de la present vila", on entre altres coses es troben les següents: "un lleut ab tots sos arreus", diferents estris destinats a la pesca, 600 barrils de salar sardina, 12 tonells tonyiners, un molí de sal amb les seves pedres, estibes per a traginar el peix, "cinc peces de sardinals ab sos arreus per a pescar necessaris".

Per a les necessitats de transport d'unes activitats tan àmplies, disposava de dues carretes, un "matxo" i un ase per al tir.

Per als anys 1615-1616 en Joan Anglada és titular de l'arrendament del trentè dels grans, un dels altres impostos municipals, per la quantitat de 115 lliures.[50]

Volem assenyalar pel seu interès, bo i tractar-se d'una menció aïllada, l'existència d'una "olla de coure de fer ayguardent ab son tapador y trompa". Per a uns negociants amb un esperit d'iniciativa tan arrelat, a la recerca de qualsevol activitat susceptible de generar beneficis, la presència d'alambins als seus inventaris requeria únicament un petit estímul exterior per a iniciar sistemàticament la producció d'aiguardent, cosa que s'esdevindria en produir-se el tomb del segle.

La diversificada activitat de Joan Anglada en camps tan diferenciats, com l'exportació i la importació de vins i olis, la pesca, sembla que orientada principalment vers el salament, que permetia una comercialització més àmplia en l'espai, d'un producte que era imprescindible per a l'alimentació en determinats períodes anuals, segons les prescripcions religioses, l'arrendament dels drets, etc., constitueixen l'ampli ventall d'activitats que permetien a Joan Anglada el manteniment d'un *status* social elevat, que es reflecteix invariablement en la propietat d'elements de luxe i ostentació.[51]

L'activitat de Bernat Fogueres segueix a grans trets les línies generals que ja hem definit, però aporta alguns detalls de particular interès.

A part del conreu de la vinya i la comercialització del vi que és un constant inseparable de l'activitat dels negociants, aquest titular

50. A.M.M. *Llibre de Credenceria,* p. 48 llig. 14.
51. "Deu cadires de repos de fusta de noguer, vingudes de Gènova i guarnides de cuiro".

disposa d'importants quantitats d'oli i de blat i a més sembla dedicar-se a la comercialització del vidre de manera secundària.

De l'activitat principal, la comercialització de vins, coneixem per la transcripció d'un albarà inventariat que Francesc Buxeda, taverner, ciutadà de Barcelona, deu al titular 1.600 lliures pel valor de 350 cargues de vi. La quantitat de la venda, molt superior a la capacitat dels cellers del titular, permet suposar que a part de la collita pròpia, el negociant exerceix d'intermediari entre productors directes i compradors majoristes.

Tenim també constància que el titular havia arrendat el dret del blat per 351 lliures i 3 sous.

Una altra activitat a la qual participa Bernat Fogueres, és en la creació de canvis marítims; en coneixem dues operacions.

La participació en activitats financeres marítimes aportarà capitals a les activitats comercials, procedents d'àmbits econòmics diversos, com ha estat estudiat per Carlos Martínez Shaw.[52]

Burgesos

Constitueix aquest grup el doble vèrtex de la piràmide social i econòmica que hem definit per a la vila. Aquest reduït grup social, representat a la mostra per quatre inventaris, posseeix un patrimoni molt ric. Això es fa més palpable en l'estudi de les mitjanes que hem escollit com a més significatives. La mitjana de capacitat dels cellers s'eleva a 277 cargues, valor que octuplica la mitjana global de la mostra i duplica les dades més pròximes en aquesta variable que són, les ja de per si elevades, dels negociants.

La mitjana de mobiliari, situada a 80 peces, quadruplica àmpliament la mitjana global de la mostra, duplicant la dada immediatament anterior.

Pel que fa a la propietat de terres la mitjana es situa en 11 unitats d'explotació, xifra que triplica la dada immediatament anterior.

Aquestes dades fan entenedor que els membres d'aquest grup, més enllà del seu poder econòmic, pertanyin a les famílies que amb més protagonisme participen en la vida pública i política de la vila. Poder econòmic i poder polític, òbviament no es troben pas dissociats.

52. C. Martínez Shaw, "Construcción naval y capital mercantil: Mataró, 1690-1709", *Estudis històrics i documents dels arxius de protocols,* T. VIII, 1980, pp. 29 i ss.

Iniciarem l'estudi de les característiques econòmiques d'aquest grup anotant en primer terme les variables amb menor freqüència de dades.

L'única variable amb valor 0 és la d'efectiu. És del tot inversemblant que cap dels titulars d'aquests inventaris no posseïssin quantitats més o menys importants de numerari. La manca d'aquest ha d'atribuir-se a la intervenció de les persones del medi familiar que sobrevivien al difunt, i que col·laboraven amb el notari en la confecció de l'inventari.

Una altra de les variables que apareix amb una sola menció és la que es refereix als productes agrícoles. A diferència dels negociants, que mantenien importants partides d'aquests productes, en formar part de la seva activitat mercantil, els burgesos, llevat de l'excepció esmentada, manquen totalment d'aquest element a les seves cases.

Una altra variable amb una única representació és la dels llibres. Aquests no tenen l'elevat component de significació i manifestació de la riquesa que tenen altres objectes, i per tant, bo i l'elevat nivell econòmic, aquests són rars i sols un titular posseeix una petita biblioteca.

Les variables que resten són ja molt més denses de contingut i van configurant l'estructura dels patrimonis inventariats.

Seguirem el seu comentari en ordre creixent.

Les armes —20 sobre 23— apareixen concentrades en la pràctica totalitat en un sol propietari, Gaspar Portell. Podria interpretar-se aquest fet a partir de la situació del mas Portell, situat en el veïnat de Valleix, allunyat de la protecció de les muralles de la vila, que per tant, junt a una torre de defensa que apareix a la descripció de l'inventari, necessitava un armament adequat per a la seva protecció.

En el que denominem "altre utillatge", la xifra és molt poc important, atesa l'especialització productiva que a diferència dels negociants, practiquen els burgesos. La comparació de l'utillatge agrícola —199 unitats— i l'altre utillatge —38 unitats—, confirma aquesta orientació productiva vers l'agricultura en general, i de manera més específica vers la vinya.

El nombre de les peces de terra bo i essent important, és molt més significatiu en l'estudi de la seva extensió i del tipus de conreu, com ja s'ha analitzat.

El nombre de pintures que totalitza 98 obres, i el nombre de joies que s'eleva a 123, reflecteixen la importància que juguen aquests

elements i el seu creixement parallel al nivell de la resta del patrimoni.

Quelcom semblant es pot dir del mobiliari. L'increment progressiu observat al llarg de la mostra per als grups econòmicament més potents no obeeix pas a unes necessitats funcionals estrictes, sinó que va lligat a una superació dels nivells funcionals per una multiplicitat i diversitat impel·lida pel capteniment de la pròpia situació social.

Resten per a comentar les dades numèricament més importants, i que no pas casualment són les que tenen una major significació econòmica, en el sentit més estricte. Rendes anuals i capitals a crèdit constitueixen una de les bases on rau el poder econòmic i el prestigi del grup. Si la funció dels rendistes ha estat una tendència observada en els individus dels diferents àmbits que disposaven d'una situació econòmica sanejada, els membres d'aquest grup realitzen per les seves pròpies possibilitats econòmiques, amb una certa plenitud, aquest ideal de vida que probablement equiparen a l'estat de vida noble.

Cal ressenyar que si bé no tots els titulars disposen de capitals a crèdit, tots els titulars llevat d'un reben rendes dineràries, que poden procedir dels capitals esmentats o de rendes procedents de la terra —establiments, etc.— la qual cosa significa que essent importants propietaris agrícoles, deixen l'explotació directa de part de les terres, preferint la percepció d'aquestes rendes.

Si els capitals a crèdit i les rendes constitueixen un pilar fonamental de l'economia d'aquest grup, el conreu de la vinya és l'activitat que ha possibilitat aquesta preeminència econòmica i social i que ha permès una acumulació de beneficis d'on basar l'actitud rendista observada.

És en la variable que fa referència a la capacitat dels cellers on rau la clau per a la interpretació d'aquest grup. La magnitud de les dades expliciten la base real de la seva riquesa, i les seves xifres marquen, en segon terme, el nivell que dins de la jerarquització econòmica els separa de la resta d'activitats socio-professionals.

L'inventari de Gaspar Portell, descriu àmpliament i detalladament una important propietat agrícola al veïnat de Valleix. Forma part de la mateixa heretat una notable casa de tres cóssos, amb tres portals, situada a la vila, on radiquen els efectes de més valor, joies principalment.

A part de les peces de vinya que explota directament percep

censos sobre 16 altres peces, de les quals 13 són vinyes explotades per serrallers, fusters, vidriers, un notari i un pagès.

Gaspar Portell participa també en la novena part dels delmes dels fruits del terme de la parròquia, en virtut d'arrendament efectuat per termini de dotze anys. A partir de les dades que l'inventari ofereix, és possible teoritzar sobre l'evolució d'aquest ampli patrimoni.

El nivell originari es trobaria en una important propietat agrícola, especialitzada en el conreu de la vinya. Els beneficis d'aquesta activitat possibilitarien una ascensió social, manifestada per la presència de la casa a la vila, signe tradicional de distinció entre els pagesos. Un cop consolidat aquest nivell econòmic superior, el propietari manté l'explotació directa d'un nombre important de terres, però tendeix a les fàcils i segures rendes que origina l'establiment d'arrendataris en un moment de forta demanda de terra.

Una segona activitat serà la compra o participació en els drets feudals, activitat que genera freqüentment importants beneficis.

Resta doncs clar, que la prestigiosa denominació de burgès per a Gaspar Portell ha estat el reconeixement del seu pes econòmic i social, assolit a partir de la inicial activitat de pagès.

Jeroni Serra Arnau ofereix una altra via d'ascensió social al nivell de burgès. El patrimoni i l'activitat d'aquest, procedeix del marc estrictament urbà on ha arribat a assolir un important prestigi social i econòmic, essent jurat en cap de la vila l'any 1617 i síndic a Corts.

L'inventari referit a la casa d'estil renaixentista, actualment seu del Museu Comarcal del Maresme, reflecteix un nivell de sumptuositat poc usual, que podríem definir de paranobiliari, amb la presència significativa del propi capteniment social, de retrats pictòrics de la família de Jeroni Serra, quelcom totalment inusual a la resta d'inventaris estudiats.

L'estructura econòmica que es reflecteix a l'inventari és simple i basada en dos elements únics. Activitat fonamental, la recollecció de vi, referida a unes propietats de vinya que totalitzen 250 homes de cavadura, i una capacitat de cellers de l'ordre de 299 cargues.

El segon element són els capitals a crèdit, en dues úniques operacions de censal mort. Una a favor de Joan Puig de Santa Eulàlia de Rončana de preu de 300 lliures i interès al 5 %. I una altra a càrrec de la Universitat de la vila de Mataró per preu de 300 lliures i un interès més mòdic, el 4 %.

Comprovem com la condició social de burgès es troba assentada

sobre una important base econòmica, independentment de quin sigui el seu origen: urbà o agrari.

L'evolució de Serra Arnau és un procés d'enriquiment de caràcter urbà generat per activitats mercantils, però que en el punt àlgid de la seva expansió econòmica, i una vegada assolit el reconeixement públic de burgès, limita la seva actuació a l'explotació de la vinya i a l'activitat financera.[53]

L'inventari de Maria Montserrada Capella, vídua del burgès Joan Palau, ofereix una estructura econòmica similar a l'esmentada de Gaspar Portell. La presència d'un mas fora muralles, el mas Capella, i d'un habitacle a la vila. L'especialització agrícola en la viticultura. La presència de rendes de terra —130 lliures anuals— i un nivell sumptuari remarcable[54] constitueixen les característiques que vinculen aquest patrimoni al grup burgès.

L'inventari de Margarida Arnau i Roig, filla de Jeroni Serra, reprodueix amb força fidelitat els béns del seu pare, amb una variació en la distribució de les terres on s'observa un increment de l'espai destinat a la vinya en defecte de les terres que en el primer inventari apareixen sota la denominació de boscoses.

De tot el que resta dit podem concloure afirmant que la procedència social i econòmica d'aquest grup amb marcades afinitats vers actituds nobiliàries, es fonamenta en la possessió d'importants explotacions vitícoles, però que a diferència dels mercaders i negociants, limiten el seu àmbit d'actuació, probablement per implicacions socials, a les activitats rendistes.

NOBLESA

La representativitat és molt feble i sols afecta de manera tangencial l'estructura general de la vila. Però la capacitat econòmica evidenciada en l'inventari de Maria Tria Sala, esposa del ciutadà honrat de Barcelona, Jaume Tria i Sala, és excepcional en el conjunt de la mostra.

El que veritablement reflecteix el valor patrimonial són les xifres dedicades a activitats financeres. Aquestes comprenen 72 censals i 27 violaris que totalitzen 22.378 lliures. Xifra composta d'operacions de molt variat import que pot oscil·lar entre les 14 i 1.000 lliures.

53. P. MOLAS, *Comerç i estructura social,* pp. 9.

54. "Una camisa de dona tela de ... bona en lo collar una guarnisió de plata ab perles en dita guarnisió y en los punys ab guarnisió de plata ab mostres de seda vermella ab sos cordons de fil de plata".

Els destinataris són particulars de la vila i pobles circumveïns, i també algunes Universitats, com la de Sant Vicenç de Llavaneres i la de Mataró, que manté préstecs per valor de 4.100 lliures.

Els tipus d'interès es mantenen en els valors anuals de 5 % els censals i 14,2 % per als violaris, amb l'excepció dels préstecs a la Universitat de la nostra vila que són del 4 %.

L'inventari en ésser confeccionat amb motiu dels capítols matrimonials no ens facilita cap informació sobre la procedència d'aquests capitals, que majoritàriament foren constituïts pel pare de la titular, Antoni Sala, del qual desconeixem l'activitat professional.

Preveres

Els preveres formen un grup numèricament important, per les peculiars circumstàncies de l'escrivania d'on procedeixen els inventaris.

Tots els preveres ressenyats formen part de la parròquia de Santa Maria. El memorial del Rector Folquer,[55] perfectament contemporani amb el període estudiat ofereix interessants notícies sobre l'estructura i funcionament de la institució parroquial.

La parròquia estava considerada "la més pingüe del Bisbat i de tota Catalunya. Tindrà de renda més de 1.500 lliures". Estava regida per un rector que podia admetre fins a 21 capellans més, restant admesos així a les distribucions, però no per a formar comunitat.

Observem en el memorial, signat pel mateix rector, com la seva autoritat és remarcada constantment i les relacions entre ell i la resta de preveres se'ns presenten fortament jerarquitzades. Així llegim: "Tot lo votiu, se cobra en nom del Rector de Mataró per son procurador... advertint que totes les fundacions de aniversaris, misses, oficis, hores, matines i altres tot se consigna al Rector". I en un altre apartat: "Los capellans no tenen comunitat ni es poden ajuntar per a res del govern de la església sino en lo cor per a celebrar les hores i oficis divinals". "La renda fundada de la església se consigna al Rector... i ab tot lo votiu i confraries i bací de Ànimes passa de 2.000 lliures, de modo que cada capellà farà un any més de 90 lliures".

El *Memorial* ens informa de quin era el mecanisme de distribució d'aquests ingressos: "Tot lo que es guanya a la església se pague ab ploms que fa fer lo Rector i dit Rector posa lo bosser que sol ser un dels vicaris... lo qual paga los ploms en lo cor a cada hora i oficis als interessats, lo qual vicari en absència del Rector

55. *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria,* Mataró n.º I.

priva de les distribucions als qui fan faltes, entès però que quan priva lo vicari los diu la falta o causa, emperò quan té ordre del Rector de privar algún capellà posa la bossa davant del capellà i si lo capellà que ha fet falta demane los ploms diu lo bosser no hi ha ordre". "Lo Rector dóna gràcia de ploms sempre que vol i lo que vol segons lo que dóna lloc la bossa".

"Lo procurador... té obligació de pagar cada mes lo que hauran guanyat los capellans al sisè dia del mes següent, segons los ploms hauran posats lo darrer dia del mes".

Aquest mecanisme distributiu converteix d'alguna manera els preveres, per la seva dependència econòmica respecte del Rector en uns "assalariats", entesa aquesta paraula en el sentit més estricte, atenent la interrelació entre "treball" realitzat i remuneració percebuda.

Aquesta fórmula distributiva dels ingressos parroquials té òbviament una correspondència directa amb les dades que ofereixen els inventaris.

Així el patrimoni del Rector Pere Pau Pou és el més ric del grup, excepció feta de Joan Rafel Palau, canonge de la Seu de Barcelona, i que per tant resta al marge d'aquest mecanisme local.

La xifra aproximada de 90 lliures que el *Memorial* fixa com a retribució anual dels preveres, contribueix a donar al conjunt una certa homogeneïtat en els nivells de riquesa, evident si es fa abstracció dels dos titulars esmentats anteriorment.

El nivell econòmic és relativament baix, pel que caldria esperar de la parròquia "més pingüe del Bisbat i de Catalunya".

La mitjana de cellers és de 25, però es redueix a 11 si se n'exclou de la seva confecció el rector i el canonge esmentats. De qualsevol de les dues formes, la resultant és inferior a la mitjana global i es situa a un nivell paral·lel a les activitats artesanals i molt per sota de les professions liberals i evidentment dels grups mercantils.

Semblantment succeeix amb el mobiliari, la mitjana és de 15 peces que resten reduïdes a 11 amb la correcció explicitada anteriorment. Es repeteixen un tant els nivells paral·lels a les classes intermèdies artesanals.

Pel que fa a les peces de terra, sols dos titulars en posseïen, la qual cosa és indicativa de la poca atenció que vers aquest terreny manifesten els preveres.

Les dues variables que defineixen i transmeten els caràcters diferencials d'aquest grup són la presència d'efectiu i la importància dels llibres inventariats.

L'efectiu s'ha d'interpretar a partir de les característiques de la seva activitat. A diferència dels artesans, no vénen obligats a immobilitzar en forma d'utillatges, matèries primeres o infrastructura, els seus capitals. Aquests per tant es manifesten en una liquidesa molt més accentuada. Els imports són poc importants, una mitjana de 29 lliures, amb un màxim de 163 i un mínim de 10 lliures.

Els llibres són també quelcom consubstancial a la seva activitat. Existeix un "mínimum" gairebé obligatori, format per breviari, missal, etc. Alguns no arriben, però, a aquest nivell i d'altres mantenen biblioteques considerables —Pere Pau Pou 50 llibres, Antic Gual 32—.

La presència de pintures és limitada; altra volta el rector i el canonge posseeixen el 61 % del total. Els altres titulars es mouen a nivells mínims, no superant cap d'ells les 3 obres.

El capítol de joies, ve compost en alguns casos per objectes litúrgics. Existeix una significativa acumulació —14 peces— en poder del Rector.

El volum de la capacitat dels cellers sembla ésser, en els casos que apareix, prototípic del consum domèstic, salvant l'excepció acostumada, que presenta una capacitat important.

Les percepcions de rendes són limitades a un sol titular i el seu import no és significatiu.

Atès el caràcter de consum del vi encellerat, i la manca generalitzada de terres, l'utillatge agrícola, l'altre utillatge i els productes agrícoles tenen un caràcter insignificant o merament puntual.

A manera de conclusió podem afirmar que ens trobem davant d'un grup on la jerarquització de les funcions marca unes diferències econòmiques, segons els nivells assolits dins de les estructures eclesiàstiques.

Els membres més baixos d'aquest estament es mouen en uns nivells econòmics inferiors al conjunt de les professions liberals i lleugerament superior a la majoria d'activitats artesanals.

Treballadors

Aquest grup de complexa interpretació, per la lacònica descripció que de la seva activitat fan els documents presenta una característica dominant, l'homogeneïtat en la pobresa.

Les mitjanes són eloqüents: capacitat dels cellers 2; mobiliari 4; peces de terra 0.

La manca de dades no permet conèixer la seva activitat específica. Probablement es tracti de jornalers que han pogut bastir un

petit patrimoni. La condició d'assalariats determina probablement el nivell més elemental de riquesa de tota la mostra. Novament veiem aparèixer la mitjana 8 per al mobiliari que caracteritza els sectors més humils de la població. La presència ja indicada d'immigrats francesos entre ells, ens retrotrau a l'afirmació ja esmentada, de J. Nadal i E. Giralt, qualificant aquest grup com a proletariat agrícola, amb les degudes reserves davant la utilització del terme per a aquest període.

ORDRES DE MAGNITUD: ELS ENCANTS

Els encants o subhastes dels béns, obeeixen a la intencionalitat del testador de disposar d'unes quantitats líquides que li permetin l'execució de les darreres disposicions de caràcter monetari.

La seva presència, per tant, va lligada sols ocasionalment a la de l'inventari, cosa que fa que com a dada tingui menor representativitat que aquest.

L'objecció més important que es pot fer a la utilització dels encants per a una anàlisi econòmica, és que difícilment s'encanta la totalitat del patrimoni del difunt. L'encant sembla anar definint majoritariament els béns d'ús o propietat directa del testador, si bé hi ha excepcions.

Els béns immobles rarament són encantats —sols dos casos a tota la mostra—. Això fa que aquests documents no siguin del tot complets a l'hora de valorar els patrimonis als quals es refereixen. Ja d'entrada el tipus de venda que es fa dels diferents objectes, sempre tendeix a ésser defectiu, i a valorar els elements objecte de l'encant per dessota del seu veritable cost.

Resta, però, la possibilitat d'elaborar un estudi sobre les seves magnituds, i sobre la seva composició.

Si bé les dades obtingudes d'aquesta anàlisi no tenen altre valor indicatiu, en procedir d'un conjunt de documentació homogènia, poden servir-nos per a fixar unes magnituds, sempre relatives, però que poden aportar-nos informació addicional sobre l'estructura sòcio-econòmica de la vila. Sobre un conjunt format per 43 encants s'observa la següent segmentació en els imports:

Imports				*n.e encants*
	fins a	20 ll.		12
de 20 ll.	”	50 ll.		6
de 50 ll.	”	100 ll.		6
de 101 ll.	”	200 ll.		3
de 201 ll.	”	300 ll.		5
de 301 ll.	”	400 ll.		3
de 401 ll.	”	500 ll.		2
de 501 ll.	”	1000 ll.		4
de més de		1000 ll.		2

La significació relativa d'aquestes dades ens ofereix el següent quadre:

Imports			*Percentatges*
0	—	100 lliures	55,8 %
101	—	500 ”	30,2 %
501	—	1000 ”	9,3 %
més de		1000 ”	4,6 %

La constatació més evident és la concentració dels imports. Més de la meitat de la mostra es troba en el segment inferior a les 100 lliures, i dins d'aquest, és important el nombre dels qui no superen les 20 lliures.

Els valors mitjans entre les 101 i 500 lliures tenen una importància considerable. Però les xifres es redueixen progressivament si depassem les 500 lliures i finalment apareixen titulars que superen les 1.000 lliures; val a dir que es tracta dels dos únics inventaris que presenten a l'encant béns immobles, desvirtuant la comparació respecte de les altres dades, ja que l'import de les terres introdueix un element distorsionador per a l'estudi.

Si cerquem l'àmbit professional al qual pertanyen els diferents encants constatem la distribució que segueix:

Segment de 0 — 100 *lliures*

Treballadors 5; preveres 4; mestres de cases 4; manyans 2; mariners 1; corders 1; sastres 2; fusters 1; teixidors lli 1; pagesos 1; nobles 1; sabaters 1.

Segment de 101 — 500 *lliures*

Preveres 4; negociants 2; burgesos 1; traginers 1; mariners 1; notaris 1; vidriers 1; pagesos 1; mercers 1.

Segment 501 — 1.000 *lliures*

Mercaders 2; pagesos 1; candelers de cera 1.

Segment + de 1.000 *lliures*
Pagesos 2.

Si en aquestes dades constatem una mitjana per inventari de 270 lliures, amb una desviació típica de l'ordre de 21,5, no ens sorprendrà conèixer que sols un 32 % dels encants superen aquesta mitjana, mentre que el restant 67 % no l'assoleix.

Aquestes xifres ens possibiliten una apreciació quantitativa del que significa l'estratificació econòmica i de quina és la seva elevada magnitud.

Bo i la validesa limitada d'aquesta mostra per les característiques ja explicitades, es fa palesa l'evidència d'una societat fortament compartimentada en els nivells econòmics, amb una estructura de riquesa piramidal, amb una àmplia base de pobresa i precarietat econòmica, i un vèrtex on s'hi constaten els refinaments i luxes d'una minoria.

La composició social de cadascun dels segments, reafirma en línies generals les característiques de preeminència social indicades en el capítol anterior.

En el primer segment, les activitats més representades són les dels treballadors —2 d'ells "francígenas", seguits per mestres de cases, etc. Amb l'excepció del noble i el pagès que tenen una significació irrelevant.

És significatiu el nombre de membres del sector secundari, que ja ha estat definit com el menys important en l'acumulació de riquesa. La jerarquització interna del grup de preveres explica el fet que part dels seus representants es reparteixin en dos segments diferents.

El segon segment, a més dels preveres ja mencionats, presenta únicament un membre del sector secundari, i encara és un vidrier. La resta pertanyen, llevat d'un pagès, al sector terciari. La presència de les activitats mercantils no és pas accidental, com tampoc ho és la presència d'un membre de les professions liberals.

El tercer apartat més reduït comprèn una majoria absoluta d'activitats mercantils i la presència d'un pagès.

El quart segment no és indicatiu per la distorsió ja esmentada.

La visió global d'aquest repartiment d'activitats en els segments permet copsar un procés de decantació que tendeix a establir com a determinants les activitats del camp mercantil, seguides per la presència de la pagesia. Mentre aquesta es troba a tots els segments, signe de la forta diferenciació d'aquest grup, el món mercantil és constatat solament en els nivells superiors i essent els nivells inferiors

majoritàriament ocupats per membres de les activitats artesanals, preveres i treballadors.

Estructura i Composició dels Encants

Considerem interessant analitzar quina és l'estructura dels béns encantats i com es relaciona aquesta estructura a cadascun dels segments.

Hem recollit un nombre d'encants significatius i hi hem determinat unes variables específiques: mobiliari, roba, aixovar, mercaderies, pintura, llibres, armes, plata, infrastructura. Pel que fa a la roba cal dir que hi hem incorporat tant el que fa referència al vestuari, com a altres elements similars sigui quina sigui la seva destinació, ornamental, decorativa, etc.

L'aixovar comprèn tot l'utillatge domèstic; i la infrastructura engloba el conjunt d'elements o estris relacionats amb l'exercici d'una activitat productiva.

Examinem ara el contingut dels diferents encants.

L'encant de Bertomeu Cabot és un clar exemple del que definim com a nivell de precarietat econòmica dominant en el primer segment. Els percentatges més elevats: mobiliari, aixovar i roba, amb uns imports mínims, representen el 92 % del total encantat. Es tracta dels elements imprescindibles per satisfer les necessitats més peremptòries.

L'encant del capellà Antoni Font es situa a la banda superior d'aquest primer segment. Aquí el percentatge elevat de roba, no indica pas, com en el cas anterior, una situació de precarietat, sinó que contràriament és signe de distinció, dins la migradesa genèrica del conjunt. El mobiliari i l'aixovar mantenen una participació considerable en el conjunt, el qual ve determinat per la manca d'altres elements.

L'encant d'Antoni Arno introdueix un nou component, les mercaderies, referides a la seva activitat. Comparem com a diferència dels anteriors, que en tractar-se d'un patrimoni amb una estructura de riquesa més complexa, baixen els percentatges d'aixovar, mobiliari. El creixement del percentatge destinat a infrastructura ens ofereix una idea aproximativa del capital immobilitzat que requereix aquesta activitat productiva, que comparativament és més elevat que el del mercader Narcís Jofre. El percentatge de roba el considerem elevat respecte a les altres dades.

L'encant del burgès Joan Reniu ofereix una altra possibilitat de distribució de riquesa. Ens sembla típic del seu *status* social, amb

ELS ENCANTS MAGNITUDS I COMPOSICIÓ

	Mobiliari				Roba				Aixovar				Mercaderies				Infrast.				Pintura				Llibres				Armes				Pla ta				Total		
	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.	%	Ll.	S.	D.
Manyà 080436 **Bertomeu Cabot**	2	3	6	35'7	1	14	4	28'1	1	15		28'7						4		3'2										5		4'1					6	1	10
Prevere 180623 **Antoni Font**	11	8	8	14'4	55	17	4	72'3	8	17	8	10'5																									76	3	8
Traginer 240819 **Antoni Arno**	11	10	3	6'6	67	8	10	40'6	12	15	7	7'2	17	14	11	10'3	55	14	4	33'3										7	6						165	6	5
Burgès 240506 **Joan Reniu**	41	11	1	10'7	301	7	7	78'7	17	8	6	4'4					2	8		0'5	11	8		2'8									8	13		2'2	382	16	2
Candeler de cera **Nicolau Seguí**	25	6	4	4'4	103	15	4	18'2	14	6	10	2'4	310	10	4	54'9	107	7		18'9	1	6	7	0'1					1	14	6	0'1					564	6	11
Mercader 311009 **Narcís Jofre**	22	4	10	2'7	124	9		15'7	23	19	2	2'9	494	16	1	62'7	117	1		14'8	4	16	7	0'5													787	5	9
Rector **Pere Pau Pou**	38	13		7'8	243	19	10	50'2	26	17		5'3					124	9	4	25'6					32	2	7	6'6					18	5	2	3'7	484	6	11

Ll. — Lliures, S. — Sous, D. — Diners.

influències de la ideologia nobiliària sobre el prestigi i la manifestació externa de riquesa. Ben significativa és en aquest sentit la concentració de la dada de vestuari. Si per a Bertomeu Cabot era índex de precarietat econòmica, esdevé en aquest cas signe d'ostentació i poder. El valor de la roba, 301 lliures, representa el 78 % de l'encant. La presència de pintures i plata incideix en les característiques d'aquest comportament sociològic indicat. Aquestes dades tornen a fer evident les contradiccions d'una societat en la qual l'ostentació, el luxe i la sumptuositat d'uns escarneix la misèria dels altres.

L'encant de Nicolau Seguí, comprès en el tercer segment, caracteritza les activitats mercantils. Els percentatges referits a mobiliari i aixovar experimenten una reducció significativa, a mida que s'incrementa el volum de l'encant. Aquesta reducció implica que aquests elements prenen dins del conjunt de béns una significació progressivament menor quan es superen els nivells de subsistència, que fan d'aquests objectes les úniques propietats susceptibles d'ésser venudes. El valor de la roba, en ésser aquesta com hem vist, un element de diferenciació social, pren importàncies relatives però similars en els encants de Seguí i Jofre.

És destacable a l'encant de N. Seguí el percentatge de mercaderies, que supera el 50 % del valor encantat. El volum del que es destina a infrastructura és menor del cas mencionat d'Antoni Arno.

Les dades aportades permeten teoritzar sobre la relació entre nivell de riquesa/percentatge de mercaderies/percentatge d'infrastructura.

Els dos primers factors es troben en relació directa: a major nivell de fortuna, percentatge més elevat de mercaderies i inversament les despeses d'infrastructura disminueixen, quan s'incrementa el volum econòmic i el percentatge de mercaderies.

Probablement es dóna una relació inversa entre rendabilitat del negoci i despeses d'infrastructura.

L'encant del mercader Narcís Jofre ofereix una estructura paral·lela a la de Nicolau Seguí, el qual es veu influenciat per la pertinença a les mateixes activitats mercantils.

Destaca l'import de les mercaderies i la menor incidència de la resta de variables. La presència de pintures assenyala un nivell qualitatiu de vida, però el percentatge d'elles sobre el total és baix.

La composició d'aquests dos darrers encants la considerem típica dels sectors mercantils amb una riquesa consolidada.

Mereix també un comentari l'encant del rector Pere Pau Pou, per la seva estructura diferent de les vistes fins ara.

A diferència dels encants referits a activitats mercantils, ofereix en alguns apartats valors superiors als de Narcís Jofre, bo i ésser aquest globalment més important. Això succeeix en roba, aixovar i mobiliari. En aquests punts concrets, la concentració observada s'ha de jutjar, a partir dels imports que s'hi esmercen, en base a una abundància d'elements que reflecteixen uns nivells de comoditat, confort o luxe, que resten evidenciats pels imports que genera la seva subhasta.

Aquesta notable valoració del mobiliari, roba, plata, etc. defineix altra volta un comportament sociològic que és el mateix assenyalat per a Joan Reniu, però que manca a la resta dels encants, fins i tot als econòmicament més importants de N. Seguí i N. Jofre.

Tant en el cas del rector, com en el cas de Joan Tria, els béns de caràcter no productiu, vinculats a la manifestació externa de prestigi i riquesa, es veuen remarcats i sobrevalorats respecte dels altres elements. L'apartat d'infrastructura sorprèn en aquest clergue, però ja s'ha mencionat la seva qualitat de propietari d'un considerable celler.

La biblioteca mereix també un comentari, per la manca d'aquest component en altres encants. La inversió en llibres supera les necessitats d'aixovar, el luxe de la plata i s'aproxima a la xifra del mobiliari.

Aquesta important magnitud ens parla d'una biblioteca notable, pel que són les biblioteques que han aparegut en aquest treball, però també s'evidencia el cost elevat dels llibres.

La biblioteca consta d'unes 50 obres i els preus són diversos. Una *Bíblia Sacra* es ven per 1 lliura i 14 s.; un llibre de Pedro "Llombardo" per 3 sous, un "cateqisme" val 4 sous; en canvi un llibre de "Fra Lluís de Granada"' val 24 s. 6 d.

IV. L'HÀBITAT

— Tipologia dels habitacles.

— Estructura urbanística.

TIPOLOGIA DE L'HABITACLE

S'ha escrit que la història d'una població és la dels seus habitants, i també la de les seves cases, el conjunt de les quals defineix els caràcters específics d'una vila o ciutat.[1]

L'estudi dels habitacles és quelcom inèdit a la nostra historiografia local, llevat de les aportacions que per als períodes més reculats ofereix l'arqueologia.

Els inventaris possibiliten el coneixement de l'estructura i distribució de les cases, si bé dissortadament, la informació deixa sovint importants buits. Tanmateix considerem interessant oferir una aproximació a quelcom tan definidor de la vida de l'individu com són les característiques del propi habitacle. La informació que en puguem obtenir ha de contribuir a un coneixement més precís i detallat de quelcom que sovint s'ha negligit, però que en tenir una relació indeslligable amb la quotidianitat de l'individu, mereix l'atenció de l'investigador, a la recerca de l'ambiciosa formulació d'una història total.

L'habitacle no sols és testimoni d'aquesta dimensió de la vida dels homes, sinó que en les seves particularitats s'hi transparenten les característiques sòcio-econòmiques dels qui hi habiten.

Efectivament, les proporcions i la distribució de l'espai habitat es troben condicionats per l'activitat exercida, i evidentment, la riquesa dels propietaris es correspon a un tipus definit d'habitacle.

Davant d'aquestes consideracions creiem que l'estudi de les cases, interpretat en aquesta dimensió, pot oferir noves dades per a la definició de la societat mataronina del segle XVII.

Per a la realització d'aquest estudi s'han escollit unes mostres que considerem representatives dels diferents tipus d'habitacle, i que

1. A. DAUMARD, *Maisons de Paris et propiétaires parisiennes au XIXè siècle 1809-1880,* Paris 1965, p. 54.

fan referència a activitats i nivells econòmics diversos. Després d'una esquemàtica descripció de cada model escollit, elaborarem un quadre comparatiu de la distribució de les àrees funcionals de la casa, a fi de concretar i establir un estudi conjunt. Per a l'elaboració d'aquest esquema funcional dividirem l'espai interior de l'habitacle en les següents àrees: àrea de treball, que comprèn les botigues, magatzems, cellers i altres indrets vinculats a les activitats productives. L'àrea de manutenció comprèn cuina, menjador, rebost, pastador, etc. L'àrea de reunió estarà formada per sala, estudi, i ocasionalment l'entrada, en les situacions en què està clarament desvinculada de l'activitat productiva. Les àrees d'utilització individual comprenen cambres, recambres, dormitoris, etc.

Hàbitat rural

El mas o masia és el prototipus d'aquest apartat. (La temàtica específica d'aquest ha estat a bastament estudiat perquè no calgui insistir de nou en les seves característiques.) El que presentem ha estat seleccionat pel fet de tractar-se d'un mas actualment existent, si bé la seva estructura pot haver sofert variacions respecte a la descripció de l'inventari. Ens referim concretament al mas Tria de Mata, model d'un nivell econòmic molt elevat, com es fa palès a les variables de riquesa.

La descripció està feta a partir de dos inventaris corresponents als anys 1616 i 1636.

La casa es troba orientada a migdia. Es descriu l'entrada amoblada amb un bufet, taules i cadires. La cuina que segueix és molt àmplia i detallada, i dins d'ella es descriu el pastador, amb la presència de la pastera i altres estris. Es descriu després l'estable i el celleret, que comunica amb l'entrada. El celler gran presenta també porta a l'entrada.

En el primer pis s'inventaria la sala, amb pintures, cofres, armes, etc. A la sala obren porta quatre cambres, una d'elles amb recambra. Al cap de l'escala s'hi detalla la cambra dels mossos amb recambra i el graner.

S'esmenta també a l'inventari l'esplèndida torre renaixentista, així com la presència d'un pont per a accedir-hi i l'existència d'una doble porta a la cambra més baixa, que està parada amb un llit i adornada amb pintures. A la segona cambra sols s'esmenta utillatge agrícola i una escala llarga, probablement per a arribar al nivell superior. Al voltant de la casa, i dintre del barri s'hi descriu un galliner, un

pou amb galledes; al darrera de la torre, la cort dels bous i un trull amb mola per a trullar olives.

Hàbitat artesanal

Aquests tipus d'habitacles tenen una difusió més àmplia de l'estricte marc artesanal. És present a d'altres grups socials amb similar nivell econòmic.

La interrelació habitatge/funció productiva és aquí plenament manifesta. Aquest tipus d'habitacle es pot definir com una casa/obrador i caracteritza aquest nombrós grup de petits productors que no han superat unes estructures productives de nivell i complexitat elemental. El mateix espai disponible és ja un condicionant per a l'amplitud de la producció. Tot això sembla incidir en l'existència de tallers unipersonals o familiars.

Podríem adduir molts exemples, ja que aquest és probablement el model més nombrós i estès a la vila. Examinarem l'habitacle de Pau Benet Mas, teixidor de lli, segons inventari fet el dia 17.5.1632.

La casa està formada per un cós i es troba al carrer de Barcelona. A l'entrada hi trobem: dos telers per a teixir cànem i lli, un torn per a fer canons, trenta pintes per a teixir, tres llançadores per a teixir, i dues debanadores de canya. A la cuina es menciona una pastera. El primer pis presenta una cambra sobre l'entrada, amb finestra al carrer, i una altra cambra sobre la cuina.

Hàbitat industrial

En aquest model hi hem inclòs els membres d'activitats artesanals, que a diferència dels indicats anteriorment, manifesten un nivell desenvolupat de les seves activitats evidenciat en la presència d'obradors amplis on treballen fadrins o jornalers. A aquesta infrastructura estrictament productiva s'hi afegeix l'habitacle en sentit estricte, que d'acord amb el nivell sòcio-econòmic, ofereix una diversitat d'àrees d'ocupació que contrasta amb l'exigüitat del sector artesanal, del qual aquest "industrial" és el testimoni de les possibilitats d'ascensió social. L'inventari és de Pau Roig, vidrier, i està pres el 29.7.1602. La casa es troba construïda a la riera de Cirera. A l'entrada trobem un mobiliari ric i ampli: divuit cadires, un bufet, etc. Es passa seguidament a la cuina. En el primer pis s'hi descriu la sala, amb armes, pintures, una arquimesa de noguera, etc. i cinc cambres. En aquest primer pis trobem també una saleta, una recambra i un re-

bost. De nou a la planta baixa s'esmenta el pastador, l'eixida i un celleret.

Al voltant de la casa i dins del barri hi ha: el casal del forn de fabricar vidre, amb un forn de sis arques i sis morters, entre altre utillatge divers. Al capdavall del barri i sota d'un porxo, un molí que serveix per la preparació de la matèria primera. S'esmenta també un estable, i sobre d'aquest una botiga on guarden "los mollos de fabricar o formar vidre".

A un altre indret del mateix barri hi ha la cambra dels fadrins o jornalers.

A més de l'immoble esmentat, el propietari posseeix un celler al carrer de St. Simó.

Hàbitat professions liberals

El prestigi i elevat poder econòmic de què gaudeix aquest grup es fa palès en l'estructura i composició de les seves residències. Detallarem la casa d'en Roc Sastre, doctor en medicina, inventariada el 8.8.1618.

Casa de dos cóssos a les Espenyes. A la planta baixa trobem l'entrada i una sala, la cuina amb porta a l'hort i a l'entrada, l'estable i l'eixida. En el primer pis, una sala sobre l'entrada, amb finestra al carrer i obrint a ella quatre cambres més. Sembla que podem deduir l'existència d'un segon pis on s'hi trobarien una habitació i unes golfes amb dos compartiments.

Hàbitat mercantil

Els professionals més destacats de les activitats mercantils viuen en cases que constitueixen una perfecta simbiosi entre les necessitats mercantils i les comoditats d'un habitacle senyorial. Reproduïm la distribució de l'habitatge de Joan Anglada, negociant, elaborat el 2.1.1633.

Es tracta d'una casa de tres cóssos, amb dos portals, situada al Camí Ral. Dins l'entrada es descriu una escala amb una reixa de fusta a manera de barana, que comunica amb el primer pis. A continuació les portes que menen al pati, l'estudi, amb portal a l'entrada i finestra al carrer on trobem un bufet, un escudeller, l'aigüera i llibres. La cuina és molt àmplia. Es descriuen una botiga i un celler amb porta oberta al carrer. Al voltant del pati, un porxo o pastador i un estable amb un galliner. Sobre de l'estable, la cambra dels fa-

drins amb tres llits. En el primer pis, la sala, amb quinze cadires, bufet, arquimesa, etc. Hi ha obertes cinc cambres, una d'elles amb recambra. A la golfa anotem l'existència de dues "instàncies". La propietat es complementa amb una botiga "a la platja de mar".

HÀBITAT BURGÈS

La casa dels burgesos pot ésser considerada com el prototipus de l'habitacle senyorial a la vila. Els espais productius resten ben delimitats i mai no es confonen amb d'altres àrees. Entre aquestes ressalten per la seva representativitat les de reunió, índex d'una vida de freqüent relació social, així com l'amplitud de les àrees d'utilització privada que fan suposar un nombre de moradors elevat, inclòs també el personal de servei que és esmentat en les seves cambres pròpies.

L'inventari pertany a la casa de Margarida Serra Arnau i Roig, filla de Jeroni Serra, i fa referència a la casa actualment seu del Museu Comarcal. L'inventari es prengué el dia 14.8.1622.

Casa de tres cóssos i dos portals, al carrer de Fra Jaume. A l'entrada hi ha dotze cadires i un bufet, l'estudi presenta una col·lecció de catorze pintures. Botiga, cuina, pastador i eixida, es reparteixen la resta de la planta baixa, junt amb l'inevitable celler.

A l'àmplia sala trobem deu cadires, un bufet, pintures i mobiliari ric. Es detallen cinc cambres més, una amb un oratori de pedra, i una amb recambra. Es fa també menció difícil de localitzar en el conjunt, d'una saleta, un corredor, la golfa i la cambra dels mossos.

Després d'aquesta ràpida descripció dels diferents tipus d'hàbitat, podríem definir l'existència d'un mòdul de l'habitacle, vàlid per a tots els casos, però que s'adapta a les necessitats professionals dels diferents sectors econòmics de la població.

Aquest mòdul teòric vindria determinat per l'existència de baix i una primera planta. El baix destinat a àrea de tipus col·lectiu, on radicarien les funcions laborals i de manutenció, i en segon estatge destinat específicament a les actuacions individuals.

Les variacions d'aquest mòdul apareixen fonamentalment en ampliar l'espai físic, que comporta una reordenació de l'espai interior.

El mòdul elemental definit, ocuparia un cós, espai que ve definit per la longitud que les vigues permeten de cobrir, i que es determina en cinc metres. Aquest espai, que és típic de les cases artesanals, s'amplia en les residències dels sectors més prepotents, fins a tres

o més cóssos, cosa que incideix necessàriament en l'organització interna de la casa.

L'habitacle artesanal que és equiparable a aquest mòdul teòric, presenta una planta baixa compartida entre l'activitat productiva i la manutenció. L'entrada esdevé, com hem comprovat, obrador de l'artesà i la cuina ocupa el que resta de la planta baixa. En els habitacles de mòdul més complex, en partir d'un espai físic superior, ordenen l'espai intern amb altres criteris. L'entrada deixa d'ésser espai productiu i es converteix en una àrea de reunió, moblada com es troba amb mobles de cert nivell. A cada banda de l'entrada, aprofitant el marge que ofereixen els tres cóssos s'hi obra generalment el celler o botiga a un costat i a l'altre l'estudi, si bé amb menys freqüència. La cuina situada a la part posterior de la planta baixa, i amb sortida a l'eixida, es troba generalment ampliada amb el pastador.

Les diferències més notòries en la distribució de la planta baixa consisteixen en què bo i el caràcter comú d'utilització col·lectiva, el nivell artesanal s'ha de cenyir a l'activitat professional, mentre que les cases més complexes restringeixen la funció productiva a àrees ja preestablertes (botigues i cellers) i en canvi destinen un espai ampli a les àrees de relació. En algun cas apareix ja explícita la menció de menjador, com quelcom diferenciat dins de l'àrea de manutenció.

A la primera planta les diferències són també notables. Mentre que la casa artesanal té en aquest espai generalment dues habitacions, una sobre la cuina i l'altra sobre l'entrada, la compartimentació de l'habitacle senyorial és aquí de nou manifesta.

Apareix una important àrea de reunió, la sala, destinada a les celebracions familiars assenyalades. A aquesta hi obren normalment cinc o més habitacions, que evidencien tant unes famílies extenses, com la presència de personal de servei. Aquest és a voltes ubicat en alguna habitació del segon estatge, on hi ha les golfes o graners.

Aquesta descripció genèrica no té en compte les diferenciacions particulars de cada cas estudiat i que poden ésser moltes, atenent sempre, però, a una adequació entre habitacle i activitat productiva.

Això és particularment visible a la casa de Pere Roig. L'obrador i les característiques de la indústria depassen àmpliament els estrets límits artesanals, i la infrastructura productiva es reparteix en punts concrets, al voltant de la casa. Això originarà una composició atípica, però alhora equilibrada entre nivell sòcio-econòmic i activitat exercida.

Observem com a partir del model artesanal, les àrees de treball s'incrementen en pagesos, industrials i mercaders, en tant que es contrauen en les professions liberals i burgesos.

En sentit contrari evolucionen les àrees de funció individual i de reunió. El creixement d'aquestes és paral·lel al nivell econòmic.

Podem afirmar que l'estructura de l'espai habitable i la seva utilització denota unes activitats professionals i unes pautes de comportament social marcadament diferenciades.

	Rural	*Artesanal*	*Industrial*	*Profes. liberal*	*Merc.*	*Burgès*
Àrea treball	6	1	6	1	4	2
Àrea manutenció	2	1	3	1	2	2
Àrea reunió	2	—	3	3	2	4
Àrea individual	9	2	7	5	7	7

La concentració de peces d'àrea individual a l'habitacle rural obeeix al fet que en la torre de defensa hi són descrites dues cambres.

ESTRUCTURA URBANÍSTICA

Joaquim Llovet constatà el creixement experimentat per la vila a la dissetena centúria, evidenciat en una notable activitat constructora, que estengué la vila més enllà de les muralles.

Si bé no tots els inventaris fan menció del lloc on es troba situada l'heretat, la major part d'ells ho indiquen i per tant, el seu estudi possibilita conèixer la ubicació aproximada dels habitants de la vila i les característiques i direccions de l'expansió.

En limitar aquest estudi a l'hàbitat urbà, no hem considerat les dades referides als veïnats que envolten la vila.

Hem obtingut les següents freqüències en els inventaris per als carrers que s'indiquen:

Riera	15	Carrer Moles	3
Camí Ral	15	Carrer Argentona	3
Carrer de Barcelona	14	Carrer Rectoria	2
Carrer Nou	13	Carreró	2
Plaça pública	8	Plaça St. Cristòfol	1
Carrer Pujol	7	Plaça Església	1
Carrer St. Simó	5	Carrer St. Pere	1
Carrer St. Josep	5	Carrer de la Palma	1
Carrer Bonaire	4	Fora muralles	6
Carrer Palau	4		

Per a l'estudi d'aquestes dades s'ha de considerar que la superfície de cada plaça o carrer, condiciona una densitat de cases més o menys elevada.

Feta aquesta observació entenem que aquestes xifres poden facilitar una idea aproximada de la densitat i distribució de l'espai urbà.

Observem en primer lloc com el 50 % de la mostra es concentra en quatre carrers: Riera, Camí Ral, Carrer Nou i Carrer de Barcelona.

Un segon grup de carrers amb una menor densitat d'inventaris comprendria: Plaça Major, Carrer de St. Simó, Carrer de la Palma, Carrer Pujol, Carrer Palau, Plaça de St. Cristòfol, Plaça de l'Església, Carrer de la Rectoria i Carreró.

En el tercer grup amb representativitat més limitada, hi ha els carrers situats a l'altra banda de la Riera: Carrer de Sant Josep, Carrer de Moles i Carrer d'Argentona. També el Carrer Bonaire, que sembla que s'estava obrint en aquests moments, i finalment cal remarcar el cas aïllat però significatiu d'un treballador radicat al Carrer de St. Pere, que s'havia vingut considerant fruit de l'expansió de finals de segle.

Observem per tant, un repartiment desigual de la població que inventaria, i que considerem que deu reflectir en línies generals la distribució real dels habitants a la vila.

Contrasta l'elevada densitat de població en els carrers que formen el primer grup, amb la limitada representació del nucli de la vila, més estrictament medieval, on hi trobem els membres del segon grup.

Aquest nucli medieval es bastí al voltant de l'església i del mercat. Es caracteritza per una concentració dels habitacles en poc espai, cosa que ofereix un segell inconfundible als carrerons que envolten la Plaça Gran i Santa Maria.

Els increments demogràfics esdevinguts a partir de les darreries del segle XV, i en el decurs dels segles XVI i XVII, obligaren a una superació d'aquest petit nucli, i s'obriren o es remodelaren nous carrers que ofereixen una concepció més avançada de l'espai urbà. És en aquest període quan veiem créixer els carrers de Barcelona, Carrer Nou, Riera i més posteriorment, Camí Ral.

Davant de la importància dels increments, l'espai del clos emmurallat restà aviat insuficient per a la creixent població. El creixement s'orientà per tant vers nous indrets, que foren escollits al voltant o a continuació de les vies que confluïen a la vila. Ja hem esmentat el Camí Ral com a testimoni d'aquesta nova orientació del creixement urbà. N'examinarem alguns casos.

Els portals de la vila oferien en la seva part exterior la possibilitat de prolongar els mateixos carrers que hi menaven. Així per al portal de Valleix, sempre fora murs, hi constatem la presència d'un ferrer i un treballador "francígena", ambdós tenen les seves cases

“mig obrades”, cosa que podria ésser indicativa que ens trobem en el període d’obertura d’aquest carrer. En semblant situació trobem un altre treballador, respecte del portal d’Argentona, amb la casa també en construcció. Pel que fa al carrer de St. Josep, fora del portal anomenat de Cabrera, hi trobem instal·lats un manyà i un vidrier.

La distribució dels habitacles als diferents indrets de la vila té també una lectura sòcio-econòmica.

Les tendències observades semblen indicar com els grups econòmicament més actius es concentren en allò que hem definit com a ampliació del nucli medieval, formant una mena de cinturó, que comprendria el Carrer de Barcelona, la Riera i el Carrer Nou. El nucli més antic continuaria essent la residència dels artesans vinculats a la producció artesanal de l’etapa medieval, mentre que la incorporació dels nous artesans en els sectors de més recent urbanització significarien la concreció del creixement dels dos darrers segles, tant pel que fa a les activitats, com per a les zones urbanes.

El nucli medieval continuaria gaudint d’un cert prestigi en radicar-hi alguns dels membres més prepotents de la vila, concretament els burgesos.

L’activitat dels personatges que resideixen en els diversos carrers pot perfilar més les característiques sòcio-urbanes de cada sector.

De primer s’observa la manca d’una concentració de professionals de la mateixa activitat en uns indrets concrets. La dispersió de les activitats es diferencia del que succeïa a altres poblacions, i podria ésser interpretat com a evidència d’un creixement ràpid que no permetia la tradicional concentració d’artesans en uns mateixos carrers.

Els personatges radicats a la Riera tenen com a comú denominador un nivell econòmic elevat, amb alguna excepció. Un dels elements urbanístics que ens fa adonar d’aquest fet és la pròpia tipologia de les cases, generalment de més d’un cós. Això es correspon amb els professionals que hi resideixen. Així hi trobem un notari, un apotecari, negociant, vidrier, etc. La resta de les activitats representades, bo i no ésser de les econòmicament més rellevants, tenen en aquests carrers alguns dels seus membres més opulents. Citem per exemple el pagès Bertomeu Oliver, que viu a unes cases amb sis portals.

Característiques molt semblants presenta el Carrer Nou, on els membres del sector terciari superen en nombre els membres dels altres dos sectors junts.

La tipologia de les cases de nou confirma el nivell acomodat dels seus habitants. Constatem la presència de dues cases de quatre cós-

sos, que pertanyen a l'adroguer Jeroni Pou i al mercader Pere Martí. També n'hi ha una de dos cóssos propietat del passamaner Joan Nadal.

La composició dels dos carrers descrits, contrasta amb altres indrets de la vila; prenem com a exemple el Carrer Barcelona. Ací la funcionalitat productiva es manifesta de forma accentuada. Llevat de dos membres de les professions liberals la resta dels individus —dotze— pertanyen al sector artesanal, d'on deduïm que davant el caràcter residencial i senyorial de les zones descrites anteriorment, estem ara en una àrea de tipus industrial. La tipologia dels habitacles respon majoritàriament a l'esquema que hem definit com a casa-obrador. Si bé cal esmentar la presència d'algun artesà que presenta un nivell de riquesa més notable.

El Camí Ral presenta aquestes tendències més accentuades. Hi manquen els membres de les professions liberals, i el predomini de les activitats industrials es veu compartit amb la importància que prenen les activitats de caire mercantil i comercial, que representen un terç de la mostra. Aquesta concentració d'activitats és molt coherent amb la característica de Camí Ral, que tenia un paper important pel que fa a la circul·lació de mercaderies per via terrestre.

La concentració de cases humils i elementals és aquí més elevada que no pas al carrer Barcelona. L'espai urbà fora muralles deuria tenir òbviament una cotització més baixa que l'espai intramurs, la qual cosa explicaria la presència d'aquest conjunt d'habitacles més simples, on hi viuen petits artesans, i també explicaria com els nou vinguts —el cas ja mencionat dels "francígenas"— s'establissin també fora del clos emmurallat.

Dins del Camí Ral caldria indicar l'excepció que representa la casa de Joan Anglada, l'únic negociant, que poseeix una notable mansió, que ja ha estat descrita i que manté la tipologia senyorial dels habitacles de la Riera o Carrer Nou.

Els carrers que determinen el nucli medieval presenten una alternança de cases senzilles o mitjanes, junt amb alguna construcció ambiciosa. Així, a la plaça, junt amb activitats relacionades amb l'existència del mercat —candeler de cera, fuster, sabater— constatem l'ostentosa casa d'un burgès i d'un pagès.

Aquestes mateixes característiques són visibles al Carreró, Carrer Palau, Bonaire, St. Cristòfol, etc.

El Carrer de St. Simó presenta un nivell notable amb la presència de pagesos destacats, els Feliu de la Penya i els Pou de la Sínia. Un mariner i un notari contribueixen a aquest nivell alt.

En el Carrer Moles s'hi situen tres cases de marcada pobresa, que es corresponen amb la condició social dels seus moradors. Sembla que estem davant dels mínims d'habitabilitat. Alguna de les cases sembla que es deuria reduir a tres peces.

El conjunt d'inventaris que fan referència a habitacles situats a la banda de Ponent de la Riera defineix un sector urbà heterogeni, on hi manquen unes característiques acusades, així com els nivells de riquesa no són destacats.

La vila se'ns manifesta, doncs, en aquest moment històric, evolucionada urbanísticament a partir d'un nucli medieval, de composició econòmicament heterogènia, que es veu envoltat per un cinturó de carrers on hi resideixen els membres econòmicament més destacats de la vila, i especialment concentrats a la Riera i Carrer Nou.

L'àmplia i diversificada activitat artesanal sembla radicar a les zones més perifèriques, probable indici d'una incorporació recent a l'activitat de la vila.

Aquesta perifèria definirà en els seus nivells exteriors, bo i alguna excepció, els mínims del poder econòmic que tendirà a concentrar-se al voltant del nucli més intern de la vila, cercant la protecció de les muralles.

DISTRIBUCIÓ DE LES ACTIVITATS PROFESSIONALS

Riera

1 pagès
1 pescador
1 teixidor
1 sastre
1 sabater
1 vidrier
1 apotecari
1 notari
3 mariners
1 traginer
3 negociants

Camí Ral

2 pagesos
1 pescador
1 teixidor
2 sastres
1 fuster
2 mestres cases
1 carreter
2 traginers
1 mariner
1 negociant
1 treballador

Carrer Barcelona

1 teixidor
1 sastre
1 sabater
3 fusters
1 mestre cases
1 calafat
1 calderer
1 cirurgià
1 mariner
1 traginer
1 negociant
1 prevere

Carrer Nou

1 pagès
1 abaixador
1 fuster
1 sastre
1 passamaner
1 boter
1 cirurgià
1 notari
2 adroguers
2 mercaders
1 negociant

Plaça Major

3 pagesos
1 sabater
1 fuster
1 mariner
1 candeler de cera
1 burgès

Carrer Pujol

1 sastre
2 sabaters
1 fuster
2 vidriers
1 prevere

Carrer St. Simó

2 pagesos
1 notari
1 mariner
1 carreter

Carrer Sant Josep

1 sabater
1 oller
1 pedrenyaler
1 vidrier
1 traginer

Carrer Bonaire

1 doctor medicina
2 mariners
1 prevere

(Continuació)

Carrer Palau	*Carrer Moles*	*Carrer Argentona*
1 pagès	2 treballadors	1 mariner
1 teixidor	1 sastre	1 baster
1 sastre		1 prevere
1 mariner		
Carrer Rectoria	***Carreró***	***Pl. Sant Cristòfol***
1 teixidor	1 burgès	1 sabater
1 prevere	1 vidrier	1 adroguer
Pl. de l'Església	***Carrer Sant Pere***	***Carrer de la Palma***
1 sabater	1 treballador	1 mestre d'aixa

V. CONCLUSIONS

APÈNDIX ESTADÍSTIC.

APÈNDIX DOCUMENTAL.

BIBLIOGRAFIA.

Davant la densitat estadística de les pàgines precedents, cal indicar que el tractament matemàtico-estadístic que s'ha fet del tema, si bé pot esdevenir més àrid que l'habitual discurs narratiu, possibilita una major precisió i concreció a l'hora de valorar els processos històrics que ací s'han estudiat.

Intentarem ara fixar les idees fonamentals a què ha portat l'elaboració d'aquest treball.

La classificació de la població en les diverses activitats productives ha constatat un predomini quantitatiu del sector secundari. Això és indici d'una estructura avançada dins el moment històric i econòmic del Principat. També sembla incidir aquest detall en caracteritzar la vila amb un dinamisme productiu notable i desenvolupat, comparativament amb altres indrets de Catalunya.[1]

En aquest sector industrial hi ha un ampli ventall d'activitats. Són particularment significatives la indústria de la fusta, ceràmica i vidre i la indústria tèxtil i de confecció.

Ambdós subsectors ocupen un important percentatge de la població activa. Si bé la presència del segon és típica dins l'estructura econòmica de l'Antic Règim, dins del primer subgrup s'hi destaca notablement la indústria de la vidrieria, que esdevé una de les produccions industrials més importants de la vila, i que gaudeix d'un ampli mercat per als seus productes.[2]

El sector terciari es col·loca en segon terme segons la població que s'hi dedica. Les activitats fonamentals són les relacionades amb la comercialització de dos tipus de productes: importació de cereals i oli i exportació de vins.

El sector primari, en darrer lloc, comprèn la relativament poc important activitat pesquera i un nombrós grup de pagesos, dedicats a uns conreus particularment extensos de vinya.

1. La comparació ha estat feta amb Barcelona i Tarragona.
2. El ja esmentat memorial del rector Folquer parla de l'exportació a Castella, Madrid i França.

El relatiu equilibri que presenten els tres sectors indicats, emmascara l'activitat que exerceix la funció de vertebradora de l'economia de la vila. Efectivament, la producció industrial, llevat de l'excepció ja esmentada de la vidrieria, no és un sector capdavanter o que exerceixi una funció motriu respecte de l'economia global. La seva producció es limita a satisfer les necessitats de consum i equipament interiors.

El mateix cal dir del sector terciari; per les seves pròpies característiques, les seves funcions són fruit de la cobertura que exerceix als altres sectors, i no indueix específicament a un desenvolupament determinat de les activitats.

On rau la clau d'un cert creixement autosostingut és en la producció vitivinícola.

Les dades aportades avalen aquesta afirmació. La recol·lecció de vi es troba lluny d'ésser activitat exclusiva de la pagesia.

Hem constatat en el decurs del treball, com el conreu de la vinya i la propietat de cellers, amb els estris necessaris per a l'elaboració de vi, constitueixen una presència generalitzada a totes les activitats professionals que mantinguin una certa estabilitat econòmica.

Són molt indicatives en aquest sentit, les xifres sobre la capacitat dels cellers que assenyalen la notable concentració d'aquest producte en mans dels membres del sector terciari.

Podria argumentar-se que aquesta presència en el conreu de la vinya a la qual veiem interessar-se tots els nivells socials de la vila, obeiria a unes possibles necessitats d'autoabastament. Això fou probablement així en un nombre limitat de casos, però la capacitat dels cellers sobrepassa en molt el que es podria destinar al consum familiar. També val a dir que, coneguda la relativa abundància de vi i la carència endèmica de cereals, semblaria coherent destinar les terres a aquesta producció. I això no sols no és així, sinó que els cereals sembrats són pràcticament negligibles a tots els grups professionals, llevat dels pagesos.

Aquesta difusió de la vinya a tots els sectors havia obligat a un important esforç. La plantació que sembla ésser activa en els períodes estudiats, obligava generalment a una rompuda de terres boscoses, que requerien un treball addicional de terraplenat, construcció de bancals, etc. També cal afegir-hi els anys sense collita a què obligava una vinya plantada de nou.

Aquesta operatòria necessitava una important inversió de capitals que restaven immobilitzats fins que la vinya oferia els primers fruits. Aquestes inversions, procedents d'altres sectors productius, són

explicables a partir d'unes expectatives de guanys, que asseguressin la rendabilitat dels capitals esmerçats en aquesta empresa. Un pas previ per a l'obtenció d'aquestes rendabilitats era la superació del nivell de producció per al consum interior, i conduir aquestes importants collites vers mercats exteriors on la seva venda satisfés els interessos de productors i negociants.

Hem deixat constància dels mercats localitzats i de les continuades referències a les exportacions que donen suport a aquesta interpretació.

El caràcter d'aquesta producció vinícola mereix un comentari addicional que permeti interpretar el caràcter de monocultiu amb el qual s'explotava a Mataró.

El conreu de la vinya guanyà progressivament terreny davant d'altres tipus de productes agrícoles per unes circumstàncies ben conegudes.[3]

El competidor immediat de la vinya fou el conjunt dels diferents cereals panificables. Davant d'aquests, la vinya oferia uns considerables avantatges que es traduïen en una rendabilitat més elevada.

Els cereals s'explotaven amb una rotació típica que implicava un any de guaret. Les collites cerealístiques estaven més sotmeses a les oscil·lacions que no pas la producció vitícola. Existia també el problema addicional a algunes zones del Principat que la possible competència dels grans aragonesos o estrangers podia enfonsar els preus de les collites pròpies. Davant d'això, els avantatges de la vinya ja ressaltats per J. Caresmar,[4] assenyalaven que aquesta produïa una collita regular durant 50 anys. Podia ésser plantada en zones incòmodes per als blats, i principalment suposava un important estalvi en la llavor que, comparativament, en els cereals equivalia a una collita sencera cada 4 anys.

La possibilitat addicional d'exportació del producte constituïa un nou alicient per a la implantació d'aquest conreu.

La validesa d'aquestes argumentacions es manifestà de manera ben explícita en l'important avenç que féu la vinya sobre les zones bladeres o boscoses.[6]

3. E. GIRALT, "La viticultura y el comercio catalán del s. XVIII". Estudios *de Historia Moderna,* II, Barcelona, 1952, pp. 157-176.
4. J. CARESMAR, *Discurso sobre la Agricultura, Comercio y Industria.*
5. Ibid.
6. Segons E. GIRALT, a principis del s. XVIII el Penedès era una comarca amb quantitats importants de bosc i zones bladeres. És a partir d'aquestes dades que el Penedès pren la fisonomia actual.

Les motivacions econòmiques queden, doncs, ben paleses en aquesta tendència vers el monocultiu. Mataró presentava, però unes condicions addicionals i favorables per al desenvolupament de la vinya.

Cal esmentar en primer lloc els precedents. La importància que per a la conformació de la romana Iluro tingueren les exportacions dels seus vins, que es comercialitzaren a diferents punts de la Mediterrània Occidental amb derivacions fins a les costes de Bretanya, fou gran.[7]

Aquests precedents, remots, parlaven a favor de les condicions climàtiques i edafològiques d'aquesta zona per a la viticultura. La qualitat del producte fou també un factor a considerar.

Citem Pierre Vilar: "Al voltant de Mataró, tanmateix, i sobretot de Llavaneres, la qualitat dels vins de la terra és clarament superior".[8] El mateix Pierre Vilar continua citant Laurent Lipp: "des plus exquis, sans être absolument doux ni secs, colorés sans être bien foncés, et des plus propres pour la table des gens aisés, par consequent assez recherchés".[9]

La recerca d'uns beneficis, la bondat del producte, les característiques idònies del clima i sòl, possibilitaren l'esplet de la vinya en el Mataró del segle XVII, i amb ella, el desvetllament econòmic de la vila. Anotem l'especial intervenció que tinguerem els representants dels sectors secundari i terciari, principalment, en aquesta implantació sistemàtica del conreu vitícola. Menys lligats que la pagesia a unes pràctiques de conreus tradicionals i a la recerca d'uns rendiments elevats, esmerçaren els seus capitals en aquesta prometedora activitat.

L'anàlisi individualitzada i detallada dels patrimonis ha permès de copsar les activitats i els comportaments dels grups professionals que la mostra ha revelat.

L'estructura social de la vila es presenta estratificada a l'entorn de dues constants ben definides: la funció professional exercida i el nivell de participació a les activitats vitivinícoles.

L'activitat exercida condiciona la participació tant en el nivell productiu, com a les plusvàlues generades.

El nivell de participació a les activitats vitivinícoles, per la seva generalització, es converteix en un paràmetre de la diferenciació

7. M. PREVOSTI, *Cronologia i poblament,* pp. 555-556.
8. P. VILAR, *Catalunya,* III, p. 360.
9. L. LIPP,*Guide des negotiants dans toutes leurs enterprises mercantiles o tratié instructif sur le commerce de cent vingt sise villes com commerçantes de l'Europe, de l'Asie et de l'Afrique,* Montpellier, 1973, 2 vol.

social. La conjuntura econòmica és particularment favorable a pagesos i comerciants. Mantenen la participació més elevada a les diferents variables de riquesa, i indiquen per tant quines són les activitats més remuneradores.

L'artesanat juga un paper secundari en el procés productiu, i la riquesa dels seus membres es troba tant als nivells més baixos de la mostra, com en nivells prou elevats, el que fa d'aquest sector un grup heterogeni i estratificat.

Parlar dels grans propietaris de cellers o de vinyes, ja procedeixin del sector terciari o de la pagesia, equival a anomenar els membres més prepotents de la vila, que conformen el nivell més elevat de l'estructura social.

En aquest nivell superior s'hi destaca la presència de burgesos, mercaders, negociants i algun membre assenyalat de la pagesia. La seva estructura econòmica està afermada en importants propietats de vinyes i amb una participació en activitats mercantils o rendistes, que sembla ésser l'ideal, ja que ho trobem reflectit en els nivells més alts.

Les professions liberals, ben representades, els botiguers, i algun clergue definirien el nivell mitjà de riquesa, amb la presència de personatges emergits del món artesanal, que es revela com en tensió. El nivell econòmic és notable i comparteixen generalment la seva activitat específica amb la propietat de vinyes; els nivells de luxe i comoditat són notables.

El món artesanal sembla subjecte a un procés de transformació econòmica, del qual la marcada estratificació entre les activitats i els membres d'una mateixa corporació ens parlen d'uns constants moviments o intents d'ascensió social.

Al costat d'activitats com les vinculades a la indústria tèxtil on el nivell d'homogeneïtat en la riquesa és paral·lel a una similar composició de la infrastructura artesanal, a d'altres sectors, observem un desenvolupament dels mitjans tècnics i del conjunt d'instal·lacions.

És aquest el cas d'artesans que gaudeixen d'un nivell econòmic semblant al nivell immediatament superior, i que basen la seva riquesa en unes activitats industrials desenvolupades, que sovint requereixen del treball de jornalers o fadrins.

Aquests personatges, que econòmicament i socialment emergeixen del nivell mitjà de les seves activitats, afegeixen a la seva ocupació originària altres funcions que els permeten rivalitzar amb la resta de membres. L'atenció de les seves inversions es centra en la vinya i en l'arrendament dels drets municipals.

Bennassar ha definit aquest fenomen com a pas de l'artesanat al capitalisme.[10] Davant dels estudis efectuats, dubtaríem d'emprar la definició capitalisme, per al fi que pretenen assolir. Creiem tenir motius per a considerar que l'ascensió que amb afany es cerca en aquesta diversificació d'activitats, va orientada a aconseguir un nivell social paral·lel als rendistes, amb afinitats vers els grups para-nobiliaris.

La resta del món artesanal, que conformaria un tercer esglaó social, viu en uns nivells pròxims a la precarietat econòmica, que vindrien definits per unes freqüències de mobiliari que oscil·len al voltant de 8. En aquesta variable s'hi pot definir un nombrós nivell de riquesa —limitada— que comprendria a més dels artesans, alguns clergues, i també mariners, pescadors, carreters, que per la seva funció estructural es veuen allunyats de les fonts de riquesa, i tampoc posseeixen en l'exercici dels seus càrrecs els sanejats ingressos de què gaudeixen les professions liberals.

Els pagesos, grup nombrós i heterogeni, manté membres a qualsevol d'aquestes tres esquematitzades divisions socials.

Quelcom que ha evidenciat l'estructura i composició dels encants en les magnituds que s'hi constaten és que reflecteixen una societat amb unes diferenciacions brutals en els nivells patrimonials.

Aquestes profundes divisions i compartimentacions econòmiques havien d'ésser un motiu o incentiu punyent per a intentar escalar llocs, mitjançant l'exercici de qualsevol activitat o inversió que possibilités un cert èxit econòmic.

Aquestes diferències d'*status* social, no sols tenen un component econòmic, sinó que presenten una tipificació a nivell de comportaments i actituds dels diferents grups.

En el decurs del treball hem intentat definir com la presència o la manca d'uns elements materials determinats marcava també la pauta d'un determinat nivell social, amb la inevitable implicació econòmica. Les joies i les pintures juguen aquest important rol de definir comportaments socials. L'estudi dels encants també ha mostrat la particular funció exercida en aquest mateix sentit pel vestuari, que esdevé un marcat signe d'ascendència social.

Aquesta esquemàtica estructura social que queda definida, es troba mancada dels components que el tipus de font documental no enregistra. Ens referim als nivells més pobres del cos social. Alguna cosa podem percebre sobre la seva pobresa en els inventaris del

10. B. Bennassar, *Valladolid*, p. 329.

grup de "laboratores", però la seva identificació és confusa i el que ens resta més evident és el nivell de precarietat en què es mouen.

Aquesta limitació és probablement la més important de la documentació emprada, que d'altra banda ha estat satisfactòria per a l'estudi econòmic i sociològic.

Hem pogut bastir una estructura social a partir dels grups que gaudeixen de propietats més o menys importants; percebem una estratificació molt marcada, i per tant, l'evidència de grups marginals en un precari nivell de vida, encara que l'estudi d'aquest col·lectiu resta fora del nostre abast, ens cal deixar constància de la seva inqüestionable presència.[11]

Podem cloure aquest treball afirmant que les opinions i les dades ací expressades, són fruit de la detallada visita, que de la mà dels notaris, hem efectuat a més de 200 cases del Mataró del segle XVII.

11. Die XIIII mensis novembris anno MDCIII In villa de Mattarone. Inventarium receptum de bonis Pauli Gil laboratoris habitante in villa de Mattarone decessit in carceribus Sti. Offici naturali civitatis de Pamias quo... quidem inventarium fuit receptus in presenta venerabilis Iacobi Fogueres presbiteri comissarii dicti Sti. Officii quod quidem inventarium sequitur in hunc modum.

Primo lo vestit que porta vestit ço es unas calsas molt dolentas y apadassadas y una camisola dolenta molt y un cosroler de cuyro dolent molt.

Item dos camissas la una aporta y l-altra la te en casa den Vieta bona.

Item se li trobaran en sa persona quinse sous y un diner.

Item li deu Pere Mascort ab lo qual traballava ara nou reals y mig.

Item un suro una ... y carabassa.

Instrumentum honor. Iacobus Roig baiulus et Petrus Ortis causi dicus. (MASM, Inventaris, 14-11-1603).

APÈNDIX ESTADÍSTIC

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
PAGESOS													
Bertomeu Salvi 091007	28	4	30	2				12					6
Bernat Mataró 240706	68		33	4				24	4	2			6
Antoni Pou de la S. 290707	156		5	1		97		24					16
Antoni Tria 301015	241	55	60	5		79	1.255	43	6	4	1	14	12
Bertomeu Çafont 020915	15		10	1				24	2				
Antoni Pou 281216	49		18	1	100			17					
Gaspar Serra 171016	114	14	28	1		5		17	1				7
Bertomeu Oliver 290317	366		17		50			33		10			
Bernat Figueres 020117	212	15	52	1	147			34	15	8		27	21
Segimon Masó 110819	9		4			3		4	2				5
Pere Paraller 201020	30		2					12	3				4
J. Majó del Castell 250122	347	2	30	3				39	4			4	11
A. Feliu de la Penya 301220	110		2					23	3	1		6	8
Pujol del Palmer 020522	44		32					12	8			5	4
Jaume Carranca 100628	36		28	4				34				1	9

	Capacitat cellers	**Productes agrícoles**	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	**Mobiliari**	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
PAGESOS													
Salvador Mauri 160228								7					6
Rafel Salvador 180823	156	91	43		75			45				15	11
Antoni Soler			19					8	2				
Pere Antic Pera 021132	21		13			2		7					6
Jaume Mates 031134	241		20					36	2	18			13
Genís Abril 031036								2					
Pau Gual 030936	107	30	19	1				20					7
Bertomeu Marquès 121037	38		40	1		1		14	4				2
Pau Valls 300639	218		23	1				24	4		13	4	12
Joan Pau Mora 280239	9	120	1					10	1				
Úrsula Rossella 140108	34		6					12					2
Marianna Mates 160103	102		14			59			3	18		10	18
Maria Tria 200836	417		72	6		42	300	61	5	4		32	12
Maria Colomera 091106	48		16	1				24	4				3
Joana Fornells 240818	119	1	34	3	4			26	5	2		9	10
Teresa Paraller 120535					40			1					3

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
PESCADORS													
Miquel Perich 05	126		2	55				5	3			6	4
Maria Solera 080607								4				1	
Jaume Alomar 030621													
Vicens Prats 010331	5		3	143				24		1		6	1
Jaume Nadal 160935				1				6					
Joan Soler 280315	6		5	1				1	2			3	
SASTRES													
Jaume Mallol 230607	17		4					3	3		5		1
Montserrat Pujol 260210			1					4					4
Narcís Martell 030214	10		7					3	1			3	2
Joan Antic Mates 250228	70	25	12	1				20	5			7	6
Antoni Puig 300833	4		1					13	1	4			2
Nicolau Gener 020936	1			1				3					
Bernat Campmany 141036	10			2				8				6	2
Bertomeu Mas 100839				1				3					
Jaume Amatller 280438	12	1	2	1	49			20	4			6	
Gabriel Guitart 140639	32		6	1				18		5		4	2
Jerònima Matas 270330			1					1					4

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
TEIXIDORS LLI													
Antoni Amatller 010904	135		21	5				11	3		1	1	3
Pau Queralt 200412	4		1	3				11	3				
Jaume Mataró 120717	2							9					
Pau Benet Mas 170532				38	1			12	1				
Jacint Mora 311239					108			2					
Pau Gener 010723				48				8				6	
TEIXIDORS DE LLANA													
Sebastià Bruguera 230410	5			2				5					2
TEIXIDORS DE VELS													
Narcís Marquès				2				2					3
ABAIXADORS													
Francesch Thomàs 040125	10			12				8	1				1
PASSAMANERS													
Maria Vilardell 05133	21		7	1				16				4	2

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
SOMBRERERS													
Pere Oller 110605	22		4	43				24	1			2	3
ASSAONADORS													
Bertomeu Martí 210201	2			6				1					2
Antoni Matas 061221	4			24	11			6	2			6	
SABATERS													
Pere Antic 250411	14		11	183	1			4	2				4
Blai Fornells 050915	54	14	18	107				25	2			3	4
Montserrat Pujol 261026			4	12				6					2
Miquel Maresma 280231	3			4				11					
Lluís Gornés 040731				66				6					
Jaume Soler 111231	2		1	43				11					
Melcior Puig 081139	34		9	3				13	2	3		13	2
Beneta Mustarosa 210222								6				6	1
BASTERS													
Lluís Major 300135	55	2	19	25				31				14	3
— 290909	50	9	28	75				26	2				2

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
MESTRES DE CASES													
Pere Sala 100812	9		1	29				8	2				
Antoni Colomer 030314	13		2	30				10	3				2
Antoni Bordas 181024	12	4	2					4					
Joan Llauger 160825	4		5	18	19			5	1				
Antoni Salvador 040531				2	18			1					
Pau Fradera 030134	33		2	9				6					2
Angela Pina 080819	5		3					10					
FUSTERS													
Jaume Roig 131110	18		3	27				14					1
Bertomeu Berenguer 280821			1	1				7					
Joan Mascaró 290222	49		20	266				39	8	1	1	10	3
Jaume Carles 150724								1					1
Bertomeu Martorell 091234	4		3	2				3				2	1
Jaume Roig 200329	16		1	1				16					2
Jaume Canals 090431	2			3				6		17			
Pau Font 081136				23				8	6	11			

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
Jaume Roig 191037			1	13				19	1			3	1
VIDRIERS													
Pere Roig 290702	134	14	25	114	8			92	11	36		33	6
Ambròs Murans 040504								9					
Joan Pau Corbera 110819	76		13					25	3			24	4
Joan Roig Reco 181124	8					2		7					
Joan Pau Rosselló 260427	27		1					11					1
Jaume Guindo 280130	42	17	20	4	274	19		20		3		19	
Antoni Gener —	8			4				8	3				
Jaume Cabanyes 110535	3		1					14	1	1		19	
Segimon Soler 310337	16		1	7				13	2	9			
Iolanda Serra 090600								1					
BOTERS													
Bertran Marra 100210			18	32				4					1
Pere Bosch 031128			2	17				7	1			1	
Pere Pau Creus 191036	36	3	8	9				18	2				3
Antoni Garauda 070239			4	1				6					

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
OLLERS													
Francesc Fàbregues 110508	10		9	11				18				11	2
MESTRES D'AIXA													
Esteve Morera 040225	2							12				2	
CALAFATS													
Francesch Font 281216								4					
FERRERS													
Guillem Gosanyes 250611	25	1	8	73				6				2	1
PEDRENYALERS													
Pere Cases —	4			117				8					1
Antoni Bruca 201034	30		21	100				3		2			2
MANYANS													
Pere Duran 271030			4	80				8			2		
Bertomeu Cabot 080436	2		2	11				4	2				
CALDERERS													
Joan Anglada 290109				12				7		1		5	

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
CORDERS													
Pere Mascort 060430			1					8					1
CANDELERS CERA													
Nicolau Seguí 111020	2	24	2	71	2			27	3		1	11	
MESTRE CAPELLA													
Felip Pujol 010125	25		4	4				16			19		2
NOTARIS													
Joan Pau Guanter 190321	88		21					33	3	3		13	4
Francesc Jofre 260426	126		2		59			27	1		1	15	1
Bernat Llàtzer Simó 110731	107		7	2		15	105	32	3	1		19	5
CIRURGIANS													
Antoni Pla 091231	49		18					21					3
Pere Dameus 080531	77	36	8	9				36		2	18		1
DOCTORS MEDICINA													
Roc Sastre 080518	8	1		12		19	133	40	6	3		33	
Pau Castelló 100531	69		16	6				38	5	5	200		

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
APOTECARIS													
Joan Socies 191007	11			21	1			31	1		10		
Pau Gausia 020337	68			17		9	66	32	7	6	1	24	3
MARINERS													
Gabriel Vilella 130404	4		4	31				12	3			1	
Pere Bassa 280910	3		5					16	1	3			3
Gaspar Mateu 311213	1							10	1			7	
Joan Guanter 030815								19	2	4		5	
Pere Tria 150316	24		9					5	7			1	3
Pau Xiralt 030523	3	4		49				14	3			1	
Antic Gener 041029								7	1			2	
Jaume Amatller 151029	138			3				10				4	3
Jacint Reixach 010429				1				17	2	4			
Antoni Janer 061230								7				2	
Gabriel Paraller 081132													3
Catarina Massota 260201								9	2				
Elionor Ribas 260711								6					

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
CARRETERS													
Gaspar Xiralt 070627				10	11			10					
Joan Feliu 250621		12						6					3
MERCERS													
Elizabet Nau 041226	6	1	1		45			38		4			
TRAGINERS													
Bertomeu Pera 010904								2					
Pau Fradera 040911	4	4						9					2
Joan Noé 301212			7	5				14	2		1	2	
Pere Llunell 091114	69	24	14	8	2			15	4			9	6
Antoni Arnó 240819			1	18	26			14				3	
Pau Matheu 230628	38		1	5	58	3	21	11	1			4	4
Pau Mauri 240836				11				1					
Joan Nogueras 231139	9		14	2				8					1
Joan Majó 170417	2		8	1				5					2
BOTIGUERS TELES													
Margarida Tria 170738	7	3	2	6	15			34	2	9		42	

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
ADROGUERS													
Jeroni Pou 051122	143	50	17	6				44	6	16		11	4
Jaume Roig 050523	19			19				20		1	1		1
Elizabet Pou 151127	135		13	29				40	7	15			
MERCADERS													
Narcís Jofre 311009	361	49	47	5	13			31	2	3		11	1
Pere Martí 140608	111		9					25	4				9
Pau Morot 270332	7		2	3	61	69	565	36	10	35	9	31	
NEGOCIANTS													
Bertomeu Bellot 060310	142	207	33	6	583	58	437	10	12	6		28	8
Tomàs Splugues 150514	108		32	3				31	3	5		5	4
Joan Pau Jaume 111018													
Pere Montalt 260417								15		2			
Pere Martí 040831	78		26	2		1		35	8	4		2	9
Joan Anglada 021133	257	102	45	637	215			83	8	31	3	13	6
Joan Isaach 070636	101		31					31	3	7			
Bernat Fogueres 220637	177	14	455					56	2	5		17	3

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
Joan Ros 090137	52	2.085	7					12					2
Francesc Roig Penya 100239	193					93	914	6					
BURGESOS													
Gaspar Portell 270936	413		110	36		92	42	112	20	19		35	12
Jeroni Serra 120920	299		44	1		27	600	79		38		38	8
Montserrat Capella 130615	119	3	29	1		130		78	3	3	8	27	16
M. Serra Arnau 140722	279		16					53		38		31	8
NOBLESA													
Elizabet Tria Sala 061036					1.600	1.154	22358	24		6		68	6
Elionor Brandó 300430					31			10		1	10	7	
PREVERES													
Joan Vila 170401					60			13		2	8	3	
Bernat Morot 041109								1			1	1	
Jaume Fogueres 250812								22	2	2	3	4	
Miquel Salvador 230523	25							12					1
Joan Rafel Palau 240223	18		4					42	2	6		1	
Antoni Font 100623	1							16		3	12	6	

	Altre utillatge	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Capacitat cellers	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
Pau Roig 260529	50				50						6		2
Antic Gual 130721								1			22		
Pere Pau Pou 280831	169				10			18		15	50	14	
Joan Portell 160235	25	147	8		20			15		3	4	6	
Gaspar Martorell 201036	2				46			12		1	3	3	
Pere Miquel Fornells 110336	7			1	163			24		2		6	
Antoni Portell	8				35	22		20			15	7	
TREBALLADORS													
Pau Gil 141103													
Geralt Sala 404208								1					
Pere Gacia 011715	2		5					11	1				
Guillem Major 220114					43			1					
Antoni Gemmir 081018					152			1	1				
Jaume Barrera 190829								5					
Jaume Vinyals 020324	6		6					8					
Benet Llauder 010425			3					8					
Joan Çançat 201129					18			1					

	Capacitat cellers	Productes agrícoles	Utillatge agrícola	Altre utillatge	Efectiu	Rendes anuals	Capitals a crèdit	Mobiliari	Armes	Pintures	Llibres	Joies	Peces terra
Llàtzer Caudé 300427	5				44			3	1			4	2
Guillem Ferrer 270422	4							12			57		
Joan Camps 281232	5		2		10			3	1				
Joan Boria 100533	12		12					6					2
Ernalt Otra 270835	2				5			8				5	
ALTRES													
Benet Estapé 010401								8					2
Jaume Reniu 280701													
Antoni Garriga 200504					6								
Jaume Mallol 230607			4					3	3		1		1
Joan Sastre 170518						210	3.210		1	5		12	
Joan Loget 200821					8			1					
Joan Sauleda 090734								5					
Antiga Corbera 170224					100			2					
Julieta Sastre 140215													
Simona Merlina 100738				4				11					

APÈNDIX DOCUMENTAL

Han estat seleccionats en la confecció d'aquest apèndix un nombre necessàriament limitat d'originals que considerem particularment significatius. Els documents transcrits seguidament són un testimoni fidel d'aspectes i matisos de la vida quotidiana dels homes de Mataró del segle XVII pràcticament inèdits fins avui. El mon domèstic que aquests textos ens presenten, bo i tractar-se d'una realitat prou diferent de l'actual no ens és del tot estranya. Ben segur que en el record de la nostra infantesa encara perviuen alguns elements d'aquestes formes de vida tradicionals.

Una reflexió seriosa sobre aquesta documentació que depassi les enumeracions estrictament anecdòtiques —llargues relacions d'estris culinaris o els detalls pormenoritzats de vestuari, etc.— permetrà una aproximació a les bases econòmiques de la societat. Però també se'ns descobreix l'existència d'uns àmbits pràcticament verges a l'activitat de l'investigador, com són el món de la cultura material o tot el que fa referència a la mentalitat col·lectiva que, de manera implícita, es manifesta bé en l'utillatge dels artesans o en el contingut temàtic de pintures i llibres.

Ben poques fonts històriques permeten un coneixement tan real, directe i al marge de manipulacions interpretatives sobre la realitat passada, com l'inventari.

En les transcripcions efectuades només dues apareixen amb el formulari notarial complet. En les altres, i atès el caràcter repetitiu d'aquestes fórmules, s'ha optat per no incloure-les a fi de poder ampliar la mostra presentada. El mateix s'ha fet amb els encants.

A l'hora d'emprendre la transcripció dels documents s'ha mantingut un respecte escrupulós pel text. Això ens evidencia una ortografia de caràcter balbucejant que hem conservat per fidelitat al manuscrit i per l'interès que té com a testimoni de la llengua escrita en el que hom denomina període de la decadència.

Les alteracions efectuades en el text han estat orientades a facilitar-ne la lectura. Així s'ha regularitzat la divisió de les paraules, s'han desenvolupat les abreviatures i normalitzat l'ús de les majúscules i minúscules segons la normativa vigent.

S'ha emprat el punt volat per a les elisions que apareixen en els originals. El parèntesis delimiten paraules il·legibles, i els interrogants assenyalen una transcripció dubtosa i finalment els punts suspensius es corresponen a espais en blanc en el document.

* * *

Inventari dels béns de Joan Nau Viola, mercer. 1626.

Die quarta mensis desembris anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo vigesimo sexto in villa de Matarone diocesis Barcinone apud notaria ecclesie de Matarone.

In Dei nomine noverint universi quod cum propter doli maculam evitandam omnenque fraudis suspitionem tollendam beneficium inventarÿ a iure sit indultum id circo nos Estephanus Lavernia marserius matarone habitator et Elisabet Nau Viola vidua relicta Joannis Nau Viola quondam marserÿ dicte ville filia tamen legittima et naturalis Francisci Font quondam magistri domorum dicte ville et Joanne illius uxoris deffunctorum volentes igitur complere pactata in capitulis matrimonialibus per et inter nos iuhibis factis et firmatis die presente et infra penes notarium infraescriptum videlicet ut omnia bona mobilia et inmobilia que inventa fuerint die presenti in posse (...) mei dicte Elisabetis Nau Viola mea propria quequidem bona adducere promissi in dotem vobis dicto Estephano Lavernia viro meo futuro et dicta bona omnia mobilia continuata in presente inventario estimari habeant de nostris concensu scilicet pro parte mei dictum Estephani Lavernia per honorabiles Joannem del Bosch merserium civem Barcinone et Bernardus Ribot agricolam parrochie Sancti Andree de Palomar et pro parte mei dicte Elisabetis Nau Viola per honorabiles Joannes Çafont marserius civem Barcinone et Micaelem Pereller caldererium dicte ville de Matarone electos in dictis capitulis matrimonialibus pro ut large in dictis capitulis videri potest ideo presentis inventarium de dictis bonis omnibus mee dicte Elisabetis Nau Viola contentibus in presenti villa de Matarone presente et dicto inventario continuante Joanne Monfort notari substitutis in his a Benedicto Guitart presbitero et vicario parrochialis ecclesie de Matarone et ea ratione notario publico dicte ville regenteque notariam pubblicam parrochialis ecclesie pro reverendo domino rectore eiusdem presens habuit exordium presentibus supradictis estimatoribus qui item per item ut sequntur estimaverunt et presentibus etiam testibus infraescriptis et hoc sacro sancte Crucis (✠) signo pre heunte sequitur in modum sequentem.

Primo tota aquella casa de tinguda de un cos ab son ort o exida darrera dita casa contiguo situada dins la dita vila de Mataro y en lo carrer dit la Riera de Cirera ab ses portes de fusta de pi ab ses baldes panÿ y clau dins la qual se ha trobat lo seguent.

En la entrada de la dita casa se ha trobat lo seguent:

Primo tres tauletes petites de fusta de alber les dues ab sos calaixos y claus avaluades en catorse reals barcelonesos.
Item un.armari de fusta de alber gran per a tenir marjandisa ab sa tancadura ya usat avaluat en set lliures moneda barcelonesa.
Item nou cadires co es vuÿt guarnides de cuyro y una tota de fusta avaluades en sinquanta reals de dita moneda.
Item dos banchs de sala de fusta de pi avaluats en sis reals.
Item una gerra petita dins la qual y ha quatre mesures de oli avaluat en tot gerra y tot y mesures per a mesurar sis lliures y deu sous de dita moneda.
Item quatre pots grans de vidre per a tenir olives avaluats per vuÿt sous.
Item un barril de tonÿina avaluat en dos lliures deu sous.
Item una quartera de siurons avaluats en dos lliures deu sous.
Item dos sachs buÿts avaluats en deu reals de dita moneda.

En la cuyna de dita casa se ha trobat lo seguent:

Primo un escont de fusta de pi ab sa taula avaluat en vint reals de dita moneda.
Item una pastera de fusta de alber plana ab son calaix avaluada en vint reals de dita moneda.
Item dos escalfetes de ferro y tres paelles velles y dos asts migensers y tres llumeners y un calamastres de ferro ab sa pala de ferro ab sos ferros petits per al foch avaluat en tot ab dues lliures deu sous de dita moneda.
Item una sort de obra de terra com son olles escudelles plats plates y altres aÿnes de terra avaluat en tres lliures de dita moneda.
Item una caldera petita una olla una copa una casa dos escalfados y un candelero ab una romaneta petita avaluat en set lliures de dita moneda.

En lo seller de dita casa se ha trobat lo seguent:

Primo sis botes entre petites y grans de mena dins les quals y ha sis carregues de vi avaluat en tot en vint y quatre lliures ab nou portadores.

En la cambra qui trau finestra al carrer y esta sobre la entrada se ha trobat lo seguent:

Primo un llit de camp de fusta de alber tot guarnit ab sos cortinatges de fustanis de color mostrejat y ab tres matalasos dos flasades marfega dos llansols y ab sos coxins avaluat en vint y sinch lliures de dita moneda.
Item quatre quadros ab diferents figures avaluats en tres lliures de dita moneda.
Item un cofre gran de fusta de alber pintat de vermell ab son pany y clau avaluat en dos lliures de dita moneda dins lo qual y ha lo seguent.
Primo un vestit de xamellot fi co es atsarena y faldilla avaluat ab deu lliures de dita moneda.
Item tres faldilles de dona de drap y les altres dos de cotonina avaluades en sis lliures y unes d'estameya burella que son quatre.
Item dos mantos d'estam avaluats en tres lliures.

Item vint y set llansols entre uns y altres avaluats entre dites parts en quaranta y set lliures de dita moneda.
Item dos davants de llits avaluats en quinse reals de dita moneda.
Item una vanova encotonada blanca guarnida avaluada en sinquanta reals de dita moneda.
Item unes estovalles grans encotonades avaluades en dues lliures.
Item altres estovalles encotonades avaluades en deu reals.
Item dotse estovalles encotonades avaluades en deu lliures de dita moneda.
Item set tovalloles guarnides per a donar ayguamans avaluades en tres lliures de dita moneda.
Item vint tovallons encotonats nous avaluats en quatre lliures de dita moneda.
Item dotse tovallons ya usats avaluats en vint y quatre sous de dita moneda.
Item catorse exugamans de bri de canem avaluats en dos lliures dotse sous de dita moneda.
Item setse exugamans avaluats en sis reals.
Item quatre tovallons nous valen deu sous.
Item setse coxineres per setse reals de dita moneda.
Item quatre camisoles de cotonina avaluades en una lliura deu sous de dita moneda.
Item dos faldilles de cotonina usades ab deu reals de dita moneda.
Item dos caixetes petitones de noguera ab barbolliries dintre avaluat en dotse reals.
Item un cofre gran ab son pany y clau de fusta de alber dins lo qual estava la prop designada roba avaluat en vint reals.
Item una caixa de fusta de alber ab sos calaixos feta a tall de monja ab son pany y clau avaluada en quinse reals de dita moneda dins la qual y ha lo seguent.
Primo catorse camises de tela guarnides de dona bones avaluades en vint y vuit lliures de dita moneda.
Item sis tovalloles guarnides de dona per dotse reals.
Item onse tovalloles de dona guarnides avaluades en quatre lliures dotse sous de dita moneda.
Item onse banossalls guarnits avaluats en trenta reals de dita moneda.
Item un baul vell avaluat en deu reals dins lo qual y ha lo seguent.
Primo un cortinatge de llit de bri de canem guarnit avaluat en vuyt lliures de dita moneda.
Item sinch coxins ab ses coxineres avaluat en vint reals.

En la cambra qui esta sobre de la cuyna y trau finestra a la exida o ort se ha trobat lo seguent:

Primo un bufet de fusta de alber avaluat en dues lliures de dita moneda.
Item tres caixes de fusta de alber a tall de monja avaluades en tres lliures de dita moneda.
Item un llit guarnit de fusta de alber ab sos poms daurats ab son cortinatge de ret vanova un matalaf marfega dos coxins y flasada y dos llansols avaluat en tot a vint lliures de dita moneda.
Item vint y sinch onses de pes de plata obrada ab diverses peses avaluat en vint y sinch lliures.
Item ab dines comptans vint lliures de dita moneda.

Testes sunt Joannes Paulus Rossallo sartor et Antonius Viver sutor omnes de Matarone.

* * *

Inventari dels béns de Jeroni Picaire, botiguer. 1646.

Die lune vigesima tercia mensis julÿ anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto in villa de Matarone diocesis Barcinone. In dei nomine noverint universi quod cum propter doli maculam evitandam omnemque fraudis suspitionem tollendam benefitium inventarÿ a iure sit indultum id circo ego Catarina Picaÿre vidua relicta honorabili Hieronimi Picaÿre quondam botiguerÿ telarum ville Beate Marie Mataronis diocesi Barcinone tutrix et curatrix sola vita mea naturali durante pupillorum filiorum et bonorum dicti quondam Hieronimi Picaÿre et meorum per dictum quondam Hieronimum Picaÿre virum meum in et cum eius ultimo testamento quod de bonis suis fecit condidit ordinavit et firmavit penes me Joannem Monfort regia autoritate notarium publicum dicte ville predicte pro reverendo domino rectore ipsius ecclesie regentem die sexta mensis junÿ proxime preteriti electa et assignata nech non etiam usufructuaria per dictum Hieronimum Picaÿre virum meum de vita mea naturali durante dicto suo ultimo et precalendato testamento de omnibus bonis suis mobilibus et inmobilibus relicta et etiam uti tenens et possidens hereditatem et omnia et singula bona que fuerunt dicti quondam Hieronimi Picaÿre viri mei hipotecata pro meis dotte et esponsalitio et alÿs iuribus meis que habeo et habere debere in et super bonis dicti quondam viri mei iusta antiquam el laudabilem consuetudinem barcinone constitutionemque Cathalonie Perpiniani editam incipientem hac nostra volens igitur gaudere dictis respective nominibus privilegÿs inventarium conficientibus concessis ut ne bona hereditatis et bonorum omnium mobilium et inmobilium que fuerunt supradicti quondam Hieronimi Picaÿre occultari seu deperiri valeant ullo modo pro conservatione dottis meae ususfructus per dictum quondam virum meum michi relictis de omnibus bonis suis tenutens de universali hereditati et bonorum omnium eiusdem pro dicta mea dotte et esponsalitio et pro conservatione ceterorum omnium iurium meorum que habeo et habere debeo in et super bonis omnibus que fuerint dicti quondam viri me ideo presens inventarium sive reportorium de dicta hereditate et bonis omnibus que fuerunt dicti quondam viri mei ad mei instanciam dictis respective nominibus fuit receptum descriptum et continuatum presente et dictum inventario describente et continuante me supradicto Joanne Monfort notari et presentibus etiam testibus infrascriptis ad premissa vocatis especialiter et assumptis quod quidem inventarium hoc sacro sancte Crucis signo (✠) preheunte suum habuit exordium in hunc qui sequitur modum.

Primo en les cases que lo dit honorable Geronim Picaÿre quant vivia feÿa sa propria habitacio les quals son de la dita señora Catarina Picaÿre muller sua situades dins la present vila de Mataro ÿ en lo carrer per lo qual se va de les carniseries ÿ pescateria a la mar altrament dit lo carrer de les Penÿes ÿ cap de carrer dit de Barcelona.

En la entrada de dites cases se ha trobat lo seguent:

Primo un tauleӱ de fusta de pi ӱ poll ja usat clos per los entorns ab una post ab ses frontises que arriba fins a un taulelet petit qu.esta sobre lo portal major de dita casa tot lo qual serveix per a la botiga de teles ӱ altres mercaderies que lo dit quondam tenia.
Ittem los parestatges o armaris de la dita botiga de fusta de poy usat y en una capsa larga de fusta de pi set parells de calsillas de tela de home.
Ittem sobre lo dit portal un postis de fusta de pi dolent ab una bandinella per adorno de dita botiga.
Ittem mitja dotsena de mocadors de tela ẏ tres parells de peuchs del mateix.
Ittem set grosas de tiretas de pell de cabrit entre blaves ẏ altres colors entre largues ӱ curtes.
Ittem altra grosa de cordoneras de fill ӱ coto.
Ittem dos lliures de fill de aram.
Ittem mitja grosa de bossas de quatre dines.
Ittem dos grosas de cordonets llarchs de fill.
Ittem dos dotsenas de bosses de cuӱro de tres parroquies.
Ittem deu dotsenas de mitjas de agulla de llana grans de differents colors.
Ittem dos dotsenas calçonets de llana mixanjers.
Ittem duas lliures serilla de sera.
Ittem sinch dotsenas de calcetes del primer calçat.
Ittem vuit dotsenes de espardenies negres.
Ittem dos dotsenas de espardenies blanches.
Ittem dos millers claus dinals.
Ittem un quart alamañeta fina.
Ittem un quart tela quadra.
Ittem un quart batista.
Ittem sinch canes estopes de sinch palms.
Ittem doscents claus doblers.
Ittem quatre milles claus maӱals de tota manera.
Ittem dos milles claus de ferrar.
Ittem dos milles claus ternals.
Ittem cent tornets ӱ cent claus de ampaliar.
Ittem sinch cents claus de quatre.
Ittem mil claus de baster.
Ittem sinch cents claus cinquens.
Ittem dos mil tatxas.
Ittem vuӱt raӱmes de paper de Gerona.
Ittem duas raӱmes de paper de Genova.
Ittem mitja raӱma de paper mitja.
Ittem quatre pesses de blavet.
Ittem setse pesses de reӱala.
Ittem una dotsena de faxas.
Ittem sis canes bocaram estret de colors.
Ittem mitja grosa de salms de tots.
Ittem una dotsena ӱ mitja doctrinas.
Ittem mitja grosa de pelegrins ӱ flantemps.
Ittem una dotsena de antonis.
Ittem una dotsena de arasmes.
Ittem una dotsena de taules de Gibert.

Ittem quatre dotsenes de llibres vells entre de grans ÿ de xichs.
Ittem dues grosses de botons comuns.
Itrem deu groses de botons de passamaner.
Ittem tres capses bigorrades.
Ittem quatre dotsenes capses comunes.
Ittem sinch lliures fill de salo.
Ittem una ... coto negra.
Ittem quatre canes cerilla.
Ittem quatre canes orlanda.
Ittem tres canes tela groga.
Ittem quatre canes drap texit a la cordellada per sachs.
Ittem set pesses bocaram entre negra ÿ de colors.
Ittem sis massos fill blau blanch ÿ vermell.
Ittem quatre pesses tela negra parda.
Ittem dotse pesses de vetes de fill blanch ÿ morat.
Ittem dues groses cordons de fill llarchs.
Ittem una lliura coto de blens.
Ittem sis groses tiretes de fill ÿ coto.
Ittem quatre lliures coto de palleta.
Ittem tres dotsenes de pintes de differents sorts.
Ittem quatre dotsenes agulles de vint ÿ quatre onses.
Ittem dues dotsenes papers agulles groses.
Ittem vuÿt dotsenes cartes xichas y grans.
Ittem dues groses botxaches de aluda.
Ittem una dotsena guants.
Ittem sis canes retillo de pam ÿ quart.
Ittem una cana coto blanch.
Ittem quatre dotsenes de pedres de xispes.
Ittem dues pesses de xenissos amples.
Ittem dues pesses de venissos estrets.
Ittem una pesa tarada blanca.
Ittem tres dotsenes mitges d.estam de dona grans de colors.
Ittem dos dotsenes mitges de dona de colors.
Ittem quatre dotsenes vetes de filadis dobles.
Ittem quatre dotsenes vetes estretes de filadis.
Ittem dos dotsenes vetes de la terra.
Ittem una dotsena vetes de filet amples ÿ estretes.
Ittem una capsa ÿ dins d.ella cent ulleres.
Ittem sent plomes de oca.
Ittem dos millers de agulles de cosir.
Ittem vint ÿ quatre canes de llinets crus de vint ÿ quatre pams.
Ittem mitja grossa tiretes de tafata.
Ittem mitja grossa de tiretes de filadis ample.
Ittem mitja grossa cordons de Valencia.
Ittem quatre pesses de vetes d.estam.
Ittem dues dotsenes ÿ vint pesses d.estam de quart.
Ittem setanta canes de tafata de mig palm.
Ittem sinquanta canes de tafata de tres quarts.
Ittem duas pessas de tafata de quart ÿ mig.
Ittem tres dotsenes de pesses de tafata napolita de colors.

Ittem una grossa de barrines.
Ittem dos dotsenes de pesses de vetes de colors de seda.
Ittem mitja grossa de didals petits ÿ grans.
Ittem tres grosses de cordas de viola.
Ittem vuÿt pesses de veta crua.
Itrem duas grossas botons de Valencia.
Ittem una pessa estopeta de Cambraÿ.
Ittem una lliura de fil noguerat.
Ittem mitja lliura de coto blau per exugamans.
Ittem una dotsena gandalles de seda ÿ plata.
Ittem un miller de gafets.
Ittem tres lliures fil de crema.
Ittem nou onses fil de troquetes.
Ittem una dotsena de pesses de seda ÿ plata.
Ittem set lliures seda de colors.
Ittem una lliura deu onses seda negra.
Ittem un pes o march de plata y altre de or ab ses balanses.
Ittem un trabuquet mitgenser ab tots sos pesos.
Ittem una capsa migenserra ab una sort de serres de sabater.
Ittem tres onses fil de sitra.
Ittem un miller de gafets.
Ittem unes balanses grans de llauto usades.
Ittem dos llibres de debit ÿ credit axi de la botiga com de altres comptes ço es llibre major y borrador.
Ittem unes balanses per la botiga ab sos pessos tot usat.
Ittem quatre grosses de rosaris entre xichs ÿ grans.
Ittem mitja grossa baÿnots de cano.
Ittem quatre quarts navals.
Ittem un quart y mig alamanyes comunes.
Ittem un quart clarins.
Ittem un quart alamanyeta.
Testes sunt Onoffrius Oller ÿ Sala sartor Paulus Caramanÿ boterius et Hieronimus Monfort scriptor omnes in dicta villa de Matarone habitatores.

Die martis vigesima quarta mensis julÿ anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto in dicta villa de Matarone diocesis Barcinone instante petente et requirente dicta Catarina Picaÿre vidua nominibus quibus supra fuit processum in receptione presentis inventarÿ describente et continuante me dicto Joanne Monfort notario et testis infrascriptis presentibus.

Ittem en la mateixa entrada una bota de mena de sinch carregas buÿda usada.
Ittem dos cadires comunes de fusta de noguer guarnides ab sos cuÿros usades.
Ittem tres cadiretas de dona tambe guarnides ab sos cuÿros velles.
Ittem dos barrallons de mesurar vi usats.
Ittem tres alfabies de obra de terra per a posar oli dos de grans ÿ una de xicha usades ÿ buides ÿ una gerra del mateix tambe buÿda.
Ittem una caxeta molt dolenta.
Ittem un sach en que ÿ ha una quartera de blat.

En la cambra qui trau porta a dita entrada ӱ a la cuӱna ӱ finestra en ves mar.

Ittem un cofre a modo de tauleӱ de fusta de pi ӱ lo cobertor de noguer ab son panӱ ӱ clau buӱt.
Ittem altre coffre de fusta de alber pintat de vermell ab son panӱ ӱ clau ja vell que serveix per a tenir fruӱta ӱ altres coses de menjar ab un saquet ab quatre lliures de polvora per a tirar.
Ittem dos sistelles de canӱa usades.
Ittem unas alforges de drap de casa usades.
Ittem unes botes de Cordova dolentes.
Ittem un escont de fusta de pi ab sa taula del mateix usat.
Ittem dos banchs de sala de fusta de pi dolents.
Ittem tres cadires comunes garnides ab sos cuӱros usades.
Ittem tres espases la una ab beӱna ӱ las dos sens beӱna.
Ittem una alabarda usada.
Ittem un peto ӱ espaldar de ferro usat.
Ittem tres mosquets ab dos flascos ӱ un flasquillo usats.
Ittem tres arcabusos ab sos flaschos de pell de peix.
Ittem un cano de quatre pams sensensa pas.
Ittem tres canes de metja.
Ittem una xispa larga ab son panӱ usada.
Ittem una altra xispa de tres pams ab son panӱ usada.
Ittem dos romanes la una gran ӱ l.altre xicha usades.
Ittem tres botes de fusta de castanӱer de dos carregas cada bota plenes de aӱguardent usades.
Ittem una tauleta dolenta.
Ittem un armari de fusta de alber encastat a la paret dins lo qual ӱ ha lo seguent.
Ittem tres plates de pisa blanques ӱ blaves grans usades.
Ittem sis plats tambe de pisa blanchs ӱ blaus mitjamsers usats.
Ittem dos satrillets ӱ una pabrera de pisa blanchs ӱ blaus usats.
Ittem una sort de vidra com son tasses brocals ӱ altres peses.
Ittem una cadireta petita de fusta de alber ab sos cuӱros usada.
Ittem un bofet de fusta de noguer ab sos ferros usat.

En la cuӱna de dita casa.

Ittem dos calderas de aram la una xicha ӱ l.altra major dolentes.
Ittem una olla de aram gran usada.
Ittem dos ollas de aram xichas usades.
Ittem una olla de coure petita dolenta.
Ittem un parol petit de lauto usat.
Ittem dos basines de lauto usades.
Ittem quatre candeleros de lauto dos de petits ӱ dos de grans usats.
Ittem tres candeleros mitjansers de estanӱ usats.
Ittem un escalfador de aram usat.
Ittem una cassa de aram usada.
Ittem una cetra de aram per mesurar oli usada.
Ittem dos pelles de aram la una mitjansera ӱ l.altra petita usades.
Ittem unes graelles de ferro usades.

Ittem un ast de ferro mitjanser usat.
Ittem una giradora de ferro usada.
Ittem una sort de platas ÿ plats de terra usats.
Ittem un plat de aram mitjanser usat.
Ittem un per mitjanser de terra usat.
Ittem una pastera de fusta de alber ab tots sos guarniments usada.
Ittem una salinera ÿ un colerer de fusta de pi usat.
Ittem dos sadasos per a pasar ferina usats.
Ittem un cubell de fusta de pi ab tres sercols de ferro usat.
Ittem una cadira comuna ab sos cuÿros usada.

En la sala de dita casa en lo cap de l. ascala.

Ittem un cofre de alber mitjanser pintat de vermell ab son pany ÿ clau usat dins lo qual ÿ ha lo seguent.
Ittem tres dotsenes de camises de bri de canem usades.
Ittem quatre camisses de tela usades.
Ittem mitja roba de fill de lli filat.
Ittem mitja dotsena de camisolas de cotonina usades.
Ittem un joch de coxineras de bri de canem brodades de seda carmesina usades.
Ittem altre joch de coxineras de bri de canem brodades de fill noguerat usades.
Ittem dos jochs de coxineras de tela las unas gornidas de alemaras blaves ÿ las altres sens gornir.
Ittem quatre jochs de coxineras de bri de canem usades.
Ittem mitja dotsena de tovalloles quatre de bri de canem ÿ dos de bri de lli guarnides ab flocadura usades.
Ittem tres dotsenes de tovallons encotonats usats.
Ittem vuÿt estovalles de bri de canem encotonades usades.
Ittem una caixa de pi ab son panÿ ÿ clau usada dins la qual ÿ ha lo seguent.
Ittem tres catifes de mostres usades.
Ittem una capa de contraÿ negre usada.
Ittem altra capa balons ÿ ropilla de vint ÿ (   ) de color leonat usat.
Ittem un vestit de sargeta negra balo ÿ ropilla usat.
Ittem un coleto usat tallat a la francessa.
Ittem un vestit de sargeta ço es balo ÿ ropilla dolent.
Ittem una atsarena negra de raxa dolenta.
Ittem una capa de ascot dolenta.
Ittem dos cassaques de escot dolentes.
Ittem un vestit de sargeta ço es balo ÿ ropilla dolent.
Ittem dos camisolas de cordellats la una vermella ÿ l.altra morada dolentes
Ittem un gipo de tafata negra dolent.
Ittem una caixa de fusta de alber ab son panÿ ÿ clau dins la qual ÿ ha lo seguent.
Ittem una sort de roba blancha dolenta.
Ittem una capsa gran rodona de pi usada.
Ittem un bofet de fusta de alber ab los petjes lavadisos usat.
Ittem tres banquets de fusta de pi dolents.

En la cambra qui trau porta a la sala ÿ finestras al carrer.

Ittem un lit de fusta de noguer guarnit ab sos poms sobredaurats usat.
Ittem una marfega de estopes usada.
Ittem dos matalasos de tela blanca usats.
Ittem una caixa de fusta de noguer usada ab son panÿ ÿ clau dins la qual ÿ ha lo seguent.
Ittem dos vanoves de bri de canem encotonades usades.
Ittem un llit de ret sobreposat usat.
Ittem altre llit de ret ÿ tela sobrepossat usat.
Ittem un sobrecel de llit ÿ una cortina de bri de canem usat.
Ittem tres teles davant llit dos de ret ÿ l.altre de sobreposat ÿ ret.
Ittem un pavallo de bri de canem ÿ ret ÿ fossells usat.
Ittem trenta lansols de bri de canem usats.
Ittem una caixa de fusta de alber a tall de monja ab son panÿ ÿ clau dins la qual ÿ ha lo seguent.
Ittem un manto d.estam ÿ seda usat.
Ittem un manto de estam usat.
Ittem altre manto d.estam dolent.
Ittem unes faldilles de xamallot fi vermell guarnit ab unas faxas vermelles vallut usat.
Ittem un gipo de domas vermell guarnit de galo vert usat.
Ittem una caputxa de tafata negra guarnida ab un passama negra per la vora usada.
Ittem una mantallina de raxa gornida de passama envallutat usada.
Ittem unes faldilles de tafata negra usades.
Ittem un mongil de sargeta negra usat.
Ittem uns escarpins de vallut mostrajats sens vires usats.
Ittem altra caixa a tall de monja usada de fusta de alber ab son panÿ ÿ clau dins la qual ÿ ha lo seguent.
Ittem divuÿt estovalles de bri de canem usades.
Ittem quatre dotsenes de tovallons de bri de canem usats.
Ittem dos dotsenes de axugamans de bri de canem usats.
Ittem una dotsena de mocadors de tela usats.
Ittem mitja dotsena de tocados de tela usats.
Ittem tres parells de calsilles de tela usades.
Ittem una sort de benes per a sangrar usades.
Ittem altra caixa de fusta de alber usada a tall de monja ab son panÿ ÿ clau dins la qual ÿ ha lo seguent.
Ittem set culleres de plata usades de pes de sis onses ÿ nou argensos.
Ittem dos parells de vires unes de tapins ÿ altres de xinelles un aguller ab sa cadeneta tres forquilles ÿ la plata ÿ cadaneta per guarnitio de un ullal de lop tot de plata de pes de dotse onses.
Ittem una campaneta agnus ÿ un cavallet tot ab ses cadenetes ÿ cascavells tot de plata ÿ los agnos plens de cartro ÿ ses reliquies ÿ un saltirer ab la malla eschatxada tot de plata de pes de deu onses manco un argens.
Ittem una palmatoria ab son espanillador ÿ cadeneta dos caps ÿ dos sivelles de (   ) un claver vuÿt botons una cadaneta de baÿnots una cadena de coll ÿ un saltirer ÿ gornitio de fava de Sant Jaume ÿ un cordonet tot de plata de pes de catorse onses ÿ sis argensos.

Ittem una cadena de or entorxada de pes quatre onses ÿ nou argensos.
Ittem una masseta o, anell ab pedres morades sense mig un anell lis ab una torquesa un anell ab un sagei quadrat un anell ab un amatista blanch oxavat dos anells de creu de Sant Joan un lio ab sa cadeneta ÿ sis perles una almesquera ab sinch perles unes arachades ÿ sos broques de pedres morades ÿ ab sos penjants de perles ÿ altres arrechades petites sens penjants ni broques tot de or de pes de una onsa vuÿt argensos ÿ mitg.
Ittem dos cadenes o, rastres de crastalls la una ab uns grans de alquimia de pes de setse onses.
Ittem uns agnos de plata sobredaurats ÿ petitons sensa cadenetas de valor de deu o dotse reals.
Ittem quinse actes escrites en pergami ÿ deu o dotse plechs de papers ÿ actes ÿ libres tot fahent per la dita heretat.
Ittem un sombrero de home usat.
Ittem trenta lliures ab moneda de sisens de Barcelona.
Ittem una pesa de or ab quatre perles anomenada serena la qual esta enpenÿada ab sinquanta reals ÿ es de certa persona.
Ittem un armariet o, capella pintat de blau ab esteles ÿ ab tres creus de fusta tot usat.
Ittem tres quadros pintats al oli dolents.
Ittem penjat en un clau un pedrenÿal vell.
Ittem una creu ab la figura de Cristo en un clau a la paret tot de fusta usat ÿ la corona ÿ claus de plata.
Ittem tres pots de vidre per a tenir olives ÿ altres brocals ÿ garrafes canadelles ÿ tasses tot de vidre.

En la cambra del mitg que trau porta al cap de l.ascala ÿ finestra a mar se ha trobat lo seguent:

Ittem un llit de camp de fusta de alber ab sos pillars ÿ poms del mateix una marfaga ÿ un mataláf ple de llana ab una flasada vermella tot usat.
Ittem altre llit de camp tambe de fusta de alber ab sos pillars ÿ poms del mateix del temps vell ab ses vergues de ferro una marfega vella dos matalasos plens de llana ÿ un trevesser tot usat.
Ittem una taula petitona ab dos capitells de fusta de poÿ usat.
Ittem altre tauleta petita ab sos petges que serveix per un altaret ab un retaulet de fusta ÿ papers petitonet ÿ dos quadrets de pedra de sant Magi guarnits per lo entorn de fusta obra daÿ sobredaurada.
Ittem una creu de fusta de noguer ab son peu del mateix.
Ittem dos capes de home de drap velles.
Ittem dos cobricaxas de drap ÿ filladis molt usats.
Ittem un gipo de camuses [?] ÿ una ropilla de cotamenÿa [?] burellat tot vell.
Ittem un quadro al oli en lo qual esta pintada la figura del armano Francisco carmelita.
Ittem altre quadro com lo propdit en lo qual estan pintades les figures del Pare Etern ÿ tota la Santissima Trinitat ÿ Nostra Señora.
Ittem altre quadro axi mateix en lo qual esta la figura de santa Elena.
Ittem una creueta de fusta ab la figura de Cristo crucificat.

En la cambra qui esta sobre de la sala de la part de lavant ÿ trau finestra a mar.

Ittem un llit de camp de fusta de alber ab sos pilars del mateix del temps vell molt usat.
Ittem una marfega usada.
Ittem tres coxins plens de ploma.
Ittem una caixa sens panÿ ni clau dolenta dins la qual ÿ ha una roba de fill de bri de canem ÿ una roba de canem pentinat.
Ittem un baulet sens panÿ ni clau dins lo qual ÿ ha un sendrer per a fer bugada ÿ alguns trossos de ferro vells ab una sort de pedaseria de drap de lli.
Ittem tres capses de suro per los garrofos ÿ los brocals.

En la cambra mes alta de la golfa qui trau finistra a lavant.

Ittem un llit de camp de fusta de alber ab sos pillars ÿ poms del mateix usat ab una marfega ÿ matalas tot usat.
Ittem un torn de fusta per a debenar seda que serveix de llit ab una marfega dolenta.
Ittem un quadro al oli en lo qual esta pintada la figura de fra Joan de la Creu usat.
Ittem altre quadro en lo qual esta pintada la figura dels quatre evangelistas usat.
Ittem en la golfa gran dos gerres per a tenir oli ÿ una messura per a mesurarlo tot de terra buÿdes ÿ un gibrell per a vendrer oli ÿ altre envernisat per a ensabonar.
Ittem un trallador quarto ÿ mitg quarto ÿ altres mesures tot de llauna tot usat.
Ittem un brasol de fusta usat.
Ittem mitga dotsena de pots de pi sens obrar.
Ittem vuÿt o, nou quoxins grans ÿ sis de petits plens de pluma usats.
Ittem set flasades ço es dos de grogues altre de verde ÿ quatre de blanques totes usades.
Ittem deu canissos per a criar quques de fer ceda.
Ittem una caxota sens panÿ ni clau buÿda.
Ittem un quarta fruÿter [?] ab sos cercolls de ferro ÿ un mitg quarta tambe ab sos cercolls de ferro tot usat.
Ittem vuÿt sachs de canamasos o drap de casa d.estopes dits costals ÿ dos de cortera ÿ mitja tot usat.
Ittem sis paners ÿ sis cistelles de canÿa ÿ verga tot usat.
Ittem una corriola de fusta ab son gorniment de ferro per a p(o)ugar ÿ davallar de la golfa.
Ittem una bota de dos carregas buÿda usada.
Ittem tres botetes de anar a treballar a les vinÿes la una ab sercols de ferro ÿ las dos de fusta tot usat.
Ittem una dotsena de argolles de ferro per a tenir clavelines a les finestres usats.
Ittem uns cavalls de ferro per a clavar a la paret ÿ posar sobre ells una post per a tenir clavells o altres flors.
Ittem una copa de aram mitjansera usada.

Ittem uns ferros per al foch mitjansers usats.
Ittem uns calamastres ӱ unes lleves un burgo y una pala tot de ferro ӱ usat.
Ittem un morter de pedra ab sa ma de fusta tot usat.
Ittem un carner de fusta guarnit de tela usat.
Ittem un tresponti de tela blancha ple de llana usat.
Ittem un flassentorium usat.
Ittem dos garbells de cuӱro per garbellar blat usats.
Ittem una garbella de jonch usada.

Testes sunt Joannes Font argenterius et Hieronimus Monfort scriptor omnes de Matarone.

Die vigesima septima mensis julӱ anno a nativitate Domini 1646 in villa de Matarone.

Primo tota aquella casa o, seller de tinguda un cos situada en lo carrer publich de Barcelona ab son portal de pedra qodrat obrint en lo dit portal ab ses portes de alber panӱ ӱ clau.
Ittem un cup de fusta de pi ab son brescat del mateix ab sis cercols de alber de tinguda de vint carregas.
Ittem altre cup de fusta de castanӱer ab set cercols de alber de tinguda de trenta carregas poch mes o manco sens brescat.
Ittem dos fons de fusta de pi per a fonar los dits dos cups.
Ittem una bota de cadira de fusta de castanӱer ab dues sercols de alber de tinguda de trenta carregas poch mes o manco plena.
Ittem altra bota de fusta de castanӱer ab deu sercols de alber de tinguda de trenta quatre carregas poch mes o manco plena.
Ittem altra bota de castanӱer ab deu sercols de alber de tinguda de quaranta carregas poch mes o, manco, buӱda.
Ittem tres botes de fusta de castanӱer totes encercolades de tinguda de sinch carregas poch mes o manco las dos plenes ӱ l.altra mitja.
Ittem una bota de quatre carregas de fusta de castanӱer enfaxada de tinguna de dos carregas plena de vinagre.
Ittem dos botes de fusta de castanӱer la una ab faxes ӱ l.altra ensercolada espesa de tinguda cada bota de una carrega plenes.
Ittem altres dos botes de castanӱer totes ensercolades de tingunda de mitja carrega buӱdes.
Ittem quatre premses per a premsar vi las dos ab sos banchs de pedra ӱ les altres dos ab banch de fusta ab tots sos arreus.
Ittem un banch per al cup ӱ una barra per a premsar.
Ittem dos xapos set axobridoras ӱ una magalla estreta tot usat.
Ittem una cubella per a posar sota els cups per a trefagar de fusta de pi ӱ un enbut gran per a trafagar tambe de fusta de pi usat.
Ittem divuӱt portadores per a veremar entre grans y xichas dos de xiques ӱ una de gran ab sos cercols de ferro tot usat.
Ittem vuӱt botes de sinch carregas de fusta de castanӱer sis de ensercolades espeses ӱ dos de ensercolades a faxes ço es les sis plenes ӱ les dos buӱdes.
Ittem vuӱt bigues de fusta de poӱ.
Ittem un garbell de fill de ferro per a garbellar verema usat.

Ittem tres axetes de coure dos de xiques ÿ l.altra mitjansera.
Ittem una finestra de pedra picada ÿ un banch tambe de pedra picada sens obrar.
Ittem dos axetes de fusta per al cups usades.
Ittem una escala de gat per a pugar a la golfa.
Ittem una corriola de fusta ab sos gorniments de ferro.
Ittem una maleta de cuÿro ab ses corretges usada.
Ittem una boteta de mitja carrega vinagrera buyda y usada.

Ittem en la caixa ahont estan los actes en la casa de dita señora y en la cambra qui trau porta a la sala ÿ finestra al carrer o, a la penÿa se ha trobat lo seguent.

Ittem un acte de violari scrit en paper venut ÿ creat per Joan Pau Balle Torrents de Cardadeu principal Pau Major de la vall de Llavaneres fermansa al dit mossen Geroni Picaÿre de pencio annual de sis lliures ÿ preu de 42 ll. es rebut dit acte en poder del discret Antoni Puig notari de Mataró regint la notaria de la cort del batlle de dita vila als 25 de Janer de 1638 no.s deu ninguna pencio cessada.
Ittem tot aquell de violari scrit en paper lo qual es estat venut ÿ creat per Jaume Bertran pages de Llavaneres principal ÿ lo sobre dit Pau Major de la Vall fermansa al dit mossen Picayre de pencio annual de tres lliures ÿ preu ÿ proprietat de vint y una lliura es rebut dit acte en poder de Joan Vieta notari de dita vila y clos per Antoni Puig notari tenint dites scriptures als 30 de mars de 1638 deu fins lo dia mori dit mossen Picayre una pencio.
Ittem tot aquell acte de violari de pencio annual de dos lliures y deu sous ÿ preu y proprietat de deset lliures deu sous escrit en paper venut ÿ creat al dit mossen Picayre per Francesch Blanch fuster de Vilasar principal ÿ Hiacinto Vahil de dita parroquia com a fermansa consta del acte en poder de Joan Vieta notari de Mataro als 17 de abril de 1638.
Ittem tot aquell altre acte de violari scrit en paper de pencio annual de tres lliures ÿ preu ÿ proprietat de vint ÿ una lliures venut ÿ creat al dit mossen Picayre per Jaume Rogent pages de Canyamas principal y Jaume Noms de dita parrochia fermansa consta del acte en poder de Joan Vieta notari de Mataro als 23 de octubre de 1636 no deu pencio alguna.
Item tot aquell altre acte de violari scrit en paper de pencio annual de dos lliures ÿ preu ÿ proprietat de catorse lliures venut ÿ creat al dit mossen Picaÿre per Lluis Torrents sastre de Llavaneres com a principal ÿ Antoni Llull pages de dita parroquia com a fermansa consta del acte en poder mossen Bertomeu Andreu vicari de la parrochial Iglesia de dita vila de Mataro als 16 de desembre de 1631 deu de pencions cessades quatre lliures.
Ittem tot aquell altre acte de violari scrit en paper de pencio annual de quatre lliures y preu y proprietat de vint y vuit lliures venut ÿ creat al dit mossen Picayre per Catarina Guerau Pera viuda ÿ Pau Guerau Pere son fill com a principals Pau Sala pages de dita parroquia Jaume Carcases ÿ Joan Carcases de Sant Vicens fermanses consta en poder de mossen Antoni Puig notari de Mataro al 16 de desembre de 1634 deu de pencions cessades quatre lliures.

Ittem tot aquell violari de pencio annual de tres lliures y preu y proprietat de vint ÿ una lliura lo acte scrit en paper venut y creat per Eulalia Orriols viuda dexada de Jaume Orriols quondam pages natural de Cabrera lo dia de son obit en Mataro habitant ÿ Francesch Orriols dels dits conjugues Orriols fill y hereu principals ÿ Pere Llado pages de dita vila fermansa al dit mossen Hieroni Picaÿre ab acte rebut en poder del notari debaix scrit als quatre del mes de juny del anÿ 1638 deu de pencions cessades desanou lliures dich 19 ll.
Ittem tot aquell violari lo acte scrit en paper de pencio annual de sinch lliures ÿ preu ÿ proprietat de trenta y sinc lliures venut y creat al dit mossen Hieronim Picayre per Miquel Planes pages de la Roca principal Pau Pont pages del vehinat de Rexach terme de la dita parroquia de la Roca fermansa ab acte rebut en poder del notari debaix scrit als vint y sinch del mes de maig del anÿ 1634 deu de pencions cessades nou lliures ÿ vuit sous.

Testes sunt Joannes Font argenterius et Hieronimus Monfort scriptor omnes ville predicte de Matarone oriundi et habitatores.

Die trigesima mensis julÿ anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto in villa predicta de Matarone in domo dicte domine Catarine Picaÿre.

Sequuntur bona immobilia dicte hereditatis.

Primo tota aquella pessa de terra de vinÿa plantada situada en lo terme de la parrochia de Sant Feliu de Cabrera junt la riera de la dita parrochia y en lo lloch dit Comia o, a la Alsineta de tinguda de sinquanta homens de cavadura poc mes o, manco.
Ittem tota aquella altra pessa de terra de vinÿa plantada situada en la dita parrochia de Cabrera de tinguda de quinse jornals de homens de cavadura poch mes o, manco ÿ en lo lloch dit Bona.
Ittem tota aquella altra pessa de terra de vinÿa plantada situada en la dita parrochia de Cabrera ÿ en lo lloc sota casa d.en Balle rajoler en la qual y ha moreres plantades de tinguda de vint homens de cavadura poch mes poch manco.
Ittem tota aquella pessa de terra de vinÿa plantada de tinguda de sis homens de cavadura poch mes o, manco situada en lo terme de la present vila de Mataró y sobre la casa d.en Pujol del Palmer al costat del caminet qui va a la volta del camp d.en Vilardell.
Ittem tota aquella altra pessa de terra de vinÿa plantada de tinguda de sis homens de cavadura ponch mes o, manco situada en lo terme de la dita vila de Mataró ÿ en lo lloch dit Vallverich junt del torrent alli passant de la part de llevant.
Ittem tota aquella altra pessa de terra de vinÿa plantada de tinguda de sinch homens poch mes o, manco de cavadura situada en lo terme de la dita vila de Mataró ÿ en lo mateix lloch dit Vallverich junt lo dit torrent alli passant de la part de ponent.
Hec autem bona et non plura fuerunt inventa in hereditati dicti quondam honorabili Hieronimi Picaÿre protestans dicta domina Catarina Picaÿra vidua relicta ipsius Hieronimi Picayra quod semper et quando ad eius noticiam pervenerint aliqua alia bona tam mobilia quam immobilia esse

et pertinere hereditati dicti quondam viri sui ea incontinenti faciat describere in presenti inventario.

Testes sunt Joannes Font argenterius Onoffrius Oller y Sala sartor et Hieronimus Monfort scriptor omnes predicte ville de Matarone habitatores.

Die vigesima quinta mensis junÿ 1647 in dicta villa de Matarone comparens supradicta Catarina Picaÿre vidua coram me Joanne Monfort notario infrascripto michi dicto notario requisivit ut in presenti inventario continuarem et describerem sexaginta libras monete barcinone quas ea recepit ex hereditate dicti quondam Hieronimi Picaÿre viri sui ex die obitus sui usque in diem presentem de quadam summa vini et aÿguardent non continuata in dicto inventario presentibus protestibus Jacobo Graner tutore et Hieronimo Monfort scriptore omnibus predicte ville de Matarone oriundis et habitantis ad ista vocatis et assumptis.

Die prima mensis augusti anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto in villa de Matarone diocesis Barcinone.

Comparens Antonius Arnau sartor ville Beate Marie Mataronis diocesis Barcinone et anno presente et currenti curritor collis publicus et juratus universitatis ville predicte de Matarone coram me Joanne Monfort regia auctoritate notario publico dicte ville regenteque in hac parte notariam publicam ecclesie parrochialis ville predicte pro reverendo domino rectore dicte ecclesie et presentibus etiam protestibus ad ista vocatis especialiter et assumptis Paulo Caramanÿ boterio et Hieronimo Monfort scriptore ville predicte de Matarone oriundis et habitatoribus retulit et relationem fecit medio iuramento per eum prestito in introhitu sui officÿ se ad instanciam domine Catarine Picaÿre vidue relicte honorabili Hieronimi Picaÿre quondam botigueriÿ telarum dicte ville de Matarone viri sui encantasse et subastasse per espatium trium dierum et multo magis in platea publica ville predicte centum carricas vini claret et sex carricas de aÿguardent ex hereditate dicti quondam honorabili Hieronimi Picaÿre viri sui en neminem invenisse qui pro dicto vino ÿ ayguardent maius pretium daret seu offerre vellet nisi Joannes Petrus Tarau negociator ville predicte qui se obtulit daturum pro qualibet carrica dicti vini viginti solidos monete barcinone et pro qualibet carrica de aÿguardent septem libras dicte monete barcinone qua dicta sich facta de ordine et comissione supradicte domine Caterine Picayre vidue fuerunt dicte centum carrices vini claret et sex carrices de aÿguardent liberate et vendite supradicto Joanni Petro Tarau negociatori tanquam plus danti et offerenti in encanto publico presentis ville de Matarone ad supradictas rationes scilicet carrica vini ad rationem viginti solidorum barcinonenses et carrica de aÿguardent ad rationem septem librarum pro qualibet carrica dicte monete quequidem centum carrice vini claret et sex carrice de aÿguardent ad rationes iam dictas simul (   ) sumam capiunt centum et quadraginta duarum librarum barcinonensis de quibus que fuerunt (   ) presentibus et instantibus dictis Catarina Picaÿre et Joanne Petro Tarau dictis nominibus (   ) me dicto et infrascripto notario et testibus predictis ad premissa vocatis especialiter et assumptis 142 ll

* * *

Inventari dels béns de Pere Roig, vidrier. 1602.

Die martis vigesima nona mensis julÿ anno a nativitate Domini millesimo sexantessimo secundo Matarone.

Primerament a trobam tota aquella casa ab un portal a la carrera, o, carrer publich devall scrit obrint ab la axida darrera de aquella contigua y ab un forn per fabricar vidre al costat de aquella exhistint lo qual tambe trau portal al dit devall scrit carrer ab lo barri darrera de aquell contiguo en lo qual stan construhides stables cambres de fadrins o, jornales y botigues de stojar vidre la qual casa y forn dit deffunt mentre vivia tenia y posseÿa situada y situat en la present vila de Mataro y en lo carrer dit la Riera de Cirera dins la qual casa y forn a trobam lo seguent.

En la entrada de dita casa

Primo una caxa per tenir sivada gran de fusta de pi usada ab son panÿ sens clau buÿda.
Item dotse cadires comunes guarnides de cuÿro ab entre dolentes y usades.
Item una taula de pi usada de vuÿt palms de larch y tres de ample ab son calaix desota ab panÿ y clau.
Item un boffet de fusta de noguera gran y bo guarnit ab ferros.
Item un axugama d.estopa de canem penjat a la paret listat de blau usat.
Item una caxa larga gran de fusta de pi usada sens panÿ ni clau en la qual estavan tancants los mollos de fabricar vidre los quals mollos stan designats avall ab los demes arreus del forn.
Item un scudaller ficat a la paret ple de differents pessas de vidre ( ).
Item una trona petita per star assentades en taula las criaturas.
Item vuÿt capses de garrofo ab sos brocals de vidre entre grans y petites bones y dolentes.
Item una taula petita ab quatre petjes baxos dolenta de fusta de pi.
Item un banch de pi dolent ÿ baix.
Item dues bossas de aluda grans usadas.
Item dos garrofons de cami lo hu gran lo altre petit usats ab sas garrafas de vidre.
Item una credensa de fusta de noguer feta a la genovesa ab sos calaxos alt y baix dos armaris ab son panÿ y clau a cada hu de ells buÿda y usada de sinch palms de alsada poch mes, o, mancho.
Item sis cadires de repos baxes guarnides de cuÿro ( ) y dues tambe de baxes encordades de corda de canem dolentes.
Item una taula de pi bona de una cana sis palms de larch y tres de ample per menjar los fadrins.
Item dos banchs de pi bons de la matexa largaria.
Item unas tovalles d.estopa de canem per menjar los fadrins usadas.
Item un axugama del mateix listat de blau penjat ab un clau tras la porta
Item una ( ) de amallers una prempsa sbuscasada [?]
Item duas botetas petites de mig quarter de fusta.

En la cuÿna de dita casa.

Primo uns clamastrechs de ferro a tall de serra grans penjats a la llar.
Item una pala del foch de ferro bona.

Item un anlardador de ferro.
Item unas forquillas de ferro per torrar pa.
Item unas graellas de ferro ( ) dolentes petites.
Item un ascalfador de aram ab manech de ferro usat.
Item una salinera de fusta buÿda.
Item sinch banques per a saurer al foch petites de fusta de pi usades.
Item una taula en forma de taulell de pi ab son calaix buÿt.
Item una caxa mÿansera de pi ab son panÿ y clau dins la qual hi a la roba de serveÿ de las criaturas petitas filles de dit deffunt la qual es la seguent.
Primo tres ( ) hu de blanc altra d.estam e n.ÿ a altre de cordellat.
Item un saÿo de ( ).
Item una mantallina parda dolenta.
Item un saÿo de baÿeta ( ).
Item dues faldilletas ab sos cossos de Maria filla de dit deffunt.
Item dos parells de mitjes altres dos de sabates.
Item quatre bulquers.
Item dos devantalets lo hu de boqueran altre de blavet.
Item un ast de ferro mijanser.
Item una giradora de ferro usada.
Item unas graÿellas de ferro quadradas usadas.
Item una sort de ollas de terra de la Selva ÿ de la terra entre bonas y dolentes grans y petitas les quals son per lo serveÿ de la cuÿna.
Item sinch calderas de aram la una gran bona ab son manech, o, ansa de ferro la altra mijansera sens ansa usada y las restants tres petitas y usadas las dues sens nansas y la altra ab nansa de ferro.
Item quatre ollas de aram grans usadas.
Item duas cassolas de aram la una gran la altra petita usadas.
Item nou cubertores de ferro entre grans y petites bonas y dolentas.
Item sis candeleros de lauto mijansers molt usats.
Item una paÿella de aram molt gran bona ab manech de ferro.
Item un morter de courer petito ab sa ma del mateix.
Item una concha de aram per un braser usada.
Item una paÿella de aram molt gran bona ab manech de ferro.
Item una copa de aram molt dolenta y petita.
Item una concha de aram petita y dolenta.
Item tres de lauto las duas mitjanseras ÿ la altra gran bonas.
Item duas graxoneras de aram grans bonas.
Item duas cubertoras de aram la una y la altra de lauto.
Item un casso de aram petit molt usat ab manech de ferro.
Item una cullera de aram de scudellar ab manech de ferro.
Item una sort de platas de tall de argent penjadas a la paret per lo serveÿ de la taula entre grans y petitas bonas y dolentas.
Item altra sort de platas de pisa borda posades als scudellers entre grans y petites bonas y dolentas per dit serveÿ.
Item una fruÿtera de pisa bona blancha.
Item una bassina bona dues platas y un plat dolent del mateix per dit servey.
Item una sort de plats ÿ scudellas de terra de Barcelona entre grans y petitas bonas y dolentes per dit serveÿ.

Item altra sort de plats de foch entre grans y petits bons dolents.
Item un pot de vidre ple de sal.
Item una lanterna per anar de nit de ferro.
Item set lumaners de ferro usats.
Item un cullarer molt gran ab catorse culleras ( ) de fusta bonas.
Item una ralladora de ferro.
Item dos satrins de vidre grans per tenir oli.
Item una sort de pessas de vidre tranchat posat al parador de dita cuÿna.
Item tres sadassos lo hu de seda los dos de serras usats.
Item una paneret de canÿa dolent ÿ petit dins lo qual ( ).
Item unas tovallas d.estopa de canem y tres tovallons per lo serveÿ de la taula ordinaria.
Item una basseta de criatura.
Item un scont de pi molt dolent ab sa taula.
Item un trasponti de lana molt dolent.
Item un brassol de criatura usat ab sa marfega trasponti y cuxi ab sa cuxinera usada.
Item un banchal de dotse palms de larch de pi ab dos calaxos ab sos panys sens claus usat buÿt.
Item un banch dolent de un tros de fusta lluscasat ab quatre petjes petites.
Item tres filoses de basto bones ab sos fusos.
Item una ganiveta.
Item dos ganivets grans.
Item catorse graxoneras de terra entre grans y petitas bonas.
Item un brasolet petit per jugar las noÿes y una ( ) petita per lo mateix efecte.
Item un cuxi de falda per fer feÿna las donas dolent.
Item un paneret de verga dolent.

En la sala de dita casa.

Primo unas anellas de ferro per alsar la pedra de la tomba [?]
Item una ballesta de ser dolenta ab ses dues gaffas y un buÿrach.
Item una scopeta morisca larga bona.
Item tres arquebussos usats ab dos flasquos ÿ flasquillos ab algun poch de polvora dintre.
Item una scarabina.
Item un pedrenÿal de tres palms dolent.
Item un flascho rodo buÿt.
Item dues spasas la una bona ÿ la altra dolenta.
Item dos ( ) per portar spasa usats.
Item una tauleta petita molt y molt dolenta.
Item una taula de tisora ab sos capitells ja usada de alba ÿ noguera las ( ).
Item una caxa comuna de pi mijansera usada ab son panÿ ÿ clau dins la qual hi a trenta camises de serveÿ per las criaturas petitas y grans fills de dit deffunt entre bonas y dolentes.
Item altra caxa un poch major de pi ab son panÿ y clau usada dins la qual hi a lo seguent.
Primo una dotsena ÿ mitje de tovalles noves del serveÿ ordinari de la

taula de dit deffunt y las altres nou dels fadrins de serveÿ d.estopa de canem totes usades.
Item dues dotsenas ÿ mitje de axugamans d.estopa de canem una dotsena y los demes de bri de canem usats listats de blau.
Item altres dues dotsenas y mitja de torcaboques de bri de canem sens encotonar usats.
Item sis cuxineras grans de bri de canem usades.
Item una arquimesa de noguer ab son peu ÿ barret [?] ab panÿ sens clau guarnida de os ( ) per tot los calaxos ja usada dins la qual a trobam lo seguent.
Primo vuit liures barceloneses ab ardits sisens plata y un trenti.
Item alguns paperots dolents com son letres missives que no son de ningun profit.
Item dos pots de vidre plens de sagi mijansers.
Item un altre pot de vidre ab sal de Cardona a dintre.
Item una ampolla de vidre plena de aÿgua de ( ).
Item dos ampollas petitas plenas de aÿgua naft.
Item un pot de vidre ple de lart petit.
Item altre pot de vidre petit ple de mel.
Item altra pot de vidre buÿt.
Item una torreta [?] per ganivets usada ab un ganivet dins.
Item tres carabassas de vidre petites.
Item dos capses de fusta rodones grans usades y buÿdes.
Item una capsa del mateix per a portar, o, tenir una gorra [?] usada.
Item una manega de donar servicials.
Item una casa petita de alba ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo dos sandrers grans per fer bugada usats ( ) de canem.
Item una sort de padassots de drap de lli dolents.
Item altra caxa usada de tall de monja ab son panÿ y clau dins la qual a trobam lo seguent.
Un vestit de stamenya burella balo y ropilla dolent de dit deffunt.
Item una sotana de bayeta negre curta vella de dit deffunt.
Item una capa dolenta de xamellot ( ) també de diffunt.
Item un vestit de color ala de corp ( ) quatre de Barcelona ço es ballo ropilla y ruelo molt usat de dit deffunt.
Item una camisola vermella de rubielas molt usada també de dit deffunt.
Item dos sintons de cuyro usats.
Item una cana de baÿeta negra nova.
Item un parell de mitjes de seda negres usades tambe de dit deffunt.
Item altre parell de mitjes de seda pardes velles tambe de dit deffunt.
Item un tros de ( ) blancha que te dos palms.
Item sis cadires de repos grans guarnides de cuÿro ( ) usades.
Item altra caxa com la prop designada dins la qual a trobam lo seguent.
Primo tretse camisoles de cotonina blancha de casa part de home y part de dona usadas.
Item dues dotsenas de camises de dit deffunt quatre de tela usades y les restants de bri de canem usades.
Item una dotse y mitja de camises de bri de canem les quals del serveÿ ordinari de la dita Margarida Roig muller de dit deffunt.

Item altra caxa com la propdita y scrita ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo unas tovalles de tres boffets y altres tovalles de dos boffets y dotse tovalles de un boffet de diferents mostres de bri de canem encotonades usadas.
Item sis dotsenas de torqueboques de bri de canem encotonats de differents mostres usats.
Item dos axugamans de paret brodats de blau a la antigor usats.
Item sis tovalloles de bri de canem lises per axugar las mans usades.
Item altres sis tovalloles tambe de bri de canem y alguna de bri de lli guarnides algunes de un tall altres de sobreposat y altres de fusells usadas
Item un panaret de verga usat.
Item una caxeta petita de dos palms de larch y hu de alsada de alba ab son panÿ y clau buyda.
Item sis ventallets de paper.
Item mitja liura de ( ).
Item un quadro en lo qual hi a penjada una ( ) al trempa de quatre palms de al per tres [?] larch.
Item altre quadro petit de un palm de ample ab la imatge del porta creu vell y dolent.
Item un altre quadro al trempa dolent y squinsat ab la imatge de santa Magdalena de sis palms de larch.
Item altre quadro de sant Miquel petit dos palms de larch poch mes, o, mancho al trempa.
Item altre quadro ab la imatge de sant Joan de sis palms de larch y quatre de ample usat.
Item altre quadro petit de paper vell ab la imatge de ( ) y sant Pere.
Item altre quadro gran de una cana de larch al trempa dolent y squinsat ab las imatges dels dotse apostols.
Item altre quadret dolent al trempa de dos palms de larch poch mes, o, manco ab la imatge de sant Francesc.
Item altre quadret al oli de dos palms de ample ab la figura de una filadora.

En la cambra sobre la cuÿna.

Primo un llit de camp de fusta de alba ab sos pilars grossos ab sos poms grosos y daurats ab sas barras y vergas de ferro ab analletas ab sa marfega plena de palla dos matalassos de lana barbaresca dos lensols de bri de canem un travaser ple de ploma de gallina y un cuxi ab sa cuxinera de bri de canem dolenta.
Item una cadira de repos de fusta de noguer feta a la genovesa guarnida ab cuÿro de vaqueta de Flandes ÿ dorada a l.aspaller usada.
Item un ligador de noguer nou ab son pany y clau.
Item un mig cofret petit de alba usat ab son panÿ y clau dins lo qual sta tancada algun poch de roba blancha de las criaturas.
Item una litotxa de fusta tenÿida dolenta ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo un vestit de sargenta d.estam ( ) de dit deffunt ço es balo y ropilla nou.
Item un giponet de ( ) negre també de dit deffunt dolent ab ses manegues del mateix.

Item altra giponet de picota de dit deffunt dolent sens manegues.
Item unes faldilles de grana guarnides ab faxe usadas.
Item un brial de taffeta negre de mostres bo.
Item altre brial de xamellot ( ) negre dolent.
Item una mantallina de raxa leonada bona.
Item altra mantallina de raxa de color de ( ) usada.
Item guarnida ab taffeta blanc y faxes de seti prempsats per la vora ( ).
Item un roelo de ris [?] de Segobia negre y ((de dit deffunt.
Item uns ( ) dolents.
Item una faldilla d.escot leonat usada.
Item una ( ) de ( ) blava y guarnida de passama ( ) la una usada.
Item un manto de seda dolent enbolicat ab un xugama de paret.
Item un mirall ab guarnitio de vidre per la vora mijanser.
Item un quadro ab la figura de Christo crucifficat y sant Francesch al trempa de sis palms de larch.
Item altre de la Conceptio de Nostra Senyora de una cana de larch al trempa.
Item altre quadro de santa Margarida al trempa de tres palms de larch.
Item altre quadro del Ninÿo Jhesus cardenal de sis palms de larch al trempa.
Item altre quadro de la imatge de santa Magdalena al trempa de set palms de larch.
Item altre quadro de la adoratio dels tres Reÿs de deu palms de larch poch mes, o, mancho al trempa.
Item altre quadro ab la imatge de sant Pere al trempa de set palms de larch.
Item altra quadro de Nostra Senora ab sant Josep y lo Ninÿo Jhesus adornat al trempa de sis palms de larch.
Item dos quadrets de guix petitons.

En la rera cambra sobre la cuÿna.

Primo un lit de camp ab sos pilars prims de fusta de alba dolent ab ses barres al capdemunt ( ) ab sa marfega plena de palla ab son matalas de borras de canem ab dos lensols d.estopa de cami usats ab son travesser ple de borra de bast [?]
Item un coffre gran de alba vell ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo algunas liures de pansas per lo serveÿ dita casa.
Item mig quarta de amelles per dit serveÿ.
Item una rodella de bri de canem sens filar de pes de sis liures.
Item unas ( ) de ( ) ÿa usadas.
Item una capsa de scalfar roba blancha.
Item sis sachs de una quartera tres quartans usats.
Item dos paners de verga dolents.
Item una piqueta de vidre per tenir aÿgua beneÿta.

En la cambra mes alta sobre la cambra de la cuÿna.

Primo un llit de camp de fusta de alba usat ab sos pilars mijansers barras de fusta vergues de ferro ab ses anelletes ÿ poms dorats ab sa marfega

plena de palla dos matalassos de lana sarda dos lensols de stopa de canem usats dos cuxins grans ab sas cuxineras de bri de canem dolentas.
Item un coffre gran de fusta de alba pintat de vermell usat ab son pany y clau dins lo qual a trobam lo seguent.
Primo una vanova de sati (   ) de la una part ÿ de altra part de boqueram blau usada per tenir al llit.
Item dos vanoves blanques per tenir al llit de bri de canem encotonades la una ab mostra rosada y la altra ab mostra de pinyo guarnides ab sos sarrells usadas.
Item un pavello de cotonina blancha usat.
Item dos devant llit de ret sobreposats usats.
Item una camisa morisque de bri de lli usada.
Item un guarniment de llit ab totes les pessas necessaries blanch guarnit ab un sarrell de fil rovellat [?] ÿ blanch.
Item altra guarniment de llit ab totes les pesses de bri de canem y ret blanch y sarrell de fil blanch per la vora dolent.
Item un tros de taffeta vermell dolent.
Item dos ventalls grans de palma altres dos de petits.
Item un sach dins lo qual hi a un plech de actes y scripturas faents per dita casa y heretat.
Item una capa de aportar balonas [?] de raxilla.
Item altre coffre gran de fusta de alba pintat de differents colors usat ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo sis lansols de stopa de canem usats.
Item una dotsena y mitja de lensols de setse de bri de canem usats y dos de tela genovesa usats.
Item dos cuxins grans y dos de petits ab ses cuxineras de tela brodadas de fil noguerat usadas.
Item altres dos cuxins grans y dos de petits ab ses cuxineras de tela guarnides ab alamaras de fil blaves y blanques usadas.
Item dos cuxins petits ab ses cuxineras de tela usadas.
Item dos cobri bancals lo hu listat de vermell y groch y l.altre de blau y blanch.
Item una caxa de fusta de pi dolenta petita ab son pany y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo un vestit per cada mÿo dels xichs fills de dit deffunt de drap de color que son dos los vestits.
Item una sort de padassots de drap de lana dolents.
Item sis quadrets petits al trempa en los quals hi a pintades differents fruÿtes.
Item un quadro posat a la paret en forma de capella fa figura del Salvador al trempa.
Item unas gradas de fusta arrimadas al dit quadro.
Item una imatge de sant Anthoni de Padua de terra cuÿta de dos palms de alsada dorada.
Item un sant Sebastia de fusta petit.
Item un Ninÿo Jhesus petit ab vesta de tela dolenta.
Item un quadret petit de Nostra Senyora ab un vidre devant.
Item una creu de fusta negre ab quatre gradas al peu ab forats a tall de relliquiari.

Item un pom [?] de vidre vermell petit.
Die martis V mensis augusti anno predicti in dicta villa de Matarone.

Die lunes XVIII mensis augusti anni predicti in dicta villa de Matarone fui continuatum ( ) inventarium in hunc qui sequitur modum.

En lo rebost sobre la recambra de la cuÿna.

Primo una gerra per tenir oli mijansera buÿda.
Item dos paners de canÿa dolents.
Item sis dotsenas de plats blaus de terra de Barcelona bons.
Item un gibrell de terra de Barcelona gran bo.
Item sinch paners de canÿa grans usats.
Item unas pintas de clau de ferro de pentinar canem xiques y dolentes.
Item dos ( ) de ( ).
Item una romaneta petita usada.
Item una scala de gat de set grahons dolenta.
Item uns streps ab sos corretjes de cuÿro.
Item una gabia per tenir una gualla.
Item una manega de colar vi dolenta.
Item un bassi gran dolent ÿ altre de bo tambe gran.
Item dos capsas de garrofo la una gran la altra mijansera ab sos brocals de vidre velles.
Item una sort de vidre e a saber onse ampolles entre grans y petites bonas y dolentas quatre brocals grans y dues ( ) grans y un pot de salar olives.
Item una capsa gran de fusta.
Item setse ollas de la Selva entre grans y petites de bonas y dolentas y tres cassolas y sinch plats de la Selva bons.
Item un bassinet pla.
Item un butiffarrer de fusta.
Item un tros de un quarter de cansalada.
Item sarro de palma dolent dins lo qual hi a papers.
Item ( ) de vidre.

En la saleta al costat de las prop ditas cambras.

Primo tres sarrons de canÿa usats los dos y lo altre dolent grans.
Item un mig coffret de alba dolenta sense panÿ ni clau la qual sta tancada la roba de las criadas de serveÿ de dita casa.
Item una taula rodona de alba dolenta.
Item dos quadros de sis palms de larch ab lo hu la figura de un Christo y ab lo altre la figura de sant Hieronim al trempa vells.
Item altre quadro ab la figura de un home de quatre palms de alsaria al trempa guarnit.
Item sinch quadros ab las figuras de sinch verges al trempa sens guarnitio.
Item dos sachs de quinse quartans cada hu buÿts.
Item sinch botas de mija carrega cada una velles buÿdes.
Item una axeta petita de courer.
Item una caxa de braser.
Item una bancha gran y un scambell.

Item un coffre de alba gran vell ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo un guarniment de llit de color blau y blanch ( ) usat ab totes les pesses necessaries per guarnir un llit.
Item altre guarniment de llit de fil de color vermell y blau usat ab totes les pessas.
Item dues catiffes grans usades grans.
Item altres dos catiffes per un buffet molt usades.
Item dues flassadas blaves de la forma major bonas.
Item una flassadeta de brasol blava bona.
Item una caxa gran de pi ab son panÿ y clau dolenta dins la qual hi a alguns papers dolents que no son de ninguna importancia.
Item una taula de una cana de larch de pi usada ab dos capitells.

En la cambra de davant prop la casa de Antoni Pera.

Primo un llit de camp ab sos pilars mijansers y poms barras y vergas de ferro usat ab sa marfega plena de palla un matalas de lana sarda usat y un travasser ple de lana.
Item un cofre de fusta de alba molt vell ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo trenta liures de bri de canem pentinat sens filar.
Item una roba de fil de bri de canem.
Item una roba de fil de stopa de canem.
Item altra coffra usat de alba ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo sis coxins grans ab sas cuxineras y las dues d.elles son guarnides de mostres de seda de tela totes usades.
Item dotse liures de fil de stopa.
Item un cobri bancal listat de differents colors.

En la cambra alta de davant al costat del forn de vidre.

Primo un llit de camp ab sos pilars y poms mijansers de fusta de alba usat ab sas barras y una marfega plena de palla un matalas de lana sarda usat y un travasser ple de ploma de gallina dos lensols d.estopa de canem usats ab son cuxy cuxinera de bri de canem usada.
Item dos quadros vells de pintura de Valentia altre ( ) de sis palms de larch ab la figuras de sant Francesch y del porta creu.
Item un coffre gran de fusta de alba ab son panÿ y clau usat dins lo qual hi a lo seguent.
Primo sis flassadas blanques de la forma mijansera velles.
Item dos flassadas la una groga y la altre blava de la matexa forma velles.
Item una marfega usada.
Item un altre coffre de alba usat ab son panÿ y clau dins lo quals hia lo seguent.
Primo divuÿ lensols d.estopa de canem usades.
Item dos cuxins ab sos cuxineras de bri de canem usades.
Item un quadret petit vell al trempa ab la imatge de un Christo cruciffical.
Item una alabarda bona guarnida ab sarrell de seda negra ÿ de or pintat lo basto de blanch y negre.

En la axida.

Primo un cubell de fer bugada mijanser.
Item una apastadora usada.
Item dues taulotas de pi dolentas ab sos capitells dolents.
Item un carner dolent.
Item quatre sistelles usadas.
Item setse canters de terra negra petits.
Item sinch canters de terra negra closos [?] grands y altre sens clorar [?]
Item quatre gibrelles de terra negra.
Item un gavadal gran usat.
Item dos murters de pedra blancha comuns ab una ma de fusta.
Item una ( ) dolenta.
Item quatre cabassos de comprar usats.

En lo pastador fet ab sel ubert.

Primo un pilo ab una anella.
Item un fugo de aram gran usat.
Item una taula de pi de dotse palms de larch usada ab sos capitells.
Item un plat gran de aram usat.
Item tres scalfetes de terra.
Item una torradora de ferro usada.
Item unas graelles rodonas petitas y dolentes.
Item un aster de tres branques de ferro petit.
Item quatre ferros de foch entre grans y petits bons y dolents.
Item unas andarellas, o, olleras de ferro bona.
Item una graella de ferro per cremar teya.
Item una pala de ferro per enfornar ab son manech ( ).
Item altra pala de fusta per enfornar gran.
Item sis ( ).
Item una sanalla dolenta de palma.
Item quatre paÿelles de aram las dues grans y las altres petites y usadas y una giradora de ferro.
Item un tallant de ferro ab manech de fusta.
Item dues levas de ferro.
Item dos morters de pedra de Girona lo hu gran y l.altra petit ab sas mans de fusta bons.
Item buÿt culleras de fusta entre bonas y dolentas.
Item dotse ollas petites ( ) de bon y ( ) entre bones y dolentes.
Item dos talladors de tallar carn.
Item quatre ( ) de rentar bugada.
Item una bota de tenir vinagre de una carrega de tinguda ab sa axeta de courer petita mitja de vinagre.
Item un banchot spallat.

En lo sallaret.

Primo una pastera de pastar lo pa dolenta de alba ab son fornador ( ) o paleta de ferro y scombreta.
Item un banchot dolent de ( ) de fusta de pi.

Item una bota de dues carregues buyda y dolenta.
Item quatre portadoras usadas.
Item un ambut de fusta ab cano de ferro gran.
Item dues botas de aportar vi als fadrins a la vinya ab sos cercols de ferro als caps usadas de un quarter y mig cada una.

En la cambreta sobre lo sellaret.

Primo una portadora usada.
Item una mija quartera y un mig corta ab sos sercols de ferro.
Item un per de terra que y stara mija portadora de aygua.
Item tres fogons de terra.
Item un banch de sala de alba dolent.
Item dues debanadoras de fusta ab sos pues.
Item un cuxinet de anar a cavall dolent.
Item un dall usat ab son manech de fusta.
Item una cadira de seurer las criaturas.
Item un tallador de tallar carn de butifarrer.
Item un pages.
Item sis scombras de escombrar.
Item dues morisques velles ab sos cascavells.
Item un llit de camp sense pilars molt vell y dolent.
Item sinch xubridores de fer cavar a la vinya ab sos manechs bonas.
Item dos sarrionots d.espart y hu de palma dolent.
Item tres quintars de color per fer vidre.
Item en una de las caxes de la dita Margarida Roig viuda de bens que ella ( ) en dot al dit son marit se ha trobat las pessas de or y plata y las perlas seguents.
Primo unas arracadas de or fi guarnides ab pedres de color y perlas (...).
Item una creueta mijansera de or fi guarnida ab dotse pedres blanques.
Item un anell gran de or fi ab una pedra blancha de ( ).
Item un altra anell gran de or fi guarnit ab una pedra de smeralda verda rompuda.
Item altre anell mijanser a tall de masseta de or fi guarnit ab sinch smaraldes verdes petites y altre de or fi sens pedra petit ab un nom de Jhesus.
Item altra anell petit de or fi guarnit ab una pedra de daimant petita tot lo qual or es de pes junt ab les pedres de una onsa deu arjensos y vint grans ab lo qual pes no y esta compresa la masseta de smaraldas.
Item una barquilla [?] de plata.
Item una palmatoria de plata.
Item una campaneta de plata.
Item un ( ) cens cadaneta de plata.
Item uns agnus de plata ab sa cadaneta de dues branques.
Item un sinto de plata.
Item un sota copa de plata.
Item deset culleres de plata ab les quals son compreses dues que servexen a la taula de ordinaria.
Item un aguller de plata.
Item un clauer de plata y unas viras de plata totas les quals pessas y vasos de plata junts pesan setanta sinch onsas deu argensos.
Item un rastre de perlas fines ( ) de quatre branques o fils en doble

de dos palms y mig de larch poch mes o manco de pes una onsa sis argensos divuÿt grans.
Item ( ) de vel guarnida de perlas menudes finas.

En lo casal del dit forn de fabricar vidre.

Primo lo dit forn ab ses arques y sis morters dintre ço es quatre ( ) y dos mitjans.
Item quatre mabras de ferro.
Item un xapo petit ab son manech.
Item un garbell de aram per garballar vidre.
Item un mall de ferro ab son manech de fusta.
Item una bocadora de ferro.
Item una forqueta de ferro per a pendrer la archa.
Item una vaqueta xique de ferro.
Item una altra vaqueta larga de ferro.
Item un parpal gros ÿ altre de petit de ferro.
Item tres palas de ferro una de gran y dues de curtes.
Item dues spalordes de ferro.
Item un spalurdi de ferro.
Item un ( ) de ferro.
Item tres furquetas de ferro.
Item dos ferros corps petits y dos de grans de ferro.
Item una triadora de ferro ẏ una barra de fusta per pesar las carregas [?]
Item una travassera de ferro per tenir la triadora.
Item sinch pastaretas per tenir lo vidre tranchat.
Item una pastera gran per pastar la masculaina y altra de petita per lo mateix effecte de fusta de pi.
Item dues caxes grans per tenir la pedra y la barrella picada per fer ( ) el aygua de fusta de pi dos ( ) y una biga a la plassa.

Al capdevall del barri devall de un porxo.

Primo un moli lo qual vogi un animal ab tres mays de ferro ab ses piques de fusta de pi y una pastera a tall de farinera per passar la pedra y barrella en lo qual moli si piqui, o, mol la pedra y barella per a fer lo vidre.
Item una romana de ferro grossa ab la qual se pesa sinc quintars.
Item quatre massas de stallar ab sos anells de ferro.
Item sin tascons de ferro de stallar.
Item duas dastrals grans.
Item una romaneta xique ab la qual si pesa una roba y mija y dues banestres y uns filats.
Item dos covans grans de canÿa.
Item una carreta de matxo vella.

En la stabla esta al costat de dit barri.

Primo un matxo de pel castany ja clos ab son bast de borra blancha ab son morral y brida ab ( ) lo qual bast sta guarnit ab ses cordas garroteras y collar ronsal y morallo [?]

Item un altre matxo de pel roig ja clos ab son bast de borra blancha dolent ab son morral y un brido frances ab sas cordas garrotera y collar guarnides ab dit bast ronsal y morrallo [?]
Item altro matxo de pel ( ) ja clos ab son bast de borra ab ( ) bo ab son morral y brido frances ronsal y muraller ab ses cordas garroteras y collar.
Item altro matxo de pel negre ja clos ab son bast de borra blanch brido ab sas cordas garroteras y collar ab son ronsal y moraller ab son morral y brida ab planxas.
Item una albarda gran de matxo usada forrada de sobre de una pell negra.
Item altra albarda petita dolenta.
Item un fre ab ses regnes negres de matxo.
Item dos cullars de matxo per tirar la carreta.
Item un ( ) per tirar la carreta.
Item una ( ) per lo mateix effecte.
Item una ( ) per lo dit effecte.
Item un brido tambe de tirar carreta.
Item una cadena de ferro per rossegar.
Item una post a la paret per posar los bats.
Item un garbell de jonch petit dolent.
Item un mig quarta bo de una pessa.
Item dues travasseras, o, barral de teÿa largues y quatre pots de pi noves de dotse palms de larch.

En la botiga sobra la dita stabla.

Es a saber los mollos de fabricar o formar vidre devall scrits y seguents.
Primo lo mollo de pessas grans de ( ).
Item un mollo de quatre pessas.
Item un mollo de leons grans.
Item lo mollo gollonat.
Item un altre mollo picat gran.
Item altre mollo de petxines.
Item dos mollos de pinÿes.
Item un mollo de belustres otxavat.
Item un mollo de braguetas gran y altre de petit.
Item un mollo de barques otxavat.
Item un mollo picat petit.
Item un mollo de lanties [?] petit.
Item dos mollos de ( ).
Item dos mollos de boto de caras.
Item dos mollos de reÿ.
Item un mollo per papallones quadrades [?]
Item un mollo de barques gran.
Item un mollo petit de leonets.
Item altre mollo de leons gran de quatre pessas.
Tots los quals sobre scrits mollos son de bronso y pesan junts sis robas.
Item un mollo de lehons gran de plom.
Item altre mollo de pinÿes de plom.
Item vuÿt mollos de aram otxavats entre grans y petits.
Item dos mollos otxavats de fusta.

Item un mollo de barquetas de plom guarnit de fusta.
Item un mollet de plom otxavat.
Item tres buffadors de ferro dolents.
Item dos (   ) de ferro usats.
Item set mollos de fusta de fer ampollas usats.

En la cambra dels fadrins al capdella del barri.

Primo un llit de camp sense pilars molt dolent ab sa marfega plena de palla y dos lensols d.estopa de canem.
Item una marfega plena de palla posada en terra dolenta.

Die mercurÿ vigessima septima mensis augusti anno predictis in dicta villa de Matarone fuit continuatum huis modum inventarium in hunc qui sequitur modum.

Item se trobaven al forn del vidre per fabricar al tems mori dit quodam Pere Roig lo seguent.
Primo vuit quintats de salicorn de Fransa los quals foren comprats a Joan Pere Gassia a vint y tres reals lo quintar.
Item sinc quintars de barrella de Alecant la qual fonc comprada a Balthasar Aÿmerich de Barcelona a raho de quatre liures lo quintar.
Item catorse quarteras de ordi de les quals 7 [?] eren de la cullita de dit deffunt.
Item tots aquells pins que stan radicats en tota aquella pessa de terra que.s de Pere Pau Famadas de la parrochia de Orrius situada en dita parrochia de Orrius y devant de casa d.en (   ) per preu de trenta duas liures ÿ mitja de les quals dit deffunt ne ha havie pagades a bon compte vuit liures y mitja.
Item tota aquella llenÿa ja tallada la qual sta en una pessa de terra que Joan Canÿamas pages de la parrochia de la Rocha te en lo terme de dita parrochia la qual dit deffunt tenia comprada de dit Canÿamas per preu de vint y sinch liures de la qual lenÿa se ha servit dita Margarida Roig viuda per a fabricar vidre en dit forn del primer die del present mes de agost fins lo die dexara de courer dit forn per son compte.
Item totas aquellas set liures denou sous y onse diners les quals Joan Roig vedrier de (   ) altre de dits tudors y curadors devie al dit deffunt lo die de son obit y vuÿ deu a sa heretat y bens per comptes entre dit deffunt y Joan Roig son germa tinguts.
Item tot aquell casal dit lo saller situat en dita vila en lo carrer de sant Simon lo qual trau portal al dit carrer dins lo qual trobam lo seguent.
Primo una bota de cadira de tinguda de trenta carregas poch mes, o, mancho ab deu sercols buÿda.
Item altra bota de cadira de tinguda de trenta sinc carregas poch mes o mancho ab deu sercols buÿda.
Item altra bota de cadira de tinguda de vint y vuÿt carregas poch mes o mancho ab deu sercols buÿda.
Item altra bota de cadira de tinguda de quinse carregas poch mes o mancho ab vuÿt sercols buÿda.
Item tres botas de quatre carregas de mena velles y buÿdas las dues y la una plena de vi claret.

Item dues botas de mena novas de sinc carregas cada una buÿdas la una y l.altra plena de vi de prempsadures.
Item altra bota de mena de dues carregas de tinguda poch mes o mancho buÿda y dolenta.
Item dos cups de teÿa de vint carregas de raig poch mes o mancho ab un brescat a cada hu d.ells.
Item un banch gran de cup.
Item un ( ) de un mija de fusta.
Item una cubella per trastegar vi.
Item sinc portadores usades.
Item una scaleta per entrar a las botas.
Item dos parells de anramadores usades.
Item tres covens de ( ).
Item un ambut de fusta ab son cano de ferro.
Item tres premses ab sos banchs de pedra ab sos guarniments la una molt vella ÿ la altra ab la nou [?] trencada.
Item una garbella de corda per garbellar la verema molt dolenta.
Item una axeta petita de courer.
Item dues barras de prempsa.

Secuuntur bona immobilia.

Item totes aquelles cases ab dos portals a la carrera publica devall scrita obrints situadas en dita villa de Mataro y en lo dit carrer de sant Simon nomenades les cases d.en Mas Arnau [?]
Item tota aquella pessa de terra vinÿa plantada de cavadura set homens poch mes, o, mancho la qual sta situada en lo terme de dita vila de Mataro y en lo loch dit lo Palau.
Item tota aquella altra pessa de terra tambe vinÿa plantada de cavadura trenta sinch homes poch mes, o, mancho en lo terme de dita vila en lo loch dit lo Castell.
Item tota aquella altra pessa de terra tambe vinÿa plantada de cavadura setse homens poc mes, o, mancho situada en lo dit terme de Mataro y en lo loch dit Vallbaldera.
Item tota aquella altra pessa de terra tambe vinÿa plantada de cavadura vuit homens poch mes, o, mancho situada en lo terme de la parrochia de Argentona y en lo loch dit lo pla de casa d.en Moner.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada ja vella y ( ) en ella hi ja pins sembrats la qual sta situada en lo terme de dita vila de Mataro y en lo loch dit font d.en Mas Arnau de cavadura trenta homens poch mes, o, mancho.
Item tota aquella altra pessa de terra campa de sembradura tres quarteras poch mes, o, mancho la qual sta situada en lo terme de dita parrochia de Argentona en lo loch dit lo pla de la Torra prop la ( ).
Item tot aquell hort clos de parets situat en la dita vila de Mataro ÿ en lo carrer dit la Riera de Cirera.
H. autem bona et non plura.

• • •

Inventari dels béns de Joan Çoles, apotecari. 1607.

Die decima nona mensis octubris anno a nativitate domini millesimo sexentesimo septimo in villa de Matarone.

Et primo a trobam en la casa que dit quondam mossen Joan Socies tenie y possehiha de Antoni Juan Fogueres sombrarer ab titol de arrendament en la botiga o entrada una botiga de apothecari ab sos gornimens y son los seguents:
Primo un taulell de fusta de alber ja molt usat y vell ab sos calaxos y gornimens de apothecari.
Item tots los parastatges de una botiga de apothecari y armaris tenyits o pintats de blau.
Item noranta vuyt pots de terra blaus grans ab que y ha diverses llavors flors y rahells [?]
Item vint y dos pots de terra blancs de pisa mijans ab que y ha algunes set o vuyt lliures de unguens usuals y algunes confections.
Item quaranta capsetas xiques de fusta ab algunes llavors de diversitats de coses en algunes d.elles.
Item vint y hun caxo de fusta pintats ab que no y ha cosa ninguna.
Item quatre capses grans rodones verdes.
Item nou pots grans de vidre ab que y ha roses y altres flors.
Item vint y dos potets de vidre.
Item trenta vuyt capsetas dauradas en que y ha algunes polvores cordials y altres polvores ( ) y pindolas.
Item vint y quatre ampolles de vidre grans y xiques en que y ha algunes aygues destillades.
Item vint y una ampolla de vidre en que y ha deu lliures poch mes, o mancho de axarops de sucre y mel.
Item divuyt ampolles en que y ha diversitats de olis.
Item tres cadires les dues de repos.
Item un morter de coure de pes de vuytanta lliures.
Item un llibre anomenat la Concordia ja molt vell y usat.
Item un llibre blanch ab alguns albarans.
Item unes balanses migenseres.
Item altres balances xiques.
Item altres balancetes xiques.
Item dos morterets de terra ab una ma de fusta.
Item un tamis usat.
Item un altre tamis sols lo riscle.
Item un canter meler.
Item una gerreta de tenir trementina.
Item tres llibrets de stampa.
Item una basina de llauto trencada.
Item una basineta de llauto ab alguns pesos.
Item dos morterets de coure ab ses mans de ferro.
Item una capseta ab ses balanses per pesar scuts de or ab pesos.
Item unes astisores dolentes.
Item alguns magdalions de amplastres en los caxons del taulell.
Item dos llibres manuals de receptes.

En la cuyna de dita casa.

Primo una pastera rasa ab son cubertor sernedor [?] ab dos sedassos ab sa casadora ( ).
Item un banch de sala dolent.
Item un bugader de terra negre.
Item una taula de tisora dolenta y molt usada.
Item un scont de fusta de pi rahonable.
Item dues cadires ja usades.
Item la prempsa de fer such.
Item un parol de fer torrons de aram.
Item una copa de aram.
Item quatre olles de terra.
Item onse platets de.stany.
Item dues plates de.stany migenseres.
Item dos mortarets de pedra.
Item dos candaleros de llauto.
Item tres llumeners.
Item dues dotsenes de plats de terra y altres tantes scudelles.
Item tres plates de pisa y quatre plats de pisa.
Item una paella de aram.
Item dos asts.
Item una graxonereta de aram.
Item una botija de aram.
Item un aster.
Item dos ferros de foch.
Item un scalfador de aram.
Item quatre plates de terra grans.
Item un aspatuler ab set spatules.
Item dos talladors.
Item tres culleres o, llosses.
Item un fogonet de aram.
Item un fogo de fusta de fer torrons.
Item una basina de llauto.

En lo celleret.

Dues botes de quatre carregues ab que.m pot haver sis carregues poch mes o, manco ço es lo vi es en aquelles les botes empero son de mossen Hieronim Arnau.
Item una boteta de una carrega y mija plena de vi blanch.
Item una boteta de mija carrega plena de vi blanch la bota del qual es d.en Fogueres.
Item una boteta de una carrega plena de vi y de grans de rehim.
Item una caldera de aram usada.
Item una scaleta.
Item un armari en que y ha una sort o peses de vidre.

En la sala o, menjador.

Primo una caxeta xiqua de monja de fusta de alber ab sa tanchadura y clau dins la qual fonch trobat lo seguent.

Primo onse llansols entre bons y dolents.
Item sis stovalles.
Item tres tovalloles.
Item dues dotsenes y mija de torcaboques entre bons y dolents.
Item altra caxa de fusta de monja ab sa tanchadura y clau dins la qual es lo seguent.
Primo un vestit ço es balons y rojilla d.estamenya burella dolenta.
Item un vestit de raxa negre balons y ropilla ab unes manegues de tafeta.
Item unes faldilles de xamellot morat ab aygues.
Item un cos baix de grana.
Item unes mijes de seda squinsades.
Item antipanes o, calçons de burell.
Item un mongil de xamellot negre.
Item tres gerres de tenir torrons.
Item una caxota dolenta dins la qual y ha una casaca de color usada.
Item un traveser buyt.
Item unes guardes d.espasa.
Item un llibre blanch ab que y ha scrits alguns comptes de la botiga.
Item una caxa usada ab calaxos buyda.

En la cambra sobre la botiga.

Primo un llit de camp ab pilars ab marfega un matalas una flassada blanca un traveser una tela devant llit guarnit ab un drap de paret llistat.
Item altre llit de camp ab pilars ab marfega una catifa dolenta ab un gurniment de ret y tela devant llit del mateix.
Item una arquimesa nova ab que y ha quatre llibrets de Plinio [?]
Item un banch de sala.
Item en la arquimesa dotse reals entre menuts y plata.
Item una caxota dolenta sens clau ab que y ha sinch camises de home y una capa de color usada.
Item set axugamans.
Item altra caxa dolenta dins la qual y ha un vestit de seda ço es balons y ropilla.
Item una capa de ropa de seda.
Item uns balons de raxa negre nous.
Item un sombrero folrat de tafeta.
Item un parell de sabates.
Item un parell de miges d.estam negre dolentes.
Item un sinto.

En la cambra de dalt.

Primo un llit de camp ras ab marfega matalas una flassada.
Item una taula llarga sense peu.
Item altre taula sense peu.
Item un banquet de sala dolent.
Item sis cadires de repos sens gornir.
Item una conca de aram.
Item un paner de canya.

Item un arcabus ab flascho y flasquillo.
Item un parell de neulers.

* * *

Inventari dels béns de Joan Mascaró, fuster. 1622.

Die vigesima nona mensis octubris anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo vigesimo secundo in villa de Matarone.

Primo a trobam tota aquella casa la qual dit Joan Mascaro quan vivia habitava situada en la present vila de Mataro y en la plassa publica y major de dita vila ab son portal obrint en dita plassa ab ses portas de albar vellas y ab sa balda panÿ y clau.

En la entrada y botiga de fuster de dita casa trobam lo seguent.

Primo quatre caxas de tall de monja de fusta de albar novas y buÿdas sens panÿ ni clau.
Item duas portas xiques de nou palms novas de fusta de albar.
Item una caxa llisa ab un peu baix nova de fusta de albar sens panÿ ni clau buÿda.
Item dues cadiretas novas de albar sens guarnir.
Item altra cadira comuna nova de noguera.
Item dues portas de portal fora novas de fusta de pi les quals dit deffunt tenia venudas a Pere Laÿmar de les quals ne tenia rebut quatre lliures catorse sous ÿ mig en descarrech de paga.
Item un banch de tornejar usat.
Item altre banch de retorser.
Item una porta de un portal de botiga de fusta de albar la qual esta en la botiga de la vila a mar.
Item dos banchs de botiga dolents lo hu de albar y l.altre de lladoner.
Item nou serras entre xiques y grans bones y dolentes.
Item sis axas entre bonas y dolentas.
Item sis frasadors entre bons y dolents.
Item nou planes entre bonas y dolentas.
Item tres garlopas entre bonas y dolentas ab sos ferros.
Item tres siments ab sos ferros.
Item sinch ferros de tenir.
Item sinch martells entre bons y dolents.
Item dues estanalles usadas.
Item desaset busells ab sos ferros usats.
Item nou cupadas usadas ab sos ferros.
Item tretse reganÿadors ab sos ferros.
Item sinch cadells ab sos ferros entre xichs y grans usats.
Item sinch galsadors entre xichs y grans bons y dolents ab sos ferros.
Item onsa gubies de ferro entre bonas y dolentas ab sos manechs de fusta.
Item set enformadors amples de ferros usats.
Item sinch compassos de ferro usats.
Item altre compas de fusta usat.

Item dues raspes usadas y grosas de ferro.
Item dotse llimes entre xiques y grosas bonas y dolentas.
Item dues axas vellas sens manech.
Item nou scarparas entre xiques y grosas bonas y dolentas.
Item sinch enformadors strets vells.
Item una barrina de caragol de fusta.
Item dues barrines grossas y llargues usades.
Item sis barrines ab sos manechs de fusta usadas y grosas.
Item duas llenternas novas de fusta de albar.
Item una nou de prempsa usada.
Item un caragol de botiga usat.
Item una cassola de fondrer aygua cuÿt usada.
Item una finestra de teÿa de sis palms de alsada.
Item tres cuxes de prempsa de albar novas.
Item dos cungrenÿs de prempsa de fusta de albar nous.
Item setse barrines ab sos manechs de fusta usadas entre xiques y grosas.
Item un axarruquet de ma.
Item set llimas usadas ab manechs de fusta entre grans y xiques.
Item dues raspas de ferro mitianseras usadas.
Item set gubies usadas.
Item un ferro de dentar pelmellas de assahonador.
Item dues stisores de ferro de tallar llauto.
Item quatre scarperes xiques usades.
Item sinch pessas de ferro de ensapar scopetas.
Item dos martallets de ferro xichs y usats.
Item una gubia xique usada ab son ferro.
Item dos trapans de ferro usats.
Item dues dastrals ab sos manechs usadas.
Item dos planons de ferro usats.
Item una sort de eÿnas de fuster dolentas.
Item tres scaÿres entre bons y dolents.
Item tres scaÿres de branca entre bons y dolents.
Item tres galips de peu de banch vells.
Item dos cartabons dolents.
Item un joch de patrons de cadires comunes.
Item dos capsals de botiga de fuster.
Item una pessa de caragol de hom nou.
Item tres caxons xichs vells plens de ferro vell.
Item dos manechs de xubridores.
Item quatre massas de fusta usadas.
Item dos capitells de pastera nous de fusta de albar.
Item mitia mola de smolar.
Item una sort de trossos de fusta de pi y albar.
Item los llistons de un ansarat de pi.
Item tres cadires comunes guarnides de cuÿro ab sas spalleras ja dolentas y las cadires usadas.
Item una taula de pi xique y dolenta.
Item altra taula de pi llarga y usada ab sos capitells.
Item dos pagesos de tenir llum dolents y llarchs.
Item un clavillo de arada ab sa cadena de ferro.

Item una anclusa de ferro de fuster.
Item un enformador ab son manech de fusta usat.
Item un sadasset de passar guix dolent.
Item un mollo de rajoler de fer pessas usat.
Item tres barrines de ferro xiques la una bona las altras duas dolentas y rompudas a la punta.
Item dos xarrachs de ferro lo hu gran l.altre xich.
Item una barrina spuntada gran ab son manech.
Item dues dastrals de ferro petitas ab sos manechs.
Item un martell gros de ferro ab son manech.
Item una fulla de serra xique sens bastir.

En la cuÿna de dita casa a trobam lo seguent.

Primo una pastera bona de fusta de albar ab son calaix baix funÿador y serrador dintre de dita pastera.
Item un cubell de fusta usat.
Item un scont bo de fusta de pi ab sa taula usat.
Item un bofet de fusta de albar usat.
Item un banch per tenir cantirs de fusta de albar de llargaria de dotse palms ja usat.
Item un banch de sala de set palms de fusta de pi.
Item sis banques de seurer entre xiques y grans de fusta de poÿ y de pi usadas.
Item un fugo de aram gran usat.
Item dos morters de terra ab sas mans de fusta.
Item un morter de courer ab sa ma del mateix.
Item una olla de courer mitiansera usada.
Item una olla de aram mitiansera usada.
Item una sort de ollas de terra entre grans y xiques bones y dolentas.
Item una casseta de llauto per a beurer.
Item sinch candeleros xichs los quatre de.stanÿ y lo hu de llauto.
Item dues bassines la una de.stanÿ y l.altra de llauto mitiansera ja usadas.
Item nou plats y un saler de.stanÿ usats.
Item un scalfador de aram ab son manech de ferro usat.
Item dos ats de ferro lo hu xich y l.altre mitianser usats.
Item una graxonera de aram vella ab son manech de ferro.
Item un platet de.stanÿ dolent y xich.
Item una sort de plats y scudelles de tall de argent usadas.
Item altra sort de plats y gibrellas de terra entre les quals hi a algunes gibrelles pintades.
Item dos gavadals de fusta usats.
Item dues calderas de aram usadas la una gran l.altra xique.
Item un cullarer de albar bo ab tres culleres (   ) xiques y alguns manechs de cullera.
Item unas graellas de ferro usades.
Item unas llevas de ferro usades.
Item una giradora de ferro usada.
Item quatre canters de terra usats.
Item quatre talladors entre grans y xichs usats.

Item una romana de ferro ab son pilo en la qual s.i pesa sis robas y deu lliures.
Item una sort de plates de paret usadas entre grans y xiques.
Item dues salineras de fusta de pi ab un xich de sal dintre usadas.
Item una cassa de aram petita usada ab son manech de ferro.
Item dos ferros de foc usats mitiansers.
Item uns clamastechs de cadena usats.
Item unas mollas usadas de ferro.
Item dues scalfetas de ferro usadas.
Item un aster per manejar l.ast usat de fusta.
Item quatre llums de ferro usats.
Item uns ganxos de pou de ferro usats.
Item dues stovalles encotonades usades.
Item quatre torcabocas lo hu encotonat y los tres sens encotonar.
Item dos xugamans usats llisos sens guarni.
Item duas forquetas de ferro xiques de torrar pa.
Item una pala de ferro xique de enfornar pa ab manech de fusta.
Item altra pala de fusta de enfornar pa usada ab son manech.
Item altra pala de ferro xique xique.
Item una graxonera y una casola de ferro usadas.
Item dues sanalles la una dolenta y l.altra bona de palma.
Item una sistella de canya usada.
Item una sort de vidre de brucals y tassas y canadellas.

En lo passatie de dita casa a trobem lo seguent.

Primo un (   ) de ferro usat.
Item un morrall de corda de spart usat.
Item uns bast de borra usat.
Item tres paiellas de aram dolentas.
Item dues torradoras de ferro usades.
Item un alanbi de aram usat.
Item dos fugons de terra usats.
Item una massa de fusta gran usada.
Item dues llorigues de ferro usades.
Item sis axubridores de ferro usadas ab sos manechs.
Item dues axades vellas de ferro ab sos manechs.
Item dos xapos de ferro lo hu bo l.altre dolent ab sos manechs.
Item un magaÿ de tall y un altra de punta ab sos manechs.
Item tres magallons de ferro xichs per axarcolar usats ab sos manechs.
Item una bota de cuÿro dolenta.
Item un tallant de ferro.
Item dos gavadals xichs de fusta dolents.
Item un sach de una quartera y mitia usat y buÿt.
Item un llansol de stopa de canem usat.
Item una spadella de spedar lli y un tallador gran de fer butifarres tot de fusta ja usat.

En la cambra dels fadrins a trobam lo seguent.

Primo un llit ras sensa caragols ab sa marfega y un matalas dos llensols

de stopa de canem una flasada vella y una borrassa bona y ab son travasser de ploma.
Item una caxa de fusta de pi gran y dolenta ab son panÿ y clau dins la qual trobam lo seguent.
Primo sis cordes de canem usadas.
Item una botija de terra usada.
Item dos migs quartans blades de fusta usats ab sercols de ferro.
Item una tancadura de ferro ab sa clau.
Item tres sparons usats.
Item unas calsas de lli usadas.
Item unas balansas ab sos pesos usadas.
Item altra caxa vella de pi sens panÿ ni clau buÿda.
Item dues faus usadas.
Item dues forques y una devantera usadas.
Item unas pintas dolentas.
Item dues sistelles de canÿa dolentas.

En la sala de dita casa a trobam lo seguent la qual trau finestra en la plassa ab sas portas de pi y golfos de ferro.

Primo un llit de pots y banchs ab sa marfega dolenta y una flasada usada.
Item un arroelo de drap ( ) dolent de dit diffunt.
Item una capa de pastor blanca y bona de dit diffunt.
Item un arroello o capa de dol de baÿeta dolenta del dit diffunt.
Item uns balons de borell negra bons los quals eran del dit diffunt.
Item uns calsons de borell negra bons y uns pauchs de bayeta blanca de dit diffunt.
Item una ropilla de burell negra bona folrada de baÿeta negra del dit diffunt.
Item un vestit de burell roig tot apadassat y dolent del dit diffunt.
Item altre vestit de stamenÿa burella de Vich apadassat y ( ) dolent lo qual era de dit diffunt.
Item un bufet de albar nou.
Item unas dabanadoras ab son pages y verga de ferro.
Item una borrassa vella.
Item un paner de canÿa xich y usat.
Item quatre sanallas de palma usadas entre grans y xiques.
Item una pullera de canÿa usada usada.
Item un banch de sala de albar usat.
Item dues cadires xiques la una guarnida de corda y l.altra de cuÿro usadas.
Item dos scanbells de albar usats.
Item un garbell de cuÿro dolent y squinsat.
Item altre garbell de cuÿro bo.
Item unas pintas de repentinar dolentas.
Item tres ballestas de ser ab ses gafas de ferro.
Item tres alfabias per tenir oli las dos grans y l.altre xique usadas.
Item un flasquet de tenir oli usat.
Item un garbell de tenir pa.
Item desaset rams de fil de bri y stopa de canem.
Item un cobri bancal usat vell.

Item un cuxi ple de pluma usat.
Item un mig coffre de fusta de albar usat ab son panÿ y clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo una tovallola d.exugar las mans de bri de canem guarnida ab flocadura per los caps.
Item dues stovalles de bri de canem llisas usadas.
Item sis rams de fil de bri y stopa de canem.
Item quatre rams de fil ( ) per sobreposar.
Item dues camises noves sense cusir y de dona la una gran l.altre xique.
Item una tovallola de bri de lli guarnida de sobreposat.
Item una pessa de bri de canem que tira tres canas sinch palms.
Item dues dotsenas de fusells de boix.
Item un cabdell de.stopa.
Item un cuxi de cusir usat.
Item un coffre gran de fusta de alba dolent sens panÿ ni clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo dos mantells de stam vells.
Item un gavant de drap fort forrat de baÿeta blava dolent del dit diffunt.
Item un cuxi ple de ploma ab sa cuxinera de bri de lli guarnida ab botons.
Item un sach de canamassos de tinensa de una quartera y mitia.
Item un sandrer de stopa de canem usat.
Item altre cuxi bo sens cuxinera ple de ploma.
Item quatre cuxins de galta plens de pluma usats.
Item una corda de spart de stendre bugada.
Item tres cuxins de fer fusells.
Item altre cuxi ple de llana sens cuxinera.
Item altra corda de spart de stendrer bugada usada.
Item dos paners de canÿa grans usats.
Item un cobri taula guarnit ab flocadura per la vora.
Item un parell de sabatas de Cordova negra de dues solas del dit diffunt.
Item un bancal llarch ab tres caxons de fusta de albar dins lo qual trobam lo seguent.
Primo tres pots de vidre grans.
Item un parell de culleres de fusta novas.
Item una sort de vidre.
Item tres camises de home de bri de canem usadas.
Item uns peus de llit guarnits ab sobraposat ÿ ret per la vora.
Item un llansol de bri de canem guarnit per la vora y per lo mig de fusells nou.
Item dos llensols de.stopas usats.
Item dos stovalles de bri de canem la una encotonada y l.altre sens encotonar.
Item altres stovalles dolentas de.stopa de canem.
Item un xugama d.stopa de canem usat viat de blau.
Item una cuxinera de bri de lli guarnida ab fusells usada.
Item una camisola de cotonina de home bona.
Item una camisa de bri de canem de home usada.
Item un sach de una quartera y mitia usat.
Item quatre tovallons usats guarnits ab coto.

En la cambra sobre la cuÿna en la qual dit deffunt mori la qual trau porta en la sala de dita casa a trobam lo seguent.

Primo un llit de pilars de albar ab sos caragols ab sa marfega y dos matalassos y ab son sobre sel blanch de bri de canem guarnit de sobreposat y fusells per la vora y ab sa cabsalera usada.
Item un coffre gran pintat de albar usat ab son panÿ y clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo sis llansols usats los sinch de.stopa de canem y l.altre de bri de canem y guarnit per la vora de fusells.
Item unes tovalles noves encotonades guarnides de fusells per la vora.
Item quatre tovalloles noves de bri de lli usadas las dues guarnides de fusells per la vora.
Item una tovallola de tela sobreposada y un drap de cap.
Item tres xugamans vells de bri y estopa de canem listats de blau.
Item dos devant lits dolents de bri de canem.
Item uns quartinaties de llit llisos de bri de canem usats.
Item sis camises morisques novas de bri de lli las tres guarnides de seda vermella y negra.
Item una capseta xique ab un uyal de llop guarnit al cap de plata.
Item tres capses de fusta las dues pintades dins las quals hi a lo seguent.
Primo una capseta xique ab sexanta grans de coral vermell dintre dita capseta.
Item uns rosaris de coral vermells de sinch desenas guarnits ab una pareta de seda y or al capdemunt.
Item tres mocadors de tela guarnits ab puntas per la vora usats.
Item un ( ) de creatura de tela guarnit de fosells ja dolent.
Item una tovallola de tela llisa usada.
Item una velilla de ret usada.
Item dues bossas la una de seda l.altre de seti vermell guarnida ab unas paretas de or al cap dels cordons a la del seti.
Item un stotxet xich ab son cordo de seda vermella ab un ganivet y unas pinses dintre.
Item una gargantilla.
Item una gandalla de or y una diadema usadas.
Item dos fils de perlas blanques manudetas.
Item uns agnus de or xichs.
Item una carta de filosa de guadamacil bona.
Item un didal de plata.
Item altre coffre de albar vell ab son panÿ v clau buÿt.
Item una caxa dolenta de xiprer ab son panÿ y clau dins la qual trobam lo seguent.
Primo un cobri bancal usat viat y dit cobri bancal es de llana.
Item un arroelo o, capa de contraÿ ab sa gira de ( ) bona.
Item una atsarena de xamallot negra usada guarnida ab rivet de vallut.
Item un brial de xamallot negra ab aÿgues guarnit baix ab rivet de vallut negra.
Item tres culleres de plata de pes de dues lliures deu sous poch mes o. manco.
Item unas manegas dolentas y stretas de dona les quals son de sati.
Item altres manegues de dona de xamallot negra grans.

Item unes faldilles de grana guarnides de vallut.
Item uns balons ÿ ropilla de raxa ja usats.
Item unas mitias negras de.stam de home.
Item quatre trosets de sati usats.
Item unas manegas de seti de dona vellas.
Item un cofre de albar usat y pintat ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo una capsalera y un sobra sel de llit de ( ) guarnit de sobreposat y flocadura per la vora.
Item dues stovalles encotonades bonas.
Item vuÿt xugamans de.stopa y bri de canem listats de blau.
Item una cuxinera de cotonina vella.
Item dues camises de bri de canem de home velles.
Item un panaret de verga ab sinch tovallons encotonats y bons.
Item una caxa petita de noguera usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo un padrenÿal encepat dolent.
Item unas stovalles de taula llarga de bri de canem ab flocadura per la vora guarnides.
Item una cuxinera petita de bri de canem usada.
Item un panÿ vell de padrenÿal dolent.
Item deu actes en pregami tocants a la casa.
Item un llibre de Nostra Senyora del Roser.
Item un sinto nou ab sos guarniments ÿ ferros.
Item quatre altres actes scrits en pregami tocants a dita casa.
Item un flasco llis usat.
Item un quadro al trempe dit lo devallament de la creu.
Item un respall usat.
Item dos sombreros de home lo hu bo guarnit de taffeta y l.altre dolent sens taffeta.
Item un papa ( ) de borell roig usat.
Item un sinto y una daga ab sa beÿna y ganivet usat.
Item una clau de padranÿal ab son cordo de filadis.

En la recambra de dita casa la qual trau porta en la cambra sobre la cuÿna hont mori dit deffunt y finestra sobre la stabla ab ses finestras de pi usades a trobam lo seguent.

Primo un llit de pilars de albar usat ab sos caragols marfega y matalaf dos llensols y una flasada usada y un travaser ple de pluma y dos cuxins plens de ploma usats.
Item un mig coffre de albar usat ab son panÿ y clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo un paner de verga ab una sort de plats de terra.
Item onse lliures de bri de canem sens filar poch mes o, manco.
Item vuÿt lliures de.stopa de canem sens filar poch mes o, manco.
Item una scopeta curta bona y ensepada.
Item una spasa dolenta ab sa beÿna dolenta.
Item un pitral de cuÿro dolent.
Item una gerra de terra xique per tenir oli buÿda.

Item dues bossas la una de drap l.altre de cuÿro la de cuÿro ab tres bossichs usadas.

En lo tarrat de dita casa trobam lo seguent.

Primo un travasser ple de ploma usat.
Item una mitia quartera ab tres sercols de ferro usada.
Item un tros de llibant usat.
Item dues sistellas de canÿa usadas.
Item un gibrell de terra envernisat xich.

En la golfa de dita casa en la qual s.i puja ab una scala de gat y trau moltas finestras rodonas a la plassa sens portas a trobam lo seguent.

Primo vuyt pots de teÿa de dotse palms de llarch.
Item una taula rodona de albar dolenta.
Item dues barrines de caragol de prempsa.
Item una dastral grossa usada.
Item una salinera de salar lo baco.
Item dos torns de filar de fusta vells.

En la axida de dita casa trobam lo seguent:

Primo un pou de aygua viva guarnit.
Item tres mitians y dos custers de noguera.
Item quinse mitians de albar.
Item vint y dos quarters de albar.
Item sinch pots de albar.
Item dos buscalls [?] lo hu de albar l.altre de alsina.
Item un banch de ensepar dolent.
Item dos cavalls de fusta usats.
Item una prempsa desguarnida bona.
Item dues scalas de gat usadas.

En lo saller de dita casa lo qual trau un portal en lo carrer de dit d.en Ballot ab sas portas de pi dolentas ab sa balda panÿ y clau y altre portal sens portas trau al ort y altre portal dintre de dit seller xich ab sas portas de llata y la mitat de ditas portas cubertas de fusta ab son panÿ y clau y forrallat trobam lo seguent:

Primo dues prempsas bonas la una ab son banch de pedra y l.altre de fusta ab tots sos guarniments.
Item un cup de rourer ab sis sercols de tinensa de setse o desavuÿt carregas de verema poch mes o, manco ja usat y ab son brescat usat de sobre.
Item quatre parells y mig de portadores usades y un ambut gran de buÿdar vi.
Item una bota de cadira de oliver de tinensa de deu carregas poch mes o, manco buÿda.
Item altra bota de cadira de rourer de tinensa de deu carregas poch mes o, manco buÿda.

Item altra bota de cadira de castanÿer de tinensa de deu carregas poch mes o, manco plena de vi claret bo.
Item altra bota de cadira de castanÿer de tinensa de sis carregas poch mes o, manco plena de vi claret bo.
Item dues botas de mena de quatre carregas de castanÿer plenas de vi claret bo.
Item una bota de mena de dues carregas de castanÿer plena de vi verge bo.
Item altra bota de dues carregas de castanÿer buÿda.
Item altra bota de mena de una carrega plena de vi claret bo.

En la stabla o, cort de dita casa la qual trau porta en lo passatie ab sa porta de pi vella trobam lo seguent.

Primo una mula de pel negra petita ja closa molt vella en la qual no se li coneix edat.

Sequntur bona immobilia dicta hereditatis.

Primo tota aquella pessa de terra vinÿa plantada situada en lo terme de la present vila de Mataro y en lo lloch dit Vallbaldera de cavadura de nou homens poch mes o, manco.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada situada en lo dit terme y en lo lloch dit Vallverich de cavadura de sis homens poch mes o, manco.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada situada en lo terme de dita vila de Mataro y en lo lloch dit les Piques de cavadura de quatre homes poch mes o, manco.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada situada en lo dit terme de Mataro y en lo lloch dit Sant Simon de cavadura de dotse homens poch mes o, manco.

* * *

Inventari dels béns de Gaspar i Salvador Portell, burgesos. 1636.

Die sabbati XXVII mensi septembris anno a nativitate Domini MDCXXXVI in vicinatus de Valleix termini villa de Matarone diocesis Barcinone.
Et primo se a trobat totas aquellas casas y mas Portell las quals estan situadas en lo veÿnat de Valleix terme de la vila de Mataro bisbat de Barcelona las quals trauen portal major a la part de migdie ab sas portas de alba son panÿ y clau y balda ab sa portalleta una barra travassera dins las quals hi a lo seguent.

En la entrada de ditas casas

Primo un bancal de dos calaxos de fusta de alba pintat ab dos panÿs y una clau usat.
Item una taula larga de alba usada ab tres capitells y un calaix.
Item dos banchs larchs de fusta de pi vells.
Item una tauleta petita rodona en la qual hi a un joch de.scats pintats vella

Item tres sachs de una quartera y mitja usats.
Item vuÿt cadiras comunes guarnides de cuÿro negre usades.
Item sinch cadiretas de repos petites de dona usadas.
Item una troneta per tenir criaturas en taula.
Item una basseta.
Item una tauleta de alba petita.
Item sis banques per seurer al foch.
Item un banch de sala usat de alba.
Item dos banchs de pi ab petges usats.
Item quatre canters de terra negre de ( ).
Item una sarria dolenta.
Item un maridet usat.
Item dues sistelles petites.
Item una paner de canÿa gran.
Item un gibrell de terra envernisada bo.
Item un axugama de.stopa de canem listat de blau bo penjat al clau.
Item tres cabassos de comprar.
Item un ventall usat petit.
Item una romaneta petita.
Item un banch de alba dolent.
Item un brassol de alba bo ab sa marfagueta matalasset y flassadeta tot bo.

En lo studi de dita casa trau portal a la entrada ab sa porta de alba panÿ y clau y anella finestra al barri o pati ab sas portas de teÿa tres baldos y una balda al mig bona.

Item una taula o bofet de noguera guarnit ab ferros usat.
Item en la paret de la part de sol ixent un armari o parador de vidre ab sa aÿguera guarnit de rajolas valensianas ab ses portes de pi dos baldes y dos anellas y una sort de vidre.
Item una cadira de repos vella guarnida de cuÿro negre.
Item un banquet de fer fusells ab son caxonet petit ab son panÿ y clau de alba bo.
Item un armari a la part de tremuntana petit ab ses portes de pi dos baldas y dos anellas.
Item dos ventalls comuns mijansers vells.
Item un candelero de lauto ab son spanillador del mateix.

Die jovis XXIII mensis octobris anno a nativitate Domini MDCXXXVI in dicto vicitatus de Valleix fuit continuatus ( ) inventarium in hunc qui sequitur modum.

En la cambra sobre la stabla nomenada dels fadrins la qual trau portal a la entrada ab sa porta de teÿa vella ab son baldo y anella un raxat al corral [?] ab sa porta de teÿa dolenta.

Primo una bota de mena de tres carregas dins la qual hi a un poch de vi per a beurer los fadrins.
Item quatre barrals vells.
Item dos barralons vells.
Item sinch portadores velles.

Item una cubella vella.
Item una alfavia o gerra per tenir oli dolenta.
Item un brassol de alba dolent.
Item tres banchs de alba de sala usats.
Item sis debenadores las quatre de canÿa y las dos de fusta.
Item dos pintes de pentinar lli dolentas.
Item uns carretons per las criaturas bons.
Item dues cordes de canem la una garrotera y la altre de aportar sachs al moli.
Item dues sistellas veremadores grans.
Item una gabia per tenir gualles de jonch rodona.
Item un spiell.
Item dos torns de peu per filar.
Item dotse capses de garrofo las sinch grans y las set xiques las vuÿt d.ellas ab sos brocals.
Item dos canÿissos per a fer seda.
Item dos peus de debenadores de ferro.

En la cuÿna de dita casa trau portal a la entrada ab sa mitja porta de teÿa.

Primo deu lumaners usats.
Item sis paÿellas tres de aram ab sos manechs de ferro las quatre grans y las dos mijanseras.
Item una paleta de ferro per desenfornar pa.
Item altra pala (   ) de fusta per enfornar pa.
Item una copa de aram gran usada.
Item quatre ats de ferro per rostir carn lo hu gran y los tres mijansers.
Item tres graÿellas usades unas grans y las altres mijanseras.
Item un anlardador.
Item unas forquetas per torrar pa.
Item una olleta de ferro.
Item una salinera ab sal.
Item un tallador larch per tallar carn de tossino ab sa anella de ferro.
Item dos anells de ferro per fer las sconbres de forn.
Item una copa de ferro petita usada.
Item tres fogons de terra petits y grans.
Item un sadasset per cullir [?] oli.
Item una taula de alba ab son calaix per fer scudelles usada.
Item un fogo de ferro gran ab tres petjes de ferro y dos anelles.
Item una cassola de aram petita.
Item un scont gran ab sa taula de teÿa bo y ab dos calaxos ab sos panÿs y claus.
Item altre scont de teÿa vell sens taula.
Item uns clamastechs de ferro ab cadena guarnits a la xemeneia.
Item una pala de ferro per al foch mijansera usada.
Item un forroÿ [?] de ferro per al foch.
Item unas graelletas de ferro per cremar teÿa.
Item una torradora mijansera usada.
Item dos ferros de foc mijansers.
Item un aster de ferro ab tres peus mijansers.

Item dos cavalls de ferro mijansers.
Item un scalfador de aram ab son manech de ferro.
Item duas calderas de aram grans ab sas ansas de ferro velles.
Item tres olles de courer mijanseras bonas.
Item duas ollas de terra grans trancadas.
Item una capsa per scalfar roba a las criaturas.
Item dos paners de cañya dolents.

En lo pastador trau portal a la cuÿna sens portas.

Primo una pastera de alba bona de tomba ab dos calaxos ab sas anellas ab sa paleta de ferro scombreta y fenÿader.
Item una taula larga per posar lo pa quant se pasta de teÿa dolenta.
Item quatre sadassos los tres de serras y lo altre de seda dolents.
Item dues cassas de aram ab sos manechs de ferro la una foradada y la altra bona y la una gran y la altra petita.
Item un armari engastat a la paret ab ses portes de alba baldo de fusta dins del qual hi a dos morters de pedra blancha grans.
Item duas gerretas petites per tenir oli.
Item duas ollas de aram grans ab sas ansas de ferro vellas.
Item una caldareta de aram petita per scalfar l.aÿgua de rentar.
Item un casso de aram mijanser ab sa ansa de ferro dolent.
Item un morter de coure ab sa ma mijanser.
Item una ( ) de formatge.
Item onse cubertoras de ferro las tres grans y las demes xiques.
Item una giradora de ferro.
Item set mans de morter de fusta.
Item un cullarer de fusta de alba ab ses culleras y dues cuas.
Item una sort de plats de foch de terra grans y petits bons ÿ dolents.
Item una sort de olles de terra entre grans y petites bonas y dolentas.
Item una sort de cassolas de terra petites part bones y part dolentas.
Item tres gibrelles negres grans.
Item tres gibrelles envernisades mijanseres.
Item un gavadal de fusta per rentar ( ).
Item una post a la boca del forn.
Item una riscla per al per.
Item tres canters de terra los dos closos.
Item una sort de scalfetas de terra.
Item un plat de aram gran bo.

En la istantia sota la scala trau portal a la entrada ab sa porta de alba

panÿ y clau.
Primo una bota de cuyro castallana bona de un quarter.
Item dues manegas per donar servicials.
Item mija dotsena de barrils sardiners buÿts.
Item mija dosena de filosas de cañya.
Item dos paners de verga bons.
Item un cabas de.spart.
Item dues gerretas per salar olives.
Item un pages per tenir lo lumaner.

En lo saller de dita casa trau portal major a la entrada ab sas portas de teÿa dolentas ab son panÿ y clau y forrallat un portalet y rexat a la part de tremuntana ab ses portes.

Primo nou botas de cadira grans entre velles y noves les quals juntes son de tinguda de cent vuÿtanta ÿ sinch carregas poch mes o mancho totes ben ensercolades y ben acondicionades.
Item dos cups lo hu de teÿa bo de tinguda de vuÿtanta carregas de verema ab son brescat bo y ab sa axeta de fusta y l.altre de oliver usat de tinguda de vint y sinch carregas de verema poch mes o mancho ab son brescat y axeta de fusta.
Item duas prempsas ab tots sos guarniments y banchs de pedra.
Item una bota de mena de dues carregas buÿda.
Item altre bota de mena de una carrega y mija buÿda.
Item tres botas de mena de una carrega y mija de tinguda cada una d.ellas buÿdes.
Item quatre botetas de un barralo cada una buÿdes.
Item una bota de una carrega vinagrera ab sa axeta petita de courer ab un poc de vinagre dintre.
Item una bota de mija carrega oliera.
Item trenta portadores entre bonas y dolentas.
Item dos cubells de fer bugada de teÿa lo hu xich y l.altre gran ab sercols de ferro al gran.
Item una pala de fusta.
Item una corriola guarnida a la taula per traurer la brisa del cup.
Item quatre botas per aportar vi a la vinÿa.
Item quatre pales de fangar ab sos manechs de fusta.
Item dotse axadas ab sos manechs de fusta entre bonas y dolentas y vuÿt covens de veremar usats.
Item quatre xapos ab sos manechs bons.
Item tres magalls de punta ab sos manechs bons.
Item sis magalletas per cavar llegum ab sos manechs bonas.
Item sis magallons ab sos manechs bons.
Item dos magalls de tall ab sos manechs bons.
Item duas magallas de sbancar ab sos manechs bonas.
Item una entonegadora ab son manech de fusta bona.
Item una barrina de ferro gran y larga.
Item un carner penjat al sostre ab sa corriola y corda.

En lo salleret trau portal al dit seller sens porta.

Primo tres prempsas bonas ab tots sos guarniments y banchs de pedra.
Item sis botas de mena de tinguda de nou barrals cada una.
Item duas botas de mija carrega.
Item dos ambuts grans per trascolar vi ab sos canons de ferro.
Item una serra gran dolenta.
Item duas barras de prempsa.
Item quatre massas de saller.
Item un banch de cup gran.

En la stabla trau portal al corral ab sa porta de teÿa dolenta sens panÿ ni clau se tancha ab barra y altra porteta que ix a la entrada

Item dos bats lo hu gran y l.altre petit lo gran de borra blancha y lo petit de borra comuna ab tots sos guarniments.
Item tres selles de rossi dolentas.
Item tres albardes la una guarnida de cuÿro gran y las altres guarnidas ab pell mijanseras ab sos streps guarnides.
Item uns guarniments per tirar la carreta un animal [?]
Item tres brides las dos de rossi ÿ la altre de assa.
Item dos bridons.

En lo corral trau portal al pati ab son portal de teÿa ab son panÿ y clau.

Primo dos galls.
Item sis gallines.

En la pallissa trau portal al cami del hort ab sas portas de alba vellas ab son panÿ y clau.

Primo una bota de cadira de tinguda de vint y quatre carregues poch mes o mancho.
Item sis botas de mena de tinguda de nou barrals cada una d.ellas.
Item vuÿt sercols de alba de bota de cadira grans.
Item dotse pots de xiprer.
Item dues cordes o ( ) de senia de.spart.
Item una sort de palla.

En la cambra sobre la pallissa dita dels fadrins trau portal al corral ab sa porta de pi bona panÿ y clau finestra al hort ab sa porta ab baldo de fusta.

Primo quatre lits de camp ras de alba bons los tres grans y l.altre petit ab ses quatre marfegas plenas de palla dos matalassos de lana dolenta quatre travassers plens de palla.
Item tres borrassas usadas.
Item sinch flassadas blanques vellas de la forma comuna.

Die mercurÿ XXVIIII mensis octobris anno a nativitate Domini MDCXXXVI in dicto vicinatus de Valleix fuit continuatum inventarium in modum sequentem.

En la sala de dita casa trau finestra al barri ab sa porta de alba ab sos dos baldons lo hu de fusta y l.altre de ferro.

Primo un ( ) o parador demunt la scala de alba ab una sort de vidre de differents vasos.
Item un lanser posat a la paret ab tres alabardes dos bordons y una lansa.
Item un guarniment posat a la paret per tenir arquebussos.
Item quatre arquebussos ab sos flascos y flascillos.
Item dues xispes largues.

Item dotse cadires de repos las sis novas y las altres usadas guarnidas ab cuÿro negre.
Item una taula de alba vella de deu palms de larch y sinch de ample poch mes o mancho.
Item una caxeta petita nova de alba ab son panÿ y clau ab padassots de lli dolents dintre.
Item altra caxa de alba tall de monja vella ab son panÿ y clau y calaxos buÿda.
Item altra caxa gran de tall de monja de fusta de alba nova ab son panÿ y clau dins la qual esta tancada la roba de lli y lana de serveÿ dels pubills fills y hereus del dit quondam Salvador Portell.

En la cambra sobre lo menjador dels fadrins que esta unit ab la entrada la qual trau portal a la sala ab sa porta de alba panÿ y clau y finestra al barri ab sas portas de alba ab baldons de fusta y altre portal ab una recambra ab sas portas de alba y ab son forrellat.

Primo quatre matalassos blanchs los tres de lana sarda y lo hu de palla.
Item un coffre gran pintat de vermell de fusta de alba ab son panÿ y clau lo qual hi a lo seguent.
Primo sinquanta lansols de.stopa de canem entre bons usats y dolents.
Item dos lensols de bri de lli usats.
Item dos lensols de tela lo hu bo y l.altre dolent.
Item catorse lensols de bri de canem entre bons y dolents.
Item una caxa de alba bona de tall de monja ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo quatre devant llits de ret los dons bons y los altres usats.
Item quatre vanoves blanques de bri de canem encotonades de differents mostres las tres bonas y la una usada.
Item nou tovallas comunes encotonades de differents mostres part bonas y part usades la huna de les quals de dites tovalles son grans de dos boffets.
Item altra caxa de tall de monja bona de alba ab son pany y clau dins la qual estan tancadas las camisas de servey de dit mossen Gaspar Portell y de la senyora Elisabet Portell viuda sa cunyada.
Item un mig coffre vell de alba pintat y dorat ab son pany y clau buyt.
Item una cadira de repos guarnida de cuyro vermell ab mostres dorades.
Item un quadro ab la imatge o figura de santa Theresa pintat al oli.
Item altre quadro de sancta Magdalena penitent pintat al trempa.
Item altre quadro ab las imatges de la visitatio de santa Elisabeth.
Item un retaulet petit de fusta dorat en lo qual esta pintada la nativitat de Nostre Senor Deu Jhesu ( ).
Item un mirall gran.
Item un scanbellet petit de alba vell.

En la recambra que trau portal a la prop ditacambra y finestra al corral ab sas portas de teÿa ab dos mig baldons de ferro.

Primo un coffre de alba gran vell ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo uns cortinatges de lit de ( ) ab totas las pessas necessaries per guarnir un llit ( ) devant llit dolent.

Item set dotsenas de torqueboques de bri de canem encotonats entre bons y usats.
Item catorse torqueboques de bri de lli usats.
Item set tovalles largues de.stopa de canem per la taula dels fadrins usadas.
Item set tovalles de.stopa de canem curtes per la taula dels fadrins usadas.
Item deu tovalles de boffet usadas de.stopa de canem sens encotonar.
Item una caxa de tall de monja de alba usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo dues tovalles noves de bri de canem largues sens encotonar.
Item tres tovalles de bri de canem largues usadas la una d.ellas listada de blau.
Item unes tovalles de ginesta de boffet usadas.
Item trenta ÿ sis cuxineras de tela genovesa la mitat grans y l.altre mitat de galta usadas.
Item sinch tovalloles novas de.stopa de lli.
Item altra caxa de tall de monja de alba vella ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo setse tovalloles usadas de.stopa de lli.
Item duas tovallolas de tela genovesa usadas.
Item sis tovalloles de bri de lli brodades de entall usadas.
Item devuyt axugamans de.stopa de canem nous listats de blau.
Item altres devuÿt axugamans de.stopa de canem listats de blau usats.
Item dos dotsenas y mitja de torqueboques de.stopa de lli nous sens encotonar.
Item tres dotsenas de torqueboques de.stopa de lli usats.
Item coranta quatre cuxineras de bri de canem grans part bonas y part dolentas.
Item una litotxa de alba bona ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo un vestit balo y ropilla y manegas ( ) de home de domas negra bo.
Item una balo de taffeta enrissat [?] dolent.
Item un capot de ( ) color leonat nou.
Item una capa de raxa guarnida ab gallegas de seti negre bona.
Item altre capa de vin y quatre leonat usada.
Item altra capa de ( ) de seda negre dolenta.
Item una vanova de seda vermella y groga bona.
Item una mantallina de vellut lis negre guarnida ab sinch gallegas de seti negre folrada de taleta de gorgueran violada y negre bona.
Item altra mantallina de raxa parda guarnida ab sinch passamans negres usada.
Item una caputxa de taffeta enrissat negre guarnida ab sinch passamans negres envellutats folrada de tela de gorgueran blau y negre.
Item altra caputxa de raxa parda usada.
Item unas faldilles de taffeta groch guarnides ab quinse passamans vellas.
Item una faldera de picota vermella y blava guarnida ab passamans usats.
Item una atserena de domasquillo bert negre usada.
Item un abit de dona com es faldilla o anagos gipo manegues y scapolari de ( ) y seda pardo y blanch.
Item una spasa y daga ab sas guardes y ( ) y sinto.

Item un lit de alba de camp ab sos pilars prims ja molt vell ab sos poms petits dorats barras de fusta y vergas de ferro ab sa marfega plena de palla un matalas y un travasser ple de llana.
Item una caxa de pi comuna usada sens panÿ ni clau dins la qual esta tancada la roba de serveÿ de las criadas.
Item una creu ab un Christo ab una caxa de fusta petita.

En la cambra sobre lo pastador trau portal a la sala ab sas portas de alba vellas ab sa balda finestra al corral ab portas de teÿa ab un baldo de ferro.

Primo un lit de camp de alba ab pilars poms dorats ab sas barras de fusta vergas de ferro ÿ anelletas ab sos tres matalassos de lana sarda la tela blancha y altre matalas de palla un travasser ple de ploma ab sos cortinatges de drap morisco [?] guarnit ab flocadura dolents.
Item altre lit de camp de noguer ab pilars mijansers poms dorats ab sas barras de fusta vergas de ferro y anelletas tres matalassos de lana barbaresca la tela blancha ab altre matalas ple de palla y ab sos cortinatges blanchs de bri de canem usats ab sa flocadura guarnits.
Item un bancal de alba larch ab dos calaxos ab dos panÿs y una clau buÿt.
Item una caxa de alba tall de monja usada ab son panÿ y clau dins la qual estan tancadas las pansas [?] del servey de dita casa ÿ heretat.
Item un boffet de noguer prim dividit en dos parts guarnides totes dues parts ab sos ferros.
Item una cadireta de repos baxa guarnida ab tatxes de lauto y de cuÿro dorat molt vella.
Item una xispa de tres palms bona.

En la cambra sobre la cuÿna que trau portal a la scala ab sa porta de pi ab son panÿ y clau rexat a la part de tremuntana ab sa porta dins

Primo un lit de camp ras de fusta de alba ab sa marfega plena de palla ab son matalas de lana sarda y un travasser ple de ploma.
Item un coffre gran de alba vell ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo cent y vint liuras de fil de stopa de canem.
Item coranta liuras de stopa de canem sens filar ab fexos.
Item setanta liures de fil de bri de canem.
Item altre coffre gran de alba vell ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo sinquanta y sis liures de bri de canem sens filar.
Item vint y quatre liures de bri de lli sens filar.
Item dotse liures de fil de bri de lli.
Item quinse liures de borras de canem sens filar.
Item catorse canes de bri de canem en pessa.
Item vuÿt canas de.stopa de canem en pessa.
Item nou canas bri de lli en pessa.
Item una caxeta comuna de pi usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo un quintar setse liures de.stany ab platas plats pitxer y botija.

Item tres bassines de lauto grans.
Item quatre candeleros de lauto.
Item una conca gran de lauto.
Item un colador de lauto.
Item un bassinet de barber de lauto.
Item una graxonera de lauto.
Item divuÿt cuxins grans y deu de petits plens de ploma part bons y part dolents.
Item un cuxi y maleta per anar a cavall vells.
Item una sort de eÿnas de cuÿna de terra de tota specie.

En lo graner de dita casa trau portal a la sala ab sas portas de alba panÿ y clau y forrellat dos rexats a la part de llevant ab ses portes dolentes.

Primo set serrons de canÿa entre grans y petits bons y dolents.
Item tres garbelles de jonch duas bonas y la altra dolenta.
Item un garbell de cuÿro dolent.
Item dos garbells de jonch usats.
Item tres senalles de palma xiques y dues del mateix grans usadas.
Item una pullera gran per salar tossino dolenta.
Item dos cadires de repos dolentas sens guarnir.
Item una taula larga de pi.
Item una mija quartera ab tres sercols de ferro usada.
Item mig corta y un cop ab sercols de ferro.
Item sis sachs los tres de dues quarteras y los altres tres de una quartera y tres cortans part bons y part dolents.
Item un banch de alba de sala bo gran.

En la cambra de la torra sobre lo studi trau portal a la sala ab sa porta de alba panÿ y clau finestra al pati ab sas portas de teÿa ab sos tres baldons.

Primo un llit de noguer de camp ab sos pilars grossos poms dorats vergas de ferro ab sas anellas barras de fusta ab sa capsalera tres matalassos y una fillola [?] de lana barbaresca ab la tela listada de blau y ab sos cortinatjes de ( ) encotonada blancha bo y ab son devant llit del mateix tot bo.
Item altre llit petit de carratels [?] de alba dolent, dos matalassos de lana y un travasser ple de ploma.
Item quatre cadires baxes guarnides de cuÿro vermell pintades de or.
Item una arquimesa de noguer vella ab son panÿ.
Item un mirall gran guarnit de negre.
Item un ligador de noguera de oliver guarnit bo.
Item un quadro ab la imatge de sant Joan Batista al trempa.
Item altre quadro ab la imatge de Nostra Senyora y sant Bernat al trempa
Item una creu ab la imatge de Nostre Senÿor crucificat.

En la cambra mes alta de la torra trau portal a la matexa torra ab sa porta de alba pany y clau una finestra al barri portas de teÿa dos baldons de ferro y altra finestra a la part de levant ab las matexas portas y baldons.

Primo un lit de camp de fusta de noguer ab sos pilars mijansers bo vergas de ferro anelletas de llauto barras de fusta ab sa marfega plena de palla dos matalassos de lana barbaresca las telas blanchas ab son travasser ple de ploma cortinatges de stopa de canem ab sobresel tenyits de vert guarnits ab flocadura de filadis.
Itm sis flassadas blanchas vellas de la forma comuna.
Item sis flassadas grogues de la forma comuna usadas.
Item dues flassades vermelles de la forma comuna usadas.
Item una flassada blava de la forma comuna bona.
Item una caxa de alba comuna dolenta ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo tres catiffes la una gran y las dues petites dolentas.
Item uns cortinatges de llit ab sobresel de ( ) lli blau y naranjat guarnit ab flocadura de filadis naranjat bons.
Item una portalera [?] dos cobri caxes un cobri lligador un cobri arquimesa de drap vert guarnit de sarell de filadis vert.
Item un cobri bancal listat vell.
Item una caxa de tall de monja de fusta de alba usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo dos padrenÿals de roda de quatre palms.
Item dos plechs de actes scrits en pregami y un llibre de actes scrits en paper fahents per dita casa y heretat.
Item un libre de albarans fahents per dita casa.
Item una spasa ab sa guarda y beÿna dolenta.
Item dotse quadros ab las figuras de las dotse sibillas al trempa.
Item un quadro en lo qual esta pintada part de la istoria de Tobies al trempa.
Item dos cadiras comunes guarnides de cuÿro dolentas.
Item una ballesta de asser ab sas garras y buÿrach de tretas.
Item una rodella.
Item tres axetas de coure grans ab dos canons de aram.
Item tres axetas de coure petites.
Item quatre podedoras.
Item una dotsena de fausells.

En lo porxo de dita casa.

Primo onse passeras de alba.
Item una sort de fusta de alba com son mitjans custers y congrenys.
Item duas prempsas ab tots sos gorniments y banchs de fusta lo hun banc dolent y a la una d.ellas no y ha huxes.
Item una carreta de matxo ab las rodas ferradas.
Item un carreto.
Itef una arada forcada ab sa rella y aurellons.
Item vuÿt vigues de alba.

En lo barri de dita casa.

Primo un portal major a la part de migdie ab sas portas de alba grans novas ab son panÿ y clau portalleta y finestres y balda de ferro.
Item altre portal a la part de sol ixent ab sas portes de teÿa ab sa portalleta y finestro panÿ y clau y balda de ferro bonas.

Item altre portal a la part de sol ponent qui va al hort ab una porta de alba bona ab son forrellat.
Item en los hort de dita casa una sinia de aÿguas vivas ab sa roda y demes guarniments necessaris.
Item un pou de aÿguas vivas ab una corriola.
Item un saffareix al costat de dita sinia gran.

Die jovis XXX mensis octubris anno a nativitate Domini MDCXXXVI in dicta villa de Matarone fuit hunc inventarium continuatum in modum sequentem.

Primo totas aquellas casas de tres cosos de un sostre ab tres portals a la carrera publica devall scrita obrints juntament ab lo hort o axida darrera de aquella contigua las quals estan situadas en la dita vila de Mataro y en lo carrer dit de sant Francesch en temps passat de la rectoria los quals tres portals estan ab ses portes de pi velles ab sos panÿs y claus y baldes a cada hu d.ells dins las quals trobam lo seguent.

En la cuÿna de la casa del (   ) trau tres portals lo hu a la entrada altre al ort y altre a la altre casa de la part de tremuntana ab sas portas a cada hu d.elles.

Primo un scont de pi ab sa mija taula bo.

En la cambra sobre dita cuÿna trau portal al cap de la scala y finestra al hort ab sas portes y a la del portal ab son panÿ y clau.

Primo duas caxas de tall de monja de fusta de noguer la una ab sos calaxos ab panÿ y clau a cada una d.ellas buÿdes.
Item un mirall petit.

En la cambra sobre la entrada de dita casa trau portal al cap de la scala y finestra al carrer ab ses portes y en la del portal hi a panÿ y clau.

Primo un coffre mijanser de alba dolent ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo un vestit balo y ropilla de blavet guarnit de passama platea [?] fals vell.
Item una (   ) de ret blanch folrada de bocaram vermell vella.
Item un saler de plata de pes de vuÿt onses y sis argansos.
Item una pabrera de plata de pes de sinch onses y sis argansos.
Item una scalleta o campaneta de plata de dos onsas quinse argansos de pes.
Item una barquella o tassa de plata de pes de tres onses ÿ tres argansos.
Item un sotacopa de plata de pes de deu onsas.
Item una dotsena de culleras de pes de divuÿt onses catorse argansos.
Item uns agnos de plata ab dos cadenetas de pes de dos onses dos argansos.
Item un sinto de plata de pes de tres onsas y sis argansos.
Item un clauer de plata de pes de tres onsas y nou arjansos.
Item un aguller de plata de pes de tres onses y sinch arjansos.

Item una cadaneta de stoix de plata de pes de una onsa y tretse arjensos.
Item una cadena de or feta a modo de pinÿol de presech de pes de nou onses y sinch arjansos.
Item uns brasalets de or de pessas guarnits ab una pedra blancha a cada pessa de pes de una onsa vuÿt arjansos y vint grans.
Item una creu de or de pedras blanchas de pes de catorse arjansos y dotse grans.
Item un quadret triangol de or de pes de catorse arjansos.
Item unas arracadas (   ) de or de pes de una onsa y nou arjansos.
Item un gosset de or de pes de nou arjansos y quinse grans.
Item una creu de crestaÿ guarnida de or fals (   ) que pesa dit or un quart.
Item altre creu de (   ) de pes de sinch arjansos de or fi.
Item uns agnos de crestaÿ guarnits de or fi de pes de vuÿt arjansos lo or.
Item quatre sortijas de or fi guarnides las dues a modo de masseta la una ab una smaralda y la altra ab una pedra blancha de pes de vuÿt arjansos y vuÿt grans de or.

En la cuÿna de la casa mes amunt a la part de tremuntana trau tres portals lo hu a la entrada altra al hort y altre a la altra casa ab ses portas.

Primo un scont de pi ab sa taula vell.
Item una pastera de alba ab son calaix baix bona.

En lo saller de dita casa trau portal al carrer y un portalet de darrers ab sa porteta de pi panÿ y clau forrellat.

Primo sinch botas de cadira juntes de tinguda de cent vuÿtanta carregas de vi poch mes o mancho buydes.
Item una bota de cadira vella de tinguda de nou carregas poch mes o mancho buyda.
Item deu botas de mena de tinguda de nou barrals cada una d.ellas poch mes o mancho.
Item un ambut gran per trascolar vi.
Item un banch de cup gran.

En lo sallaret de dita casa trau portal a la axida ab sas portas de pi panÿ y clau.

Primo dues prempses ab tots sos arreus y guarniments vellas ab banchs de fusta.

Secuuntur bona immobilia.

Et primo tota la gleva de ditas casas y mas Portell de Valleix la qual esta junta ab dita casa la qual es part quintana part horta y part de vinÿa plantada contenint en si sembradura la que es quintana y orta tres quarteras poch mes o mancho la que es vinÿa plantada cavadura setanta homens poch mes o mancho.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada contenint en si cavadura noranta homens poch mes manco scituada en lo terme de dita vila y en lo lloch dit qui va a la Speransa.

Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada de cavadura de coranta homens poch mes o mancho scituada en lo terme de dita vila en lo loch dit lo Portell.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada de cavadura tretse homens poch mes o mancho scituada en lo terme de dita vila en lo loch dit la vinÿa dels albas.
Item tota aquella pessa de terra vinya plantada de cavadura de sexanta homens poch mes o mancho scituada en lo terme de dita vila en lo loch dit la vinÿa d.en Feu o de casa d.en Lado.
Item tota aquella altra pessa de terra part vinÿa plantada y part bosch y herma scituada en lo terme de dita vila y en lo loch dit lo mas Blaÿ de cavadura la que es vinya plantada quinse homes y tota junta cent sinquanta homens poch mes o mancho.
Item tota aquella pessa de terra campa de sembradura tres quarteras poch mes o mancho scituada en lo terme de dita vila y en lo loch dit lo Palau.
Tota aquella altra pessa de terra campa de sembradura nou quartans poch mes o mancho scituada en lo terme de dita vila y en lo loch dit los Sumells.
Item tota aquella altra pesseta de terra campa de sembradura nou cortans poch mes o mancho situada en lo terme de dita vila y en lo dit loch dit los Sumells.
Item tota aquella altra pessa de terra campa de sembradura una quartera vuÿt cortans poch mes o mancho scituada en lo terme de dita vila y en lo loch dit lo camp rodo [?] o home mort.

Item tot aquell annuo cens de pentio quinse liures barceloneses que quiscun anÿ lo die o festa de sant Pere y sant Feliu fa y presta Domingo Gosanÿes ferrer de la present vila per una pessa de terra vinÿa plantada (   ) situada en lo terme de Mataro y en lo loch dit lo torrent d.en Bova de cavadura (   ) homens poch mes o mancho.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio vuyt liures barceloneses que quiscun anÿ lo die o festa de sant Joan de juny fa y presta Salvador Massot bracer de Mataro per una pessa de terra vinÿa plantada posseÿex en lo terme de la present vila y en lo loch dit al Palau.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio de sis liures barceloneses que quiscun any lo die o festa de sant Cugat [?] fa y presta Bernat Vidal mariner de Mataro per una pessa de terra vinÿa plantada scituada en lo terme de Mataro en lo dit loch dit lo Palau.
Item tot aquell altra annuo cens de pentio sis liures barceloneses que quiscun anÿ lo die o festa de sant Joan de juny fa y presta Francesch Jovanÿ y Barcelo sanaller de Mataro per una pessa de terra vinÿa plantada posseÿeix en lo terme de dita vila en lo loch dit lo Colomer.
Item tot aquell annuo cens de pentio sis liures y deu sous barcelonesos que quiscun anÿ lo die de sant Miquel de setembre fa y presta Francesch Barcelo farrer de la present vila per una pessa de terra vinÿa plantada te y posseÿeix scituada en lo terme de la present vila en lo loch dit lo (   ) del aÿre que fa proa a la riera de Valleix.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio set liures que quiscun anÿ lo die o festa de sant Pere y sant Feliu fa ÿ presta Pere Jaume fuster de la dita vila per una pessa de terra vinÿa plantada posseÿeix en lo terme de dita vila en lo loch dit lo pla de sant Simon.

Item tot aquell altre annuo cens de pentio de set liures barceloneses que quiscun anÿ al primer de Janer fa y presta Pere Catha texidor de lli de la dita vila per una pessa de terra vinÿa plantada possеÿeix en lo terme de dita vila en lo loch dit lo pla de sant Simon.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio set liures barceloneses que quiscun anÿ lo die o festa de Tots Sants fan y prestan los hereus y successors de Pere Major y Ballaster de la present vila per una pessa de terra possеÿexen en lo terme de la present vila en lo loch dit la Guardia.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio tres liures barceloneses dotse sous barcelonesos que quiscun anÿ o dia 24 de fabrer fa y presta ( ) Guerau viuda dexada de ( ) Guerau de la present vila per una pessa de terra possеÿeix en lo terme de Mataro en lo loch dit sancta Cilia.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio una liura barcelonesa que quiscun anÿ lo die de Nostra Senyora de febrer fa y presta Jaume Lado pages de Mataro per una pessa de terra vinÿa plantada possеÿeix en lo terme de dita vila en lo loch dit santa Cilia.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio una liura quatre sous barcelonesos que quiscun anÿ lo die o festa de Pascha de Resurecio fa y presta Antoni Puig notari de Mataro per una pessa de terra vinÿa plantada posseyeix scituada en lo terme de dita vila en lo loch dit la padrera d.en Portell.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio tres liures barceloneses que quiscun anÿ al primer de fabrer fa y presta Sadurni Piques mestre de casas de Mataro per una pessa de terra vinÿa plantada que possеÿeix scituada en lo terme de dita vila en lo loch dit ( ).
Item tot aquell altre annuo cens de pentio de catorse sous barcelonesos que quiscun anÿ lo die de Pascha de Resurecio fa y presta Antoni Piques mestre de casas de Mataro com a usdefruit y ( ) muller sua com a ( ) per una pessa de terra vinÿa plantada possеÿexen en lo terme de la present vila en lo loch dit la riera de Valleix.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio dotse sous barcelonesos que quiscun anÿ lo die o festa de Nadal fa y presta Bernat Comes texidor de lli de la present vila per una pessa de terra vinÿa plantada possеÿeix en lo terme de la present vila en lo loch dit la riera de Valleix devall los amallers d.en Pongem.
Item aquell altre annuo cens de pentio de set sous barcelonesos que quiscun anÿ lo die de Nostra Senyora de Mars fa y presta Pau Lado vedrier de Mataró per una pessa de terra herma possеÿeix en lo terme de Mataro en lo loch dit al Ram.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio dues liures deu sous que quiscun anÿ lo die o festa de Nostra Senyora de Mars fa y presta Antoni ( ) pescador de dita vila per una botiga possеÿeix en la platja del mar de la present vila.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio tres liures barceloneses que quiscun anÿ lo die o festa de sant Pere y sant Feliu de agost fa y presta Joan Rocha treballador de Mataro per una casa possеÿeix scituada en la dita vila y en lo dit carrer de sant Francesch.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio de tres liures barcelonesas que quiscun anÿ lo die primer de mars fa y presta Maria ( ) viuda dexada de Pere Morans vedrier de Mataro per una casa posseix en dita vila en lo dit carrer.

Item tot aquell annuo cens de pentio tres liures barceloneses que quiscun anÿ lo primer de abril fa y presta Joan Coll mestre de casas usufructuaria y ( ) muller sua que prestava per unas casas posseÿex en la dita vila fora lo portal de Valleix.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio dues liures devuÿt sous barcelonesos que quiscun anÿ a dos de janer fa y presta Barthomeu Lado farrer del carrer de Argentona per una pessa de terra vinÿa plantada posseÿeix en lo terme de Mataro en la loch dit santa Cilia.
Item tot aquell violari de pentio annual de quatre liures y preu vint y vuÿt liures barceloneses que quiscun anÿ lo die deu de octubre fa y presta Sebria Roldos pages de la parroquia de Vilassar.
Item tot aquell altre violari de pentio dues liures preu catorse liures barceloneses que quiscun anÿ als tretsa de agost fa y presta Barthomeu Mora pages del veÿnat de Torrentbo parroquia de Santa Maria de Arenys bisbat de Gerona
Item tot aquell terço que inporta la exactio ( ) de aquell la novena part de tots los delmes dels fruÿts que Nostre Senyor Deu cascun anÿ dona en las terras del terme de la present vila de Mataro lo qual per dit quondam Salvador Portell fonch arrendat per temps de dotse anÿs a Joan Pere Gassia botiguer y Antoni Gassia son germa negociant de Mataro.
Item tot aquell altre annuo cens de pentio quatre sous y sis barcelonesos que los hereus y successors d.en Soler del Poudevall fan y prestan per una pessa de terra vinÿa plantada posseÿeix en lo terme de dita vila y en lo loch de sancta Cilia quiscun anÿ lo die de sant Pere ÿ sant Pheliu del mes de agost.
Hec autem bona et non plura.

° ° °

Inventari dels béns de Pere Pau Pou, rector de Mataró. 1631.

Die 28 mensis agusti 1631. Matarone.
Primo en la rectoria de la parroquial isglesia de Santa Maria de la vila de Mataro se ha trobat lo seguent.
Primo en la sala de dita rectoria se ha trobat un bofet de noguer usat.
Item dos banchs de sala de alber sens espatllera.
Item una sort de vidre ço es taças y brocals de servey.
Item dos canters de aram lo hu xich altre gran.
Item tres cadires comunes usades.
Item les cadires de rapos que acostumaven estar en dita sala y quinse quadros y una erquimesa que estava en una cambra de dita rectoria deuen los dits Bernat Pou y Patronilla Guanter sinquanta lliures moneda barcelonesa com consta per acte de venda fet y firmat per lo dit senyor Pera Pau Pou rector predit en la notaria de dita parroquial isglesia als vint y sinch del present y corrent mes de agost.
Item un bancal llarch ab tres instanties usat ab dos altres.

En una cambra que treu porta a la sala de dita casa que es la mes serca de la isglesia.

Primo un llit de camp ab pillars de fusta de noguer ab quatre matalas ço es lo hu de palla y tres de llana com lo restant que.s en dita cambra sie tot de mossen Benet Guitart prevere y vicari de la vila de Mataro

En la cambra a hont dormia dit senyor rector.

Primo un llit de fusta de noguer molt bo ab sos poms dorats ab tres matalasos y una (   ) ab sos cortinajes de cotonina blanca guarnit de flocadura ja usat.
Item una llitoja de fusta de alba nova dins la qual hi ha lo seguent.
Primo quatre colleres de plata de pes de...
Item una sucrera de plata de pes de...
Item un taso de plata de pes de...
Item un gotet de plata de pes de...
Item una palmatoria de plata de pes de...
Item quaranta llensols ço es vint y sinch de bri de canem y quinze de.f estopa bons.
Item una tela devant llit ab sos (   ) de sobreposar.

En la recambra ço es en la cambra de la torra.

Primo un parestatje de llibres tots los quals llibres prenen suma de setanta dos entre grans y xichs.
Testes sunt Narcisus Pou et Anthonius Frexa famuli dicti domini rectoris.

Postea vero die 29 (   ) mensis et anni fuit prosessum per dictos manumissores ad continuandum supradictum inventarium in hunc modum.

En la cambra de la torra a hont estan los llibres.

Item una caxa gran de fusta de alba ab son panÿ ÿ clau dins la qual hi ha lo seguent.
Primo un manteu de sargeta negra folrat de bayeta negra ja usat.
Item un manteu de llenilla (   ) usat.
Item altre manteu de scot negre usat.
Item una lloba de mitja (   ) negra usada.
Item altre lloba de xamellot fi negre usada.
Item una sotanilla de samellot fi negre molt usada.
Item una capa de cami de xamellot fi usada ab alemares per les braceres folrada de bayeta negra.
Item una roba de llevantor de contraÿ negre guarnida ab alemares molt usada.
Item dos parells de manigues per les llobes.
Item uns balons de bocaram morat usats.
Item dos camisolas de cotonina blanca usadas.
Item uns balos de vint y quatre (   ) usats.
Item dos gipons de camisa usats.
Item altre gipo de sargeta morada usat.
Item vint y quatre balonas o cabessos llisos de dit senyor rector y vint y quatre parelles de punyets de tela nous.
Item sis camisas de tela de dit senyor rector.
Item tres sopra palisos de tela guarnits molt bons.

Item tres ormusas de sargeta negre folradas de seti morat la una bona y l.altre usada.
Item un manguito [?] negre usat.
Item un parell de peals de cordellat blanch.
Item un sombrero ab son cordo de seda raonable.
Item unas mitjas de cordellat negres usadas ab un parrell de sabates bones
Item dos barrets de quatre corns bons.
Item un braguer de ferro.
Item un cabirot [?] de tafeta negre folrat de seti blanch ço es la insignie de doctor en sagrada teologia.
Item una corretje folrada de grana.

En la cuÿna.

Primo una caldera de aram gran nova.
Item altra caldera de aram xica usada.
Item una olla de courer mitjensera usada.
Item dos casonets de aram usats.
Item una casola de aram mitjensera usada.
Item una coladora de aram usada.
Item una cobertora xica de ferro.
Item un scalfador de aram ab son manech de ferro.
Item una ( ) de estanÿ.
Item dos botijas de estanÿ usadas la una gran y l.altre xica.
Item dues plates de terra grans.
Item una dotsena ẏ mitja de scudellas de terra.
Item una dotsena ẏ mitja de plats de terra.
Item mitja dotsena de plats de foch.
Item mitja dotsena de cobertores de terra entre groses ẏ xicas.
Item un sadas.
Item un morter de pedra de Girona ab sa ma de fusta.
Item quatre scalfetas de terra.
Item tres garrofons de suro ab sos brocals entre grans ẏ xichs.
Item uns ferros grans unas mollas de ferro unas llevas grans y bonas.
Item dos pellas de aram una gran nova y l.altre xica usada.

En la cambra fosca al capdemunt de la scala.

Primo un llit de fusta de alba ab sos pilars molt usat.
Item sis coxins entre de pluma de oca ẏ de gallina.
Item un cubell gran de fer bugada ensercolat de sercols de castanÿer.

En la cambra dalt de la torra.

Primo set flasadas usadas ço es sis de blancas y l.altre de naranjada.
Item una vanova blanca encotonada usada.
Item sis ganivets ab caps de plata.

En la cambra mes alta sobre lo seller.

Primo una gerra trencada en que hi ha dins oli.
Item un poch de palla.

En lo seller.

Primo una bota de cadira de vint y una carrega buyda.
Item nou botas de mena de sinch carregues buydas.
Item sis botes ço es tres de dues carregas y tres de una carrega poch mes o manco buydas.
Item dos barrallons buyts.
Item un ambut per omplir les botas.
Item una axeta de coure gran.
Item en lo seller de la senyora Guanter quatre botas de cadira de tinensa ço es una de vint y set carregas l.altra de vint y una poch mes o manco altra de trenta sinch nova y altre de ( ).
Item una marca de assenyalar botas.

En lo stable.

Primo un matxo de pel negre ja clos ab son bast sella y albarda brida brido y moral.
Item un caxonet maleta y bossa de cami.
Item altra albarda nova.
Item unas falsas regnes y pitral de cuyro.

( ) vero die 2 septembris anni predicti fuit processum ad continuandum dictum inventarium in modum sequentem.

Primo quinse dotzenas y mitja de tovallons sens encotonar de mostra de pinyonet entre bons y dolents.
Item tres dotzenas y mitja de tovallons encotonats bons.
Item deu stovallas encotonadas bonas.
Item duas stovallas llargas encotonadas bonas que ( ) son per a dos coffrens.
Item unas tovallas llargas sense encotonar molt usades.
Item un sendrer de fer bugada bo.
Item catorze axugamans bons.
Item una vanova encotonada ab serrell ( ).
Item deu coxineras de cotonina usadas.
Item vuyt cuxineras de tela entre grans y xicas usadas.

En lo graner de baix.

Primo dos caixes de fusta de alber ab son pany y clau dins les quals hi a dos flassadas la una bona de llana y l.altre de pel usada y vuit rams de fil de.stopa.
Item un llit de fusta de noguer ab sos pilars prims y poms y belustres usat molt.
Item dos marfegas vellas.
Item tres matalassos dos de usats y l.altre de telilla blanca nou.
Item un llit de posts y banchs de fusta de alber usat.
Item un buffet de noguera bo.
Item sis stovalles de pinyonet usades sense coto.
Item tres stovallas ab llistas de blau sense coto usades.
Item una caixa de fusta de alber ab son pany y clau nova la qual era en la isglesia per a tenir los vestiments.

Item se troba que mossen Melchior Palau deu sinquanta lliures per raho del arrendament del sexto.
Item se trobaran ab dines comptans deu lliuras.
Item se troba que deu mossen Geroni Torrella notari duas lliures.
Hec autem bona et non plura.

Die octava mensis Septembris 1632.

Encantus factus de bonis que fuerunt reverendo Petro Pauli Pou quondam presbiteri doctoris rectorisque parrochialis Ecclesiae villae de Mataronis.

Primo fonch venut ÿ lliurat a Jaume Castella sis ganivets guarnits de plata al cap dels manechs per vint y dos sous y sis dines	1 ll.	2 s	6
Item a Bernat Marques un llensol de bri de canem per vint y sis sous	1 ll.	6 s	
Item a Paula Vilardella altre llansol per trenta dos sous	1 ll.	12 s	
Item altre llansol a Hieronim Janer per vint ẏ tres sous ẏ onse dines	1 ll.	3 s	11
Item a Sagimon Puig una flassada blanca per trenta y tres sous	1 ll.	13 s	
Item a Miquel Roig mariner altra flassada blanca dolenta per onse sous	ll.	11 s	
Item a Heronim Janer altra flassada per quaranta vuẏt sous	2 ll.	8 s	
Item a Melchior Marques altra flasada blanca bona per tres lliures tretse sous	3 ll.	13 s	
Item a mossen Joan Palau i Ballot altre flassada per trenta tres sous	1 ll.	13 s	
Item a Narsis Pou altra flasada dolenta per desanou sous	ll.	19 s	
Item a Hieronim Janer duas flasadas de pel per vint ẏ quatre sous	1 ll.	4 s	
Item al dit Hieronim Janer tres tovallolas per vint ẏ dos sous	1 ll.	2 s	
Item a Clara Serra altres tres tovallolas per vint ẏ dos sous ẏ tres dines	1 ll.	2 s	3
Item a Hieronim Janer tres tovallolas per vint ẏ dos sous ẏ quatre dines	1 ll.	2 s	4
Item altres tres tovallolas pet vint ẏ tres sous a dit Janer	1 ll.	3 s	
Item a dit Janer sis axugamans per vint ẏ sinch sous	1 ll.	5 s	
Item a Hieronim Janer una flasada naranjada per quatre lliures onse sous	4 ll.	11 s	

Die nona predicti mensis et anni in platea publica et majori dicte ville de Matarone fuerunt vendita bona sequita.

Primo a mossen Benet Guitart prevere dos parells de gallinas per vint y quatre sous y deu	1 ll.	4 s	10
Item a mossen Barthomeu Andreu setse plats de terra per tres sous ẏ quatre	ll.	3 s	4

Item al dit mossen Guitart deu plats xichs per setse dines		ll.	1	s	4
Item al dit mossen Guitart una plata per set dines		ll.		s	7
Item a mossen Barthomeu Marti una dotsena de scudellas per vint y tres dines		ll.	1	s	11
Item setse scudellas a dit mossen Marti per dos sous ẏ nou		ll.	2	s	9
Item a mossen Anthoni Portell unas stovalles per trenta sous	1	ll.	10	s	
Item a Melchior Marques un llensol per vint ẏ un sous ẏ sis dines	1	ll.	1	s	6
Item a mossen Barthomeu Andreu un llensol per trenta quatre sous y sis	1	ll.	14	s	6
Item a dit mossen Barthomeu Andreu altre llansol per trenta quatre sous ẏ sis	1	ll.	14	s	6
Item a Anthoni Mir un matxo ab son bast ẏ albarda ẏ brido per quaranta set lliures	47	ll.		s	
Item a la viuda Rossellona del carrer de Argentona un llansol per vint ẏ nou sous	1	ll.	9	s	
Item a Barthomeu Andreu un llensol per trenta tres sous ẏ sis	1	ll.	13	s	6
Item a dit mossen Andreu altre llansol per vint ẏ set sous ẏ sis	1	ll.	7		6
Item a dit mossen Andreu una tela devant llit per vint ẏ set sous	1	ll.	7	s	
Item a Pera Arenas ( ) set platas per deus sous		ll.	10	s	
Item a dit mossen Barthomeu Andreu una vanova blanca per tres lliures quinse sous	3	ll.	15	s	
Item a Melchior Marques un llensol per vint ẏ sinch sous	1	ll.	5	s	
Item a mossen Barthomeu Marti un casonet de aram per quatre sous ẏ sinch		ll.	4	s	5
Item a Jaume Reymir una scomadora de aram per sinch sous ẏ tres		ll.	5	s	3
Item a dit Jaume Reymir un cassonet de aram per tres sous ẏ dos dines		ll.	3	s	2
Item a dit Reymir un canter de aram per trenta tres sous	1	ll.	13	s	
Item a mossen Barthomeu Andreu un canter xich de aram per dotse sous ẏ set dines		ll.	12	s	7
Item a dit mossen Andreu un llensol per vint ẏ vuit sous y vuÿt	1	ll.	8	s	8
Item a Bernat Artigues un llensol per vint ẏ set sous	1	ll.	7	s	
Item a mossen Marti ( ) stovalles per trenta sous ẏ sis dines	1	ll.	10	s	6
Item a dit mossen Marti unes stovalles encotonades per trenta un sous ẏ sis	1	ll.	11	s	6
Item a mossen Melchior Palau altres stovalles per trenta sous	1	ll.	10	s	

Die decima quarta predictorum mensis et anni coram domo dictae rectoriae fuerunt vendita bona sequentia.

Primo a mossen Pau Gornes sis tovallons per divuÿt sous		ll.	18	s	
Item a mossen Nicolau Marti sis tovallons per denou sous y tres dines		ll.	19	s	3

Item a mossen Barthomeu Andreu tres tovallolas per quinse sous	ll.	15 s	
Item a mossen Barthomeu Andreu tres tovallolas per setse sous	ll.	16 s	
Item a Bernat Pi vedrier unas stovalles per coranta dos sous	2 ll.	2 s	
Item a Anthoni Boet de la Torra unes stovalles per quaranta un sou	2 ll.	1 s	
Item a Hieronim Janer unes stovalles per vint sous	1 ll.		
Item a dit Janer altres stovalles per vint ÿ hun sou	1 ll.	1 s	
Item a mossen Barthomeu Andreu duas tovallolas per nou sous ẏ sis dines	ll.	9 s	6
Item a Sadorni Picas unas tovalles per quinse sous ẏ sis	ll.	15 s	6
Item a Melchior Marques unes stovalles per tretse sous ẏ sis	ll.	13 s	6
Item a Melchior de Palau unes stovalles per catorse sous	ll.	14 s	
Item a dit Palau altres stovalles per quinse sous	ll.	15 s	
Item a dit Palau altres stovalles per deu sous	ll.	10 s	
Item a dit Palau altres stovalles per tretse sous		13 s	
Item a Hieronim Janer sis axugamans per vint sous	1 ll.	s	
Item a mossen Pau Morot sis axugamans per deset sous	ll.	17 s	
Item a Nicholau Marti sis tovallons per vuẏt sous	ll.	8 s	
Item a dit Martí unes stovalles per denou sous ẏ sis	ll.	19 s	6
Item a Pau Pasqual unes stovalles per nou sous	ll.	9 s	
Item a Melchior Marques altres stovalles per deu sous sis dines	ll.	10 s	6
Item a mossen Anthoni Fornes ( ) unas stovalles per vint ẏ sinch sous y sis	1 ll.	5 s	6
Item a mossen Melchior Tria una xaringa [?] de estanÿ per vint sous	1 ll.	s	
Item dos candeleros a Gaspar Arnay per vuÿ sous ÿ dos	ll.	8 s	2
Item a mossen Pera Tarau una paella de aram per setse sous ẏ quatre	ll.	16 s	4
Item a mossen Melchior Tria una caxa per vint y set sous y hun dines	1 ll.	7 s	1
Item a Salvador Portell una olla de courer per tres lliures dos sous	3 ll.	2 s	
Item a Melchior Marques una guitarra per divuyt sous y un dine	ll.	18 s	1
Item a Pau Pasqual una casola de aram per quinse sous	ll.	15 s	

Die decima septima predictorum mensis et anni in platea publica fuerunt vendita bona sequentia.

Primo a Joan Partegas se ha venut y lliurat un scalfador per setse sous	ll.	16 s	
Item a Pera Morera de Llevaneres duas coxineras per nou sous y sis	ll.	9 s	6
Item a mossen Narsis Portell unes stovalles per trenta sous y onse	1 ll.	10 s	11
Item a dit Portell altres stovalles per tranta un sou y onse	1 ll.	11 s	11
Item a ( ) nou plats de foch per dos sous	ll.	2 s	

Item a mossen Hieronim Picayre unes stovalles per vint y quatre sous	1	ll.	4	s	
Item a Barthomeu Marti unes stovalles per catorse sous y sis		ll.	14	s	6
Item sis tovallons a mossen Hieronim Picayre per vint y sinch sous	1	ll.	5	s	
Item sis tovallons a mossen Barthomeu Marti per deset sous		ll.	17	s	
Item a dit Marti sis tovallons per dotse sous y un diner		ll.	12	s	1
Item sis tovallons a dit Marti per vint sous	1	ll.		s	
Item a mossen Francesch Roig Serra per quinse sous		ll.	15	s	
Item a Pera Morera de Llevaneres sis tovallons per set sous		ll.	7	s	
Item sis tovallons a Melchior Marques per sis sous i onse diners		ll.	6	s	11
Item a mossen Hieronim Picayre un llensol per vint y sinch sous	1	ll.	5	s	
Item a mossen Francesch Roig y Serra un llensol per trenta un sou	1	ll.	11	s	
Item un llensol a Hieronim Picayre per trenta tres sous	1	ll.	13	s	
Item a mossen Joseph Vallmajor sis tovallons per deset sous		ll.	17	s	
Item a mossen Barthomeu Marti sis tovallons per deset sous		ll.	17	s	
Item sis tovallons a Joan Selva de Dosrius per divuyt sous y quatre		ll.	18	s	4
Item a mossen Barthomeu Marti sis tovallons per denou sous y un diner		ll.	19	s	1
Item sis tovallons a Joan Selva per deset sous y set dines		ll.	17	s	7
Item un llansol a Francesch Mallol per trenta sinch sous y sis	1	ll.	15	s	6
Item altre llansol a mossen Hieronim Picayre per vint reals	2	ll.		s	
Item a mossen Portell notari una caxa per sexanta quatre sous onse dines	3	ll.	4	s	11
Item sis tovallons a Jaume Martorell per deset sous y onse		ll.	17	s	11
Item un llensol a Melchior Marques per vint y quatre sous	1	ll.	4	s	
Item un scalfador a n.an Ramis per onse sous		ll.	11	s	
Item un llansol a Francesch Mallol per vint y dos sous	1	ll.	2	s	
Item a Bernat Amaller una bota de deu carregas per vuyt lliures	8	ll.		s	
Item sinch tovallons a Paula Vilardella per quinse sous		ll.	15	s	
Item a mossen Benet Guitart un morter de pedra per quatre sous i sis		ll.	4	s	6
Item a dit Guitart una caldera de aram xica dolenta per vint y dos sous y sis	1	ll.	2	s	6

Die 28 mensis septembris anno predicto Matarone coram rectoria dicta villa.

Primo a Bernat Fogueras un matalas nou de tela viada de color per	7	ll.			
Item a mossen Benet Guitart prevere altre matalas usat per	1	ll.	19	s	

Item altre matalas bo al dit Guitart prevere per	5 ll.	3 s	
Item altre matalas bo a Joan Pau Roig sastre	5 ll.	7 s	
Item altre matalas usat a mossen Benet Guitart prevere per	3 ll.	1 s	
Item altre matalas a Narcís Portell notari per	4 ll.	s	
Item altre matalas dolent a Anthoni Soler Ferrer per	1 ll.	14 s	6
Item a Bernat Fogueras una marfega usada per	ll.	13 s	
Item altre matelas usat a n.en Brunet corredor per	4 ll.	s	
Item altre matalas usat a Bernat Fogueras per	4 ll.	s	
Item altre matalas dolent a Pere Godoy ferrer per	1 ll.	11 s	
Item altre matalas a Jaume Pou carnisser per	1 ll.	7 s	
Item un travasser usat a dit Jaume Pou per	ll.	11 s	
Item un matalas usat a mossen Guitart prevere per	3 ll.	9 s	
Item altre matalas dolent a Narcis Pongem	2 ll.	s	
Item altre matalas de palla a mossen Guitart per	ll.	12 s	
Item una vanova encotonada y molt usada a mossen Guitart prevere per	1 ll.	7 s	11
Item se lliuraran dotse quintars de palla a Anthoni Rossallo de plassa a rao 5 s. a 6 lo quintar val	3 ll.	6 s	
Item quatre banchs de llit a mossen Guitart prevere per	2 ll.	2 s	6
Item un llansol a Bernat Marques ferrer per	1 ll.	7 s	

Die 20 Septembris 1631 in platea publica de Matarone.

Primo a mossen Joan Monfort un llensol per	2 ll.	3 s	11
Item a dit Monfort altre lensol per	1 ll.	8 s	
Item a dit Monfort altre lensol per	1 ll.	6 s	6
Item a Pau Badia sombrarer un llensol per	ll.	15 s	
Item a mossen Bernat Fogueras una caldera de aram per vuyt lliures un sou	8 ll.	1 s	
Item al dit Pau Badia altre llensol per	1 ll.	s	
Item a Hiasinto Boygues una bota de quatre carregas	1 ll.	8 s	

Die 28 octobris 1631 in platea publica.

Primo a Jaume Puig de Cabrera un llensol d.estopa per vint ẏ dos sous ẏ sis	1 ll.	2 s	6
Item un altre llensol a Pera Mas corder per vint ẏ dos sous ẏ sis	1 ll.	2 s	6
Item a Anthoni Puig de Alella un llensol per una lliura nou sous ẏ sis	1 ll.	9 s	6
Item a Jaume Reig de Argentona altre llensol per vint ẏ quatre sous	1 ll.	4 s	
Item a Anthoni Costa pages de Llavaneres un llançol d.estopa de canem nou per vint ẏ tres sous ẏ sis dines	1 ll.	3 s	6
Item a Pere Ros corder de Mataro un llançol de.stopa de canem nou per	1 ll.	5 s	1
Item a dit Pere Ros de Mataro un altre llançol de.stopa usat per vint ẏ un sou	1 ll.	1 s	
Item a Vissens Mascort de Monmaneu traballador un llançol de.stopa de canem vell per quinse sous ẏ quatre	ll.	15 s	4

Item a mossen Jaume Roger passamaner de Mataro un parell de pauchs de cordellat vells per un sou		ll.	1 s	
Item a Jaume Janer pastor de Mataro dos axugamans de stopa usats per sis sous		ll.	6 s	
Item a Juan Mas traballador de Argentona un parell de sabates noves per nou sous		ll.	9 s	
Item a Jaume Janer pastor de Mataro unes estovalles molt velles llisas per sis sous ẏ sis		ll.	6 s	6
Item a n.Artigas de Mataro muller de Geroni Artigas un llançol vell de.stopa per dotse sous ẏ set dines		ll.	12 s	7
A mossen Berthomeu Marti ( ) de Mataro unes stovalles llises vellas per set sous		ll.	7 s	
Item a dit mossen Marti altre stovalles vellas de.stopa llisas per		ll.	7 s	9
Item a Berthomeu Julia mestre de cases de Llavaneras unes stovalles molt vellas ẏ dolentas per quatre sous		ll.	4 s	
Item a dit mossen Marti ( ) quatre cuxineras les duas encotonades ẏ les altres lises usades per catorse sous ẏ un diner		ll.	14 s	1
Item a Francesch Llado pages de Vilassar una camisola molt usada de cotonina per sis sous		ll.	6 s	
Item a mossen Barthomeu Marti quatre coxineres de tela per deu sous ẏ un diner		ll.	10 s	1
Item a dit mossen Marti altres quatre coxineres per nou sous		ll.	9 s	
Item a mossen Marti quatre coxineres per divuẏt sous		ll.	18 s	
Item a Maria Cabot muller de Francesch Cabot de Llevaneres tres coxineres per tretse sous		ll.	13 s	
Item a Maria Anna Llobeta duas coxineres per sis sous		ll.	6 s	
Item a mossen Benet Guitart duas coxineres xiques per quatre sous		ll.	4 s	
Item a Barthomeu Casals una tovallola per quatre sous ÿ sis		ll.	4 s	6
Item a Pera ( ) de Arenys una tovallola per set sous ÿ hu		ll.	7 s	1
Item a Jaume Roger una tovallola per sis sous ÿ quatre		ll.	6 s	4
Item a Antich Rodon un llensol de canem per tretse sous ÿ sis		ll.	13 s	6
Item a Jaume Janer una tovallola per vuÿt sous y migt		ll.	8 s	6
Item a Joan Rosell un tros de tovallo per sis dines		ll.	s	6
Item a Bernat Campmany sastre set lliures de fil filat de bri ÿ estopa tot mes dat a rao tres sous ÿ set lliura per una lliura sinch sous ẏ hu	1	ll.	5 s	1
Item a Juan Ausell una caxa de fusta de alba ab son panẏ ẏ clau per trenta un sou	1	ll.	11 s	
Item a Salvador Tria y Reniu una bassina de llauto per catorse sous		ll.	14 s	

Die XVI novembris anno predicto y coram rectoria de Matarone.

Primo un sobrapellis de seda usat per tres lliuras sinch sous	3	ll.	5 s	

Item a mossen Melchior ( ) prevere altre sobrepellis de tela per	4 ll	15 s	
Item altre sobrepellis de seda bo gornit de fusells a Benet Guitart prevere per	6 ll.	1 s	
Item fonch lliurat un llibre ( ) a Jaume Reymir per	2 ll.	s	
Item fonch lliurat altre llibre intitulat Vocabulari Ecclesiastich a Antoni Veils prevere per	ll.	4 s	
Item altre llibre Diornal al dit Anthoni Veils prevere per	ll.	4 s	6
Item a mossen Benet Guitart prevere la Biblia Sacra per	1 ll.	14 s	
Item altre llibre intitulat Simbolo de la Fe a mossen Andreu prevere per	ll.	16 s	6
Item altre llibre intitulat Candelabrum Aurum a Narcis Xalamarder per deu sous	ll.	10 s	
Item altre llibre intitulat In questiones Thomae [?] ( ) a mossen Narcis Xalamarder per	ll.	6 s	
Un manteu de scot a mossen Veils prevere per	1 ll.	17 s	
Item una capa de xemellot negre fi folrada de bayeta negra uberta al costat ab alamares a mossen Barthomeu Andreu prevere per	6 ll.	7 s	
Item una sotana de xemellot fine gran usada a dit mossen Andreu prevere per	2 ll.	6 s	
Item un breviari a mossen Francesch Jofre per	1 ll.	1 s	
Item dos llibres de Sant Carlos a mossen Pau Morot per		10 s	
Item un gipo de xargeta morada a mossen Demeus per	2 ll.	2 s	
Item un llibre la Suma de Rodriguez a mossen Anthoni Portell prevere per	1 ll.	s	
Item un llibre intitular Reyno de Dios a Mateu Ballaster per	ll.	4 s	
Item un gipo de camisa a mossen Jaume Raymir per	1 ll.		
Item un llibre de Pedro Llombardo a mossen Narcis Xalamarder per	ll.	3 s	
Item altre llibre intitulat Dicessi [?] del Consili a mossen Raymir apothecari	ll.	8 s	
Item altre llibre intitulat Dicessi ? del Consili a mossen Francesch Raymir prevere per	ll.	6 s	
Item un gipo de camisa a Anthoni Riera fuster per	ll.	9 s	
Item una sotana de xemellot fi negra a mossen Gaspar Martorell prevere per	2 ll	4 s	
Item una cota [?] de llevantor de contray negra a Jacinti farrer per	2 ll.	12 s	
Item un llibre dit la Exposició dels Set Salms Penitencials a mossen Melchior Reniu per	ll.	9 s	6
Item un llibre intitulat La vida de santa Maria ( ) a Francesch Palau y Arnau per	ll.	15 s	6

Die 18 novembris 1631 in platea publica ville de Matarone.

Primo a mossen Hortal prevere una cota de llavantar per quaranta un sou	2 ll.	1 s
Item a dit mossen Hortal una armusa [?] morada per quatre lliures y un sou	4 ll.	1 s

Item al senyor doctor Cathala una bosa de cuẏro de cami per deu sous ẏ sis		ll.	10	s	6
Item al dit senyor doctor Cathala tres llibres institulats los dos Summa de Theologia Moral de Bonosina y l.altre De Certitudine Gloriae Sanctorum Canonisatorum [?] per quatre lliures	4	ll.		s	
Item a mossen Melchior Tria una bossa de cuẏro de cami per quatre sous		ll.	4	s	
Item a mossen Barthomeu Marti un coxinet y maleta per vynt sous y sis	1	ll.	6	s	6
Item a dit mossen Marti tres llibres intitulats Les tres Parts de Sant Thomas per tres lliures onse sous	3	ll.	11	s	
Item a mossen Francesch Palau un llit	14	ll.		s	
Item a mossen Anthoni Tria prevere un Catequisme		ll.	4	s	
Item a mossen Melchior Marques per un llibre de fra Lluis de Granada		ll.	14	s	6
Item al dit senyor Cathala un llibre per		ll.	10	s	
Item a mossen Pere Dalmau un manteu de lanilla per quatre lliures dotse sous	4	ll.	12	s	
Item al senyor mestre de gramatica La Quaresma de Manrique per nou sous		ll.	9	s	
Item a mossen Pere Villena studiant un llibre que es explicatio dels samps penitencials 2 parts per		ll.	7	s	
Item a mossen Arsis Salabarder la Biblia Sacra per	1	ll.	2	s	
Item al senyor doctor Catala Les Concordancies per	2	ll.	10	s	
Item un sombrero sens cordo a Juan Mir de Cabrera pages per		ll.	10	s	6
Item a mossen Bernat Pou dos llibres de sarmons per		ll.	7	s	6
Item a mossen Benet Guitart prevere 3 llibres per			19	s	11
Item a dit mossen Guitart un cordo de sombrero per		ll.	4	s	
Item a mossen Jeroni Picaire un llibre per		ll.	6	s	
Item se lliura un llibre intitulat Quadregesimal a Narçis Portell notari per		ll.	6	s	8
Item al dit Portell altre llibre Canones et Decreti Sacro Concilii per		ll.	4	s	6
Item al senyor rector de Cabrera Francesch ( ) un llibre dit Suma Concilio per		ll.	4	s	
Item altre llibre intitulat Suma de Navarro a mossen Anthoni Veils prevere per		ll.	8	s	
Item al dit Francesch Raymir un llibre dit Praxis Episcopal per		ll.	12	s	

Die 24 predictorum mensis et anni in platea publica de Matarone.

Primo a mossen Pere Tarau una marca per quatre sous ẏ hun dines		ll.	4	s	1
Item a Pere Pau Derrocada unes falses ( ) per quatre sous ẏ nou		ll.	4	s	
Item a mossen Francesch Reÿmir un barret de quatre corns		ll.	7	s	

Item a dit mossen Reÿmir altre barret de quatre corns per quatre sous ÿ quatre		ll.	4	s	4
Item una capa de sergeta usada a mosen Berthomeu Andreu prevere per duas lliures quinse sous dich	2	ll.	15	s	
Item una sotana de ( ) a Bernat Pou per tres lliures divuyt sous dich	3	ll.	18	s	
Item una camisa de tela vella a mossen Narsis Xalabarder mestre de gramatica per vuyt sous		ll.	8	s	
Item una camisa de tela a Berthomeu Rementol y per ell pagara lo corrador per catorse sous		ll.	14	s	
Item una camisa de tela a mossen Jaume Garau scrivent per setse sous		ll.	16	s	
Item una camisa de tela a la muller de Jaume Roger passamaner per desset sous ÿ sis dines		ll.	17	s	6
Item una camisa a dit mestre de gramatica per set sous y vuyt dines dich		ll.	7	s	8
Item altre camisa vella de tela a dit mestre de gramatica per sinch sous		ll.	5	s	
Item unes mitges vellas dolentas a Juan Monclus per un sou dich		ll.	1	s	
Item a mossen Benet Guitart prevere una ( ) vella per deu sous		ll.	10	s	
Item unas calças de bocaram vellas a Jaume Pau carniser per sinch sous		ll.	5	s	
Item set cabessos ab ses polaines nous a mossen Andreu prevere per tretse sous y dos dines		ll.	13	s	2
Item dos cabessos vells a Pere Flaquer per 2 s		ll.	2	s	
Item dos cabessos usats per tres sous a mossen Melchior Palau per tres sous		ll.	3	s	
Item dos cabessos usats a Antoni Reimir per dos sous y deu dines		ll.	2	s	10
Item dos cabessos vells a Pere Font per un sou		ll.	1	s	
Item a mossen Benet Guitart sinch cabesos y ( ) per deu sous y set		ll.	10	s	7
Item a Pau Brunet dos cabesos per deset dines		ll.	1	s	5
Item a mossen Benet Guitart una sort de polaÿnes per sinch sous ÿ onse		ll.	5	s	11
Item dos axugamans a Esteva Sola per sis sous y tres		ll.	6	s	3
Item a mossen Narsis Portell notari un caperot de tafeta negre folrrat de seti blanch molt usat per vint sous	1	ll.		s	
Item a mossen Jaume Reymir una spalmatoria tasso sucrera got y quatre culleras de plata pesant vint onsas y un argens a rao de set sous y un diner la onsa	17	ll.	2	s	8

Die secunda mensis Decembris 1631 in platea publica

Primo una axeta de courer gran a mossen Salvador Portell per	1	ll.	12	s
Item a mossen Benet Guitart un boffet de fusta de noguer per duas lliuras tretse sous	2	ll.	13	s

Item a Barthomeu Torner de Treya per una lliura catorse sous	1 ll.	14 s	
Item al senyor mestre de gramatica un llibre de sermons en llati per dos sous	ll.	2 s	
Item un cortinatge de llit de cotonina usat a mossen Benet Guitart prevere per nou lliures denou sous y onse dines	9 ll.	19 s	11
Item un llit vell de camp vell per duas lliures deu sous a mossen Benet Guitart prevere	2 ll.	10 s	
Item un manguito vell per vuyt dines a Francesch Mallol	ll.	s	8
Item un llibre xich dit Sinodo de Barcelona vell a mossen Benet Guitart prevere per un sou y sis	ll.	1 s	6
Item un llibre anomenat Dionisio Cartuxiano a mossen Narsis Xalaverder per set sous	ll.	7 s	
Item una caixa de alber dolenta ab son pany y clau a Francesch Palau y Arnau per	1 ll.	s	

Die 16 Decembris 1631 in platea publica fuerunt vendita bona sequentia.

A mossen Hieroni Portell y Torroella una cadira comuna per setse sous y sis dines dich	ll.	16 s	6
Item duas cadiras vellas comunes a mossen Guitart prevere per onse sous dich	ll.	11 s	
Item al senyor mestre de gramatica un llibre per quatre sous		4 s	
Item a Jaume Roger un llit de camp ab pillars dolent per	1 ll.	s	

Die octava Septembris 1632 Matarone.

Primo una bota grossa de cadira de tinguda de trenta quatre carregues poch mes o manco a mossen Benet Guitart per preu de vint y quatre lliuras dich	24 ll.	s	
Item un cubell per bugada a Joan Maresma per onze sous dich	ll.	11 s	

Die dominica XXVI Septembris anno predicto Matarone

Primo a Narçis Portell notari una bota de mena de tinensa de sinch carregues poch mes o manco per	2 ll.	s	
Item a Jaume Soley texidor una bota vella de mena per	1 ll.	1 s	
Item a Jaume Feu treballador altra bota vella de mena per	ll.	17 s	
Item a Narçis Caramany boter altra bota vella de mena per	ll.	12 s	
Item a Jaume Janer de Mata una bota de una carrega per	ll.	13 s	6
Item a Bernat Cantallops sabater una bota de mena per	1 ll.	7 s	
Item a Nicholau Nogueras treballador una boteta de mitja carrega molt dolenta per	ll.	2 s	
Item a Bernat Boria sistaller una bota vella de mena per	ll.	15 s	

Die VIIII mensis Octobris anno predicto Matarone.

Primo tres botes de mena de tinguda de quatre carregas quiscuna vellas y dolentas a mossen Francesch Palau y Arnau per	2 ll.	10 s	

Item una bota de una carrega usada a mossen Benet Guitart prevere per	ll.	12 s

Die XXV Januarÿ anno 1633 Matarone.

Primo a mossen Francesch Avinyo prevere una llitotja per	5 ll.	1 s
Item al dit altre llitotja per	2 ll.	10 s
Item al dit una caixa vella per	ll.	16 s
Item al dit uns ferros y dos y dos botigas de.stany unas llevas de ferro ÿ una pala de ferro tot vell per	ll.	14 s
Item a Antoni Canal un cavallet llevas de ferro y pella de aram tot vell per	ll.	6 s
Item a Dionis Major una bota de tinensa de vint carregues dolenta per	5 ll.	s

Die 23 Fabruari 1633.

Item una albarda a mossen Juan Palau y Ballot per	ll.	12 s
Item una brida a Antoni Mir per	ll.	8 s
Item una sella a Bernat Fogueras	1 ll.	14 s
Item a mossen Avinyo prevere dos llits vells dolents per	1 ll.	10 s
Item a dit mossen Avinyo una bota de tinguda de vint y duas carregas poch mes o manco per	8 ll.	
Item un parestatja de llibres vell y quatre coxins a mossen Benet Guitart per	1 ll.	10 s
Item a mossen Benet Guitart prevere catorse llibres per duas lliures dos sous	2 ll.	10 s
Item uns balons de vint y quatre verts usats a mossen Bernat Pou per una lliura	1 ll.	

* * *

Inventari dels béns de Felip Pujol, mestre de capella. 1625.

Die prima mensis januarÿ anno a nativitate domini millesimo sexcentesimo vigesimo quinto in villa de Matarone diocesis Barcinone intus domum infrascriptam fuerunt inventa bona infrascrita.
Primo dins la casa dita la casa d.en Gonter la qual tenia a lloguer y en la qual mori dit difunt.

En la entrada.

Item vint ÿ sinch carregas de vi claret ab sis botas de mena de las quals botas ni ha quatre de la casa.
Item una mitja bota usada.
Item una pastera plana de alba vella ab son calaix nou.
Item duas cadiras una guarnida de cuiro vella ÿ altra barras tota de fusta.
Item una taula petita a tall de bufet de alba usada.
Item dos banchs de sala ja vells.

En la cuyna.

Item un morter de courer ab sa ma ja vell.
Item dos canalobres sens cano.
Item una graxonera de aram petita ab son manech.
Item un cassonet de aram molt petit ab son manec.
Item en l.aÿguera dos dotsenas de plats entre grans y xichs set platas obra blanca ÿ dos dotsenas de scudellas de orella dos canters terra negra.
Item tres plats grans de foch duas scalfetas ÿ quatre cubertores dolentas.
Item un sadas bo.
Item una caldera de aram mitjensera usada.
Item unas grahellas de ferro rodonas quatre llumaners usats.
Item una pala de ferro de foch y unas mollas de ferro usat.
Item una cadena de ferro de tenir la olla molt dolenta ab sas llevas de posar al olla al foch usadas.
Item dos morters de pedra de Gerona usats.
Item mitja dotsena de ollas de terra casi totas xicas.
Item una rasadora de aram bona y dos ats de ferro mitjensers.
Item un pages dolent.

En la entrada de dita casa.

Item quatre portadoras usadas.
Item una banqueta ab quatre petjas.

En la cambra trau port a la Riera hont mori dit diffunct.

Item un llit de camp ab sos pilars de fusta de alba suficient ab sa marfega un matalas ÿ un travasser de ploma tot usat.
Item dos flassadas blancas ja vellas ab un coxí de ploma tot usat.
Item sis llansols de bri de canem ÿ de.stopa tots usats.
Item dos stovalles taulas sens coto ab llistas blancas.
Item dos coxineras de cotonina ab randa usadas.
Item dos tovallolas de bri usadas ab randa.
Item tres cadiras de repos duas grans y una mes petita gornidas totas de cuiro molt vellas.
Item un mitg coffre pintat de diversas colors y en certas parts daurat que es lo cofre nuvial de la mare de dit diffunct ab son panÿ y clau buit dins del qual coffre son los dits llansols stovalles coxineras y tovalloles dalt mentionades.
Item una llitotxa petita ab son panÿ sens clau buida usada
Item una caixa tall de monja ab son panÿ ÿ clau bona dins la qual hi ha molt papers ÿ llibres de cantoria.
Item un llibre de missas gran ja vell de solfas de ma ab sas cubertas de pregami.
Item altre llibre de salmodias ÿ completas ab sas cubertas de pregami solfas de ma.
Item altres tres llibres tots ab cubertas de pregami de manastrils tot solfas de ma.
Item vuit llibrets ab sas cubertas de pregami solfas de ma son llibres per a cantar a dos cors.

Item sinch llibres ab ses cubertes de pregami son llibres per a cantar a sinch veus.
Item un baxo molt bo de ginjoler gran.
Item una corneta torta negra bona.
Item una xaramina de ministrils y un tiple tambe de ministrils y un thenoret de ballar usat.
Item deu fulles de pregami de cant pla.
Item un llibre de salmodia en que hi ha quinse coderns tots traballats ÿ esta sens cobertas ÿ sens cosir es de paper de la forma major.

En la cambra trau finestra al ort.

Item un llit de camp ab pilars ab sa marfega dos llansols ẏ una flaçada tot molt vell ÿ un coxi de ploma molt dolent.
Item una caxa llisa de alba buida.
Item altra caixa de pi molt dolenta buida.
Item un taler de texir drap de bri y de canem usats ab son torn ordidor ÿ casellas tot usat.
Item duas camisas de home ja usadas.
Item un arruelo de stamenÿa nova que era lo vestit de dit diffunct.
Item uns balons de drap de color usats.
Item un sombrero bo ab un cordo a la usansa ab pareta.
Item tota aquella vinÿa ÿ peça de terra situada en lo terme de Mataro al lloch dit Nostra Senyora de Sperança la qual te de cavadura deu homens poch mes o manco.
Item altra peça de terra de vinÿa plantada situada en lo dit terme de Mataro ÿ sota lo castell d.en Majo la qual te de cavadura set homens poch mes o manco.

* * *

Inventari dels béns de Bernat Latzer Simon, notari. 1631.

Die veneris XI mensis julÿ anno a nativitate domini MDCXXXI in villa de Matarone diocesis Barcelone.

Noverint universi quod cum propter doli masculam evitandam.

Primo a ttrobam tota aquella casa ab un portal obrint en la carrera publica y ab son hort ab diversos torongers y altres arbres en aquell plantats y ab son pou mitjer ab la casa d.en Xiralt la qual dit defunt mentres vivia tenia ÿ possehia en la present vila de Mataro en lo carrer ara dit de sant Simon y abans d.en Feliu de la Penya dins la qual casa trobam lo seguent.

En la entrada junt al portal major.

Primo una taula de noguer usada.
Item sinch cadires de cuyro comunes usades.
Item una cadira petita baxa guarnida de corda usada.
Item un banch de fusta gran usat.

Item una spasa ab sos talabarts dolenta.
Item un banch mitjenser usat.
Item un bordo llarch ab una pua en cada cap.

En altra entrada o istancia que es junt al hort.

Primo una taula gran de alber ab sos petges rahonable.
Item sinch cadiras de repos grans guarnides de cuyro usades.
Item dos banchs de.spatllera de alber usats.
Item un banquet de fusta ab quatre petges dolent.
Item una tauleta de alber ab quatre petges usada.
Item un corta de fusta usada.
Item una romana mitgensera dolenta.
Item uns filats de caçar oranetas dolents.
Item altres filats de caçar guallas tambe dolents.
Item una ballesta ab son arch de fusta de oliver ẏ ab dues vires o matrassos per caçar guallas tot usat.
Item una destraleta.
Item tres canters grans de terra envernissats.
Item en un armariet una sort de vidre que son brocals y tasses.
Item una gabia gran de fusta guarnida ab fil de aram encalada a la paret per a tenir moxonets.

En la cuẏna.

Primo un scont gran dolent.
Item dos banques per seurer dolentes.
Item una tauleta ab quatre petjes dolenta.
Item una pastera gran de tomba de fusta de alber usada.
Item un sedas usat.
Item un fenyador passador y dues rasores tot usat.
Item dos morters de courer ab sas mans o picadors.
Item quatre canalobres tres de llauto y un de.stanẏ usats.
Item una botija de.stanẏ usada.
Item una cassa de aram gran usada.
Item una casseta tambe de aram usada.
Item dos scalfadors de aram usats.
Item una caldera de aram gran usada.
Item altra caldera mitjensera molt dolenta.
Item altra caldera petita usada.
Item un casso de aram tambe usat.
Item una graxonera gran de aram usada.
Item un plat de.stanẏ usat.
Item dos cavalls de ferro usats.
Item quatre asts de ferro entre grans ẏ xichs usats.
Item dos ferros de foch usats.
Item unas graellas de ferro usades.
Item dues enllardadores de ferro dolentes.
Item un (   ) de ferro dolent.
Item una pala de foch.
Item uns llevans usats.

Item sis ollas de terra entre grans ẏ xichas.
Item una sort de plats y scudellas de terra.
Item una dotsena y mitja de platas de terra grans.
Item sinch paellas de aram entre grans y xichas usades.
Item dues rasadores usades.
Item una scopeta de llargaria de sinch palms ab son flasco y bossa de cuyro usat tot.
Item una pala de forn.
Item dos morters de terra ab sos picadors.
Item un per de terra dolent.

En lo celler que es junt a la entrada.

Primo una bota de cadira de tinguda de vint y dues carregas poch mes o, manco ja vella buyda.
Item altra bota de cadira de tinguda de vint y quatre carregas poch mes o, manco mig nova buyda.
Item altra bota de cadira de tinguda de deset carregas poch mes o, manco ja vella buyda.
Item altra bota de cadira de tinguda de quinse carregas poch mes o, manco ja vella buyda.
Item altra bota de cadira com la prop dita buyda.
Item tres botas de tinguda de quatre carregas cada una buydas.
Item dues botas de una carrega cada una buydas usades.
Item altra bota de una carrega vella en la qual hi ha un poch de vinagre dolenta.
Item tres botetas per portar sen los mossos a la vinya usades.
Item dues botetas petitas de traginer usadas.
Item una setra de terra.
Item un ambut gran de fusta usat.
Item dos ambudets de.stanẏ per umplir brocals dolents.
Item sis axades de ferro ab sos manechs.
Item dos xapos tambe ab sos manechs.
Item una magalla ẏ un magallo ab sos manechs.
Item un magall de punta tambe ab son manech.
Item una arpella tambe ab son manech.
Item una scala de gat llarga usada.

En altre celler junt al hort de dita casa a la part de sol yxent.

Primo un cup gran de fusta de castanyer usat.
Item altre cup petit molt vell.
Item dues prempses ab banch de pedra ab tots sos gorniments.
Item tres banchs de fusta ab sos petjes per pujar la varema als cups dolents.
Item un brescat usat.
Item dos barres per prempsar dolentes.
Item vuyt portadores usades.
Item una pica gran de terra.

Die lunae XI mensis augusti anni predicti MDCXXXI in dicta villa de

Matarone fuit continuatum hunc inventarium in modum sequentem.
En lo studi que es pujant a la scala.

Primo un llit de pilars usat desguarnit.
Item una marfega ab palla dolenta.
Item una taula de alber usada.
Item una cadira de cuyro comuna usada.
Item un scriptori de fusta vell.
Item un mig cofre ja usat dins lo qual trobam lo seguent.
Primo una capa de contray de dit defunt ja usada.
Item altra capa del mateix tambe usada.
Item una atsarena de xamallot fi dolenta.
Item uns tapins ab vires de plata usat.

En una cambra junt al dit studi trau finestra al carrer de sant Simon.

Primo un llit ab pilars ja usats.
Item una marfega ab palla ja usada.
Item dos matalassos de llana ja usat.
Item dos llansols de bri de canem usat.
Item un cortinatje de llit usat.
Item un cofre de la forma major ab son pany y clau ja usat dins lo qual trobam lo seguent.
Primo onse llansols de.stopa de canem tots bons.
Item sinch stovalles usades.
Item una dotsena y mitja de torcaboques usats.
Item sis cuxineras usades.
Item altre cofre com lo prop dit ab son pany y clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo quatre llansols de.stopa de canem bons.
Item quatre tovalloles tres llises y una brodada usades.
Item nou stovalles usades.
Item dues cuxineras de un tall brodades usades.
Item sis cuxineras duas xichas y quatre grans brodades de grana.
Item quatre cuxineras petitas de galta llisas usades.
Item altres dues cuxineras de tela de Genova bonas.
Item quinse o, setse canes de drap de casa part de.stopa y part de bri de canem.
Item una capsa rodona gran en la qual hi ha diversos cabessos grans de tela.
Item un bancal gran ja usat sens pany ni clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo set sachs de casa usats.
Item una sort de drap dolent cosa de poca valua.
Item en dita cambra hi ha tres gerras de terra per tenir oli buydas ço es dos gran y una xicha.
Item un ambut y trahedor.
Item dos cuxins de cusir usats.
Item dues camisoles de cotonina de home usades.
Item altre camisola de dona com la prop dita usada.
Item altres dos camisoles de cordellat usades.
Item dos cobri taules de Llisbona usats.

En la sala.

Primo una tauleta ab capitells usada.
Item una caxa de alber ab son pany ÿ clau buyda usada.
Item un brassol usat.
Item una ballesta de asser ab ses gafes de ferro.
Item una serra suficient.

En una cambra junt a dita sala trau finestra al carrer.

Primo un cofre gran ab son panẏ ẏ clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo nou flassades de difarents colors ja usades.
Item una capa de contraẏ dolent.
Item un cofret ab son panẏ ẏ clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo sis cuxinets de galta usats.
Item una sort de drapots dolents.
Item altra cofre gran usat sens panẏ ni clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo un vestit de.stamenya de dit defunt ço es ropilla y balona usats.
Item dos sombreros hu bo y altre dolent.
Item un sinto y una daga tot usat.
Item dos parells de mitjas de agulla ja usades.
Item dos parells de sabates usades.
Item un parell de plantofes usades.
Item una caxa de poll sens pany ni clau dins la qual hi ha nou o, deu lliures de.stopa sens filar.
Item un llit ab pilars desguarnit usat.
Item una marfega usada.

En altra cambra junt a dita sala dita la cambra del mig.

Primo un llit ab pilars usat.
Item una marfega ab palla usada.
Item un matalas ple de llana usat.
Item un cofre gran dolent sens panẏ ni clau dins lo qual trobam lo seguent.
Primo una marfega buẏda dolenta.
Item una sort de platas de terra.
Item una caxa ferrada dolenta buyda.
Item una llitotxa buÿda sobre la qual hi ha lo seguent.
Primo tres pots de vidre de tenir olives.
Item tres garrofons ab sos brocals.
Item tres ampolles de vidre buydas.
Item un parell de alambins usats.

En la saleta.

Primo un llit de pilars ja usat.
Item una marfega usada.
Item un matalaph de llana usat.
Item dos llansols usats.
Item uns cortinatges de llit guarnits ab sarell usats.
Item una caxa de alber ab son panẏ ẏ clau dins la qual trobam lo seguent.

Primo cent sinquanta rams de fil part de bri de canem ẏ part de.stopa de canem.
Item vint lliures de bri de canem sense filar.
Item dotse lliures de.stopa de canem tambe sens filar.
Item altra caxa com la prop dita buyda.
Item dos orinals ab sos guarniments.
Item en un armari (   ) una sort de vidre que son difarents pessas.

En una cambra junt a dita saleta trau finestra al hort.

Primo un llit de fusta ab pilars suficient.
Item una marfega ab palla usada.
Item un matalaph de llana usat.
Item dos llansols ja usats.
Item una taula de tisora ja usada.
Item una capsa vermella buyda usada.
Item un Jesuset ab sa vestidura vermell.
Item un quadret de Nostra Senyora ja vell.
Item una palla ja vella.
Item un mirall ja trencat.
Item una caxa de alber ab son panẏ ẏ clau dins la qual trobam lo seguent
Primo uns cortinatjes de llit de cotonina vergada bons.
Item uns palitos [?] de altar de cotonina blanca ab flocadura y serrell ja usat.
Item set culleres de plata.
Item unes juguines de plata ab sos cascavells sens cadaneta.
Item una campaneta de plata.
Item uns agnus de plata.
Item un anell de or ab una pedra violada.
Item altre anell de or ab pedra vermella.
Item altre anell de or ab una pedra verda.
Item altre anell de or al antigor ab pedra vermella de poca valua.
Item altre anell de or ab una creu de comanador.
Item unes arrecades de perles fines a modo de una pinya.
Item unes anelletas de or.
Item un (   ) guarnit de plata.
Item altra caxa de alber ab son panẏ ẏ clau dins la qual trobam lo seguent.
Primo unas faldillas morades usadas.
Item un brial blau usat.
Item unas faldillas de.stamenẏa burella usades.
Item un mongil de.stamenẏa negre usat.
Item un gipo de tafeta negre usat.
Item altre gipo de xamallot negre.
Item una dotsena y mitja de mocadors de tela.
Item dos mocadors de tela guarnits de fusells.
Item un (   ) de tela guarnit de fusells.
Item dos (   ) de tela lo hu guarnit de fusells y altre tot llis.
Item una llitotxa ab son panẏ ẏ clau dins la qual hi ha molta diversitat de actes y llibres de albarans y altres papers fahents per la heretat de dit defunt.

Item dos cabessos de lletxuguet de tela usats.
Item deu cuxins de ploma usats.

En la golfa.

Primo dos llits de fusta de alber rasos usats.
Item dos matalassos de llana usats.
Item una corriola y corda tot usat.
Item quatre travessers de llit usats.

Item trobam tota aquella casa ab un portal obrint en la carrera publica la qual dit defunt mentres vivia tenia ý possehia en dita vila de Mataro al costat de la casa dels hereus de mossen Antoni Sala ý junt a la dita casa gran de dit defunt.
Item altra casa ab un portal obrint en la carrera publica la qual dit defunt mentres vivia tenia ý possehia en la dita vila de Mataro al costat la prop dita casa a la part de tremuntana ý junt la casa de Pere Carbonell baxador.
Item trobam tota aquella pessa de terra campa de tinguda de una quartera y mitja sembradura poch mes o, manco la qual dit defunt mentres vivia tenia ý possehia en lo terme de dita vila de Mataro en lo lloch dit les Illes.
Item altra pessa de terra de vinya plantada de tinguda de quatre homens cavadura poch mes o, manco la qual dit defunt mentres vivia tenia y possehia en lo terme o, parrochia de sant Julia de Argentona prop lo veynat de la Torra en lo lloch dit la Ramonera.
Item altra pessa de terra de vinÿa plantada de tinguna de trenta sis homens cavadura poch mes o, manco la qual dit defunt mentres vivia tenia y possehia en lo terme de dita vila de Mataro ÿ prop lo monestir dels pares caputxins.
Item altra pessa de terra de vinya plantada de tinguda de setse homens cavadura poch mes o, manco la qual dit defunt mentres vivia tenia ý possehia en lo dit terme de dita vila de Mataro en lo lloch dit al Torrent Forcat ý junt a les fexes d.en Soler.
Item altra pessa de terra boschosa la qual dit defunt mentres vivia tenia ý possehia en lo dit terme de Mataro en lo lloch dit a Cata prop lo veýnat de Valleix.
Item un violari de preu sinquanta dues lliures deu sous ÿ pensio set lliures deu sous lo qual a dit defunt mentres vivia feyan ý prestavan los hereus de Bernat Marques y Joan Marques son fill pagesos de Vilassar com a principals ý los hereus de Blasi Fornells sabater de Mataro com ha fermansa quiscun anÿ als 10 de febrer.
Item altre violari de concemblants preu ý pentio lo qual a dit defunt mentres vivia feýan y prestavan los hereus de Francina Sabatera y Aroles y Joan Aroles y sabater y Miquel Sabater de la parrochia de Vilassar y Catharina Garau Pera y Pau Garaupera de Llavaneras quiscun anÿ lo primer de setembre.

Hec autem bona et non plura.

* * *

Inventari dels béns de Pau Morot, negociant. 1632.

Die vigesima septima mensis marty 1632.
En la entrada de la casa hont habitava dit mossen Pau Morot.

Primo sis cadiras comunes de cuÿro usades.
Item dos quadros ab diffarents figuras ço es lo hu ab una dona desnua.
Item quatre cadiretes de corda usades.
Item un per de terra que hi estara una carrega de aÿgua.
Item una caxa de fusta de noguer usada ab son panÿ ÿ clau dins de la qual hi ha una brido o, fre de matxo dolent ÿ una manega de colar vi.
Item duas gerras de terra ab un poch de llart dintre.
Item dos garroffons molt petits ab sos brocals.
Item una sistella molt dolenta.
Item quatre gorroffons mitjensers ab sos brocals.
Item sis canters de terra xichs ÿ grans.
Item una corriola en lo pou guarnida de ferro ab sas dos galledas ÿ corda tot usat.

En la cuÿna.

Primo una tauleta de fusta de pi molt dolenta ÿ ja foradada.
Item sinch platas grans de pissa.
Item duas dotsenas de plats xichs de pissa entre bons ÿ dolents ÿ oscats.
Item set plats de pissa mitjensers.
Item una bassina de pissa de barber.
Item una altra bassineta xica de pissa.
Item una dotsena de scudelles de terra.
Item una caldera de aram mitjensera molt forradada.
Item duas pellas de aram una mitjensera ÿ l.altre xica ab sos manechs de ferro.
Item unas graellas de ferro.
Item una giradora de ferro.
Item un casso de aram molt dolent sense manech.
Item dos cavalls de ferro ab uns poms de llauto ÿ lo u d.ells desguarnit.
Item una pala de ferro de foch.
Item dos ats de ferro lo hu mitjenser ÿ l.altre xich.
Item un forroll [de] ferro.
Item unas forquetas per a torrar pa grans.
Item unas mollas de ferro.
Item un ferro per tenir davant la llar.
Item un aster de ferro.
Item uns ferros de foch mitjensers.
Item dos sadassos de pasar farina lo hu de serras ÿ l.altre de seda bons
Item un gavadal molt dolent ÿ una gibrella negra de terra.
Item una portadora dolenta.
Item dos morters de pedra de Girona lo hu mitjenser ÿ l.altre xich.
Item sis plats de terra.
Item duas scalfetas de terra.
Item un tallador ÿ una cullera de fusta.
Item un llardador de ferro.

Item un sach usat.
Item dos llumaners ẏ duas casoles de terra.
Item una olla de terra ẏ sinch olletas dites ull de bou ẏ duas cobertoretas xicas.
Item un panaret de verga xich.
Item un setrill de tenir oli.
Item una gibrella envernisada.

En lo sellaret.

Primo duas carregas ÿ mitja de vi claret ab quatre botas ço es una bota de una carrega ẏ las tres de mitja carrega.
Item tres botas de mitja carrega buydas.
Item una bota vinagrera de una carrega en que hi ha mitja carrega de vinagre.
Item tres botas ço es una de una carrega l.altra de mitja carrega y l.altra de un barrallo en que i a una carrega de vi blanch.
Item un garrofo mitjenser ab son brocal.
Item una portadora en que hi ha trosos de una espina de tocino salada.
Item una dotsena de bolistores [?] entre xicas ÿ grosas.
Item una cobella de fusta usada.
Item duas palas de forn de fusta.
Item un magallo ab son manech.
Item un mitg corta.
Item una scala de fusta ab nou scalons.
Item mitja carrega de carbo.
Item una pila de garbons en que n.i ha quatreçents poch mes o manco.

En la sala.

Primo un boffet mitjanser de fusta de noguer ab petjas fet a la italiana ab sos calaxos.
Item un cobri taula apedassat ẏ molt usat.
Item dotsa cadiras de repos dauradas ab las armas del diffunt guarnidas de cuẏro ab ses tatxes de llauto.
Item altre boffet de fusta de noguer mitjer ab sos ferros usat.
Item duas credensas de fusta de noguer ab sos panÿs y claus y ab sos calaxos dins dels quals fonch trobat lo seguent.
Primo una gerra de mel ab un poch de mel.
Item una olla melera buẏda.
Item quatre ganivets ab sos manechs guarnits de plata.
Item sinch tasses de vidre.
Item una ampolla de vidre mitjensera buyda.
Item un papegall ab sa gabia de ferro.
Item un mirall mitjenser.
Item un libre intitulat La Quinta part de la Historia Pontifical.
Item dos llibres o tomos de sant Carlos Borromeo.
Item un llibret dit Los Sacrets de Agricultura.
Item altre llibre intitulat La Convertio de la Madalena.
Item un altre llibre italia intitulat Letere de Hisabella Andrayni Padovani.
Item altre llibre intitulat Corona Celesta Ornata.

Item altre llibre dit Suenyo de Cavedo.
Item una Doctrina Cristiana.
Item una pinta de fusta.
Item un tinter ab dos plomas y un respall de ( ).
Item los dotsa quadros petits de mitg cos de las Dotsa Sibillas guarnidas.
Item un quadro al oli ab la figura de sant Miquel.
Item altre quadro ab la convertio de santa Madalena guarnit.
Item un quadro ab la figura de la mort guarnit.
Item altre quadro pintat de la figura del purgatori guarnit.
Item un quadro ab moltas figuras de gent molt usat guarnit.
Item altre quadro ab la figura de un jove ẏ una dona vella ab una figura de una donsella ab una carabassa al coll.

En la cambra que trau finestra al pati ont dormia la majordona.

Primo un llit de fusta de noguer ab pilars ab sa marfega un matalas travaser dolent duas flassadas blancas la una bona l.altra usada ab dos llansols usats de bri de canem.
Item una sistella gran.
Item una cadireta baxa de cordas molt trencadas.

En la cambra on mori dit diffunt.

Primo un llit de camp gran de fusta de noguer ab sos pillars tornejats ẏ ab sos poms y capsalera ab sos cortinatjes de tafeta encordonat de color blau guarnit ab ses alemares ẏ sarrell de seda blava usat ÿ ab son devant de llit del mateix ẏ son cobri llit del mateix.
Item una cadira per a posar un bassi dintre ab las armas del diffunt ab son bassi dintre.
Item un quadro ab la figura de sant Carlos Borromeo pintat ab sa crosa [?] com a bisbe.
Item altra quadro ab la figura de sant Francesch guarnit.
Item altre quadro ab la figura de Nostra Senyora quant lo angel li aporta la embaxada guarnit.
Item altre quadro ab la figura del Salvador sens guarnir.
Item altre quadro ab la figura de sant Carlos ab sa cortina de taffeta carmesi guarnit.
Item altre quadro ab la figura de Nostre Senyor cruxifficat.
Item altre quadro petit ab lo devallament de la creu.
Item altre quadro petit ab la figura de Nostra Senyora.
Item altre quadro mes petit ab la figura de Xpto ab sa mare quant lo agueren devallat de la creu.
Item altre quadro petit ab la figura de Xpto cruxifficat.
Item altra quadro petit ab la figura de sant Miquel pintat sobre una pedra mabra.
Item una fusta en que hi ha uns agnus d.or.
Item un quadro gran ab la figura de Xpto quant aportave la creu al coll guarnit.
Item altre quadro gran guarnit ab la figura de Nostre Senyor ab las marcas quant fonch devallat de la creu.
Item una piqueta de vidre de aẏgua beneẏta.
Item un buffet de fusta de noguer mitjenser usat ab dos ferros.

Item un parell de plantofas negras de home.
Item una arquilla de fusta de noguer obrada ab figuras ab son panÿ ÿ clau dins de la qual fonch trobat lo seguent.
Primo un sintillo en que hi ha quaranta tres pessas que diuen son de alquimia.
Item altre sintillo de or en que hi ha sinquanta nou pesas de or.
Item un anellet de or ab una perla en lloch de pedra.
Item un pomet de plata.
Item vint ÿ set pessas de plata com ha sous ÿ com a reals de dos que pesen.
Item un ( ) de or de la grandaria de un ( ).
Item un compas de llauto.
Item duas dotsenas de botonets per capa de mocador.
Item un tros de tela prima que n.i ha onse palms.
Item un tela de cambraÿ en que n.i ha dos palms.
Item dins una capsa rodona una creu ÿ un corason de crestall.
Item una llanseta de sangrar ab una navaja molt dolenta y unas stanallas de rafilar mostatxos.
Item un flasquet ple de polvora.
Item un mollo de fer pilotas ÿ una bossa molt dolenta de anar a cassar.
Item en un sacret de dita arquilla set doblas de or valents cada una vint ÿ vuÿt reals.
Item dotsa trentins valents quiscun trenta tres reals.
Item una maseta de or ab vuÿt diamants xich y la casa del mig buyda
Item altra sortija de or ab una pedra de diamant grandet.
Testes sunt magnifichus Melchior Tria y Reniu burgensis et Petrus Roig vitriarÿ de Matarone.

Die vigesima nona predictorum mensis et annui predictus manumisores fuit processum ad recipiendum in inventarium in modum sequentem.

Primo en dita cambra un baul petit ab son panÿ sens clau dins lo qual hi ha lo seguent.
Item un llansol de tela costansa usat.
Item un plech per a afeÿtarse ço es dos tovallolas guarnidas.
Item una camisola de cotonina blanca dolenta.
Item uns calsotets blanchs de cotonina dolents.
Item tres parells de mitjas de fil dolentas ab un parell de ( ) dolents.
Item sinch balonas de tella dos parells de polaÿnes ÿ un mocador de tela.
Item altre baul mes grandet ab son panÿ ÿ clau dins del qual hi ha lo seguent.
Primo sinch llansols de tela usats.
Item quatre tovalles de genesta [usades].
Item unas stovalles encotonades.
Item sis tovalloles de ginesta usades.
Item vint ÿ sis tovallons de ginesta entre bons ÿ dolents.
Item duas tovallolas de ginesta ab nuets als caps.

En una cambra fosca.

Primo un llit de tisora ab sa flassada blanca usada.
Item un coxinet ab estreps ÿ maleta ÿ guardaroba molt usat.

Item dos parells de botas de anar de cami.
Item tres camisas de tela de homa molt dolentas.
Item unes stovalles de ginesta.
Item tres llansols de tela usats.
Item quatre coxineras de tela usadas.
Item tres parells de coxineras de tela per a coxinets de galta.
Item una tovallola de ginesta usada.
Item uns calsots de tela de home usats.
Item dos tovallons de ginesta usats.
Item tres axugamans de.stopas llistats de blau.
Item duas stovalles de bri de canem ab llistas blaves.
Item tres mocados de tela usats.
Item un tocado de tela usat.
Item un parell de polaÿnes de tela usats.
Item tres tovallons de pinÿonet molt usats.
Item dos llansols u de bri ÿ l.altre de.stopa usats.

En la cambra del cap de la scala.

Primo un coffre gran ab son pany ÿ clau dins del qual hi ha lo seguent.
Primo dos cabesos de letxuguila de tela molt usats.
Item sinch axugamans llistats de blau usats.
Item dos llansols de bri de canem usats.
Item set llansols usats entre de.stopa y canem.
Item dos llansols de tela usats.
Item duas stovalles de ginesta usadas.
Item dos axugamans dolents ÿ squinsats.
Item tres torcabocas de pinÿonet dolents.
Item dos tovallons de ginesta usat.
Item una cuxinera de tela molt dolenta.
Item tres drapots squinsadots.
Item tres parells de ( ) molt usats ÿ dos parells de mitjetas molt usades.
Item quatre cabesos de ratillo ÿ dos parells de polaÿnes del mateix molt usat.
Item quatre guants molt dolents.
Item un parell de sabates bones.
Item un parell de mitjas de seda carmesina usadas.
Item un parell de mitjas de seda pardas molt usadas.
Item altre parell de seda negra molt usadas.
Item altre parell de mitjas de seda blanca dolentas.
Item unas lligas negras molt squinsadas.
Item tres sombreros de home ço es hu de bo ÿ son cordo de valut ÿ los dos molt dolents ÿ una montera de feltra.
Item un balons ÿ ropila de taffeta negre encordonat molt usat ab botons de fil de or.
Item uns balons ÿ ropilla de taffeta envellutat moltissim dolents.
Item una camisola y calsotets vermells molt dolents guarnits de pasamans de or fals.
Item uns balons ÿ ropilla de sargeta parda molt usat.
Item uns balons de taffeta pardo molt usats ab botons de fil de or.
Item una camisola de baÿeta blanca usada.

Item una capa balons y ropilla de drap morat molt usada.
Item un gavan o roba de llevantar de drap vert molt usat.
Item dos gipons de ( ) molt usats y calsots de ( ) molt usats.
Item un gipo de seti negre moltissims dolents.
Item un arroelo de contraÿ negre usat.
Item una capa y sotanilla de sargeta negre usat.
Item una capa de ( ) de seda negra molt dolenta ab dos sotanillas del mateix molt squinsada.
Item una ropilla de llanilla negre molt dolenta.
Item unas lligas de taffeta morat molt dolentas.
Item una coretja ampla de cuýro.
Item un parell de mitjas de cordellat ( ) usadas.
Item quatre parells de mitjas de seda de differents colors molt squinsadas que no les poden aportar.
Item un bolandrat de drap pardo usat ab sa caputxa y mascara.
Item una capa de baÿeta negra molt dolenta.
Item un gipo de seti morat molt squinsat.
Item unas antiparas moradas sense botons.
Item un tros de sarell de seda verda en que n.hi ha sis palms.
Item una ropilla de contraÿ usada molt.
Item una capa de pastor molt usada.
Item dos llansol de.stopa usats.
Item un parell de mitges de anar de cami de drap pardo.
Item una barratina vermella.
Item un parell de mitjes de.stam molt dolentas.

En dita cambra.

Item dos guardasols hu de cuÿro ÿ l.altre de catalusa molt usats.
Item una spasa ẏ daga ab un ganivet ẏ ( ).
Item una fulla de.spasa quadrada sense guardas ni beÿna.
Item una canya de la India ab los caps de plata.
Item una guitarra rompuda.
Item un arcabus y flasco.
Item duas scopetas genovesas llargas.
Item un pedrenyal de sinch palms de pany vell molt usat.
Item quatre pedrenyals entre curts ẏ llarchs.
Item un llit de camp amb fusta de noguer ab sos pilars ab tres matalasos ço es dos de blanchs ẏ l.altre viat de blau dos flasades blanques usades un travaser de ploma de oca.
Item una marfega de ploma de oca.
Item altres tres matalasos usats.
Item duas vanovas de seda ço es la una vermella ẏ groga y l.altre blava ẏ groga usades.
Item dos coxins de ploma de oca.
Item un travaser de borra dolent.
Item una vanova de ( ) omplerta de ploma de oca.
Item una sotanola de dol molt squinsada.
Item sis culleras de plata ab marca de P M.
Item sis forquetes de plata ab dita marca.
Item una sota copa de plata ab dita marca.

Item dos candaleros de plata ab son spebillador de plata.
Item un saler pebrera sucrera ỷ pebrera de plata.
Item una sortija de or ab un nom de Jesus a la pedra.
Item unas olleras ab sa capsa.
Item dos llibres lo hu intitulat llibre mayor de mi Pau Morot ab sa rubrica nombrat ab nombre 1 fins en 172 inclusive ÿ lo altre intitulat manual de mi Pau Morot sens rubrica.
Item una capsa petita buÿda.
Item unas stovallas de ginesta usadas.
Item una creu feta de or de pes de ( ).
Item un acte en paper contenint un violari de pentio annual de 3 ll. ý preu de 21 venut y creat per Joan Pau Daviu de Valleix principal ỷ altres com ha fermanses al dit mossen Pau Morot consta ab acte en poder de mossen Pau Guanter notari a 9 de mars 1617 — 21 ll.
Item altre violari de pentio de 1 ll. 10 s y preu de 52 ll. 10 s. venut per Anthoni Guinart de Dosrius al dit Morot ab acte en la ( ) notaria a 23 de setembre 1618 — 52 ll. 10 s
Item altre violari de pentio de 6 ll. ỷ preu de 42 ll. per Sebastia Duran ỷ Pau Duran de Vilasar al dit Morot ab acte rebut en dita notaria a 24 de setembre 1619 — 42 ll.
Item altre violari de pentio annual de 2 ll. 10 s. ỷ preu de 17 ll. 10 s. venut per Anthoni Janer de la Iglesia de sant Vicens al dit Morot ab acte en dita notaria a 29 de octubre de 1619 — 17 ll. 10 s
Item altre violari de pentio de 3 ll. ỷ preu de 21 ll. venut ỷ creat per Barthomeu Janer de Mataró al dit Morot ab acte en dita notaria a 26 de novembre 1619 — 21 ll.
Item altre violari de pentio de 5 ll. ỷ preu de 35 ll. venut a Jaume Alba Salla de Orrius al dit Morot ab acte en dita notaria a 3 de decembre 1619 — 35 ll.
Item altre violari de pentio de 4 ll. ỷ preu de 28 ll. venut per Joan Busquets de Caldes al dit Morot ab acte en dita notaria a 24 de janer 1620 — 28 ll.
Item altre violari de pentio de 4 ll. ỷ preu de 28 ll. venut per dit Busquets al dit Marot ab acte en dita notaria a 25 de febrer de 1620 — 28 ll.
Item altre violari de pentio de tres lliures venut per Pau Paraller de Llevaneres al dit Morot ab acte en dita notaria al 13 de setembre de 1624 — 21 ll.
Item altre violari de pentio de tres lliures ỷ preu de 21 ll. venut per Thomas Llibre de Mata al dit Marot ab acte en dita notaria a 26 de janer de 1621 — 21 ll.
Item altre violari de pentio de 6 ll. ỷ preu de 42 ll. venut per Bernat Caramanÿ boter de Mataro al dit Morot ab acte en dita notaria a 26 de janer de 1621 — 42 ll.
Item altre violari de pentio de 30 s. ỷ preu de 10 ll. 10 s. venut per Anthoni Campenv de Vilasar al dit Morot ab acte en dita notaria a 19 de agos de 1631 — 10 ll. 10 s.
Item altre violari de pentio de 5 ll. ỷ preu de 35 ll. venut per Domingo Febrer de Premia al dit Morot ab acte en

dita notaria a 5 de novembre de 1620 35 ll.
Item altre violari de pentio de 2 ll. ÿ preu de 14 ll. venut per Barthomeu Costa de Llevaneras al dit Morot ab acte en dita notaria a 28 de mars de 1632 14 ll.
Item altre violari de pentio de 2 ll. ÿ preu de 14 ll. venut per Pau Companÿ de la Roca al dit Marot ab acta en dita notaria al primer de abril de 1632 14 ll.
Item altre violari de pentio de 5 ll. ÿ preu de 35 ll. venut y creat per Jaume Malloles Joan Boquet y Francesch Ros de Vilassar ab acte en dita notaria a 7 de abril de 1632 35 ll.
Item altre violari de pentio de 4 ll. ÿ preu de 28 ll. venut per Salvador Janer de plasa de Sant Vicens de Llevaneres al dit Morot ab acte en dita notaria a 12 de abril de 1632 28 ll.
Item altre violari de pentio de 7 ll. 10 s. ÿ preu de 42 ll. 10 s. venut per Jaume Vallmajor de Dosrius al dit Morot ab acte en dita notaria a 5 de maig de 1631 42 ll. 10 s
Item altre violari de pentio de 3 ll. ÿ preu de 21 ll. venut per Antoni Sala de Valleix ab acte en dita notaria a 20 de octubre de 1618 21 ll.
Item altre violari de pentio de 4 ll. ÿ preu de 28 ll. venut per lo dit Sala al dit Morot ab acte en dita notaria a 30 de junÿ de 1631 28 ll.
Item rebut ab diner de ma de mossen Anthoni Portell prevere trenta lliures dich 30 ll.
Testes sunt Bernardus Pi et Josephus Borrell vitriarÿ de Matarone.

* * *

Inventari dels béns de Joan Anglada, mercader. 1633.

Die mercurÿ II mensis novembris anno a nativitate Domini MDCXXXIII in villa de Matarone diocesis Barcinone.

Et primo trobam tota aquella casa de tres cossos ab dos portals a la carrera public devall scrita obrint ab son saller ort y stable darrera de aquellas contigua ab son pou de aÿguas vives en lo pati de dita casa y un porxo en lo qual se fa la cuÿna de serveÿ en dit darrera de dita casa contiguo la qual casa esta feta a dos sostres y en la entrada de dita casa es lo portal major de aquella ab ses portes y portalleta ab golfos ab sa balda panÿ y clau baldo a la portalleta y frontisses una balda de dalt ( ) porta y en lo devant d.ella dues anellas ab sos colpadors de ferro forma grossa y l.altra petita la qual casa es situada en la present vila de Mataro en lo carrer dit lo Cami Real.

En la entrada de dita casa a trobam lo seguent.

Primo un carratell pinÿoner ensercolat buÿt y usat.
Item duas cadiretas baxas de fusta de alba ab son sitial de cuÿro y la spallera de fusta rexada.
Item setse cadiras comunas de fusta de noguer ab sitials y spallera de cuÿro las dotse usadas y las quatre dolentas.

Item una tauleta de capitells de fusta de alba usada.
Item quatre banchs de sala de fusta de alba usats.
Item unas portas de fusta de alba les quals estan assentadas en lo portal ix al pati de dita casa ab sos golfos balda panÿ y clau.
Item una rexa de fusta de alba en la scala a modo de berana ab un leo al capdevall y una porta de fusta de alba en dita scala ab sa anella panÿ y clau.

En lo studi de dita casa trau portal en la entrada de pedra picada ab sa porta de fusta de alba anella panÿ y clau y finestra al carrer ab ses portas ab frontisses dos anellas y tres baldons.

Primo una taula boffet de alba prim y usat.
Item un scudeller guarnit a tall de armari ab ses portas de fusta de alba ab una sort de vidre de totes sorts dintre d.ell.
Item en dit scudeller una aÿguera de pedra picada.
Item dos canters de aram grans ab sos cubertors usats.
Item un armariet de fusta de alba que ix en fora de la paret.
Item dos libres grans y hu de petit los dos intitulats Flos Sanctorum y lo hu d.ells es segona part y l.altre no diu quina y lo xich intitula Llibre del Roser.

Die mercurÿ VIIII predictorum mensis et anni in villa de Matarone fuit continuatum huius modi inventarium in hunc qui sequitur modum.

En la cuÿna de dita casa trau portal a la entrada ab sa porta de alba panÿ y clau.

Primo uns clamastechs de ferro fets ab anells penjats a la xemeneÿa mijansers.
Item una pala de ferro per traure foch de la llar.
Item un anllardador de ferro usat.
Item unas forquilles de torrar pa de ferro.
Item uns cavalls de ferro grans per a rostir.
Item tres ferros de foch uns grans y los altres mijansers.
Item dues graellas de ferro unas grans y unas petites usadas.
Item una salinera de fusta usada.
Item un braser de fusta de alba rexat folrat de lauto ab sa conca de aram usat.
Item una copa de aram mijansera usada.
Item una cassa de aram gran ab son manech de ferro usada.
Item dues casetas xiques de aram de traurer oli de las alfabies ab son manech de ferro usadas.
Item dues casetas xiques per a beurer de aram ab sos manechs de ferro usadas.
Item una casola de aram xique y usada.
Item dues graxoneras de aram mijansera altre petita usadas ab sos manechs de ferro.
Item dos casons de aram lo hu mijenser altre petit usat ab sos manechs de ferro.
Item una setra de aram de mesurar oli usada.
Item un liurador de aram de mesurar arros usat.

Item unas balansas ab son canastro de aram grans usadas ab dos pesos de ferro lo hu de una liura altre de dues.
Item una ( ) de ferro ( ) les olles al foc usadas.
Item unas levas de ferro.
Item tres dotsenas de plats de.stam usats.
Item sis platas de.stanÿ dues grans y les quatre petites.
Item una bassina y pitxer de.stanÿ.
Item un mortaret petit de courer ab sa ma.
Item quatre candaleros de courer dos de grans altres de xichs.
Item vuÿt dotsenas de platas de tall de argent les unas blavas altres blanques bonas.
Item uns sort de scudelles bonas.
Item uns sort de ollas de la Selva entre grans y petites bonas y dolentas.
Item una sort de cubertoras de terra xiques y grans.
Item dues cubertoras de ferro mijanseras usadas.
Item un scont de fusta de pi ab sa taula darrera usat.
Item un banch de spallera de alba nou.
Item una pastera ab tomba de alba usada.
Item una caxa de alba misanjera ab son panÿ y clau buÿda.
Item dos scanbells y quatre banques de alba per seurer al foch.
Item una tauleta de fer scudellas ficada a la paret ab sos ferros.
Item una sort de vidre com son tassas y brucals.
Item tres calderas dues de grans y altre xique de aram de que son de dita viuda.
Item quatre ats de ferro per a rustir dos de grans y dos xichs de dita viuda.
Item unas graellas mijanseres de ferro de dita viuda.
Item una capsa de aram mijansera de dita viuda.
Item una pastera de alba sens tomba ab son serrador ( ) de ferro y scombre de dita viuda.
Item un scont de pi gran ab sa taula darrera y calaxos ( ) es de dita viuda usat.
Item dues ollas de aram grans bonas son de dita viuda.
Item dos sadassos lo hu de seda y altre de serras usats son de dita viuda.

Die jovis X predictorum mensis et anni in villa de Matarone fuit continuatum hunc inventarium in hunc qui sequitur modum.

En la botiga de dita casa trau portal al carrer ab ses portes de alba ab sos golfos balda pany y clau.

Primo quatre alfabies mallorquines de terra tres petites bonas y una de gran trencada buydes.
Item tres gerras de terra de Mallorca buÿdes.
Item dues carretas ab tots sos guarniments per lo matxo bonas.
Item una arada ab sa reya aurells y demes guarniments usada.
Item vuÿt barrals de traurer vi usats.
Item una passera de alba larga y prima.
Item dues dolentas de alba.
Item una sort de barrils de salar sardina buÿts.
Item dues botas de mena de dues carregas desfonades dolentas.

Item una bota de mena de sinc carregas usada buÿda.
Item una casola de terra negre per mesurar oli.
Item una mola de trencar pinÿons.
Item tres romanes ab sos pilars dues de grans y una de xique.
Item una sort o pila de lenÿa de totes sorts ço es alsina arbos y pi.
Item quatre pilars de lit sbosquesats de noguera.

En lo saller de dita casa trau porta al carrer ab ses portas de alba golfos baldes panÿ y clau.

Primo un cup gran ab sis sercols bo y un brescat demunt d.ell.
Item altre cup xich ab sinc sercols bo ab son brescat y es de dita viuda tant cup com brescat.
Item una prempsa ab son banch de pedra y demes guarniments necessaris y es de dita viuda.
Item tres prempsas les dues ab sos banchs de pedra y la una ab banch de fusta ab sos guarniments y la una d.ellas del banch de pedra e sens guarnir.
Item tretse botas de mena de tinguda de sinc carregas cada una les dotse plenas de vi claret una de tres carregas tambe plenas de vi claret dues de una carrega y altres dues de mija carrega las de una carrega (   ) una plena de vi blanch y l.altre de garnatxo y las de mija carrega de vi claret y una mijansera plena de vinagre y una de dues carregas buÿda y altre mija carrega plena de verge [?]
Item tres banchs de cup lo hu gran los dos xichs.
Item dues scalas de gat largas.
Item dos cubells hu de gran y altre de xich.
Item dues botas de cadira de tinguda de trenta y sinc carregas poch mes o manco ab deu sercols a cada una la una plena de vi claret novell altre de vi claret vell.
Item altra bota de cadira de tinguda de trenta carregas poc mes o manco ab sinc sercols buÿda.
Item dues botas de cadira de tinguda de vint y sinc carregas cada una poch mes o manco plenas de vi claret novell ab deu sercols a cada una.
Item altra bota de cadira de tinguda de vint carregas poc mes o manco ab vuÿt sercols plenas de vi claret novell.
Item altres dues botas de cadira la huna de tinguda dotse carregas poch mes o manco y l.altre de vuÿt carregas poch mes o manco ab sis sercols a cada una son de dita viuda y plenas de vi claret novell y dit vi es de dit deffunt.
Item un barralo de mesurar vi usat.
Item vint portadoras de veremar entre bonas y dolentas.
Item tres barras de prempsa.
Item deu xubridores tres xapos dues arpellas dos magalls de punta dos altres dos de tall dues magayetas y una antonegadora y dos magallons tot ab sos manechs.
Item vuÿt covens de veremar usats.

En lo porxo o pastador al costat del pati.

Primo una sort de obra de terra com son plats de foc grans y petits casoles y graxoneras entre grans y petites ÿ scalfetas.

Item dos morters de pedra de Gerona lo hu de dita viuda tots grans ab ses mans.
Item dues giradores de pella de ferro usades.
Item dues paelles de aram ab sos manechs de ferro la una gran l.altre mijansera usadas y son de dita viuda.
Item un fugo de aram gran bo y una ralladora de formatge.
Item una pastera de tomba de alba ab son ( ) paleta de ferro y scombra y un calaix de ( ).
Item una taula de pi dolenta ab un capitell.
Item una taula larga de dotse pams ab sos capitells de fusta vella de dita viuda.
Item una taula de tisora mijansera de noguera ab sos capitells y cadena de ferro usada de dita viuda.
Item dues piques de pedra de la terra una gran altre xique de dita viuda.
Item una boteta de mija carrega plena de vi per los mossos ab sa axeta de ( ) bona.
Item una gerra de terra de Barcelona per salar olives nova y gran de dita viuda.
Item altre gerra de serenar aygua de terra negre gran.
Item quatre llums de.stanÿ usats los dos de dita viuda.
Item quatre sanallas de palma grans bonas.
Item tres sistellas una gran y les altres petites.
Item dos gavadals de rentar hu gran altre petit usats.

En la stabla de dita casa.

Primo un matxo gran ja clos de pel negre que tira la carreta ab son bast de borra blanca una albarda guarnida de cuÿro ab sa sella y streps brida y morralla.
Item una manta de dit matxo bona.
Item una assa de pel de rata de edad de quatre anÿs poc mes o manco ab sa albarda brida y una cadena de ferro al coll.
Item tres parells de.stibas per traginar ( ).
Item trenta gallinas y dos galls un capo y un pollastre.
Item tres parells de culoms.
Item una sort de palla a la pellissa per a menjar dits animals.

En la cambra dels fadrins sobre lo seller.

Primo tres lits de camp los dos ab pilars a cada hu d.ells hi a sa marfega plenas de ( ) palla dos lensols de.stopa de canem usats y una flassada la una groga y l.altre vermella y altre blanca usadas y ab son travasser de pluma.

En la sala de dita casa.

Primo sis cadiras de repos grans guarnidas de cuÿro usadas y una tambe de repos mijansera guarnida del mateix totes de noguer.
Item sis cadires baxes de noguer guarnides de cuÿro usadas.
Item tres cadires comunes de noguer guarnides de cuÿro usadas.
Item un boffet de noguer prim usat.

Item un mirall gran usat.
Item ( ) petita de alba ab son cobritaula de colors.
Item una arquimesa de alba ab son peu panÿ y claus dins la qual es lo seguent.
Primo tres tovalloletas de fil ( ).
Item unas manegas de home de tela novas.
Item una sort de drapots de tela dolents.

En la cambra mes prop de la scala sobre la botiga.

Primo una taula de tisora de noguera ab sos capitells usada.
Item un sarro de canÿa usat de tinguda de ( ) poc mes o manco ple de mestay.
Item un quarta fruÿter ab sercols de ferro.
Item una mija quartera bladera ab tres sercols de ferro.
Item un mig quarta blader ab dos sercols de ferro.
Item una pila de sivada en la qual n.i a cent quarteras poc mes o manco.
Item quatre garroffons los dos grans y dos de petits usats ab sos brocals de vidre.
Item dues lanternas de vidre.
Item una gerra de terra de Barcelona gran y tres pots de vidre dos de grans y hu de petit plens de ulives saladas.
Item dues ( ) de suro.
Item un candalero de lauto petit usat.

En la cambra del mig sobre la botiga.

Primo un lit de camp ab sos pilars de noguer grosos ab sa marfega plena de palla ab dos matalassos dos lensols dues flassadas blancas usadas y los poms dorats.
Item una caxa de noguer de tall de monja ab sos calaxos panÿ y clau dins la qual trobam lo seguent.
Primo onse barras de llit de ret sobre posat.
Item una pessa de bri de lli que tira trenta canas.
Item dotse liures de bri de lli filat.
Item sis liuras de fil per sobreposar.
Item una arquilla de noguera ab son panÿ y clau buyda.
Item catorse mocadors de tela usats.
Item vuÿt tocados de tela de home nous.
Item mija dosena de tocados de dona de tela guarnits ab fusells.
Item nou tovalloletas de tali y de ( ) usadas.
Item un mig coffre de alba ab son panÿ y clau usat buÿt.
Item una caxeta de alba petitona usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a roba de vestir de batista fill dit deffunt.
Item una caxeta de alba gran usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo sinc dotsenas de tovallons sens encotonar de pinÿonet ( ) y usats de bri de canem.
Item mija dotsena de tovalles de taula petita de bri de canem encotonadas usadas.
Item desavüyt cuxineras de bri de canem lisas guarnides ab botons blanchs ab floch y alamares usadas grans.

Item mija dosena de cuxineras de cutunina grans usadas guarnides ab botons covellats.
Item desavüyt xugamans listats de blau usats de.stopa.
Item mija dotsena de.stovalles dels fadrins listades de blau usades de bri de canem.
Item un cofre gran de alba ab son pan̈y y clau usa dins lo qual hi a lo seguent.
Primo una quartera de siurons mija quartera de favas tres quartans de pesols y una sanalla petita.
Item una panera de ( ) y es de palla usada.
Item sis liures de bri de lli filat.
Item un quarta de lentilles ab una sanalla petita.
Item un cuxi de bocaram de dona ple de raspas de suro.
Item altre coffre gran de alba usat ab son pan̈y y clau que es de dita viuda dins la qual hi a lo seguent.
Primo un quintar de pansas secas dins de una sanalla.
Item vuÿt cortans de amellas sens trancar.
Item tres paners de verga usats.
Item una tauleta de pi xique dolenta.

En la cambra del carrer sobre la botiga.

Primo un lit de camp de noguer ab sos poms dorats ab sa marfega plena de palla dos matalassos de lana y dos lensols de bri de canem usats.
Item deu cadiras de repos de fusta de noguer vingudes de Genova y guarnides de cuÿro usadas.
Item una Nostra Senyora del Roser de bulto dorada.
Item un quadret petit ab la figura de Nostra Senyora vell.
Item un sombrero de home forrat de taffeta usat de dit deffunt.

En la cambra trau al carrer y es sobre lo studi.

Primo un lit de camp de alba ab sos pilars prims y poms dorats ab sa marfega plena de palla dos matalassos de lana dos lensols de bri de lli dos flassadas blancas tot usat.
Item una arquimesa de alba ab son peu tres pan̈ys y tres claus dins la qual hi a lo seguent.
Primo dos libres scrits de ma de dit deffunt en los quals assentava sos comtes.
Item una sort de papers y actes scrits en pregami fahents per dita casa.
Item dos centas y deu liures moneda barcelonesa ab or plata y ardits.
Item sinquanta reals de menuts benÿolins.
Item una sort de actes scrits en pregami fahents per dita casa y heretat.
Item un trabuquet ab sos pesos y balansas gran.
Item un Jhesuset de fusta dorat.
Item quadro de sant Antoni de Padua vell y petit.
Item un Christo petit ab sa creu de fusta.
Item una caxa de tall de monja de fusta de alba usada ab son pan̈y y clau y calaixos dins la qual hi a lo seguent.
Primo dotse dotsenas de tovallons de quatre palms nous de bri de canem encotonats.

Item quinse tovalloles de bri de lli y de tela unas lises altres guarnides noves.
Item un lensol de quatre telas de bri de lli nou guarnit de fusells per la vora y randa per lo mig y de punt real de fil noguerat y blanch.
Item vuÿt cuxineras de tela guarnides de fusellets y randa entre grans y petites usades.
Item una tovalloleta o drap de cap de tela brodada de cadeneta y fusells per la vora.
Item quatre mocadors de tela guarnits de fusells per la vora.
Item dos draps de cap guarnits de tela.
Item un calaix de camisetas y garbuxos de criatura de tela.
Item una sota copa de plata.
Item una palmatoria de plata.
Item una barquella de plata.
Item una sucrera de plata.
Item una pabrera de plata.
Item tretse culleras de plata usadas.
Item un saler de plata.
Item uns agnus de or mijansers.
Item una gandalla de or de fulletani [?] guarnida.
Item un sinto de plata.
Item uns agnos de plata petits.
Item una masseta de or ab nou pedras narenjadas.
Item una pasta de agnos.
Item unas arracadas de or.
Item un aguller y claver de plata.
Item altra caxa de noguer vella de tall de monja ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo trenta sinc stovalles de bri de lli part encotonades y part sens encotonar noves bona per bofet entre les quals n.i a una gran que pot servir per tres bofets.
Item altra caxa de tall de monja de fusta de alba usada ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo una saÿa mongil de sede negre de dita viuda nou y un mongil de baÿeta negre de la mateixa nova.
Item altre saÿa mongil de la dita de.stamenÿa usat.
Item un sombrero de dona fi forrat de taffeta usat.
Item dos mantos de.stam de la dita usats.
Item un parell de tapins usats ab ses vires de plata.
Item una capeta de lanilla nova.
Primo un mongil de baÿeta dolent de dita viuda.
Item una capsa gran de fusta.
Item altra caxa de alba de tall de monja bona ab son panÿ y clau dins la qual hi a lo seguent.

En la recambra al costat de la propdita.

Primo un lit de camp ab sos pilars prims y poms usat ab sa marfega plena de palla dos lensols de.stopa de canem usats y una flassada blanca usada.
Item un mig cofre de alba usat ab son panÿ ÿ clau dins lo qual es lo seguent.

Primo trenta lensols de bri y stopa de canem entre bons y usats.
Item altre mig coffre de alba usat pintat ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo un brial de taffeta carmesi guarnit a la entigor vell.
Item una ropilla de gorgueran negre guarnida de passema negre y butons de crestaÿ y los caps de plata.
Item dos tovalloles morisques usadas.
Item una roba y tretse liures coto filat prim.
Item tretse liures de ( ) de lli repantinat.
Item altra caxa pi dolenta ab son panÿ y clau dins la qual s.i tanca la roba de la criada.
Item altra caxa de alba usada ab son panÿ ÿ clau dins la qual hi a lo seguent.
Primo dos catiffas novas.
Item una vanova de cotonina de color usada.
Item un cobri taula de color usat.
Item sinc cobri bancals usats.
Item dos quadros petits ab les figures de Nostra Senyora al oli a la entigor.

En la cambra del ort sobre la cuÿna.

Primo un lit de camp de fusta de alba ab sos pilars prim vell ab sa marfega plena de palla dos matalassos plens de lana y dues flassades blancas usadas.
Item un cofre gran pintat de vermell de alba ab son panÿ y clau usat dins lo qual hi a lo seguent.
Primo coranta y quatre lensols part de bri de canem part de bri de lli y part de.stopa de canem entre bons y usats.
Item sinc telas devant llit de red sobreposat usadas.
Item dues vanoves de bri de lli encotonades usadas.
Item altre coffre gran de alba usat ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo deu lensols de.stopa y bri de canem entre bons y usats.
Item sinc curtinatges de llit blanchs ço es tres de ret sobreposat bons hu de cotonet blanc guarnit ab fusells per la vora y altre de tela guarnit de fusells per la vora usat.
Item tres sobrasels de llit ÿ tres capsaleras de llit de ret sobreposat usadas.
Item deu stovalles de pinyonet de bri de canem sens encotonar usadas.
Item altre coffre gran de alba pintat usat ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo vint y quatre cuxins ab ses cuxineras de tela ço es dotse de grans y dotse de petites guarnides las cuxineras de differents guarnisions los cuxins plens de ploma los sis de ploma de oca.
Item altre coffre gran pintat de vermell usat de fusta de alba ab son panÿ y clau dins lo qual hi a lo seguent.
Primo vint y quatre camises de home de bri de lli y de tela usadas de dit deffunt.
Item dotse camises de bri de canem novas de home.
Item sis camises de bri de canem noves y sis de bri de lli usades d.en Batista.
Item catorse camises de dona de bri de canem usadas.

Item catorse camisoles de cotonina novas.
Item dos camisolas de cotonet usadas.

En la golfa de dita casa ço es en la primera istantia.

Primo vint y quatre quadros al oli no gayra de bona ma usats en los quals hi a pintades differents figuras de sants part de guarnits y part sense guarnir.
Item sinc quadros al trempe usat de differents pinturas de sants entre los quals hi a set santas Magdalenas.
Item una olla de aram de fer ayguardent ab son tapador y trompa.
Item una albarda nova cuberta de cuyro ab streps.
Item una cadireta de criatura de fusta vella.
Item una basseta de fusta usada.
Item dos debanadores ab sos peus y verga de ferro.
Item duas rodellas velles.
Item una alabarda.
Item quatre arquebussos y una scopeta de sis palms.
Item dos flascos grans de arquebus.
Item tres capas rojas de pastor usadas.
Item una sort de roba dolenta.
Item una taula rodona vella y spallada.

En lo aposiento a la part de sol ixent de dit tarrat.

Primo sinc serrons de canya grans buyts.
Item dues faus usades.
Item una mija quartera vella dolenta.

Item una botiga de un cos situada en la plaja del mar de la present vila dins la qual hi a lo seguent.

Primo un leut ab tots sos arreus.
Item sis cents barrils de salar sardina buyts entre vells y nous.
Item dotse tunells tunyiners vells buyts.
Item dotse gerras de Mallorca per a tenir oli bonas.
Item sinc pessas de sardinals las tres bonas y les altres dolentas ab sos bornoys y arreus per a pescar necessaris.
Item un moli de sal ab ses pedras y bota y una (   ) o bordo per a vogir.
Item quatre stibas de treginar peix.

Item una casa a dos sostres de un cos situada en la present vila de Mataro en la plassa dita de sant Christofol.
Item tota aquella pessa de terra vinya plantada de cavadura (   ) homens poc mes o manco situada en lo terme de parochia de Argentona en lo loch dit lo Pla de la Torra y darrera casa d.en Mauri de la Torre.
Item tota aquella pessa de terra vinya plantada de cavadura (   ) homens poc mes o manco situada en lo terme de dita parochia de Argentona en loch dit la vinya Sardanyola prop la font d.en Magi Mas la qual esta unida ab una vinya de dita viuda.
Item tota aquella altra pessa de terra vinya plantada de cavadura de ...

homens poc mes o manco situada en lo terme de Mataro en lo loch dit ( ) darrera casa d.en Pujol del Palmer.
Item tota aquella altra pessa de terra herma de cavadura ( ) homens poc mes o manco situada en lo terme de dita parrochia de Argentona en lo loch dit lo torrent de la Gatassa.
Item tota aquella altra pessa de terra herma de cavadura ( ) homens poc mes o manco situada en lo terme de Mataro en lo loch dit sota lo castell dita la vinÿa d.en Ginebra.
Item tota aquella altra pessa de terra vinÿa plantada part vella y part mallol de cavadura ( ) homens poc mes o manco situada en dit terme en lo loch dit a Mata prop casa d'en Riera de Sant Martí [?]
Hec autem bona et non plura.
Protestans.
Testes sunt Petrus Vincentius Taÿa nauta et Petrus ( ) lini textor de Matarone.

BIBLIOGRAFIA

ÁLVAREZ, L. C. i GARCÍA, A.: *Nobleza titulada en Sevilla, 1700-1834*. Sevilla, 1981.

BENNASSAR, B.: *Valladolid au siècle d'or. Une ville de Castille et sa campagne au XVI siècle*. Paris, 1967.

BENNASSAR, B.: *La España del siglo de oro*, Barcelona, 1983.

BORSCHEID, P.: "Les inventaires wurtemburgois: une chance pour l'histoire social. Programme et premiers resultats". *Les actes notariés. Source de l'histoire social XVI-XIX siècle*, Strasbourg, 1979.

BAULANT, M.: "L'analyse par ordinateur des inventaires après décès parisiens et culture materielle a XVIIIè. siècle". *Les actes notariés*, Strasbourg, 1979.

CHAUNU, P.: *La mort à Paris XVIè., XVIIè., XVIIIè. siècles*, Paris, 1978.

COLOMER, J. M.: *Mataró al mil cinc-cents*, Mataró, 1979.

DAUMARD, A.: "Une source d'histoire sociale: le registrement des mutations après décès. Le XXè. arrondissement de Paris en 1826 et 1847". *Revue d'Histoire Economique et Sociale*, 1957.

DAUMARD, A.: *Maisons de Paris et propiétaires parisiennes au XIX siècle 1809-1880*, Paris, 1965.

DOMÍNGUEZ, *S.: La sociedad española en el siglo XVII, Madrid*, 1964-1970.

DOMÍNGUEZ, A.: *El antiguo régimen: los Reyes Católicos y los Austrias*, Madrid, 1974.

ELLIOT, J. H.: *La revolta catalana 1598-1640. Un estudi sobre la decadència d'Espanya*, Barcelona, 1966.

FALGUERA, F.: *Formulario completo de notaría*, Barcelona, 1862.

FERRER, LL.: *Santa Maria de Mataró. La parròquia. El Temple*, Mataró, 1968.

GIRALT, E.: La viticultura y el comercio catalán del s. XVIII". *Estudios de Historia Moderna*, II (1952).

GOUBERT, P.: "Interest et utilisation historique des papiers de succession, inventaires après décès, partages, comptes de tutelle". *Revue d'Histoire Moderne et Contemporaine*, 1954.

GOUBERT, P.: *El Antiguo Régimen. La Sociedad*, Madrid, 1980.

HAMILTON, E.: *El tesoro americano y la revolución de los precios en España, 1501-1650*, Barcelona, 1975.

IGLESIES, J.: *La població del Maresme a la llum dels censos generals*, Mataró, 1971.

KAMEN, H.: *La España de Carlos II*, Barcelona, 1981.

LLOBET, S.: "Geografía agraria de la comarca del Maresme", *Estudios geográficos, XVI* (1955).

LLOVET, J.: *La ciutat de Mataró*, Barcelona, 1959.

LLOVET, J.: *Mataró, 1680-1719. El pas de vila a ciutat i a cap de corregiment*, Mataró, 1973.

LÓPEZ, P.: *Una aproximación a la sociedad barcelonesa del s. XVII: la vivienda urbana a través de los inventarios notariales.* Tesina de llicenciatura, Barcelona, 1974.

LOZANO, R.: *Tarragona al s. XVII: Aspectes demogràfics d'una població d'Antic Règim.* Tesina de llicenciatura, Barcelona, 1982.

LUBLINSKAYA, A. D.: *La crisis del s. XVII y la sociedad del absolutismo*, Barcelona, 1979.

MARTÍ, A.: *Historia de una familia de la villa de Mataró (Juan Arnau Palau y sus descendientes)*, Mataró, 1962.

MARTÍ, A.: *Història d'una família.* (Segona part), Mataró, 1979.

MARTÍNEZ, C.: *Cataluña en la carrera de Indias*, Barcelona, 1981.

MARTÍNEZ, C.: "Construcción naval y capital mercantil: Mataró, 1690-1709". *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*, VIII (1980).

MARTÍNEZ, C.: *El comercio entre Cataluña y América, 1680-1756.* Tesis doctoral, Barcelona, 1973.

MASPONS, F.: *El règimen successori català*, Barcelona, 1938.

MOLAS, P.: *Los gremios barceloneses del s. XVIII. La estructura corporativa ante el comienzo de la Revolución industrial*, Madrid, 1970.

MOLAS, P.: *Societat i poder polític a Mataró 1718-1808.* Mataró, 1973.

MOLAS, P.: *Comerç i estructura social a Catalunya i València als s. XVII i XVIII*, Barcelona, 1977.

MOUSNIER, R.: *La stratification sociale à Paris aux XVIIè et XVIIIè siècles. (L'échantillon de 1634, 1635, 1636).* Paris, 1976.

NADAL, J. i E. GIRALT: *La immigració francesa a Mataró durant el s. XVII*, Mataró, 1966.

NADAL, J. i E. GIRALT.: *La population catalane de 1533 à 1717. L'immigration française et autres facteurs de son développement*, Paris, 1960.

NADAL, J. i GIRALT, E.: "Barcelona en 1717-1718. Un modelo de sociedad pre-industrial". Separata del *Homenaje a D. Ramón Carande*, Madrid, 1963.

PELLICER, J. M.: *Estudios histórico arqueológicos sobre Iluro*, Mataró, 1887.

PREVOSTI, M.: *Cronologia i poblament a l'àrea rural d'Iluro*, Mataró, 1981.

QUENIART, J.: L'utilisation des inventaires en historie socio-culturelle". *Les actes notariés.* Strasbourg, 1979.

REGLÀ, J.: *Els virreis de Catalunya*, Barcelona, 1980.

RIBAS, M.: *Origen i fets històrics de Mataró*, Mataró, 1939.

RIBAS, M.: *Els orígens de Mataró*, Mataró, 1964.

VILAR, P.: *Catalunya dins l'Espanya moderna. Recerques sobre els fonaments econòmics de les estructures nacionals*, Barcelona, 1973.

VOVELLE, M.: *Piété baroque et déchristianisation en Provence au XVIII siècle*, Paris, 1973.

SUMARI

Pàg.

I. INTRODUCCIÓ 15
— Presentació 19
— Les fonts documentals: característiques i procedència . 23

II. ESTRUCTURA SÒCIO - PROFESSIONAL DE LA MOSTRA 31
— Sector primari 37
— Sector secundari 39
— Sector terciari 46

III. ESTRUCTURA I DISTRIBUCIÓ DE LA RIQUESA . 55
— Estudi sectorial de les variables que defineixen la riquesa patrimonial 65
— Propietat agrària i Conreus 79
— Distribució de la riquesa a nivell sòcio-professional . . 91
— Ordres de magnitud: Els encants 127

IV. L'HÀBITAT 135
— Tipologia dels habitacles 137
— Estructura urbanística 145

V. CONCLUSIONS 153
— Apèndix estadístic 163
— Apèndix documental 181
— Bibliografia 283

ACABAT D'IMPRIMIR ALS
TALLERS D'IMPREMTA MINERVA, S. A.
DE MATARO,
EL MES D'OCTUBRE DEL 1984.

RAFAEL DALMAU EDITOR
BARCELONA